

SBÍRKA
ROZHODNUTÍ
NEJVYŠŠÍHO
SPRÁVNÍHO
SOUDU

8^{2013 / XI. ročník / 28. 8. 2013}

OBSAH

I.

JUDIKÁTY

- 2850.** Správní řízení: překážka věci rozhodnuté 739
- 2851.** Správní řízení: stavení lhůty pro rozhodnutí o návrhu; nezbytná doba k opatření údajů. 743
- 2852.** Řízení před soudem: odkladný účinek žaloby 745
- 2853.** Řízení před soudem: pravomoc soudu; místní příslušnost soudu .. 747
- 2854.** Řízení před soudem: prodej podniku a jeho účinky 754
- 2855.** Správní trestání: přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu 757
- 2856.** Daň z přidané hodnoty: oprávnění věřitelů snížit daň na výstupu; přechodná ustanovení 764
- 2857.** Spotřební daně: propadnutí neznačených lihovin. 768
- 2858.** Rozhlasové a televizní vysílání: zánik platnosti licence 772
- 2859.** Ochranné známky: podobnost výrobků 780
- 2860.** Ochranné známky: převod přihlášky ochranné známky; nedostatek dobré víry přihlašovatele 788
- 2861.** Právo průmyslového vlastnictví: řízení o výmazu průmyslového vzoru 796
- 2862.** Katastr nemovitostí: zásada priority 806
- 2863.** Ochrana přírody a krajiny: posuzování vlivů záměru na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti
Stavební řízení: změna umístění stavby. 811
- 2864.** Doprava: vyřazení vozidla z registru silničních vozidel 817
- 2865.** Zbraně a střelivo: znehodnocování zbraně; povinnosti držitele zbrojní licence 822
- 2866.** Důchodové pojištění: účinek dohody o narovnání uzavřené po podání návrhu na určení neplatnosti výpovědi. 829
- 2867.** Mezinárodní ochrana: prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany .. 836
- 2868.** Pobyť cizinců: rozhodnutí o správním vyhoštění. 839
- 2869.** Pobyť cizinců: úhrada nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince 842

I.

JUDIKÁTY

2850

Správní řízení: překážka věci rozhodnuté

k § 66 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

k čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod

k čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; v textu jen „Úmluva“)

Odložení věci podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, samo o sobě nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté, která by znemožňovala o dané věci později zahájit řízení.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2013, čj. 1 As 162/2012-44)

Prejudikatura: č. 1038/2007 Sb. NSS a č. 2248/2011 Sb. NSS.

Věc: Ing. Marek N. proti Krajskému úřadu Olomouckého kraje o uložení pokuty a zákazu činnosti, o kasační stížnosti žalovaného.

Městský úřad Mohelnice (dále též „městský úřad“) rozhodnutím ze dne 22. 9. 2010 uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona o přestupcích ve znění účinném do 31. 7. 2011. Uvedených přestupků se měl žalobce dopustit tím, že dne 18. 2. 2010 v 11.00 hodin v obci Moravičany řídil osobní motorové vozidlo, přičemž se na výzvu Policie České republiky bezdůvodně odmítl podrobit dechové zkoušce, zda není ovlivněn alkoholem, a rovněž na výzvu příslušníka Policie ČR nepředložil doklady potřebné k provozu a řízení motorového vozidla. Za tyto přestupky mu byla uložena pokuta ve výši 25 000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný zamítl.

Následně Krajský soud v Ostravě rozhodnutím žalovaného zrušil rozhodnutím ze dne 22. 8. 2012, čj. 76 A 19/2011-67.

Krajský soud předně konstatoval, že v souzené věci bylo městským úřadem vedeno více správních řízení, čímž došlo k porušení § 57 odst. 1 zákona o přestupcích. Měst-

ský úřad oznámení Policie ČR o přestupku ze dne 11. 3. 2010 okopíroval a založil dva spisy (aniž by rozhodl o vyloučení jednotlivých otázek ze společného řízení). Jeden spis byl zaveden o přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích (tedy o přestupku proti veřejnému pořádku spočívajícím v neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci), další spis o přestupcích podle § 22 odst. 1 písm. d) a l) téhož zákona. Po podání vysvětlení žalobcem městský úřad věc v jednom případě odložil z důvodu, že došlé oznámení o přestupku neodůvodňovalo zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci, zatímco v druhém řízení pokračoval. Ačkoli v odůvodnění záznamu o odložení věci správní orgán I. stupně uvedl, že se týká jen přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, krajský soud posoudil jeho jednání „materiálně“. Dovedl přitom, že na základě domluvy a odložení věci byl nastolen důvod pro legitimní očekávání žalobce, že vyřizování celé věci je ukončeno, tedy že byly ve skutečnosti projednány všechny přestupky a že pro ně vyvstala překážka věci rozhodnuté (*res administrata*). Tím byla nastolena situace, kdy ve stejné věci nebylo možno rozhodnout od druhé (zásada *ne bis in idem*).

Podle krajského soudu ovšem napadené správní rozhodnutí neobstojí také z dalších důvodů. Kontrola žalobce policejní hlídkou měla totiž „zcela nestandardní průběh“, jednání policistů bylo neobvyklé a neprofesionální, vykazovalo znaky šikany a velmi se podobalo situaci popsané v rozsudcích Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, čj. 7 As 83/2010-63, a ze dne 22. 7. 2011, čj. 7 As 102/2010-86. Při hodnocení svědeckých výpovědí zasahujících policistů je tak s ohledem na průběh kontroly nutno dospět k závěru, že spáchání přestupků podle § 22 odst. 1 písm. l) a d) zákona o přestupcích stejně nebylo prokázáno.

Proti rozhodnutí krajského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost. Předně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2009, čj. 1 As 28/2009-62, č. 2248/2011 Sb. NSS, v němž zdejší soud konstatoval, že *nevedl-li správní orgán v rozporu s § 57 odst. 1 zákona o přestupcích společné řízení o více přestupcích téhož pachatele, není takový postup vadou řízení, je-li z odůvodnění následného rozhodnutí zřejmé, že ve věci byla aplikována absorpční zásada*. V daném případě je dle stěžovatele zcela zřejmé, že k aplikaci absorpční zásady v nynějším případě došlo.

Dále stěžovatel uvedl, že v případě přestupku dle § 47 odst. 1 zákona o přestupcích byl věcně a místně příslušný Městský úřad Mohelnice, funkčně příslušný odbor správní, kdežto u přestupku dle § 22 odst. 1 písm. d) a l) téhož zákona byl věcně a místně příslušný Městský úřad Mohelnice, funkčně však odbor dopravy. Tedy zcela zřejmě nebyly splněny podmínky pro aplikaci § 57 odst. 1 uvedeného zákona.

Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

IV.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

(...)

IV.A Posouzení otázky, zda došlo k porušení zásady *ne bis in idem*

[11] Jak Nejvyšší správní soud zjistil ze spisové dokumentace, správnímu orgánu I. stupně zaslala Policie ČR dne 11. 3. 2010 oznámení přestupku na osobu žalobce, kterého označila za podezřelého z přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. d) a l) a § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, a dle § 42a odst. 2 písm. e) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. Uvedených přestupků se měl dopustit tím, že dne 18. 2. 2010 v 11.00 hodin v obci Moravičany řídil na silnici vozidlo Toyota Rav 4, byl předepsaným způsobem zastavován policistou v uniformě, neuposlechl jeho výzvy a nezastavil vozidlo na silnici, ale odbočil na vjezd před dům č. 58. Následně byl vyzván policistou, aby předložil doklady potřebné k provozu a řízení motorového vozidla, což odmítl. Dále byl vyzván, aby se podrobil orientační dechové zkoušce, zda není ovlivněn alkoholem, což rovněž odmítl. Na vozidle měl dále vylepenou neplatnou dálniční známku.

[12] Správní orgán k tomuto oznámení založil dva spisy. Jeden (vedený odborem dopravy) ve věci přestupků dle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona o přestupcích a dle § 42a odst. 2 písm. e) zákona o pozemních komunikacích (příčemž oznámení o přestupku dle zákona o pozemních komunikacích následně postoupil věcně a místně příslušnému správnímu orgánu – Celnímu úřadu Šumperk). Druhý spis (vedený odborem správním) založil správní orgán ve věci přestupku dle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích (tento správní spis si Nejvyšší správní soud pro účely rozhodování o kasační stížnosti vyžádal od městského úřadu, neboť nebyl součástí správního spisu předloženého stěžovatelem).

[13] Městský úřad (odbor správní) předvolal žalobce k podání vysvětlení dle § 60 odst. 1 zákona o přestupcích na 7. 4. 2010. Žalobce se uvedeného dne dostavil, v rámci podání vysvětlení prezentoval svou verzi předmetné události, načež správní orgán dle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích odložil oznámení o přestupku. V záznamu o odložení

ní přestupku městský úřad uvedl, že odkládá oznámení o přestupku proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, kterého se měl žalobce dopustit tím, že dne 18. 2. 2010 v 11.00 hodin v obci Moravičany neuposlechl výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Jako důvod pro odložení věci správní orgán uvedl, že věc byla s žalobcem projednána a byla řešena domluvou. Ostatní skutky spáchané žalobcem v uvedený den budou navíc řešeny odborem dopravy městského úřadu a celním úřadem.

[14] Téhož dne (tj. 7. 4. 2010) městský úřad (odbor dopravy) zaslal žalobci oznámení o zahájení řízení pro podezření ze spáchání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona o přestupcích, v příčinné souvislosti s porušením § 6 odst. 8 písm. a), b), c) a § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). V následně vedeném správním řízení jej shledal vinným ze spáchání výše vymezených přestupků.

[15] Právě popsaný postup městského úřadu krajský soud předně považoval za rozporný s § 57 odst. 1 zákona o přestupcích, podle něž v případě, že se pachatel „*dopustil více přestupků, které je příslušný projednávat též orgán, projednávají se tyto přestupky ve společném řízení*“. Stěžovatel proti tomu namítl, že k projednání jednotlivých přestupků byly „*funkčně příslušné*“ odlišné odbory městského úřadu. Dále poukázal na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne čj. 1 As 28/2009-62.

[16] Podle Nejvyššího správního soudu však na nynější případ § 57 odst. 1 zákona o přestupcích vůbec nedopadá, neboť podle § 66 odst. 3 písm. a) uvedeného zákona správní orgán věc odloží, jestliže „*došlé oznámení (§ 67 odst. 2) neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci podle § 71*“. K odložení věci tedy dochází ještě před zahájením řízení. Pojmově pak je vyloučeno, aby bylo vedeno společné řízení o věci, k jejímuž odložení došlo. Nutno dodat, že zcela

neobstojí ani argumentace stěžovatele. Pokud by totiž skutečně došlo k zahájení řízení (dle § 67 zákona o přestupcích) i ve věci předmětného přestupku proti veřejnému pořádku, bylo by povinností městského úřadu vést o všech přestupcích společné řízení. Správním orgánem ve smyslu § 57 odst. 1 citovaného zákona je městský úřad, jeho vnitřní členění na odbory a typové rozdělení přestupkové agendy mezi ně je z hlediska daného zákonného ustanovení irelevantní. Posouzení otázky, zda by vedení dvou samostatných řízení městským úřadem ve věcech výše popsanych přestupků představovalo vadu s vlivem na zákonnost rozhodnutí, jde ovšem nad rámec nynějšího řízení.

[17] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s dalšími výtkami krajského soudu vůči procesnímu postupu městského úřadu. Krajský soud posoudil předmětné odložení věci „*materiálně*“ tak, že došlo k odložení všech věcí, tedy i přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Tento závěr soud vyvodil „*z obsahu oznámení Policie ČR o přestupcích, podání vysvětlení žalobcem dne 7. 4. 2010 [...], kontextu celé souzené věci, nutnosti aplikace § 57 zákona [o přestupcích], ze závěru, že kontrola žalobce byla nestandardní a vykazující znaky neobvyklého a neprofesionálního jednání policistů a šikany, z toho, že nebylo prokázáno, že přestupky byly skutečně spáchány, a z důvodu uplatnění všech právních zásad na souzenou věc (činnosti správního řízení i obecných právních zásad, včetně ústavněprávních a obecně uznávaných)*“.

[18] Nejvyššímu správnímu soudu však není zřejmé, jak by správní orgán mohl dovést, že policisté postupovali vůči žalobci šikánově (a že jsou proto jejich tvrzení nevěrohodná), aniž by řádně zjistil skutkový stav (výsledkem svědků, žalobce, případně provedením dalších důkazů). Jestliže policisté provádějící dopravní kontrolu žalobce uvedli ve svých úředních záznamech, jež byly k oznámení přestupku přiloženy, tvrzení, která svědčila o spáchání přestupků žalobcem, pak k prokázání těchto tvrzení, případně k učinění závěru o tom, že se předmětné události

odehrály jiným způsobem, slouží právě přestupkové řízení. Použit institutu odložení věci z důvodu, že kontrola žalobce proběhla nestandardně, tedy možné nebylo.

[19] Dovožovat, že městský úřad „materiálně“ odložil všechny věci, nelze ani z právních zásad, ať již jde o zásady činnosti správních orgánů, zásady ústavněprávní, či obecné zásady právní. Krajský soud konkrétně poukázal na zásadu vzájemného souladu všech postupů dle § 8 správního řádu, a na zásadu legitimního očekávání. Nejvyšší správní soud sice připouští, že městský úřad měl v záznamu o odložení věci ze dne 7. 4. 2010 vymežit skutek, ve vztahu k němuž věc odkládá, podrobněji a přesněji. To však samo o sobě nestačí k tomu, aby žalobci vzniklo legitimní očekávání, že došlo k odložení všech věcí. Jak ze záznamu o podání vysvětlení ze dne 7. 4. 2010, tak ze záznamu o odložení přestupkové věci, ale i z dalšího průběhu následně zahájeného přestupkového řízení muselo být žalobci zřejmé, že městský úřad odložil věc pouze ve vztahu k úplnému počátku skutkového děje popsaného v oznámení přestupku. Tedy ve vztahu k jednání spočívajícímu v neuposlechnutí pokynu policisty k zastavení vozidla na vozovce, v němž oznamovatel přestupku spatřoval naplnění skutkové podstaty přestupku proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích.

[20] Následné vedení řízení o přestupcích proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, kterých se měl žalobce dopustit bezdůvodným odmítnutím podrobit se dechové zkoušce a předložit doklady potřebné k provozu a řízení motorového vozidla, proto nemohlo porušit zásadu *ne bis in idem*, tedy právo nebýt souzen nebo potrestán dvakrát za týž čin, které plyne jednak z článku 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), jednak z článku 4 odst. 1 protokolu č. 7 Úmluvy (ačkoliv uvedená ustanovení hovoří toliko o „trestním stíhání“ či „trestním řízení“, dle judikatury Nejvyššího správního soudu a Evropského soudu pro lidská práva je třeba toto

právo zásadně ctít i v řízeních o přestupcích a o správních deliktech; viz např. rozsudek NSS ze dne 16. 2. 2005, čj. A 6/2003-44, č. 1038/2007 Sb. NSS).

[21] Krajský soud navíc vykládá dosah zásady *ne bis in idem* příliš široce. Městský úřad oznámení o přestupku proti veřejnému pořádku odložil podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích (dle něž správní orgán věc odloží, „*jestliže došlo oznámení [...] neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci podle § 71*“). Postupoval tedy podle ustanovení, které lze pro účely posouzení dané otázky z hlediska jeho smyslu a účelu považovat za srovnatelné s § 159a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu (podle uvedeného ustanovení „[n]ejde-li ve věci o podezření z trestného činu, státní zástupce nebo policejní orgán věc odloží usnesením, *jestliže není namístě vyřídit věc jinak*“). Judikatura Nejvyššího soudu i komentářová literatura pak dovozuje, že bytí má odložení věci dle § 159a trestního řádu formu usnesení, které nabývá právní moci, toto usnesení samo o sobě nevytváří překážku věci pravomocně rozhodnuté (*rei iudicatae*). Trestní stíhání téže osoby pro týž skutek je dokonce možné později zahájit (např. objeví-li se nové skutečnosti nebo důkazy), aniž by bylo třeba usnesení o odložení věci předtím zrušit v řízení o stížnosti pro porušení zákona nebo v řízení o povolení obnovy [překážku zahájení trestního stíhání zakládá, dle § 11a trestního řádu, toliko odložení věci při schválení narovnání nebo v důsledku osvědčení či fikce osvědčení podezřelého po rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání] (Šámal, P. a kol. *Trestní řád*. 2008, 6. vydání, Praha : C. H. Beck, s. 1265-1274). O odložení přestupku dle výše citovaného ustanovení zákona o přestupcích se přitom ani nevydává usnesení (srov. § 66 odst. 4 uvedeného zákona). Je tedy absurdní dovožovat, jak činí krajský soud, že již samotný záznam o odložení předmětného přestupku mohl v dané věci založit překážku věci pravomocně rozhodnuté a vést k porušení zásady *ne bis in idem*. (...)

Správní řízení: stavení lhůty pro rozhodnutí o návrhu; nezbytná doba k opatření údajů

k § 71 odst. 4 správního řádu (č. 500/2004 Sb.)

Vyzve-li správní orgán usnesením účastníka k předložení podkladů nezbytných pro rozhodnutí ve věci a účastník proti tomuto usnesení podá rozklad, nelze považovat dobu řízení o tomto rozkladu (v daném případě delší než 3 měsíce) za dobu nezbytně nutnou, po kterou neběží lhůta pro rozhodnutí o návrhu (ve věci) podle § 71 odst. 4 správního řádu z roku 2004.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 2. 2013, čj. 62 A 92/2012-64)

Věc: Společnost s ručením omezeným STUDENT AGENCY proti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže o vydání rozhodnutí.

Návrh žalobkyně podle § 114 odst. 2 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, byl doručen žalovanému dne 3. 4. 2012.

Dne 10. 4. 2012 žalovaný vydal usnesení, kterým vyzval Českou republiku – Ministerstvo vnitra (centrální zadavatel) k předložení podkladů a účastníkům řízení stanovil lhůtu k důkazním a jiným návrhům (do 17. 4. 2012) a lhůtu k vyjádření k podkladům rozhodnutí (do 19. 4. 2012).

Dne 18. 4. obdržel žalovaný vyjádření centrálního zadavatele.

Dne 20. 4. 2012 vydal žalovaný usnesení, kterým uložil žalobkyni předložit seznam referenčních zakázek obdobného charakteru a rozsahu, jako je předmět šetřené zakázky. Následně obdržel vyjádření, v němž žalobkyně s uloženou povinností nesouhlasila. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně rozklad, kde namítala, že uložení povinnosti v napadeném rozhodnutí postrádá jakoukoli právní či věcnou oporu.

Usnesením ze dne 17. 5. 2012 žalovaný uložil žalobkyni předložit další dokumenty. Žalobkyně s uloženou povinností opětovně nesouhlasila a podala i proti tomuto usnesení rozklad.

Rozhodnutím ze dne 19. 7. 2012 předseda žalovaného usnesení ze dne 20. 4. 2012 potvrdil a podaný rozklad zamítl.

Usnesením ze dne 23. 7. 2012 stanovil žalovaný účastníkům řízení lhůtu do 6. 8. 2012

k předkládání důkazních či jiných návrhů. Proti tomuto usnesení podal rozklad centrální zadavatel.

Usnesením ze dne 26. 7. 2012 uložil žalovaný centrálnímu zadavateli předložit originál dokumentace o veřejné zakázce.

Usnesením ze dne 7. 8. 2012 žalovaný ustanovil znalce – prof. Ing. Václava Smejkal, CSc. LL.M. k vypracování znaleckého posudku, kdy žalobce namítl podjatost ustanoveného znalce.

Rozhodnutím ze dne 29. 8. 2012 předseda žalovaného usnesení ze dne 17. 5. 2012 potvrdil a podaný rozklad zamítl.

Usnesením ze dne 5. 9. 2012 ustanovil žalovaný znalce – Ing. Vladimíra Vlachovského k vypracování znaleckého posudku, kde odpoví na tytéž otázky, které byly formulovány v usnesení o ustanovení znalcem prof. Ing. Václavem Smejkalem, CSc., LL.M. Znalec Ing. Vladimír Vlachovský však oznámil svoji podjatost a žalovaný jej vyloučil.

Usnesením ze dne 1. 10. 2012 byla námítka podjatosti znalce prof. Ing. Václava Smejkal, CSc., LL.M., zamítnuta. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně rozklad.

Usnesením ze dne 30. 10. 2012 ustanovil žalovaný znalce – Ing. Toni Kolucha, Ph.D., k vypracování znaleckého posudku, kde odpoví na tytéž otázky, které byly formulovány v usnesení o ustanovení znalcem prof. Ing. Václavem Smejkalem, CSc., LL.M.

Následně se žalobkyně domáhala u Krajského soudu ochrany před nečinností žalovaného. Žalobkyně má za to, že žalovaný porušil § 6 odst. 1 a § 71 správního řádu, neboť měl rozhodnout o jejím návrhu nejpozději do 60 dnů ode dne 3. 4. 2012, kdy bylo správní řízení zahájeno.

Žalovaný ve svém vyjádření výslovně potvrdil, že správní řízení bylo zahájeno dne 3. 4. 2012 a dosud nebylo věcně rozhodnuto. Podle žalovaného však existují okolnosti, které rozhodnutí ve věci brání. Žalovaný učinil celou řadu nezbytných úkonů za účelem zjištění úplného stavu věci. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyně proti usnesením, kterými jí byly uloženy povinnosti k předložení listin osvědčujících jeho aktivní legitimaci, podala rozklady. O těchto rozkladech muselo být podle žalovaného rozhodnuto dříve, než bude rozhodnuto ve věci. Vzhledem k tomu nebylo možné o věci rozhodnout ve lhůtě podle § 71 odst. 3 správního řádu.

Krajský soud rozhodl, že žalovaný je povinen vydat rozhodnutí o návrhu žalobkyně do patnácti dnů od právní moci rozsudku.

Z odůvodnění:

(...) Pokud jde o dokumentaci k veřejné zakázce, tak tu si žalovaný vyžádal od centrálního zadavatele 11. 4. 2012 a stanovil pro její předložení lhůtu 7 dní, která marně uplynula 18. 4. 2012. Poté žalovaný znovu vyzval centrálního zadavatele k předložení dokumentace až usnesením ze dne 26. 7. 2012. Více než tři měsíce tedy žalovaný předložení dokumentace nijak neurgoval ani neučinil žádný jiný úkon, který by mohl být vnímán jako pokus dokumentaci si od zadavatele opatřit. Podle názoru soudu takový postup žalovaného založil jeho nečinnost.

Pokud se žalovaný domnívá, že lhůta pro vydání rozhodnutí neběžela ode dne, kdy

centrálního zadavatele k předložení dokumentace vyzval, až do dne, kdy centrální zadavatel dokumentaci předložil, nelze s ním souhlasit. Ustanovení § 71 odst. 4 správního řádu totiž stanoví, že lhůty pro vydání rozhodnutí neběží po dobu nezbytnou k opatření podkladů od dotčené osoby, umožňuje-li je zvláštní předpis vyžadovat. Dobou nezbytnou je přitom podle názoru soudu třeba zásadně rozumět dobu, kterou žalovaný pro předložení podkladů stanoví v usnesení, jímž je osoba k předložení podkladů vyzvána. Tato doba může být na základě odůvodněné žádosti prodloužena, pokud si to okolnosti případu vyžadují. V daném případě tedy dobou nezbytnou k přeložení dokumentace byla lhůta 7 dní, která uplynula ještě předtím, než zadavatel předložil vyjádření podle § 114 odst. 6 zákona o veřejných zakázkách, a než tedy lhůta k vydání rozhodnutí vůbec začala běžet. Lhůta pro vydání rozhodnutí tak začala běžet 19. 4. 2012.

Stavení lhůty podle § 71 odst. 4 správního řádu na několik měsíců nemůže být založeno na postupu správního orgánu, který k předložení podkladů jedenkrát vyzve a poté několik měsíců vyčkává, zda osoba, která byla k předložení podkladů vyzvána, tyto podklady předloží, přestože jí již dávno lhůta k jejich předložení uplynula. Absurdnost závěru žalovaného o stavení lhůty dokresluje právě dané řízení, neboť podle žalovaného zadavatel nepředložil kompletní dokumentaci ani do dnešního dne. Byl-li by závěr žalovaného správný, lhůta pro vydání rozhodnutí by tedy stále neběžela, resp. by ani nezačala běžet. Pokud by zadavatel dokumentaci nepředložil vůbec, nezačala by lhůta běžet nikdy a žalovaný by nebyl povinen ve věci nikdy rozhodnout. Takový závěr tedy nemůže být správný.

Řízení před soudem: odkladný účinek žaloby

k § 73 soudního řádu správního ve znění zákona č. 303/2011 Sb.

k § 100 správního řádu (č. 500/2004 Sb.)

I. Skutečnost, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, musí žalobce tvrdit a osvědčit v návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby (§ 73 s. ř. s.). Rozpor přiznání odkladného účinku s veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, má tvrdit a osvědčovat žalovaný.

II. Soud nemůže svým rozhodnutím o návrhu na přiznání odkladného účinku přesáhnout rámec řízení, který je vymezen tím, čeho může žalobce při maximálním úspěchu ve věci dosáhnout. Proto nemůže ani přiznat odkladný účinek žaloby ve vztahu k rozhodnutím vydaným v předchozím řízení, jehož obnova nebyla napadeným rozhodnutím vydaným v řízení o povolení obnovy přípustěna (§ 73 s. ř. s. a § 100 správního řádu z roku 2004).

(Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2013, čj. 45 A 4/2013-29)

Věc: 1) Fedir K. a 2) Tetyana K. proti Ministerstvu pro místní rozvoj o přiznání odkladného účinku.

Městský úřad v Berouně rozhodnutím ze dne 4. 4. 2011 žalobcům nařídil odstranění stavby bazénu a sauny na jejich pozemku v obci Vysoký Újezd (dále jen „rozhodnutí o odstranění stavby“).

Žalobci podali proti rozhodnutí městského úřadu odvolání, které Krajský úřad Středočeského kraje rozhodnutím ze dne 11. 7. 2011 zamítl. Žalobci následně podali žádost o obnovu daného řízení, kterou krajský úřad rovněž zamítl rozhodnutím ze dne 20. 8. 2012 (dále jen „rozhodnutí o zamítnutí obnovy řízení“).

Proti rozhodnutí krajského úřadu o zamítnutí obnovy řízení podali žalobci odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 21. 11. 2012.

Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu, jež doprovodili návrhem na přiznání odkladného účinku, který však nijak blíže neodůvodnili, resp. odkázali na text žaloby, který zmiňuje pouze újmu žalobců plynoucí z rozhodnutí o odstranění stavby.

Žalovaný uvedl, že žalobci nespécifikovali důvody, pro něž by měl být jejich žalobě přiznán odkladný účinek. Podle jeho názoru nejsou splněny zákonné podmínky pro jeho přiznání.

Krajský soud v Praze návrh na přiznání odkladného účinku zamítl.

Z odůvodnění:

Podle novelizovaného § 73 odst. 2 s. ř. s. ve znění od 1. 1. 2012 „[s]oud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem“.

Zákon tedy v citovaném ustanovení stanoví celkem tři předpoklady:

1. Výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu.

2. Tato újma je pro žalobce nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám.

3. Přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává v mezích žalobních bodů žalobou napadené výroky rozhodnutí, jak to musí činit při

rozhodování ve věci samé (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), ale zjišťuje jen existenci uvedených zákonných předpokladů. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je podle své povahy dočasným rozhodnutím, neboť platí do doby pravomocného skončení řízení ve věci samé, a nelze proto proti němu podat kasační stížnost [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku žalobě, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, je povinen žalobce, který se přiznání odkladného účinku domáhá svým návrhem; nestačí tak v návrhu toliko poukázat na možnost vzniku újmy. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozhodnutí či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu (zákon hovoří o újmě „*nepoměrně větší*“, nikoli o pouhé „*újmě větší*“; to má svou logiku, protože v řízeních s jediným účastníkem, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly sebedírnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká).

Dotčený veřejný zájem v případě rozhodování o přiznání odkladného účinku žalobě, je povinen tvrdit a osvědčovat žalovaný. Újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, by měl žalovaný též zmínit, je-li mu z průběhu správního řízení známa. V obou případech však není žalovaný zatížen břemenem tvrzení a břemenem osvědčovacím, neboť soud je oprávněn doklady k osvědčení hrozícího dotčený veřejného zájmu, popř. i práv třetích osob, obstarat i z moci úřední. Neuvede-li žalovaný tyto okolnosti, popř. je neosvědčí, nevede to automaticky k vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku. Pasivita žalovaného však zvyšuje pravděpodobnost, že soud existenci těchto okolností, jež brání přiznání odkladného účinku žalobě, nebude schopen zjistit a návrhu vyhová. Ať již však soud od-

kladný účinek přizná nebo ne, může být v důsledku posunu ve skutkových zjištěních soudu rozhodnutí o přiznání odkladného účinku zrušeno (§ 73 odst. 4 s. ř. s.), popř. na základě opakovaného návrhu odkladný účinek přiznán.

Pro tuto věc je dále významné, účinky jakých rozhodnutí mohou být rozhodnutím o návrhu na přiznání odkladného účinku pozastaveny. Ustanovení § 73 odst. 3 s. ř. s. výslovně hovoří pouze o napadeném rozhodnutí. Napadeným rozhodnutím je rozhodnutí, jehož zrušení se žalobci domáhají, přičemž nelze odhlédnout od skutečnosti, že z hlediska soudního přezkumu tvoří rozhodnutí správních orgánů I. a II. stupně jeden celek, tj. je-li napadeno rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o odvolání, je přezkumu soudu automaticky podrobena (srov. § 78 odst. 3 s. ř. s.) i rozhodnutí, proti němuž odvolání směřovalo. Proto (praktické to bude zejména tam, kde opravný prostředek ve správním řízení nebyl spojen s odkladným účinkem) soud nepochybně může odložit vykonatelnost jak rozhodnutí vydaného ve II. stupni, tak i rozhodnutí v I. stupni správního řízení. Soud však nemůže svým rozhodnutím přesáhnout rámec řízení, který je vymezen tím, čeho může žalobce při maximálním úspěchu ve věci dosáhnout.

Žalobci v této věci napadají rozhodnutí, jímž bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí správního orgánu, jímž byl zamítnut návrh na obnovu řízení (srov. § 100 správního řádu). Při maximálním úspěchu žalobců by mohlo dojít nanejvýše k tomu, že budou zrušena rozhodnutí orgánů v obou stupních správního řízení a ty by se znovu musely zabývat podanou žádostí o povolení obnovy řízení. Ani při tomto úspěchu by však žádným způsobem nebyla ovlivněna vykonatelnost již dávno pravomocného rozhodnutí o odstranění stavby. Předmětem řízení před správními orgány v I. a II. stupni totiž nebyla otázka vlastního odstranění stavby, nýbrž otázka, zda nové skutečnosti uváděné žalobci jsou způsobilé potenciálně vést ke změně původního rozhodnutí ve věci neoprávněné stavby. Tedy pouze posouzení podmínek pro znovuotevření již ukončeného řízení, jež s řízením

nyní soudem přezkoumávaným jeden celek netvoří. Z takto vymezeného rámce řízení soud vybočit nemůže, a nemůže tak přiznat odkladný účinek i ve vztahu k rozhodnutím vydaným v řízení, jehož obnovy se žalobci domáhají.

V tomto případě žalobci ve svém návrhu žádnou konkrétní újmu neuvedli, resp. zmiňovali pouze újmu hrozící jim z rozhodnutí o odstranění stavby, ne však již újmu plynoucí z napadeného rozhodnutí. Napadeným rozhodnutím žalovaného bylo rozhodováno o odvolání proti rozhodnutí o zamítnutí obnovy řízení. Přiznáním odkladného účinku

žalobě by došlo k odložení právní moci rozhodnutí o zamítnutí obnovy řízení. Tím by však žalobci ničeho nezískali, neboť eventuální odkladný účinek ve vztahu k řízení o odstranění stavby, jehož obnovy se domáhali, takovým rozhodnutím soudu založen být nemůže. V dané situaci je zjevné, že žalobcům samotné řízení o obnově újmu nezpůsobilo, resp. bez konkrétních tvrzení není soudu známo, jaká újma by to mohla být. Není-li zde žádná újma, resp. není-li tvrzená újma způsobena účinky napadeného rozhodnutí (včetně rozhodnutí vydaného v I. stupni), musí být návrh na přiznání odkladného účinku zamítnut.

2853

Řízení před soudem: pravomoc soudu; místní příslušnost soudu

k § 7 odst. 3 soudního řádu správního ve znění zákonů č. 357/2006 Sb., č. 303/2011 Sb. a č. 396/2012 Sb.*)

I. Zákonné ustanovení o místní příslušnosti soudu v určitých věcech není bez dalšího způsobilé zasáhnout do stávající pravomoci soudu v těchto věcech, tedy tuto pravomoc nemůže ani zcela nově založit, ani ji rozšířit. Založení místní i jiné příslušnosti soudu k projednání a rozhodnutí věci vždy následuje až po založení jeho odpovídající pravomoci.

II. Pravomoc k soudnímu přezkumu věcných správních rozhodnutí ve věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele ve smyslu zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, náleží soudům v občanském soudním řízení postupujícím podle části páté občanského soudního řádu, a to i po novele § 7 odst. 3 s. ř. s. provedené zákonem č. 396/2012 Sb.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2013, čj. 6 Ads 164/2012-31)

Prejudikatura: č. 17/2003 Sb. NSS; nálezy Ústavního soudu č. 63/1997 Sb., č. 30/1998 Sb. a č. 294/2010 Sb.

Věc: Eva Č. proti Ministerstvu práce a sociálních věcí o mzdové nároky, o kasační stížnosti žalovaného.

Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Českých Budějovicích (správního orgánu I. stupně) ze dne 9. 8. 2011 byla zamítnuta žádost žalobkyně o uspokojení mzdových nároků za měsíce duben, květen a červen 2011 ve smyslu zákona č. 118/2000 Sb.,

o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Odvolání žalobkyně zamítl žalovaný dne 25. 11. 2011.

Žalobkyně následně podala žalobu u Krajského soudu v Českých Budějovicích. Ten ji usnesením ze dne 14. 3. 2012 postoupil Měst-

*) S účinností od 1. 1. 2013 dále změněn zákonem č. 267/2006 Sb.

skému soudu v Praze coby soudu místně příslušnému. Městský soud s postoupením věci nesouhlasil, věc předložil k posouzení Nejvyššímu správnímu soudu a usnesením zdejšího soudu ze dne 20. 6. 2012, čj. Nad 38/2012-40, byla potvrzena místní příslušnost městského soudu. Dne 18. 12. 2012 pak městský soud v návaznosti na nabytí účinnosti zákona č. 396/2012 Sb. vydal usnesení o postoupení věci Krajskému soudu v Českých Budějovicích. V odůvodnění uvedl, že není soudem příslušným k projednání dané věci, přičemž odkázal na § 7 s. ř. s. ve znění zákona č. 396/2012 Sb., tedy na znění účinné od 26. 11. 2012. Uvedené ustanovení obsahuje pravidlo pro určení místní příslušnosti v podobě bydliště či sídla navrhovatele a použije se mezi jinými i ve věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Vzhledem k bydlišti žalobkyně v obvodu Krajského soudu v Českých Budějovicích pak městský soud uzavřel, že příslušným k řízení o podané žalobě je právě Krajský soud v Českých Budějovicích.

Usnesení městského soudu napadl žalovaný (stěžovatel) kasační stížností, a to pro zmatečnost řízení před soudem spočívající v nedostatku podmínek řízení, neboť bylo rozhodnuto ve věci nenáležející do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Stěžovatel přitom upozornil na dosavadní rozhodovací praxi správních soudů, které žaloby ve věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele odmítaly coby žaloby směřující proti rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci (již dle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2003, čj. 6 A 97/2002-26, č. 17/2003 Sb. NSS). Stěžovatel si je sice vědom novelizace soudního řádu správního zákonem č. 396/2012 Sb., dotýkající se také § 7 s. ř. s., upravujícího rovněž místní příslušnost soudů ve správním soudnictví; nicméně dle jeho názoru cílem této novely nebylo založení věcné příslušnosti (respektive pravomoci – pozn. NSS) správních soudů ve věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Tyto věci tak nadále mají být projednávány podle části páté občanského soudního řádu.

Dle vyjádření žalobkyně naopak věc podléhá soudnímu přezkumu dle soudního řádu správního, a to právě ve světle novelizace tohoto předpisu zákonem č. 396/2012 Sb. Podle žalobkyně totiž zákonodárce revizí úpravy místní příslušnosti krajských soudů coby soudů ve správním soudnictví bez jakýchkoli racionálních pochyb projevil vůli také k založení pravomoci správních soudů k projednání daných věcí, včetně věcí ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, nebyla-li již tato pravomoc dána dříve. Dosavadní judikatura ve zmíněných věcech, uváděná žalovaným, je tak již překonaná. Žalobkyně dále poukázala na nesmyslnost štěpení přezkumu správních rozhodnutí v režimu soukromoprávní a veřejnoprávní, které není vždy srozumitelné a jasné ani odborné veřejnosti, natožpak účastníkům správních řízení.

Nejvyšší správní soud rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušil a žalobu proti rozhodnutí žalovaného odmítl.

Z odůvodnění:

[8] Klíčová otázka, která je v posuzované věci sporná, tkví v tom, zda s účinností části šestnácté zákona č. 396/2012 Sb., kterou byl novelizován soudní řád správní zejména v § 7 odst. 3 (ustanovení o místní příslušnosti), došlo nejen ke změně místní příslušnosti správních soudů ve věcech vypočtených v novelizovaném ustanovení, ale rovněž k založení pravomoci soudů ve správním soudnictví projednávat dané věci a rozhodovat v nich, pokud tyto soudy takovou pravomoc dosud neměly.

[9] Ustanovení § 7 odst. 3 s. ř. s. ve znění zákona č. 396/2012 Sb. účinné od 26. 11. 2012 zní: „*Ve věcech důchodového pojištění, úrazového pojištění a dávek podle zvláštních předpisů vyplácených spolu s důchody a ve věcech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, dávek státní sociální podpory, dávek pro osoby se zdravotním postižením, průkazu osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči a dávek pomoci v hmotné nouzi je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má navrhovatel bydliště nebo sídlo, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje.*“

[10] Nejvyšší správní soud na tomto místě zdůrazňuje, že v posuzované věci naopak není sporným, že v době do 26. 11. 2012, tj. před nabytím účinnosti relevantní části zákona č. 396/2012 Sb., soudní přezkum meritorních rozhodnutí ve věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele náležel do pravomoci civilních soudů postupujících podle části páté občanského soudního řádu, tedy podle zákonné úpravy pro občanské soudní řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem. Tuto skutečnost nezpochybňuje ani žalobkyně, přestože zároveň neurčitě podotýká, že taková rozhodovací praxe nebyla „jistě bezvýhradně přijímaná“.

[11] Právní úprava ochrany zaměstnance při platební neschopnosti zaměstnavatele, zakotvující zejména právo zaměstnance na uspokojení splatných mzdových nároků nevyplacených mu jeho zaměstnavatelem nacházejícím se v platební neschopnosti, je v českém prostředí soustředěna do zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Uvedený zákon byl přijat v rámci příprav ČR na vstup do Evropské unie, zapracovává tedy relevantní předpis Evropské unie, kterým je v současnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (tato směrnice zároveň zrušila předchozí směrnici Rady 80/987/EHS, již český zákon původně transponoval). Ani jeden ze zmíněných právních předpisů, tedy ani ten vnitrostátní, ani ten komunitární, však neobsahuje žádné ustanovení týkající se soudního přezkumu rozhodnutí státního orgánu příslušného k uspokojení daných nároků zaměstnanců, tj. v českých podmínkách Úřadu práce ČR.

[12] Ustálená judikatura správních soudů doposud v otázce soudní pravomoci ve věcech předmětné ochrany zaměstnanců navazovala na již citované usnesení zdejšího soudu čj. 6 A 97/2002-26, na něž ostatně odkazuje i stěžovatel. Podle uvedeného usnesení je „nepochybné, že mzdové nároky podle zákona [o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele], byť o nich rozhoduje správní orgán procesním

postupem podle správního řádu, jsou součástí pracovních vztahů, tedy vztahů soukromoprávních“, a proto je ochrana daných soukromých práv zajištěna postupem podle části páté občanského soudního řádu, tedy projednáním a rozhodnutím v občanském soudním řízení. Zmíněný závěr je opakovaně potvrzován i v následné rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu, příkladmo v rozsudcích ze dne 11. 5. 2011, čj. 4 Ads 51/2011-43, či ze dne 30. 5. 2012, čj. 4 Ads 18/2012-33. V obou citovaných rozhodnutích bylo dále zdůrazněno, že soudům v občanském soudním řízení je vyhrazeno rozhodování o věci až poté, co správní orgán rozhodne věcně o sporu nebo jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů; naopak řešení procesních otázek – jako je například odmítnutí správního orgánu věc projednat pro opožděnost návrhu na zahájení řízení či z jiného důvodu – náleží soudům ve správním soudnictví (srov. blíže usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb. ze dne 3. 11. 2009, čj. Konf 84/2008-9). Nejvyšší správní soud na tomto místě podotýká, že v nyní projednávané věci žalobkyně bylo stěžovatelem rozhodnuto věcně, po přezkoumání rozhodnutí Úřadu práce ČR o zamítnutí žádosti žalobkyně o uspokojení jejích mzdových nároků, přičemž toto rozhodnutí I. stupně bylo stěžovatelem potvrzeno a odvolání žalobkyně proti němu zamítnuto.

[13] Výše uvedené stanovisko k otázce soudního přezkumu správních rozhodnutí v předmětných věcech ovšem nezaujímá pouze konstantní judikatura správních soudů, ale rovněž judikatura soudů civilních. Zde lze odkázat například na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 11. 2006, sp. zn. 21 Cdo 60/2006, v němž na místě žalobkyně vystupovala Česká republika – Úřad práce v Ostravě, na niž přešly mzdové nároky zaměstnanců poté, co je ve smyslu zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele uspokojila, a jež se domáhala jejich uhrazení po společnicích veřejné obchodní společnosti coby zaměstnavatele. Usnesení téhož soudu ze dne 9. 8.

2012, sp. zn. 21 Cdo 1385/2011, zase pojednávalo o otázce, zda je možno nárok jednatele na odměnu za výkon funkce statutárního orgánu společnosti s ručením omezeným považovat za mzdový, tj. pracovněprávní, nárok, a to i ve smyslu zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, a zda je tedy možné jej v případě nevyplacení zaměstnavatelem nacházejícím se v platební neschopnosti uspokojit podle zmíněného zákona. Z uvedených judikátů Nejvyššího soudu, zabývajících se bližšími okolnostmi uspokojení mzdových nároků podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, je tak patrné, že i civilní soudy přijímají svou pravomoc v těchto věcech bez větších pochybností či nejasností.

[14] Takový závěr je ostatně v souladu s podstatou dané právní úpravy, neboť v předmětném správním řízení jsou uspokojovány nároky zaměstnanců na náhradu mzdy, která jim nebyla, ač měla být, vyplacena jejich zaměstnavatelem. Základem, od něhož se tato úprava odvíjí, je tedy pracovněprávní vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem; přičemž soukromoprávní podstatu celé úpravy podporuje například i skutečnost, že mzdové nároky zaměstnanců po svém uspokojení ze strany Úřadu práce ČR nezanikají, nýbrž přecházejí právě na Úřad práce (potažmo ČR), který by se jejich úhrady měl následně na zaměstnavateli domáhat (srov. § 11 odst. 3 zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele). Vrchnostenské dobrodiní státu se zde tedy projevuje toliko v tom, že zaměstnanci nemusí sami čekat, až se domohou svých pohledávek na zaměstnavateli, ale jsou jaksi „předem“ uspokojeni ze strany státu, který však následně vstupuje do jejich (horizontálního) věřitelského postavení vůči zaměstnavateli, a zaměstnavatelův dluh tedy bez dalšího nezaniká. Celá právní úprava je tak značnou měrou založena na pracovněprávních, tj. soukromoprávních, vztazích, přitom spory a jiné právní věci z takových vztahů vyplývající jsou projednávány a rozhodovány soudy v občanském soudním řízení (viz § 7 odst. 1 a 2 o. s. ř.). Ostatně soudem posuzovaná materie v da-

ných případech zahrnuje namnoze otázky mzdy, její výše a další instituty typicky soukromoprávní, pročez i z věcného hlediska lze mít za to, že právě civilní soudy jsou v těchto případech lépe vybaveny, či predisponovány, k soudnímu přezkumu věcných správních rozhodnutí.

[15] Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že až do nabytí účinnosti poslední novely § 7 odst. 3 s. ř. s. provedené zákonem č. 396/2012 Sb. bylo v zásadě nesporné, že soudní přezkum věcných správních rozhodnutí o mzdových nárocích podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele probíhá před civilními soudy v občanském soudním řízení podle části páté občanského soudního řádu. Zákonem č. 396/2012 Sb. však došlo ke změně znění § 7 odst. 3 s. ř. s., jak bylo citováno v bodě [9] tohoto rozsudku; konkrétně bylo zavedeno pravidlo určení místní příslušnosti správních soudů podle bydliště či sídla navrhovatele mimo jiné i ve věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Vzniká tak otázka, zda toto ustanovení o místní příslušnosti soudů ve správním soudnictví mohlo rozšířit i pravomoc těchto soudů tak, aby zahrnovala nejen přezkum správních rozhodnutí zabývajících se nikoli věcí samou, ale právě i věcných správních rozhodnutí v daných případech.

[16] Aby určitá věc mohla být projednána a rozhodnuta před soudem jakéhokoli druhu (správním, civilním, trestním, ústavním), je vždy zapotřebí, aby byly splněny podmínky řízení před daným soudem. Mezi tyto podmínky se řadí i pravomoc soudu a jeho příslušnost, dále členěná na příslušnost věcnou, funkční a místní. Pravomoc soudu určuje rozsah záležitostí, které jsou soudy oprávněny i povinny projednávat a rozhodovat, přičemž je možno ji diferencovat podle jednotlivých druhů soudnictví (správní, civilní, trestní, ústavní; srov. Winterová, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Praha : Linde, 2011, s. 23–24, 91–92; či Vopálka, V. a kol. *Soudní řád správní: komentář*. Praha : C. H. Beck, 2004, s. 10). V souladu s právě uvedeným tak § 4 s. ř. s., v rubrice „Pravomoc soudů“, stanoví, o čem

a v jakých věcech rozhodují soudy ve správním soudnictví; podobně § 7 o. s. ř. vymezuje pravomoc soudů v občanském soudním řízení. Při určení pravomoci tedy není cílem determinovat konkrétní soud, jenž se určitou věcí má zabývat; to se naopak děje až v rámci následné aplikace pravidel o příslušnosti soudů. Vztah mezi pravomocí a příslušností soudu lze tedy popsat tak, „že příslušnost vymezuje působnost jednotlivých soudů v rámci soudní soustavy [určitého druhu], kdežto pravomoc soudu ji vymezuje mimo rámec soudní soustavy [určitého druhu] vůči orgánům, které do ní nepatří“ (Winterová, A. a kol., cit. výše, s. 112). Z toho vyplývá, že pravomoc soudu musí vždy předcházet jeho příslušnosti – není-li soud k rozhodování určitých věcí pravomocný, je zbytečná otázka jeho příslušnosti, neboť ustanovení o věcné, funkční a místní příslušnosti slouží k určení konkrétního soudu z množiny soudů, jimž je dána pravomoc rozhodovat danou věc. Přitom použití pravidel o místní příslušnosti spadá až na závěr procesu zjišťování příslušného soudu, neboť místní příslušnost specifikuje, který z věcně a funkčně příslušných soudů, tj. který ze soudů stejného článku dané soustavy, má věc projednat a rozhodnout. Lze tedy shrnout, že v případě podání žaloby ve správním soudnictví je třeba vždy nejdříve postavit najisto pravomoc soudů ve správním soudnictví, následně ověřit, zda jsou věcně a funkčně příslušnými krajské soudy, či Nejvyšší správní soud, a v prvním případě pak za použití ustanovení o místní příslušnosti zjistit jeden krajský soud, který bude příslušný věc projednat a rozhodnout (k tomu srov. obdobně také rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 2. 2009, čj. 4 Ads 127/2008-73). Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že z logiky věci vyplývá, že popsaný princip přednosti pravomoci před příslušností se neuplatní jen ve fázi ověřování podmínek řízení, ale musí platit i při jejich samotném legislativním zakládání. Zákonné ustanovení o místní příslušnosti soudu v určitých věcech tak bez dalšího není způsobilé zasáhnout do stávající pravomoci soudu v těchto věcech, tedy tuto pravomoc nemůže ani zcela nově založit (pokud nebyla dána dříve), ani ji rozšířit (pokud dříve byla

dána v užším rozsahu). Založení místní i jiné příslušnosti soudu k projednání a rozhodnutí věci vždy následuje až po založení jeho odpovídající pravomoci.

[17] Po aplikaci uvedených poznatků a pravidel právní teorie na právě posuzovaný případ tedy nelze souhlasit s tvrzením žalobkyně, že zákonem č. 396/2012 Sb. došlo ke změně pravomoci správních soudů. Novela soudního řádu správního provedená jmenovaným zákonem totiž upravila znění § 7 odst. 3 s. ř. s., dotýkajícího se výhradně místní příslušnosti soudů ve správním soudnictví, nikoliv jejich pravomoci. Dosavadní pravomoc správních soudů tak zůstala nedotčena. Tvrzení žalobkyně ovšem nejenže nelze podpořit právně-teoretickými poznatky, ale ani seznatelným úmyslem zákonodárce. Vzhledem k tomu, že jak výše uvedeno, má stanovení pravomoci „přednost“ před stanovením (místní) příslušnosti, by k rozšíření pravomoci správních soudů i na věc nyní projednávanou bylo zapotřebí jednoznačně vyjádřeného, určitého a nepochybného projevu vůle zákonodárce směřem k této podstatně změně; takový projev zákonodárce ovšem v daném případě chybí. Úprava obsažená v části šestnácté zákona č. 396/2012 Sb. nebyla součástí vládního návrhu zákona, projednávaného v Poslanecké sněmovně jako sněmovní tisk č. 537 (6. volební období, od 2010; v Senátu se jednalo o senátní tisk č. 375, 8. funkční období, 2010–2012; popis průběhu legislativního procesu, včetně významných dokumentů s ním souvisejících, je dostupný na www.psp.cz); její bližší osvětlení proto v důvodové zprávě ke zmíněnému zákonu nenalezneme. Předmětná úprava je výsledkem komplexního pozměňujícího návrhu ústavněsprávního výboru Poslanecké sněmovny ČR (sněmovní tisk č. 537/3), a tak byla plénu předložena a jím schválena bez odůvodnění. Na tomto místě Nejvyšší správní soud nemůže nepoukázat na nevhodnost změn legislativních návrhů činěných prostřednictvím komplexních pozměňovacích návrhů, které nemusí obsahovat odůvodnění, byť by prováděly i zásadní změny v původním znění legislativního návrhu. Tím je podstatně narušován základní demo-

krátký požadavek na transparentnost legislativního procesu. Zároveň je ovšem dlužno dodat, že předmětný institut dle názoru Ústavního soudu ČR nedosahuje úrovně protiústavnosti (srov. zejména náleze ze dne 6. 10. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 39/08, č. 294/2010 Sb.). Nesporná nevhodnost praxe komplexních pozměňovacích návrhů však již byla reflektována i na parlamentní půdě a v současnosti probíhá legislativní proces o senátních návrzích na změnu jednacích řádů obou komor Parlamentu ČR, včetně zavedení přísnějších podmínek pro předkládání komplexních pozměňovacích návrhů, které by tak napříště kupříkladu musely být i řádně odůvodněny (blíže viz sněmovní tisky č. 577 a 578, 6. volební období, od 2010).

[18] Úhrnem tak Nejvyšší správní soud konstatuje, že ani z textu zákona č. 396/2012 Sb., ani z informací z legislativního procesu předcházejícího přijetí jmenovaného zákona nevyplývá, že by úmyslem zákonodárce bylo založení pravomoci správních soudů ve všech věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. včetně případů, kdy bylo správními orgány rozhodnuto věcně. Naopak se zdá pravděpodobné, že výčet věcí obsažený v čl. XXIV zákona č. 396/2012 Sb., doplňující výčet věcí v § 7 odst. 3 s. ř. s. ve znění účinném do 26. 11. 2012, byl téměř beze změny převzat z výčtu oblastí působnosti Úřadu práce ČR dle § 4 odst. 1 zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky, ve znění účinném do 30. 11. 2012, tj. v době projednávání a schválení zákona č. 396/2012 Sb. Tyto oblasti působnosti Úřadu práce přitom zasahují jak do věcí veřejnoprávních, tak do věcí soukromoprávních, což však zákonodárcem nebylo blíže reflektováno. Cílem navržené právní úpravy tak nejspíše bylo co nejjednodušší a nejrychlejší cestou – z pohledu zákonodárce – upravit místní příslušnost správních soudů, tj. mají-li tyto i pravomoc, ve věcech, kde jako správní orgán I. stupně rozhoduje centralizovaný Úřad práce ČR, a které proto před novelou § 7 odst. 3 s. ř. s. všechny napadaly na Městský soud v Praze (při určení místní příslušnosti podle § 7 odst. 2 s. ř. s.). Přitom pravidlo určení

místní příslušnosti správních soudů podle sídla správního orgánu I. stupně, zavedené s účinností od 1. 1. 2012 tzv. velkou novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 303/2011 Sb., bylo zvoleno právě ve snaze přiblížit místo soudního projednávání a rozhodování právních sporů místu jejich vzniku, což má za následek jak zlepšení dostupnosti soudních řízení pro jejich účastníky (respektive žalobce), tak rovnoměrnější rozložení žalobního nápadu ve správním soudnictví mezi všechny krajské soudy a zároveň i urychlení vyřizování tohoto nápadu (viz důvodová zpráva k zákonu č. 303/2011 Sb., projednávaná jako sněmovní tisk č. 319, Poslanecká sněmovna, 6. volební období, od 2010, dostupná z www.psp.cz, s. 12 a 21). Tato snaha však nemohla být úspěšná v případě věcí rozhodovaných v prvním stupni Úřadem práce ČR, v nichž díky centralizované organizaci úřadu byl i podle právě zmíněného pravidla místně příslušným zásadně jen Městský soud v Praze. Lze tak oprávněně tvrdit, že účelem následného přijetí části šestnácté zákona č. 396/2012 Sb. nebylo rozšíření pravomoci soudů ve správním soudnictví, nýbrž přiblížení soudních sporů vycházejících z agendy Úřadu práce ČR místu jejich vzniku a občanům a související odbremenění Městského soudu v Praze, jak ostatně upozorňoval i stěžovatel.

[19] Naopak Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit tvrzení žalobkyně, že v daném případě byl proveden autentický výklad samotným zákonodárcem a tento výklad „*lze dovodit z jazykového vyjádření normy, kterou je nepřímou proveden výklad normy jiné*“. Jak bylo uvedeno výše, v daném případě chybí jakékoli oficiální legislativní odůvodnění přijaté části šestnácté zákona č. 396/2012 Sb., které by mohlo blíže osvětlit zákonodárcovu vůli a úmysl. Přitom norma o místní příslušnosti sama o sobě může stěžii měnit, byť i nepřímou, dosavadní ustálený výklad úpravy soudní pravomoci, neboť o příslušnosti soudu má smysl uvažovat jen tehdy, je-li dána i pravomoc tohoto soudu. Ostatně i z konstantní judikatury Ústavního soudu se opakovaně podává, že při interpretaci právních no-

rem si nelze vystačit jen s jazykovým výkladem, vycházejícím ze samotného znění normy, nýbrž „[j]azykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.).“ (nález ze dne 17. 12. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb.). Naopak pokud by samo jazykové vyjádření normy vedlo k nesmyslným závěrům, rozporným s (předpokládaným) účelem zákona, historií jeho vzniku či systematickými souvislostmi, je třeba se od něj odchýlit a normu vyložit v souladu s dalšími uvedenými okolnostmi (srov. nález ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, č. 63/1997 Sb.). To však není tento případ.

[20] Podle názoru Nejvyššího správního soudu existuje jediný racionální výklad § 7 odst. 3 s. ř. s. ve znění zákona č. 396/2012 Sb., přičemž tento vychází z použití jak jazykové interpretační metody, tak metody systematické, teleologické a historické. Zmíněným zákonem totiž byla novelizována pouze úprava místní příslušnosti správních soudů, nikoli jí předcházející ustanovení o pravomoci správních soudů; tato novela nejpravděpodobněji reagovala na koncentraci žalobního nápadu ve všech věcech, v nichž jako správní orgán I. stupně rozhodoval či rozhoduje Úřad práce ČR se sídlem v Praze, u Městského soudu v Praze; a cílem novely tak bylo jednak přesunout soudní řízení blíže k občanům (účastníkům), a tedy i k místu vzniku soudních sporů, a jednak zároveň co nejrychleji odbřemenit městský soud od tohoto nápadu, čemuž ostatně napovídá mimo jiné i přechodné ustanovení soudního řádu správního zakotvené v čl. XXV zákona č. 396/2012 Sb. Ze všech těchto důvodů je proto třeba novelizovanému § 7 odst. 3 s. ř. s. rozumět tak, že aniž by nějak zasahoval do dosavadní úpravy pravomoci soudů ve správním soudnictví, stanovuje nové pravidlo pro určení místní příslušnosti správních soudů mimo jiné i ve všech věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, v nichž by i před účinností předmětné novely byla dána

pravomoc správních soudů. Jeho účinnost se nemění dosavadní ustálená praxe rozhraničující pravomoci soudů správních a soudů civilních při přezkumu správních rozhodnutí. Jinak řečeno, § 7 odst. 3 s. ř. s. se použije pro determinaci místní příslušnosti konkrétního správního soudu toliko v případech, kdy dosud nebylo správním orgánem prvního či druhého stupně rozhodnuto věcně o mzdových nárocích zaměstnance ve smyslu zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele. Od okamžiku existence pravomocného věcného rozhodnutí správního orgánu o sporu nebo jiné právní věci vyplývající ze soukromoprávních vztahů naopak přezkum takového správního rozhodnutí spadá do pravomoci soudů v občanském soudním řízení, nikoliv do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Ustálená judikatorní praxe citovaná v bodě [12], podle níž pravomoc k soudnímu přezkumu věcných správních rozhodnutí ve věcech ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele ve smyslu zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele náleží soudům v občanském soudním řízení postupujícím podle části páté občanského soudního řádu, tedy dosud není překonána a je třeba ji respektovat, a to i po novele § 7 odst. 3 s. ř. s. provedené zákonem č. 396/2012 Sb.

[21] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v posuzovaném případě zcela chyběly podmínky řízení ve správním soudnictví; žalobkyně se totiž domáhala přezkumu rozhodnutí žalovaného, jímž bylo potvrzeno předchozí rozhodnutí Úřadu práce ČR o zamítnutí žádosti žalobkyně o uspokojení jejich mzdových nároků podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, tj. správní orgány již rozhodly věcně o právní věci žalobkyně vyplývající z pracovněprávních, tedy soukromoprávních, vztahů. Řízení jak před krajským soudem, tak před městským soudem bylo tedy zmatečné, neboť oba soudy po seznámení se s žalobou měly tuto odmítnout podle § 46 odst. 2 věty první s. ř. s., nikoliv rozhodovat o vzájemném postupování věci soudu údajně místně příslušnému.

Dokud totiž není ověřena soudní pravomoc, je předčasně zabývat se otázkou příslušnosti, tím spíše místní příslušnosti, která přichází do hry až v rámci volby konkrétního soudu ze všech soudů věcně a funkčně příslušných.

A pokud je zjištěno, že určitá věc nenáleží do pravomoci soudů ve správním soudnictví, je namístě, aby soud návrh v oné věci odmítl, nikoliv aby rozhodoval o své místní nepříslušnosti a věc postupoval jinému správnímu soudu.

2854

Řízení před soudem: prodej podniku a jeho účinky

k § 64 soudního řádu správního

k § 107a občanského soudního řádu ve znění zákona č. 30/2000 Sb.

Je-li s podnikem spjato určité veřejné subjektivní právo, jehož ochrany se původní vlastník podniku dovolával u soudu rozhodujícího ve správním soudnictví, musí být nabyvateli podniku umožněno vstoupit do takového řízení namísto dosaďadního vlastníka podniku podle § 107a o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2013, čj. 4 As 72/2012-52)

Prejudikatura: č. 559/2005 Sb. NSS a č. 2377/2011 Sb. NSS.

Věc: Akciová společnost SAZKA proti Krajskému úřadu Libereckého kraje o poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické zařízení, o kasační stížnosti žalobkyně.

Městský úřad Jablonec nad Nisou vydal dne 17. 5. 2011 platební výměr na místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické zařízení povolené Ministerstvem financí v částce 240 252 Kč za období od 9. 7. 2010 do 31. 12. 2010.

Dne 4. 8. 2011 žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a citovaný platební výměr potvrdil. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci. V průběhu řízení o žalobě podala žalobkyně návrh na změnu v osobě žalobce tak, aby na její místo vstoupila společnost SAZKA sázková kancelář, a. s., IČ: 26493993, se sídlem K Žižkovu 851/4, Praha 9. Návrh odůvodnila uzavřením smlouvy o prodeji podniku při zpeněžování majetkové podstaty podle § 290 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), která nabyla účinnosti dne 1. 11. 2011. Společnost SAZKA sázková kancelář se vstupem do řízení na straně žalobkyně souhlasila.

Krajský soud usnesením ze dne 24. 9. 2012, čj. 59 A 72/2011-265, návrh žalobkyně na

změnu v osobě žalobce zamítl. V odůvodnění citoval usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2005, čj. 1 Afs 38/2004-140, podle kterého singulární sukcese nemá v řízení před správním soudem žádné účinky, protože nemůže zasáhnout do stavu existujícího v době rozhodování správního orgánu a soukromoprávním úkonem nelze měnit obsah veřejnoprávního vztahu ani jeho subjekty. Kdyby bylo žalobou napadené rozhodnutí zrušeno, je na vůli žalobkyně, jak naloží s vrácenou částkou; do té doby však s výjimkou univerzální sukcese nemůže soud na straně žalující jednat s jinou osobou než se žalobkyní.

V kasační stížnosti žalobkyně (stěžovatelka) konstatovala, že smlouvou o prodeji podniku bylo s účinností od 1. 11. 2011 na společnost SAZKA sázková kancelář, a. s., převedeno vlastnické právo k podniku SAZKA, a. s., jehož součástí jsou i veškeré pohledávky spojené s podnikem včetně nároků na vydání bezdůvodného obohacení a vrácení příslušných daňových přeplatků, a to zcela v souladu s § 290 insolvenčního zákona. Podle stěžovatelky je zřejmé, že po zahájení řízení nastala okolnost, s níž právní předpisy spojují převod ne-

bo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení. Soud pochybil, pokud zkoumal jiné právní skutečnosti, než které vyžaduje § 107a o. s. ř. Závěry uvedené v citovaném usnesení Nejvyššího správního soudu jsou pro danou věc vzhledem k odlišné procesní situaci účastníků a odlišnému předmětu řízení naprosto nepoužitelné, což potvrdil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 8. 2010, čj. 7 As 9/2010-261. Práva k podniku jsou na základě smlouvy o prodeji podniku bezpochyby samostatně převoditelná na jiné osoby. Stěžovatelka podotkla, že komplexní převod všech práv a povinností na základě smlouvy o prodeji podniku by mohl odůvodnit závěr o univerzální sukcesi. Zdůraznila zásadu hospodárnosti a rychlosti vyřešení (ukončení) insolvenčního řízení; bylo by absurdní, pokud by musela nadále vést tento soudní spor a následně se složitě vypořádávat s příslušným nabyvatelem (společností SAZKA sázková kancelář). Stížnost uzavřela výčtem rozhodnutí jiných krajských soudů, která procesní nástupnictví připustila. Napadené usnesení označila za nezákonné a navrhla, aby jej Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval právní otázkou, zda převod podniku provedený na základě smlouvy o prodeji podniku představuje univerzální sukcesi, či nikoliv. Úvaze stěžovatelky však nepřisvědčil. Univerzální sukcesi totiž znamená přenesení veškerých práv a povinností určitého subjektu na subjekt jiný a bývá zásadně spjata se smrtí nebo zánikem původního subjektu. Prodej podniku stěžovatelky však sám o sobě není přenesením veškerých jejích práv a povinností na nový subjekt, ale toliko přenesením práv a povinností souvisejících s podnikem stěžovatelky. Jakkoliv se jedná o komplexní a rozsáhlý převod práv a povinností, nelze prodej podniku ztotožňovat s univerzální sukcesí.

Zbývá proto posoudit, zda byly splněny podmínky pro to, aby soud vyhověl návrhu stěžovatelky na změnu v osobě žalobce z důvodu singulární sukcese. Vzhledem k tomu, že změnu v osobě žalobce soudní řád správní neupravuje, aplikují se v souladu s § 64 s. ř. s. příslušná ustanovení občanského soudního řádu.

Podle § 107a odst. 1 o. s. ř., „[m]á-li žalobce za to, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost, s níž právní předpisy spojují převod nebo přechod práva nebo povinnosti účastníka řízení, o němž v řízení jde, může dříve, než soud o věci rozhodne, navrhnout, aby nabyvatel práva nebo povinnosti vstoupil do řízení na místo dosavadního účastníka; to neplatí v případech uvedených v § 107“.

Podle odstavce 2 téhož ustanovení „[s]oud návrhu usnesením vyhoví, jestliže se prokáže, že po zahájení řízení nastala právní skutečnost uvedená v odstavci 1, a jestliže s tím souhlasí ten, kdo má vstoupit na místo žalobce; souhlas žalovaného nebo toho, kdo má vstoupit na jeho místo, se nevyžaduje. Právní účinky spojené s podáním žaloby zůstávají zachovány.“

Výkladem citovaných ustanovení se Nejvyšší správní soud zabýval především ve dvou rozhodnutích, z nichž jedno převzal do odůvodnění napadeného usnesení krajský soud a druhým argumentuje v kasační stížnosti stěžovatelka.

V usnesení ze dne 9. 2. 2005, čj. 1 Afs 38/2004-140, č. 559/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *procesní nástupnictví podle § 107a odst. 1 o. s. ř. při singulární sukcesi založené soukromoprávním postoupením veřejnoprávní pohledávky je v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu před správním soudem pojmově vyloučeno*. Tento závěr je ovšem nutno vnímat v kontextu daného případu, kdy předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí o vyměření celního dluhu, který účastník řízení zaplatil a svou budoucí pohledávku odpovídající tomuto dluhu samostatně postoupil jiné osobě.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat případy, kdy účastník řízení samostatně převádí veřejnoprávní pohledáv-

ku na jiný subjekt (tehdy bude namíste vyházet z citovaného usnesení), od případů, kdy převádí např. vlastnické právo k nemovitosti, se kterou je spjata aktivní legitimize v soudním řízení ve správním soudnictví, nebo kdy je důsledkem převodu vlastnického práva přechod jiných práv nebo povinností na nového vlastníka (např. při prodeji podniku).

Podle § 290 odst. 1 insolvenčního zákona „[d]lužníkův podnik může insolvenční správce zpeněžit jedinou smlouvou“.

Podle § 291 odst. 2 téhož zákona, „[n]estanoú-li tento zákon jinak, použijí se na smlouvu podle § 290 obdobně příslušná ustanovení obchodního zákoníku o prodeji podniku; za splnění závazků, které přešly na nabyvatele, prodávající neručí“.

Podle § 477 odst. 1 obchodního zákoníku „[n]a kupujícího přecházejí všechna práva a závazky, na které se prodej vztahuje“. Podle odst. 2 téhož ustanovení „[p]řechod pohledávek se jinak řídí ustanoveními o postoupení pohledávek“.

Z citovaných ustanovení je zřejmé, že prodej podniku je nerozlučně spjat s přechodem veškerých práv, pohledávek a závazků, které s tímto podnikem souvisejí. V projednávané věci tedy nešlo o samostatné postoupení veřejnoprávní pohledávky; odkaz krajského soudu na zmíněné usnesení je tudíž zcela nepřipadný. Přechod práv týkajících se místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj nebo jiné technické zařízení byl totiž důsledkem převodu vlastnického práva k podniku.

V tomto ohledu je daná věc srovnatelná s převodem vlastnického práva k nemovitosti, k němuž došlo v průběhu řízení o žalobě

proti rozhodnutí o opravě chyb v katastrálním operátu. Tento případ byl řešen v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, čj. 7 As 9/2010-255, č. 2377/2011 Sb. NSS, na nějž poukázala stěžovatelka v kasační stížnosti. V něm Nejvyšší správní soud dovodil možnost připuštění vstupu nového vlastníka nemovitosti do řízení ve správním soudnictví namísto dosavadního vlastníka podle § 107a o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s.

Podobně jako při převodu nemovitosti na základě kupní či darovací smlouvy dochází i při zpeněžení dlužníka podniku insolvenčním správcem jedinou smlouvou podle § 290 a násl. insolvenčního zákona ke změně vlastnického práva k podniku jakožto hromadné věci (5 odst. 2 obchodního zákoníku), a nikoliv k pouhému postoupení veřejnoprávní pohledávky. Je-li tedy s podnikem spjata určité veřejné subjektivní právo, jehož ochrany se původní vlastník podniku dovolával u soudu rozhodujícího ve správním soudnictví, musí být nabyvateli podniku umožněno vstoupit do takového řízení namísto jeho dosavadního vlastníka podle § 107a o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s. Opačný výklad by popíral smysl prodeje podniku jako celku se všemi právy a závazky, které se k podniku vážou, a značně by prodlužoval a komplikoval insolvenční řízení, jde-li o prodej podniku v režimu podle § 290 a násl. insolvenčního zákona.

Stěžovatelka podala návrh na změnu v osobě žalobce, prokázala, že došlo k prodeji podniku, a doložila souhlas společnosti SAZKA sázková kancelář, a. s., se vstupem do řízení na místo žalobce. Tím byly splněny podmínky uvedené v § 107a odst. 2 o. s. ř., krajský soud byl tudíž povinen návrhu stěžovatelky vyhovět a změnu v osobě žalobce připustit.

Správní trestání: přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu

k § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)

Prijede-li řidič do obce po pozemní komunikaci, která není osazena dopravní značkou č. IS 12a „Obec“, neznamená to, že by nebyl povinen dodržovat maximální povolenou rychlost v obci stanovenou v § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2013, čj. 1 As 183/2012-50)

Prejudikatura: nález Ústavního soudu č. 30/1998 Sb.

Věc: Ing. Miroslav F. proti Krajskému úřadu Ústeckého kraje o uložení pokuty, o kasační stížnosti žalobce.

Magistrát města Děčín (dále jen „magistrát“) uložil rozhodnutím ze dne 29. 3. 2010 žalobci pokutu ve výši 5 000 Kč, zákaz činnosti na dobu šesti měsíců spočívající v zákazu řízení motorových vozidel a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč, a to za spáchání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. l) a podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Prvního přestupku se měl žalobce dopustit dne 26. 11. 2009 tím, že porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu, jelikož vjel na místní komunikaci, do které je vjezd všech motorových vozidel zakázán dopravní značkou B1 „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel“ s dodatkovou tabulkou „Mimo dopravní obsluhy“. Druhý přestupek měl spočívat v tom, že téhož dne nedodržel při jízdě maximální rychlost, stanovenou v § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu.

Žalobce podal proti rozhodnutí magistrátu odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 5. 2010 zamítl.

Dne 18. 6. 2010 podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který rozsudkem ze dne 26. 5. 2011, čj. 42 A 7/2010-33, zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 7. 2011 znovu zamítl odvolání žalobce.

Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobce opět žalobu u krajského soudu, který ji rozsudkem ze dne 28. 11. 2012, čj. 42 A 7/2011-27, zamítl. Krajský soud neshledal důvodnou námitku týkající se uplynutí prekluzivní lhůty pro projednání přestupku, ani námitku, že žalobce po celou dobu nezaregistroval, že se nachází v obci.

Žalobce (stěžovatel) podal proti tomuto rozsudku kasační stížnost, v níž mimo jiné namítal, že vjel do obce po komunikaci, která neobsahovala dopravní značku upozorňující na začátek obce. Taková komunikační závada nemůže vést k uplatnění sankcí vůči stěžovateli, ale měla by být přičítána k tíži magistrátu. Stěžovatel zmínil, že rychlejší jízdou v obci než 50 km/h řidič nemusí vždy porušit obecnou rychlost 50 km/h, neboť citované omezení spadá do místní úpravy obce podle § 61 odst. 2 zákona o silničním provozu. Z § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu dále vyplývá, že označení místa, odkud se uplatní omezení rychlosti pro jízdu v obci, je místní úpravou. Řidič nemůže během jízdy předvídat a domýšlet si, jakou místní úpravu příslušný správní orgán obce zvolil, či jakého účelu a důsledku chce osazením nebo neosazením dopravní značky dosáhnout. Dopravní značka č. IS 12a „Obec“ označuje začátek obce, informuje o jejím názvu a vymezuje hranici, od které platí pravidla chování v obci.

Stěžovatel odmítl souhlasit se závěrem krajského soudu, že stěžovatel si při jízdě zastávkou, míjeje zastávky městské hromadné dopravy, značení místních cílů nebo světelný přechod pro chodce, měl uvědomit, že projíždí obcí, a tudíž snížit svou rychlost. Dopravní značení, zastávky městské hromadné dopravy a směrové dopravní značení k místním cílům je rovněž možno minout mimo obec, např. při příjezdu do Děčína po silnici první třídy. Názor zaujatý krajským soudem je proto v rozporu s § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu. Definici obce podle zákona o silničním provozu nelze ztotožňovat s definicí uvedenou v § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Dopravní značky mohou být umístěny hluboko v katastrálním území obce s ohledem na plynulost a bezpečnost silničního provozu. V případě akceptace závěrů krajského soudu by řidiči nikdy nemohli jet rychlostí vyšší než 50 km/h, neboť katastrální území jednotlivých obcí na sebe navazují. Stěžovatel dále odmítl závěr krajského soudu, že s ohledem na stěžovatelovy dlouhodobé zkušenosti s řízením motorových vozidel a na jeho bydliště v blízkosti Děčína bylo možné usuzovat na zaviněné jednání. Stěžovatel uvedl, že každý řidič by se měl řídit pokyny, které jsou mu sdělovány dopravním značením a ne jezdit po paměti. Po řidiči nelze vyžadovat, aby předvídal, že se nachází v obci, pokud při příjezdu do obce neprojel kolem dopravní značky označující začátek obce.

Závěrem stěžovatel odmítl tvrzení krajského soudu, že stěžovatele nebylo možné považovat za dopravní obsluhu, jelikož podle vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích, se na něj při dodávce pytle brambor známému vztahovala výjimka. Pokud by nešlo o zásobování, bylo by nutné nahlížet na dodávku brambor jako na tzv. podobné služby ve smyslu citované vyhlášky. Stěžovatel nesouhlasil ani s doporučením správního orgánu, že měl využít jinou trasu a vjet do ulice Květinová z ulice Vilsnické. Značka zákaz

vjezdu pro všechny druhy vozidel byla totiž stanovena v obou směrech jízdy.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Z odůvodnění:

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

(...)

III.A Námitka podřaditelnosti jednání stěžovatele pod pojem „dopravní obsluha“

[13] Nejvyšší správní soud předesílá, že otázkou naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích, jímž byl stěžovatel uznán vinným, že vjel do ulice osazené dopravní značkou zákaz vjezdu s dodatkovou tabulkou „*Mimo dopravní obsluhy*“, se krajský soud zabýval nad rámec žalobních bodů. Stěžovatel v podané žalobě namítal nezákonnost rozhodnutí žalovaného z důvodu prekluze práva státu na projednání přestupku a z důvodu absence dopravního značení při vjezdu do obce. S ohledem na zásadu dispoziční, která se uplatní v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2008, čj. 7 Afs 68/2007-82), krajský soud překročil rámec přezkumu vytyčený stěžovatelem a zabýval se v napadeném rozsudku i otázkou, zda jednání stěžovatele bylo podřaditelné pod pojem „*dopravní obsluha*“. Tato skutečnost představuje vadu řízení, která však v posuzovaném případě nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku, neboť vypořádání předmětné námítky krajským soudem nezvrátilo závěr soudu o nedůvodnosti podané žaloby.

[14] Pokud ovšem stěžovatel v kasační stížnosti brojí proti závěrům krajského soudu o této otázce, jsou jeho námítky nepřijatelné podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť stěžovatel námitku podřaditelnosti jednání pod pojem „*dopravní obsluha*“ v žalobě neuplatnil, ač tak učinit mohl. Nejvyšší správní soud se tak otázkou naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích nemohl zabývat.

III.B Naplnění objektivní stránky pře- stupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o přestupcích

[15] Dále Nejvyšší správní soud hodnotil, zda jednání stěžovatele naplnilo skutkovou podstatu přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o přestupcích. Stěžovatel v kasační stížnosti především zpochybňoval, že by se vůbec dopustil deliktního jednání, neboť na trase, kterou projížděl, neminul značku upozorňující na začátek obce. K obdobně formulované žalobní námitce krajský soud uvedl, že statutární město Děčín je obcí ve smyslu § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu, která má obecně začátek i konec na pozemních komunikacích vyznačen dopravními značkami, byť na komunikaci, kterou stěžovatel použil pro svou jízdu, příslušná značka označující začátek obce osazena nebyla.

[16] Podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o přestupcích se přestupku dopustí ten, *„kdo v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zvláštním právním předpisem nebo dopravní značkou v obci o 40 km/h a více nebo mimo obec o 50 km/h a více“*.

[17] Zvláštním právním předpisem je zde zákon o silničním provozu. Ten v § 18 odst. 4 stanoví, že řidiči smí jet v obci *„rychlostí nejvýše 50 km/h, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km/h“*. Podle § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu je obec *„zastavěné území, jehož začátek a konec je na pozemní komunikaci označen příslušnými dopravními značkami; na účelových komunikacích se značky neosazují“*.

[18] Ze správního spisu vyplynuly následující skutečnosti. Stěžovatel byl hlídkou Policie České republiky zastaven ve městě Děčín na ulici Teplické, poté co dne 26. 11. 2009 ve 21:25 hodin projel měřeným úsekem rychlostí 108 km/h. V průběhu správního řízení uvedl, že uvedeného dne vyjel z Ústí nad Labem směrem na Děčín. Před vjezdem do Děčína zahnul u odbočky na Vilsnici na starou Ústeckou silnici, po níž pokračoval ulicemi Květinová, Vilsnická, Želenická, Ruská, Pivo-

varská až na ulici Teplickou, kde byl kontrolován hlídkou policie. Stěžovatel trval na tom, že po celou dobu jízdy nikde nezaregistroval dopravní značení, které by ho upozorňovalo na začátek obce. Jel pod tlakem, neboť mu volala manželka, že má zdravotní potíže. Správní orgán učinil uvedenou trasu jízdy předmětem místního ohledání dne 1. 2. 2010, přičemž zjistil, že při vjezdu na starou Ústeckou silnici v Děčíně Vilsnici se stěžovatel neřídil dopravní značkou B1 *„Zákaz vjezdu všech vozidel“* s dodatkovou tabulkou *„Mimo dopravní obsluhy“*. K tomu stěžovatel na ústním jednání dne 23. 3. 2010 konstatoval, že jel ke známému, který bydlí v Květinové ulici a vezl mu padesátikilový pytel brambor. Brambory však známému nedovezl, neboť když se nacházel v Květinové ulici, obdržel telefonát od manželky, na základě něhož ihned pokračoval do místa bydliště. Doplnil, že manželka uvedeného dne lékařskou pomoc nevyhledala; pomohly jí děti. Následně byl stěžovatel rozhodnutím magistrátu ze dne 29. 3. 2010 shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 a písm. l) zákona o přestupcích. Odvolání proti citovanému rozhodnutí žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 5. 2010 zamítl. Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel žalobu u krajského soudu, který rozsudkem ze dne 28. 11. 2012, čj. 42 A 7/2011-27, zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Následně žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím odvolání stěžovatele opětovně zamítl.

[19] V posuzovaném případě je nesporné, že stěžovatel při vjezdu do obce Děčín neminul značku označující začátek obce, neboť vjel do Děčína po staré Ústecké ulici, která touto značkou osazena nebyla. Následně projel obcí po trase dlouhé přes 5 km, míjel hustou obecní zástavbu, zastávky městské hromadné dopravy, kruhový objezd atd. Poté byl zastaven hlídkou Policie České republiky na ulici Teplické, neboť touto ulicí projel rychlostí překračující 100 km/h. Stěžovatel i přes výše uvedené skutečnosti uvádí, že neprojel kolem dopravní značky vymežující začátek obce, proto nebyl povinen respektovat maximální povolenou rychlost 50 km/h, a zpo-

chybňuje rovněž své zavinění ke spáchání citovaného přestupku (k tomu srov. body [29] a násl. níže).

[20] Podle § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu je obec zastavěné území vymezené dopravními značkami. Jak správně poznamenal krajský soud, není pochyb o tom, že v daném případě město Děčín představuje obec ve smyslu citovaného ustanovení, neboť jeho území je osazeno dopravními značkami upravujícími začátek a konec obce. Na tom nemůže ničeho změnit ani skutečnost, že na pozemní komunikaci, kterou stěžovatel do obce přijel, značka č. IS 12a „Obec“ označující začátek obce chyběla.

[21] Podle Nejvyššího správního soudu nelze při interpretaci, zda došlo v řešeném případě k naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o přestupcích, tj. zda stěžovatel v okamžiku měření rychlosti projížděl obcí, úzkostlivě lpět na striktním gramatickém výkladu pojmu obec upraveného v § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu, bez zohlednění samotného smyslu právní úpravy týkající se dodržování snížené rychlosti v obcích. Zohledněny musí být rovněž všechny konkrétní skutkové okolnosti projednávaného případu.

[22] Ústavní soud v této souvislosti uvedl, že *„naprosto neudržitelným momentem používání práva je jeho aplikace, vycházející pouze z jeho jazykového výkladu. Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity“* (srov. nálezh Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb.). Výklad zastávaný stěžovatelem je právě příkladem těchto důsledků používání toliko jazykového výkladu izolovaného ustanovení právního předpisu bez ohledu na vztahy § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu s dalšími právní-

mi normami obsaženými v tomto právním předpise nebo v právních předpisech souvisejících.

[23] Ryze gramatický výklad, že řidič je povinen dodržovat maximální povolenou rychlost v obci 50 km/h jen tehdy, projede-li kolem značky informující o začátku obce, by vedl k absurdním důsledkům. Jak správně uvedl žalovaný na straně 4 napadeného rozhodnutí, řidič, který přijede do obce vlakem a v půjčovně si vyzvedne vozidlo, by podle výkladu zastávaného stěžovatelem neprojel kolem dopravní značky „Obec“, a proto by nebyl povinen dodržovat zákonem stanovenou rychlost 50 km/h. Stejně tak by řidič, který vjede do obce po účelové komunikaci, na níž se značky označující začátek a konec obce neosazují, nebyl povinen dodržovat maximální povolenou rychlost v obci, protože při vjezdu na území obce nebyl žádným značením upozorněn, že se již nachází v obci. Lze si jistě představit, k jakým nepřipustným důsledkům by zmíněná interpretace mohla vést: v obcích by maximální povolenou rychlost 50 km/h měli povinnost dodržovat pouze řidiči, kteří přijeli do obce po komunikacích osazených značkami č. IS 12a „Obec“; ostatní řidiči, kteří zahájili svoji jízdu v obci, přijeli do obce po účelové komunikaci či ti, jež by účelově objeli ceduli označující začátek obce mimo pozemní komunikaci (např. po poli), by se v obci směli pohybovat maximální rychlostí 90 km/h přípustnou pro provoz na silnici vedoucí mimo obec. Naznačené chování řidičů by značně narušilo bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích v obci a hrubým způsobem by ohrožovalo zdraví a majetek obyvatel obce i účastníků silničního provozu.

[24] Je tak zřejmé, že pro interpretaci, zda se stěžovatel nacházel v obci (aniž projel kolem značky označující její začátek) a zda byl povinen dodržet maximální povolenou rychlost 50 km/h, je nutné kromě výkladu jazykového zohlednit i výklad teleologický a systematický.

[25] Smyslem stanovení maximální povolené rychlosti pro jízdu v obci (§ 18 odst. 4 zákona o silničním provozu) je ochrana života, zdraví a majetku obyvatel obce a účastníků

provozu na pozemních komunikacích, jakož i zajištění bezpečnosti a plynulosti dopravy. Obec je v § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu vymezena primárně jako zastavěné území. Právě zastavěnost představuje základní a klíčový znak charakterizující území obce. Přijede-li řidič po pozemní komunikaci do zastavěného území, měl by s ohledem na bezpečnost ostatních účastníků provozu, potenciálních chodců, zvířat nebo ochranu majetku svoji rychlost přizpůsobit jízdě v zastavěném území, bez ohledu na skutečnost, zda projel kolem značky vymežující začátek obce, či nikoliv.

[26] Aby se jednalo o obec ve smyslu § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu, musí být území obce na pozemních komunikacích osazeno značkami začátek a konec obce. V řízení nebylo předmětem sporu, že na pozemních komunikacích vedoucích do obce Děčín takové značky osazeny jsou. Ulice Teplická, na níž byla stěžovateli měřena rychlost, se tedy nachází v obci tak, jak je definována v § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu, proto byl stěžovatel v souladu s § 18 odst. 4 tohoto zákona povinen respektovat maximální povolenou rychlost 50 km/h. Přijel-li stěžovatel do obce po pozemní komunikaci, která nebyla osazena dopravní značkou č. IS 12a „Obec“, neznamená to, že by nebyl povinen dodržovat maximální povolenou rychlost v obci stanovenou v § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, a to především s ohledem na shora zmíněný požadavek bezpečnosti a plynulosti dopravního provozu. To platí tím spíše, byla-li na komunikaci, po níž stěžovatel do obce vjížděl, stanovena maximální povolená rychlost 20 km/h, neboť takové snížení rychlosti stěžovateli muselo signalizovat, že vjíždí do zastavěného území (do obce) a že má svoji jízdu přizpůsobit okolním podmínkám.

[27] Při systematickém výkladu § 2 písm. cc) zákona o silničním provozu zohlednil Nejvyšší správní soud zejména základní povinnosti účastníků provozu na pozemních komunikacích vymezené v § 4 tohoto zákona. Každý je povinen chovat se podle citovaného ustanovení „ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo maje-

tek jiných osob ani svůj vlastní, aby nepoškozoval životní prostředí ani neohrožoval život zvířat“. Účastníci provozu na pozemních komunikacích jsou dále povinni řídit se pravidly provozu, pokyny policistů a jiných oprávněných osob, případně řídit se světelnými a doprovodnými akustickými signály, dopravními značkami, dopravními zařízeními a zařízeními pro provozní informace.

[28] S tím souvisí i § 22 zákona o přestupcích (ve znění účinném do 31. 7. 2011; nyní v obdobném znění převzatý do § 125c zákona o silničním provozu), jež cílí na dodržování právních předpisů vztahujících se k bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Určuje-li § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, že v obci smí jet řidič rychlostí nejvýše 50 km/h, pak ten, kdo tak nečiní, nejenže porušuje zákonem chráněný zájem, kterým je organizace dopravy na určitém území vyplývající z místní úpravy (označení obce) a z obecné úpravy, ale individuálně pak i zájem těch, kteří splnili dané podmínky, tedy pro jízdu v obci respektovali § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu, jakož i ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích, byť jen potenciálních, kteří oprávněně předpokládají, že všichni účastníci provozu dodržují pravidla pro provoz na pozemních komunikacích (tzv. princip omezené důvěry).

[29] Stěžovatel tedy sice při příjezdu do obce neprojel kolem značky č. IS 12a „Obec“, nicméně vjel do obce po pozemní komunikaci připouštějící maximální rychlost 20 km/h, následně projížděl po trase dlouhé přes 5 km skrze hustě zastavěné území obce, jež je na pozemních komunikacích běžně značkami začátek a konec obce osazeno, přičemž v ulici Teplické překročil maximální povolenou rychlost v obci o více než 40 km/h. Nejvyšší správní soud tak v souladu s výše uvedeným nemá pochyb, že stěžovatel svým jednáním naplnil objektivní stránku přestupku vymezeného v § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o přestupcích. Jízda stěžovatele napříč obcí v rychlosti přesahující 100 km/h znamenala reálné nebezpečí pro zdraví, život a majetek stěžovatele samého i ostatních účastníků silničního provozu v obci. Námitka nesprávné

ho posouzení této otázky krajským soudem je proto nedůvodná.

III.C Zavinení stěžovatele k přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o přestupcích

[30] Stěžovatel v kasační stížnosti zpochybňoval rovněž závěry krajského soudu o zavinení ve formě nevědomé nedbalosti. Samotná skutečnost, že je někdo zkušeným řidičem, podle stěžovatele nemůže svědčit o jeho zavinení. Krajský soud při hodnocení této otázky vyšel především z fotodokumentace pořízené správním orgánem při místním ohledání a z výpisu z evidenční karty stěžovatele. Konstatoval, že stěžovatel je zkušeným řidičem, který s ohledem na charakter zástavby, značení podél cesty i bydliště musel vědět, že se nachází v obci; podle krajského soudu tedy jednal minimálně ve formě nevědomé nedbalosti.

[31] Podle § 3 zákona o přestupcích „[k] odpovědnosti za přestupek postačí zavinení z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinení“. Z § 4 odst. 1 tohoto zákona dále vyplývá, že „[p]řestupek je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel a) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí nebo b) nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl“.

[32] Pro posouzení, zda byla u stěžovatele naplněna subjektivní stránka přestupku podle § 22 odst. 1 písm. f) bod 2 zákona o přestupcích, bylo nutné zohlednit především tvrzení stěžovatele uváděné v průběhu správního řízení a dokumenty obsažené ve správním spise.

[33] Stěžovatel na ústním jednání dne 1. 2. 2010 uváděl, že jel z Ústí nad Labem do Děčína. Volala mu manželka, že má zdravotní problémy, proto jel pod tlakem. Na jednání konaném dne 23. 3. 2010 stěžovatel doplnil, že do Děčína jel, protože vezl známému brambory do ulice Květinová. Tam mu zavolala manželka, proto ihned pokračoval do

místa bydliště a známému brambory nedovezl. Z fotodokumentace pořízené správním orgánem dne 26. 2. 2010 při místním ohledání dále plyne, že stěžovatel sjel z Ústecké ulice (před značkou upozorňující na začátek obce) a najel na pozemní komunikaci, v níž byla stanovena maximální povolená rychlost 20 km/h, ohraničenou z jedné strany zástavbou a z druhé strany Ústeckou ulicí. Následně projížděl hustou obecní zástavbou s pouličním osvětlením, minul několik zastávek městské hromadné dopravy, přechodů pro chodce a projel přes kruhový objezd navádějící na centrum obce.

[34] Z fotodokumentace mapující trasu stěžovatele napříč bytovými domy a jinou zástavbou města Děčína podle Nejvyššího správního soudu jasně vyplývá, že stěžovatel měl a mohl vědět, že projíždí obcí, čemuž měl přizpůsobit svoji rychlost. Neobstojí v tomto případě argument stěžovatele, že obcí projížděl v nočních hodinách za zhoršené viditelnosti. Trasa stěžovatele při průjezdu Děčínem je lemována pouličním osvětlením, proto je zřejmé, že i při průjezdu touto cestou v nočních hodinách stěžovatel musel rozeznat, že se nachází v zastavěném území. Při projíždění hustou zástavbou s četnými restauracemi, obchody, křižovatkami, kruhovým objezdem, točárnou či benzinovou pumpou se stěžovatel nemohl domnívat, že se nachází mimo obec, ani pokud by pouliční osvětlení nefungovalo.

[35] Nejvyšší správní soud dodává, že všechny okolnosti projednávaného případu spíše nasvědčují tomu, že stěžovatel jednal přinejmenším ve formě nedbalosti vědomé. S ohledem na bydliště stěžovatele v obci Libouchec nacházející se 15 km od Děčína a na údaje vyplývající z evidenční karty řidiče (stěžovatel je držitelem řidičského oprávnění skupiny B již od 9. 6. 1978) i na tvrzení stěžovatele uváděné v průběhu správního řízení (vezl do ulice Květinová v Děčíně známému pytel brambor) lze předpokládat minimálně povědomost stěžovatele o tom, že ulice, na níž jeho kamarád bydlí, se nachází v obci Děčín. Ani případné rozrušení způsobené telefonátem manželky stěžovatele v průběhu jízdy tak podle Nejvyššího správního soudu nemohlo způsobit, že by stěžovatel zcela pře-

stal vnímat krajinu a zástavbu kolem silnice a neuvědomil si, že se nachází v obci.

[36] Ve světle výše uvedeného neobstojí ani tvrzení stěžovatele, že i zkušený řidič se musí řídit dopravním značením a nemůže jezdit tzv. „*po paměti*“. Není sporu o tom, že povinnost řídit se dopravním značením platí pro řidiče zkušené i začátečníky bez rozdílu. Krajský soud nicméně ve své argumentaci zdůrazňoval, že u řidičů, kteří mají již po delší dobu řidičské oprávnění několika skupin, lze předpokládat větší míru obezřetnosti, zkušeností a pružnější reakce na situace nastalé při provozu na pozemních komunikacích. Pokud tedy stěžovatel vjel na starou Ústeckou silnici, na níž sice nebyla osazena značka upozorňující na začátek obce, nicméně byla zde stanovena maximální rychlost 20 km/h a začínala zde zástavba, musel si být vědom, že vjíždí do obce Děčín. Natož v situaci, kdy z tvrzení stěžovatele vyplývalo, že mířil do Děčína a věděl, že zmíněná stará Ústecká silnice se napojuje na ulici Květinovou, kam vezl pytel brambor.

[37] Argumentace stěžovatele, že zastávky městské hromadné dopravy, přechody pro chodce nebo směrové dopravní značení se mohou nacházet i mimo území obce, resp. mimo značku vymežující začátek obce, je v projednávané věci nepřiléhavá. Nejvyšší správní soud nepochybně, že by se zmíněné prvky nemohly nacházet i mimo území obce, resp. v území, v němž je povolena vyšší maximální rychlost než 50 km/h. Z fotodokumentace pořízené správním orgánem je nicméně zřejmé, že v posuzovaném případě zejména širší pozemní komunikace, po níž se stěžovatel pohyboval, kruhový objezd na trase, pouliční obchody, restaurace a bary, které stěžovatel míjel, jakož i další dopravní značky vyskytující se na předmětné pozemní komunikaci, dávaly průměrně bystrému účastníkovi silničního provozu tušit, že se pohybuje po území obce, čemuž je nutné přizpůsobit rychlost.

[38] Nelze se ztotožnit ani s argumentací stěžovatele, že řidič si nemůže domýšlet, jakou místní úpravu (konkrétní rychlost) příslušný orgán obce zvolí a jakého účelu hodlá osazením či neosazením značky označující začátek obce dosáhnout. Pokud stěžovatel vjel do zastavěného území po komunikaci, na níž byla místní úpravou omezena rychlost na 20 km/h, a následně mířil k centru obce, měl zbystřit svoji pozornost a uvědomit si, že snížená rychlost a počínající zástavba označují začátek obce. Podle Nejvyššího správního soudu tak stěžovatel věděl nebo přinejmenším vědět měl a mohl (i s přihlédnutím k ostatním výše zmíněným okolnostem případu), že se nachází v obci.

[39] Nad rámec lze poznamenat, že za určitých specifických okolností, kdy řidič přijede do obce po komunikaci, která v rozporu se zákonem není osazena značkou začátek obce, a kdy s ohledem na nízkou hustotu zástavby, ráz okolní krajiny nebo další okolnosti konkrétního případu nebude možné spravedlivě seznat, že se vozidlo již nachází v obci, bylo by možné závěr o absenci zavinění řidiče dovodit. O takový krajní případ se však v projednávané věci v žádném případě nejednalo.

[40] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud velice přesvědčivě popsal, proč v daném případě bylo lze usuzovat na zavinění stěžovatele ve formě minimálně nedbalosti nevědomé. Námitka nesprávného posouzení otázky zavinění krajským soudem je proto nedůvodná. Ve světle všech okolností projednávaného případu nemá Nejvyšší správní soud pochyb, že stěžovatel minimálně vědět měl a mohl, že projíždí obcí. Svou jízdu měl proto přizpůsobit okolním poměrům, především s ohledem na možný výskyt chodců a jejich bezpečnost, jakož i s přihlédnutím k ochraně majetku a života a zdraví ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích.

Daň z přidané hodnoty: oprávnění věřitelů snížit daň na výstupu; přechodná ustanovení

k § 44 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (v textu jen „zákon o DPH“) k čl. II bodu 1 zákona č. 47/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (v textu jen „novela“)

Oprávnění věřitelů snížit daň z přidané hodnoty na výstupu o částky odpovídající neuhrazeným pohledávkám za dlužníky v úpadku lze uplatnit za splnění dalších zákonem stanovených podmínek pouze u zdanitelných plnění poskytnutých nejříve ke dni 1. 4. 2011.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2013, čj. 9 Afs 69/2012-47)

Věc: Akciová společnost ČKD Kutná Hora proti Odvolacímu finančnímu ředitelství o daň z přidané hodnoty, o kasační stížnosti žalovaného.

Finanční úřad v Kutné Hoře rozhodnutím ze dne 5. 12. 2011 a 31. 10. 2011 formou dodatečných platebních výměrů na daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) za měsíce červen, resp. červenec 2011, zvýšil daňovou povinnost žalobkyně za uvedená období o částku 446 324 Kč, resp. 139 851 Kč, a současně vyměřil penále ve výši 20 % doměřených částek.

Proti rozhodnutím správního orgánu I. stupně podala žalobkyně odvolání. Finanční ředitelství v Praze odvolání zamítlo a rozhodnutí potvrdilo rozhodnutími ze dne 3. 5. 2012.

Podstatou sporu byla otázka, zda oprávnění věřitelů opravit (snížit) DPH na výstupu o částky odpovídající neuhrazeným pohledávkám za dlužníky v úpadku a související povinnost těchto dlužníků si ve stejném rozsahu opravit (snížit) DPH na vstupu, stanovené § 44 novely, dopadá i na pohledávky, které vznikly ze zdanitelných plnění skutečněných před tímto datem.

Proti rozhodnutím žalovaného podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Praze. Krajský soud ve svém rozsudku ze dne 23. 8. 2012, čj. 47 Af 10/2012-60, dospěl k závěru, dle kterého výše uvedené oprávnění na pohledávky vzniklé před 1. 4. 2011 nedopadá. V tomto směru považoval za klíčové přechodné ustanovení čl. II bodu 1 novely, podle kterého se „[p]ro uplatnění daně z přidané hodnoty za zdaňovací období přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro uplatnění práv a povinností s tím souvisejících použijí dosavadní právní předpisy, není-li dále stanoveno jinak“.

nosti tohoto zákona, jakož i pro uplatnění práv a povinností s tím souvisejících použijí dosavadní právní předpisy, není-li dále stanoveno jinak“.

Za právo či povinnost související s uplatněním daně lze považovat mj. i právo opravit základ daně či výši daně ve vztahu k plněním uskutečněným před účinností novely. Právo věřitele provést opravu podle § 44 odst. 1 zákona o DPH, je totiž právem, jež navazuje na přiznání a odvedení (uplatnění) DPH z plnění, jež založilo vznik pohledávky vůči úpadci v období předcházejícím účinnosti novely. Podléhá-li plnění, ve vztahu k němuž má být uplatňována oprava DPH, zákonu o DPH ve znění před účinností novely, je třeba i možnost provedení opravy DPH ve vztahu k takovému plnění posuzovat též na základě tehdejší úpravy. Protože tehdejší úprava možnost provedení opravy DPH vůči dlužníkovi v úpadku neznala, není taková oprava ve vztahu k plněním uskutečněným před datem účinnosti novely možná.

Krajský soud dále konstatoval, že daňová pohledávka státu vznikající v návaznosti na provedenou opravu DPH je pohledávkou za majetkovou podstatou. Zdůraznil však, že takto konstruované právo přednostního uspokojení státu (správce daně) naráží na ústavní limity a eroduje základní principy insolvenčního řízení způsobem, který výstižně popisuje výkladové stanovisko č. 6 expertní pracovní

skupiny ministerstva spravedlnosti pro insolvenční právo ze dne 4. 10. 2011 (dále jen výkladové stanovisko), na které se žalobkyně odvolávala.

Právní úprava v § 44 odst. 5 zákona o DPH totiž nečiní nic jiného, než že transformuje daňovou pohledávku státu vůči věřiteli z doby před úpadkem (jíž odpovídala pohledávka věřitele proti úpadci ve stejné výši) na novou daňovou pohledávku státu vůči úpadci, která má být pohledávkou za majetkovou podstatou. Tím ekonomicky napomáhá věřiteli dlužníka, neboť ten není zatížen odvodem DPH z pohledávky, jež mu úpadcem dosud nebyla uhrazena, proti čemuž nelze mít v ústavní rovině žádných námitek. Bohužel však neprovázanost, resp. nedomyšlenost právní úpravy zvýhodňuje věřitele, který provedl opravu podle § 44 odst. 1 zákona o DPH i vůči ostatním věřitelům úpadce, kteří takovou opravu provést nemohou, neboť pohledávka věřitele uplatněná v insolvenčním řízení nemůže být o částku odpovídající DPH snížena a hlasovací práva takového věřitele stejně jako i jeho podíl na výsledku zpeněžení majetkové podstaty úpadce neodpovídají skutečné výši jeho pohledávky. Tím je nabourán princip poměrného zastoupení věřitelů v insolvenčním řízení, a v důsledku toho i čl. 11 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

Neměně zásadní je pak skutečnost, že stát (správce daně) s transformovanou pohledávkou nepřebírá postavení původního věřitele, nýbrž v důsledku § 242 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, předbíhá ostatní věřitele. To fakticky vede k podobně ústavně nepřijatelnému výsledku jako v situaci, kterou řešil Ústavní soud v nálezu dne 9. 12. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 48/06, č. 54/2009 Sb.

Stávající stav tak nutně vede k závěru, že měl-li by krajský soud § 44 zákona o DPH v dané věci aplikovat, musel by přistoupit podle čl. 95 Ústavy k podání návrhu Ústavnímu soudu na zrušení příslušných ustanovení citovaného zákona. Přednost v této situaci však má ústavně konformní výklad, který (na rozdíl od určení otázky, je-li daňová pohledávka státu vznikající v návaznosti na provedenou opravu DPH pohledávkou za majetkovou

podstatou) text zákona v případě přechodného ustanovení čl. II bodu 1. novely umožňuje.

S ohledem na učiněné závěry soud přistoupil ke zrušení rozhodnutí žalovaného; protože na totožných právních závěrech jsou založena i rozhodnutí vydaná finančním úřadem jako správním orgánem I. stupně, soud měl za hospodárné též přistoupit ke zrušení těchto rozhodnutí za použití § 78 odst. 3 s. ř. s.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (stěžovatel) kasační stížnost. Stěžovatel tvrdil, že podle výslovné dikce § 44 odst. 9 zákona o DPH se oprava výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení považuje za samostatné zdanitelné plnění.

Přechodné ustanovení v čl. II bodu 1 novely váže aplikaci dosavadní právní úpravy na uplatnění daně za zdaňovací období předcházející dni 1. 4. 2011. Obecně lze za uplatňování daně považovat zdaňování zdanitelného plnění. Jen zdanitelné plnění je totiž předmětem daně a není od uplatnění daně osvobozeno.

Oprava výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení je zdanitelným plněním, které zákon o DPH před účinností novely neznal. Přechodné ustanovení tak neříká nic jiného, než že opravu výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení nelze provést ve zdaňovacích obdobích před dnem 1. 4. 2011. Tím se ale dopad tohoto přechodného ustanovení ve vztahu k § 44 zákona o DPH vyčerpává.

Stěžovatel tvrdil, že předmětná oprava není ani právem ani povinností související s uplatňováním daně za zdaňovací období předcházející dni 1. 4. 2011, ale samostatným zdanitelným plněním.

Přípustnost opravy u pohledávky, která vznikla před dnem 1. 4. 2011, je tak třeba posoudit podle obecných pravidel intertemporálního působení změny právní úpravy. Existence nezaplacené pohledávky za dlužníkem, který se později ocitl v insolvenční, je skutečností, která v době před dnem 1. 4. 2011 nebyla z hlediska právní úpravy DPH relevantní. Teprve novela § 44 zákona o DPH povýšila tuto pohledávku na podmínku mož-

né opravy výše daně, přičemž k takové opravě může dojít až ode dne 1. 4. 2011. Ostatně i samotný krajský soud hovoří o tom, že předmětná oprava představuje složenou právní skutečnost, přičemž je možné, aby některé dílčí skutečnosti předcházely datu účinnosti novely.

Aplikace novelizované právní úpravy i na pohledávky vzniklé před 1. 4. 2011 představuje tzv. nepravou retroaktivitu. Nepravá retroaktivita je dle konstantní judikatury Ústavního soudu obecně přípustná. Legitimním důvodem je v projednávané věci úmysl zákonodárce „pomoci firmám, jejichž cash-flow snižují nedobytné pohledávky za podniky v platební neschopnosti“, což vyplývá z důvodové zprávy k navrhované úpravě. Zákonodárce nemínil tuto pomoc omezit pouze na pohledávky vzniklé po dni 1. 4. 2011, jinak by totiž v tomto smyslu formuloval přechodná ustanovení novely. Takové opatření ani není nespravedlivé vůči dlužníkům v insolvenci, neboť ti stejně byli povinni příslušnou částku DPH zaplatit svým věřitelům v rámci ceny přijatého plnění, ačkoli tak z důvodu své platební neschopnosti neučinili. Přechodná ustanovení, o která krajský soud opřel své rozhodovací důvody, na danou věc proto nedopadají.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Z odůvodnění:

(...) Ze spisu zdejší soud ověřil, že v průběhu měsíce června 2011 byly žalobkyni doručeny dva opravné daňové doklady jejího věřitele, a to ke zdanitelným plněním uskutečněným 1. 1. 2009, přičemž celková částka opravené DPH činila 446 323, 34 Kč.

V průběhu měsíce července 2011 bylo žalobkyni doručeno šestnáct opravných daňových dokladů jejího dalšího věřitele, a to ke zdanitelným plněním uskutečněným v rozmezí od 31. 8. 2009 do 30. 7. 2010, přičemž celková částka opravené DPH činila 139 851 Kč.

Žalobkyně opravné doklady vrátila věřitelům s tím, že dle jejího názoru lze v souladu s přechodným ustanovením novely čl. II bo-

du 1 opravu daně uplatnit pouze u zdanitelných plnění poskytnutých nejdříve ke dni 1. 4. 2011.

S ohledem na to, že žalobkyně ve zdaňovacím období červen a červenec 2011 nesplnila povinnost o uvedené částky snížit svoji daňovou povinnost na vstupu ve smyslu § 44 odst. 5 zákona o DPH, byla jí tato snížena správcem daně v rámci postupu k odstranění pochybností (§ 89 daňového řádu). V souvislosti s vyměřením těchto daňových povinností bylo žalobkyni vyměřeno i penále ve výši 20 % z vyměřených daňových povinností.

Žalobkyně založila svůj odmítavý postoj na výkladovém stanovisku ze zasedání expertní pracovní skupiny pro insolvenční právo, jakož i na usneseníh insolvenčních soudů.

Usneseními insolvenčních soudů, založenými na listu č. 15-17 soudního spisu, byl k žádosti insolvenčních správců v jiných věcech udělován soudy pokyn, aby insolvenční správci opravné daňové doklady vztahující se k plněním poskytnutým úpadci do 31. 3. 2011 vraceli věřitelům, neboť s ohledem na přechodné ustanovení novely takové opravy nejsou možné. Ve vztahu k plněním poskytnutým po tomto datu pak dle názoru insolvenčních soudů oprava možná je, avšak jejím výsledkem je pohledávka, jež je vyloučena z uspokojení v insolvenčním řízení, neboť taková pohledávka by nedovoleně zvýhodňovala stát jako jednoho z věřitelů.

Ve výkladovém stanovisku založeném na listu č. 18 soudního spisu se mimo jiné uvádí, že postup podle § 44 zákona o DPH ve znění účinném od 1. 4. 2011 se neuplatní pro pohledávky, z nichž věřiteli vznikla povinnost přiznat daň za zdaňovací období, jež předcházelo dni 1. 4. 2011 (před možnou opravou). Článek II bodu 1 novely je typovým vyjádřením pravidla, které potvrzuje, že příslušná (nová) právní norma nemá žádné retroaktivní účinky.

V podstatě jediným argumentem stěžovatele, pro který nelze se žalobkyní souhlasit a na projednávanou věc aplikovat shora citované přechodné ustanovení, je skutečnost, že zákon o DPH považuje opravu, provedenou

podle § 44 tohoto zákona, za samostatné zdanitelné plnění. Takovému argumentu však Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit.

Zvolenou koncepcí zákonodárce pouze vyjádřil způsob, jakým se oprava, bude-li provedena, formálně projeví navenek. To však samo o sobě ještě nevypovídá nic o podstatě prováděné opravy, natož pak o povaze zdanitelného plnění, za které je zákonem o DPH označena.

Ve smyslu § 44 odst. 1 zákona o DPH „[p]látce, kterému při uskutečnění zdanitelného plnění vůči jinému plátcí vznikla povinnost přiznat a zaplatit daň a jehož pohledávka, vzniklá nejpozději 6 měsíců před rozhodnutím soudu o úpadku z tohoto plnění doposud nezanikla [...], je oprávněn za splnění v zákoně uvedených skutečností provést opravu výše daně na výstupu z hodnoty zjištěné pohledávky“. Pokud věřitel opravu výše daně provede, je dle § 44 odst. 5 zákona o DPH „dlužník povinen snížit svoji daň na vstupu u přijatého zdanitelného plnění o částku daně opravenou věřitelem, a to ve výši, v jaké uplatnil odpočet daně z původně přijatého zdanitelného plnění“.

Zákonem stanovené oprávnění provést opravu daně na výstupu není ničím jiným, než právem dodavatele (věřitele) snížit jím původně uplatněnou daň na výstupu, která již byla věřitelem uplatněna s ohledem na zboží či služby jím v minulosti dodané. Původně uskutečněné zdanitelné plnění nedoznává v důsledku opravy žádných změn, stejně tak nedochází k žádnému novému dodání zboží či poskytnutí služby, jak se snaží navodit stěžovatel.

Je tedy zcela nepochybné, že oprava výše daně nemá stejnou povahu jako povinnost odvést daň na výstupu z dodání zboží či poskytnutí služby, která je vždy navázána na zdaňovací období, ve kterém k dodání zboží či poskytnutí služby došlo. Stejně tak je nepochybné, že původní zdanitelné plnění zůstává i pro provedení opravy výše daně zcela beze změny. Nedochází k jeho vrácení, ke změně jeho rozsahu či ke změně ceny, za kterou bylo uskutečněno. Posuzovaná oprava je

navázána pouze na daň uplatněnou z původně uskutečněného zdanitelného plnění a její samotné provedení nemá žádný jiný důsledek než právě snížení původně uplatněné daně.

Oprávnění plátce provést opravu daně na výstupu již uskutečněného zdanitelného plnění je tak právem nutně souvisejícím s již uplatněnou daní bez ohledu na to, že samotné provedení opravy je zákonem o DPH formálně považováno za samostatné zdanitelné plnění. Obdobně je povinnost dlužníka snížit daň na vstupu pouze ve výši, v jaké uplatnil odpočet daně z přijatého zdanitelného plnění, zrcadlově povinností související s již jím v minulosti uplatněnou daní na vstupu.

Důsledkem koncepce zvolené zákonodárcem je proto pouze to, že se snížení již uplatněné daně na výstupu daňově projeví nejdříve ve zdaňovacím období, kdy jsou splněny podmínky pro tuto opravu (nejpozději do tří let od uskutečnění původního zdanitelného plnění), a ovlivní tak celkovou výši daňové povinnosti deklarované za jiné zdaňovací období, než ve kterém bylo uskutečněno původní plnění.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěrem krajského soudu, dle kterého na posuzovanou věc plně dopadá přechodné ustanovení čl. II bodu 1 novely. Podléhalo-li tedy zdanitelné plnění, ve vztahu k němuž má být uplatňována oprava daně, zákonu o DPH ve znění před účinností novely, je možnost provedení opravy daně ve vztahu k takovému plnění shora citovaným přechodným ustanovením vyloučena, neboť předcházející znění zákona takovou opravu již uskutečněných zdanitelných plnění neumožňovalo. Žádné jiné přechodné ustanovení, které by bylo na aplikaci § 44 možné vztáhnout, zákon o DPH neobsahuje.

Argumentace stěžovatele, dle které „přechodné ustanovení tak neříká nic jiného, než že opravu výše daně u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení nelze provést ve zdaňovacích obdobích před dnem 1. 4. 2011, čímž se ale dopad tohoto přechodného ustanovení ve vztahu k § 44 zákona o DPH vyčerpává“, nemůže obstát. Zdaňova-

cí období předcházející dni 1. 4. 2011 (jak měsíční, tak čtvrtletní) uplynula k 31. 3. 2011; pokud by tedy chtěl věřitel vztáhnout v budoucnu provedenou opravu ke zdaňovacímu období předcházejícímu novele, mohl by tak učinit pouze prostřednictvím dodatečného daňového přiznání, což ovšem není vzhledem ke zvolené koncepci § 44 zákona o DPH vůbec

možné, a to bez ohledu na existenci či neexistenci uvedeného přechodného ustanovení.

S ohledem na skutečnost, že aplikované přechodné ustanovení je vyjádřením pravidla, které potvrzuje, že právní norma nemá žádné retroaktivní účinky, nezabýval se již zdejší soud stěžovatelem předestřenou úvahou o nepravé retroaktivitě.

2857

Spotřební daně: propadnutí neznačených lihovin

k § 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu a o změně zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 289/2009 Sb.

Konstrukce zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu, je vystavěna na zřejmém úmyslu zákonodárce dispozici s lihem v nespotřebitelském balení zakázat úplně, k čemuž stanoví správním úřadům silné nástroje. Nemůže proto obstát představa, že zákonodárce chtěl v citovaném zákoně regulovat jen lih ve spotřebitelském balení, když reguluje i lih v nespotřebitelském balení a pro dispozici s ním upravuje závažné následky [§ 19 odst. 1 písm. a) citovaného zákona].

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 1. 2013, čj. 11 Af 63/2011-40)

Předjudikatura: nález Ústavního soudu č. 30/1998 Sb.

Věc: Společnost s ručením omezeným VT style proti Generálnímu ředitelství cel o propadnutí neznačených lihovin.

Dne 23. 4. 2010 provedli pracovníci Celního úřadu v Benešově v sídle žalobkyně v Říčanech kontrolu podle § 16 odst. 1 zákona o povinném značení lihu. V průběhu kontroly bylo v sídle nalezeno 2 100 litrů neznačených lihovin v 84 kanystrech o objemu 25 litrů, které nebyly ve spotřebitelském balení. Celní úřad v Benešově tento neznačený lih podle § 16 odst. 2 zákona o povinném značení lihu zajistil a na základě zjištěných skutečností dospěl k závěru, že došlo k naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 19 odst. 1 písm. a) citovaného zákona. Totožného správního deliktu se žalobkyně měla dopustit i dne 18. 5. 2010, kdy na daňovém území České republiky opětovně neoprávněně nakládala s neznačeným lihem, tentokrát s 240,5 litry lihovin skladovaných ve 3 plastových kanystrech o objemu 25 litrů a 7 kovových sudech o objemu 50 litrů, které nebyly ve spotřebitelském balení.

Celní úřad věci spojil ke společnému řízení a rozhodnutím ze dne 27. 8. 2010 uložil žalobkyni za uvedené jednání sankci v podobě propadnutí veškerých zajištěných lihovin a vyslovil, že vlastníkem propadlé věci se stává Česká republika.

Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný rozhodnutím ze dne 28. 7. 2011 zamítl a rozhodnutí I. stupně potvrdil.

Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze, v níž namítala, že správní úřady obou stupňů věc nesprávně právně posoudily. Porušení právních předpisů správní úřady dovozovaly ze skutečnosti, že žalobkyně ve svém skladu, umístěném v sídle společnosti v Říčanech, skladovala lihoviny v plastových obalech, které nebyly ve spotřebitelském balení. Žalobkyně nečiní spornými skutková zjištění, jež jsou

popsána v protokolu o provedení kontroly za účelem zjištění dodržování zákona ze dne 23. 4. 2010 a v protokolu ze dne 18. 5. 2010. Žalobkyně však uváděla, že veškeré zmíněné lihoviny zůstaly v držení žalobkyně jakožto neprodané zásoby a po změně zákona o povinném značení lihu, ke které došlo s účinností ode dne 1. 4. 2010, jde již i fakticky o neprodejnou zásobu z předchozího období. Tuto skutečnost orgány celní správy verifikovaly a nečiní ji spornou.

Žalobkyně poukázala na to, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že celní úřad rozhodnutí založil na premise, že lihoviny v obalech o objemu 25 nebo 50 litrů, o jejichž zabrání bylo napadeným rozhodnutím rozhodnuto, jsou neznačeným lihem podle § 2 písm. s) bodu 6 zákona o povinném značení lihu. Tato premisa je podle názoru žalobkyně nesprávná, protože v platné a účinné právní úpravě nemá nezbytnou jednoznačnou a pochybnosti nevzbuzující zákonnou oporu. Podle legální definice se neznačeným lihem rozumí líh, který není ve spotřebitelském balení, s výjimkou lihu uvedeného v § 4 téhož zákona. Je zřejmé, že k tomu, aby se mohlo jednat o neznačený líh, musí se vždy jednat o líh, který však je definován jako nedenaturovaný etanol uvedený pod kódem kombinované nomenklatury 2207 a výrobky uvedené pod kódem kombinované nomenklatury 2208, pokud celkový obsah etanolu v těchto výrobcích činí nejméně 15 % objemových nebo více ve spotřebitelském balení. Jestliže se ovšem v konkrétním případě lihoviny, o jejichž zabrání bylo napadeným rozhodnutím rozhodnuto, ve spotřebitelském balení nenacházely, je zřejmé, že lihoviny nemohou být podřazeny pod zákonnou definici pojmu líh ve smyslu § 2 písm. e) zákona o povinném značení lihu. V důsledku toho nemožno splňovat ani zákonnou definici pojmu neznačený líh, když jeden z taxativně vymezených zákonných definičních znaků pojmu neznačený líh prokazatelně není naplněn. Tuto argumentaci použila žalobkyně již v podaném odvolání, žalovaný správní úřad však v odůvodnění napadeného rozhodnutí o odvolání uvedl, že při interpretaci předmětné-

ho ustanovení zákona není možné opřít se pouze o metodu jazykového výkladu, ale je třeba vycházet z účelu normy, tedy zamezení nelegální výroby lihu a zajištění, aby výroba, dovoz, prodej, skladování, distribuce a vývoz lihu probíhaly v souladu s platnými právními předpisy.

Podle názoru žalobkyně je uvedená argumentace žalovaného nepřiléhavá. Lihoviny v obalech o objemu 25 a 50 litrů, o jejichž zabrání bylo napadeným rozhodnutím rozhodnuto, jednoznačně pocházejí z legálních zdrojů, napadeným rozhodnutím tak byly zabráněny lihoviny legálně nabyté a řádně zdaněné. Rozhodnutí, o něž svůj výklad žalovaný správní úřad odvozuje, tedy nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb., bylo vydáno ve věci, týkající se problematiky nesouvisející a nesrovnatelné s problematikou, která je posuzována v nyníjší věci, když výchozí aspekty jsou zcela odlišné. V daném konkrétním případě šlo o to, že žalobkyně byla postihována opatřením sankčního charakteru, za něž lze rozhodnutí o zabrání věci ve vlastnictví žalobkyně považovat, nikoli na základě výslovného a jednoznačného ustanovení zákona. Žalobkyně uváděla, že v podmínkách právního státu je principiálně nepřijatelné, aby vnitřní rozpor v konkrétní právní úpravě veřejnoprávního charakteru byl odstraňován výkladem v neprospěch adresáta povinnosti, neboť závěry vyslovené Ústavním soudem nejsou na konkrétní posuzovanou věc aplikovatelné. Žalobkyně měla za to, že svým jednáním nenaplnila znaky správního deliktu podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona o povinném značení lihu, neboť lihoviny v obalech o objemu 25 a 50 litrů specifikované ve výroku č. 2 napadeného rozhodnutí nesplňují zákonem taxativně stanovené znaky neznačeného lihu podle § 2 písm. s) citovaného zákona. Tyto lihoviny nejsou ani věci ve smyslu § 21 odst. 2 téhož zákona, ohledně nichž by bylo možno rozhodovat rozhodnutím o zabrání věci.

Žalobkyně dále uvedla, že jakýkoli vnitřní rozpor v právní úpravě veřejnoprávního charakteru nemůže být vykládán v neprospěch adresáta povinností, jež z této právní úpravy

vyplývají či by měly vyplývat, zejména pak ne v těch případech, kdy by nutnost překonání tohoto rozporu výkladem měla či mohla vést k možnosti uložení sankcí adresátovi. Je to právě a jedině stát, kdo odpovídá za to, aby veškerá veřejnoprávní omezení, jež jsou jejich adresátům pod hrozbou sankcí zákonem ukládána, byla zformulována způsobem natolik transparentním, jednoznačným a pochybnosti nevzbuzujícím, aby každý adresát té které veřejnoprávní normy byl schopen kdykoli jednoznačně rozlišit, co je po právu a co nikoliv.

V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, zaniklo k 1. 1. 2013 celní ředitelství a jeho nástupcem se stalo Generální ředitelství cel. Městský soud proto podle § 69 s. ř. s. ve spojení s ustanoveními zákona č. 407/2012 Sb., kterým se mění zákon o spotřebních daních, jednal s tímto žalovaným správním úřadem.

Z obsahu vyjádření žalovaného správního úřadu k podané žalobě ze dne 15. 3. 2012 vyplývá, že žalovaný nesouhlasí s účelovým výkladem právních předpisů ve prospěch žalobkyně a nadále tvrdí, že při posouzení případu došlo z jeho strany ke správnému výkladu právní normy a žalované rozhodnutí bylo vydáno na základě správního právního posouzení věci. V průběhu správního řízení nebylo žalobkyní zpochybněno, že by předmětem řízení nebyly lihoviny, a lze jednoznačně konstatovat, že se na ně vztahují všechna zákonná ustanovení, týkající se značení lihu a je nutné na ně pohlížet jako na neznačený lih, u kterého musí být celním úřadem vždy uloženo propadnutí.

Městský soud v Praze žalobu zamítl.

Z odůvodnění:

(...) Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání a zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, jímž jí byla pravomocně uložena sankce za správní delikt v podobě propadnutí všech zajištěných lihovin z důvodu, že žalobkyně se dopustila neoprávněného nakládání s neznačeným lihem, neuskladněným ve spotřebitelském balení.

Podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona o povinném značení lihu se právnická osoba ne-

bo podnikající fyzická osoba „dopustí správního deliktu tím, že neoprávněně nakládá s neznačeným lihem nebo kontrolními páskami“. Podle odstavce 4 písm. a) téhož ustanovení se za správní delikt „uloží pokuta do 5 000 000 Kč nebo propadnutí věci“.

Podle § 2 písm. a) zákona o povinném značení lihu se pro účely tohoto zákona rozumí „*lihem nedenedaturovaný etanol, uvedený pod kódem kombinované nomenklatury 2207 a výrobky uvedené pod kódem kombinované nomenklatury 2208, pokud celkový obsah etanolu v těchto výrobcích činí nejméně 15 % objemových nebo více, ve spotřebitelském balení*“. Spotřebitelským balením se dle písmena c) téhož ustanovení rozumí „*nádoby nebo jiné obaly o objemu do 6 l včetně opatřené etiketou výrobce, dovozce nebo provozovatele daňového skladu, který nabytí lih v režimu podmíněného osvobození od daně podle zákona o spotřebních daních, nebo prodejce, a určené pro prodej lihu konečnému spotřebiteli na daňovém území České republiky*“. Neznačeným lihem se dále dle písmena s) citovaného ustanovení rozumí „*lih*

1. *ve spotřebitelském balení neznačeném kontrolní páskou nebo značeném poškozenou kontrolní páskou, popřípadě s nesprávně umístěnou kontrolní páskou, která zpochybňuje neporušenost jeho obsahu,*

2. *ve spotřebitelském balení značeném kontrolní páskou, která nemá náležitosti stanovené tímto zákonem,*

3. *ve spotřebitelském balení značeném kontrolní páskou zaevidovanou na jinou osobu, než která zajistila značení kontrolní páskou,*

4. *ve spotřebitelském balení značeném kontrolní páskou určenou pro jiné spotřebitelské balení lihu nebo kontrolní páskou určenou pro jinou úroveň obsahu etanolu,*

5. *ve spotřebitelském balení značeném kontrolní páskou, kterou lze bez jejího porušení lehce odstranit, nebo*

6. *který není ve spotřebitelském balení s výjimkou lihu uvedeného v § 4“.*

Podle § 4 citovaného zákona: „1) *Povinnost značení kontrolní páskou podle § 3 se*

nevztahuje na líh, který je a) ve spotřebitelském balení o objemu 0,1 l a menším, b) osvobozen od spotřební daně nebo podmíněně osvobozen od spotřební daně, c) umístěn před jeho značením v daňovém skladu nebo v jiných prostorách povolených nebo určených celním úřadem, d) dopraven na daňové území České republiky ze třetích zemí pod celním dohledem a následně umístěn v celním skladu, ve svobodném pásmu a svobodném skladu, nebo dočasně uskladněn na místě povoleném nebo určeném celním ředitelstvem, e) výsledkem pěstitelského pálení ovoce, nebo f) dovážen pro osobní spotřebu cestujícím nebo příjemcem zásilky, anebo který má být předán cestujícím jako dar fyzické osobě za účelem osobní spotřeby.

2) Líh, který byl celním úřadem propuštěn k vývozu, nesmí být značen kontrolní páskou.“

Podle § 21 téhož zákona lze propadnutí věci „uložit, jestliže věc náleží pachateli správního deliktu a byla a) ke spáchání správního deliktu užita nebo určena, nebo b) byla správním deliktem získána nebo nabyta za věc správním deliktem získanou.

2) Celní úřad uloží propadnutí věci vždy, pokud takovou věcí jsou neznačený líh nebo kontrolní páska včetně kontrolní pásky padělané.

3) Vlastníkem propadlé věci se stává stát.“

Žalobkyně v podané žalobě namítla, že správní úřady obou stupňů věc nesprávně právně posoudily. Poukázala na to, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že Celní úřad Benešov rozhodnutí založil na premise, že lihoviny v obalech o objemu 25 nebo 50 litrů, o jejichž zabránění bylo napadeným rozhodnutím rozhodnuto, jsou neznačeným lihem podle § 2 písm. s) bodu 6 zákona o povinném značení lihu. Tato premisa je podle názoru žalobkyně nesprávná, protože v platné a účinné právní úpravě nemá nezbytnou jednoznačnou a pochybnosti nevzbuzující zákonnou oporu.

Uvedenou žalobní námitku soud neshledal důvodnou. Ustanovení § 2 písm. a) citova-

ného zákona nabízí definici lihu pro účely celého zákona o povinném značení lihu. Ustanovení § 2 písm. s) bodu 6 zákona podává definici speciální, která se výslovně týká neznačeného lihu. Městský soud přisvědčil názoru žalovaného správního úřadu, že v tomto případě se jedná o *lex specialis*, tedy o právní ustanovení, které je třeba aplikovat vůči § 2 písm. a) přednostně. Z uvedeného plyne závěr, že neznačeným lihem podle § 2 písm. s) bodu 6 zákona o povinném značení lihu je líh, který není ve spotřebitelském balení a kterým se rozumí líh podle § 2 písm. a) zákona, tj. podřazený do zde uvedených kombinovaných nomenklatur a lihovitosti. Soud se neztotožnil s názorem žalobkyně ohledně významu konkurenčního dodatku „*ve spotřebitelském balení*“, protože pro účely výkladu pojmu „*neznačený líh*“ se tento dodatek neužije. Podle názoru soudu zcela správná a logický závěr správních úřadů ohledně účelu a smyslu právní úpravy značení lihu byl vyjádřen v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podle tohoto názoru nemůže obstát představa, že zákonodárce chtěl v zákoně o povinném značení lihu regulovat jen líh ve spotřebitelském balení, neboť reguluje i líh v nespotebitelském balení a pro dispozici s ním upravuje závažné následky. Z uvedeného je zřejmé, že celá konstrukce zákona o povinném značení lihu je vystavěna na zřejmém úmyslu zákonodárce dispozici s lihem v nespotebitelském balení zakázat úplně, k čemuž stanoví správním úřadům silné nástroje. Výklad uvedených právních ustanovení předstřeny žalobkyní v podané žalobě tento zásadní význam zákona o povinném značení lihu významně narušuje, ne-li výslovně popírá.

Správní uvážení, tj. hodnocení rozhodných skutečností rozhodujícím správním orgánem, nebylo v daném případě soudem shledáno v rozporu s obsahem spisového materiálu a odlišný náhled účastníka řízení na způsob hodnocení rozhodujících skutečností správním orgánem není sám o sobě důvodem pro zrušení rozhodnutí. V dané věci nebylo zjištěno, že by závěry správního orgánu nebyly dostatečně podloženy skutkovými zjištěními nebo s nimi byly v rozporu, či že by

se správní orgán nevypořádal se všemi odvolacími námitkami žalobkyně. Závěry, k nimž správní orgán dospěl při hodnocení rozhodujících skutečností, nejsou v rozporu se zásadami logického myšlení a uvažování. Tím jsou zároveň i vymezeny meze přezkumné činnosti soudu ve správním soudnictví, pokud jde o správní uvážení. Úkolem soudu tak není nahradit správní orgán v jeho odborné kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav řádným procesním postupem, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. Pokud jsou tyto předpoklady splněny, nemůže soud z těchto skutečností vyvozovat jiné nebo přímo opačné závěry.

Na základě výše uvedených skutečností dospěl městský soud k závěru, že pokud byla v daném konkrétním případě žalobkyně napadenými rozhodnutími správních úřadů obou stupňů postížena opatřením sankčního charakteru, za něž lze rozhodnutí o zabrání věci ve vlastnictví žalobkyně považovat, soud neshledal důvodnou námitku o tom, že se tak

stalo nikoli na základě výslovného a jednoznačného ustanovení zákona. Soud se neztožnil s názorem žalobkyně o tom, že vnitřní rozpor v konkrétní právní úpravě veřejnoprávního charakteru byl odstraňován výkladem v neprospěch adresáta právních povinností. Je tomu tak proto, že soud neshledal výše uvedená ustanovení zákona o povinném značení lihu vnitřně rozpornými a pokud žalovaný odvolací správní úřad vycházel ze závěrů vyslovených Ústavním soudem ve shora uvedeném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 33/97, soud tyto obecné závěry ohledně aplikovatelnosti a interpretaci právní normy považuje za natolik zobecňující, že je lze aplikovat i na nyní posuzovanou věc. Nejedná se o nepřipustně rozšiřující výklad, jak se mylně domnívá žalobkyně, ale o legitimní činnost správního úřadu v rámci jeho působnosti a pravomoci.

Žalobkyně svým výše popsaným jednáním naplnila znaky správního deliktu podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona o povinném značení lihu, neboť lihoviny v obalech o objemu 25 a 50 litrů, specifikované v napadeném rozhodnutí, naplňují zákonem taxativně stanovené znaky neznačeného lihu podle § 2 písm. s) citovaného zákona, a jsou tak věci ve smyslu § 21 odst. 2 téhož zákona, ohledně níž bylo možno rozhodovat rozhodnutím o zabrání věci. (...)

2858

Rozhlasové a televizní vysílání: zánik platnosti licence

k § 24 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (v textu jen „zákon o vysílání“)

k § 65 odst. 1 soudního řádu správního

I. Platnost licence k provozování televizního vysílání zaniká v souladu s § 24 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, *ex lege* dnem, ke kterému provozovatel vysílání s licencí požádal o ukončení vysílání. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání v tomto případě nerozhoduje o zániku licence ve správním řízení.

II. Osvědčení vydané Radou pro rozhlasové a televizní vysílání o tom, že licence provozovatele televizního vysílání zanikla podle § 24 písm. f) zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2012, čj. 6 As 48/2012-129)

Prejudikatura: č. 2206/2011 Sb. NSS a č. 2463/2012 Sb. NSS.

Věc: a) Akciová společnost RTA JIŽNÍ MORAVA, b) společnost s ručením omezeným RTA JIŽNÍ ČECHY, c) společnost s ručením omezeným RTA OSTRAVA, d) společnost s ručením omezeným RTA VÝCHODNÍ ČECHY a e) společnost s ručením omezeným RTA ZLÍN proti Radě pro rozhlasové a televizní vysílání, za účasti společnosti s ručením omezeným FTV Prima, o zánik platnosti licence k provozování celoplošného televizního vysílání, o kasační stížnosti žalované a osoby zúčastněné na řízení.

Dne 17. 1. 2012 vydala žalovaná podle § 154 správního řádu osvědčení, kterým potvrdila, že ke dni 17. 1. 2012 zanikla osobě zúčastněné na řízení v souladu s § 24 písm. f) zákona o vysílání na základě žádosti doručené žalované dne 1. 1. 2012 platnost licence č. 012/94 k provozování celoplošného televizního vysílání programu Prima televize, udělená na základě rozhodnutí ze dne 28. 6. 1994. V tomto osvědčení žalovaná uvedla, že podle § 24 písm. f) zákona o vysílání zaniká platnost licence dnem, ke kterému provozovatel s licencí požádal o ukončení vysílání.

Proti tomuto osvědčení žalované podali žalobci žalobu, na jejímž základě vydal Městský soud v Praze rozhodnutí dne 28. 6. 2012, čj. 8 A 27/2012-126, žalobou napadené osvědčení zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění svého rozhodnutí vyšel městský soud ze zvláštní povahy licence č. 012/94 jako tzv. licence sdílené, podle níž je osoba zúčastněná na řízení povinna strukturovat své programové schéma tak, aby mohla poskytnout určené vysílací časy pro programy držitelů licencí k regionálnímu a lokálnímu televiznímu vysílání. Podmínka 34 potom konkretizuje časový interval, v němž se provozovatelé regionálního vysílání mohou připojovat do centrálního programu. Městský soud konstatoval, že princip souhlasu se změnou takové licence potvrdil Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 12. 12. 2007, sp. zn. 7 Ca 82/2007, a také Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 14. 9. 2011, čj. 6 As 21/2011-230, č. 2463/2012 Sb. NSS.

Podle jazykového výkladu § 24 písm. f) zákona o vysílání platnost licence zaniká dnem, kdy provozovatel vysílání požádal o ukončení vysílání. Žalovaná pouze vydá osvědčení, aniž by ve věci zahajovala správní řízení. Ukončení podnikání podle licence, zahrnující povin-

nosti vůči třetím osobám, by pak mohlo mít nikoliv veřejnoprávní, nýbrž pouze soukromoprávní důsledky ve vztahu vůči provozovatelům regionálního vysílání. Ustanovení § 24 písm. f) zákona o vysílání na situaci vzniklou udělením licence č. 012/94 nepamatuje, a tudíž jej nelze aplikovat formálně, ale s přihlédnutím k tomu, že tato licence zakládá práva i dalších subjektů (žalobců). Městský soud proto vyšel z teleologického výkladu § 24 písm. f) zákona o vysílání, jehož základem jsou závěry výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 6 As 21/2011-230. Městský soud tak dospěl k závěru, že žalovaná měla o žádosti osoby zúčastněné na řízení o ukončení vysílání podle licence č. 012/94 ze dne 1. 1. 2012 zahájit správní řízení, neboť se jedná o specifickou licenci provázanou s licencemi provozovatelů regionálního vysílání. Dále městský soud v odůvodnění svého rozsudku obsáhle citoval závěry shora uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 6 As 21/2011-230. Závěrem městský soud konstatoval, že je třeba přisvědčit žalobní námitce, že došlo k porušení procesních práv žalobců, neboť žalovaná nezahájila ve věci správní řízení, a dále že došlo k narušení legitimních očekávání žalobců, neboť napadené osvědčení je v rozporu s konstantní judikaturou (výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 As 21/2011-230). Tato judikatura velmi silně akcentuje právo držitelů licencí k provozování rozhlasového a televizního vysílání být účastníkem všech řízení před žalovanou, která se jakkoliv dotýkají jejich ekonomických zájmů při provozování televizního vysílání. Argument, že žalobci nutí osobu zúčastněnou na řízení pokračovat v podnikání, které již tato nechce vykonávat, zde podle názoru městského soudu není relevantní. Původní licen-

ce totiž byla osobě zúčastněné na řízení udělena právě s tím, že bude umožňovat vysílání regionálních a lokálních provozovatelů. Součástí tohoto podnikání tedy je kooperace s těmito provozovateli, proto se každá dispozice s licenci č. 012/94, která se dotýká podmínek č. 33–34, současně dotýká práv a ekonomických zájmů těchto subjektů, což osoba zúčastněná na řízení od počátku věděla a zcela akceptovala.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podaly žalovaná a osoba zúčastněná na řízení kasační stížnosti. Žalovaná ve své kasační stížnosti uvedla, že nikde v odůvodnění napadeného rozsudku nelze najít vysvětlení, proč soud takto postupoval vůči osvědčení vydanému podle § 154 správního řádu, kterým je pouze deklarována skutečnost, která již nastala (tedy zánik platnosti licence ze zákona), a které je ve správním soudnictví nepřezkoumatelné. Žalovaná uvedla, že napadený správní akt byl osvědčením ve smyslu § 154 správního řádu a jako takový neměl být městským soudem zrušen. Proto považuje žalovaná napadený rozsudek za nepřezkoumatelný.

Dále žalovaná označila výklad § 24 písm. f) zákona o vysílání provedený městským soudem za interpretaci *contra legem*. V případě licencí udělených podle zákona o vysílání zákon komplexně a výlučně upravuje otázku zániku licence v § 24. Z § 24 písm. f) přitom nelze dospět jazykovým výkladem k žádnému jinému závěru, než že držitel licence může kdykoliv požádat o ukončení vysílání podle existující licence s tím, že současně zaniká platnost takové licence a tento zánik nastává bez dalšího ze zákona dnem, který uvede držitel příslušné licence v žádosti o ukončení vysílání. Posléze provedeným teleologickým výkladem pak městský soud popřel jazykový smysl a výklad gramatický, jde tedy o výklad právní normy *contra legem*. Žalovaná odkazuje na náleze Ústavního soudu ze dne 12. 6. 2001, sp. zn. I. ÚS 764/2000, ze kterého vyplývá, že takový výklad nemůže sloužit jako podklad pro uplatnění státní moci. Dále žalovaná odkazuje v této otázce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2006, čj. 2 As

57/2005-71, č. 1124/2007 Sb. NSS, a na náleze Ústavního soudu ze dne 10. 2. 2000, sp. zn. III. ÚS 408/99. Žalovaná dále odkázala na náleze ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 1/96, č. 294/1996 Sb., podle kterého při aplikaci právního ustanovení je třeba primárně vycházet z jeho doslovného znění a pouze pokud je tento výklad nejasný nebo nesrozumitelný nebo v rozporu se smyslem a účelem ustanovení, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoliv pochybnost, lze upřednostnit výklad *e ratione legis* před výkladem jazykovým. Dále v otázce mezi interpretace právních norem žalovaná poukázala na náleze Ústavního soudu ze dne 14. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 102/05, a na náleze ze dne 20. 12. 2007, sp. zn. IV. ÚS 1133/07, č. 233/2007 Sb. ÚS. Přitom žalovaná namítala, že se městský soud dodržením naznačených ústavních limitů ve svém rozsudku nezabýval.

Žalovaná dále upozornila, že předchozí právní úprava provedená zákonem č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání^{*)}, obsahovala mechanismus, kdy o zániku licence rozhodovala žalovaná ve správním řízení podle § 13 písm. e) tohoto zákona, přičemž podle § 15 odst. 1 písm. d) citovaného zákona pak orgán, který licenci udělil, ji držitel odňal, pokud o to držitel licence požádal. Zákonodárce však neměl v úmyslu zachovat tento mechanismus zániku licence, proto jej do nového zákona o vysílání nerecipoval. Městský soud tak nerozhodl pouze proti znění zákona, ale též proti jeho smyslu, protože úvahu o smyslu změny právní úpravy zákonodárcem nelze bez dalšího zakládat na předpokladu, že zákonodárce mění právní úpravu bezmyšlenkovitě nebo snad omylem. Právní úprava televizního vysílání prošla dílčími novelizacemi, z nichž některé se problematikou sdílených vysílacích kmitočtů osoby zúčastněné na řízení a účastníků řízení výslovně zabývaly (např. čl. II, body 5–9 zákona č. 235/2006 Sb., kterým se mění zákon o vysílání), avšak tyto změny se právní úpravy obsažené v § 24 písm. f) zákona o vysílání nedotkly. Z judikatury Nejvyššího správního soudu je pak zřejmé, že mohou nastat případy, kdy žalovaná nemá pravomoc spor jednotlivých držitelů licencí ohledně rozsahu či

^{*) S účinností od 4. 7. 2001 nahrazen zákonem o vysílání.}

trvání jejich individuálních práv v souvislosti s těmito licencemi řešit.

Žalovaná dále namítala absenci analogie projednávané věci s věcí řešenou Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 6 As 21/2011. V této věci totiž byla situace taková, že osoba zúčastněná na řízení žádala o povolení změny licenčních podmínek za trvání licence č. 012/94. Podle této licence chtěla i nadále vysílat s tím, že by navrhovanou změnou licence navíc získala oprávnění vysílat na sdílených kmitočtech v časech, v nichž jsou k tomu oprávnění žalobci. Žalovaná proto rozhodovala o navrhované změně licence ve správním řízení v souladu s § 21 zákona o vysílání. Rozhodnutí však vydala po uplynutí šedesátidenní lhůty pro vydání rozhodnutí, s čímž byla podle § 21 odst. 3 zákona o vysílání spojena fikce pozitivního rozhodnutí. V tomto případě tedy nebylo sporu o tom, že žalovaná měla pravomoc o změně licence rozhodovat ve správním řízení (§ 21 odst. 3 zákona o vysílání ve spojení s § 66 téhož zákona). Nejvyšší správní soud se v této věci přiklonil k názoru, že takovou změnu licence bez souhlasu účastníků řízení nelze připustit. Bylo by to v rozporu s podmínkami, za nichž byla licence č. 012/94 původně udělena a disproportionalně by to zasáhlo do práv účastníků řízení v porovnání s právy osoby zúčastněné na řízení.

V případě zániku platnosti licence č. 012/94 je ovšem situace podle názoru žalované odlišná, neboť zákon nesevěřuje žalované pravomoc rozhodovat o zániku licence (s výjimkou postupu podle § 63 zákona o vysílání, jehož ustanovení ovšem na daný případ nedopadají). Žalovaná přitom není sama oprávněna aťhovat si pravomoc zakládat měnit nebo rušit práva či povinnosti osob, popř. svým rozhodnutím existenci či neexistenci takových práv určovat. Tento závěr plyne z čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Žalovaná dále upozornila na to, že zákon ani samotná licence č. 012/94 neobsahují povinnost provozovatele vysílání pokračovat ve vysílání po stanovenou dobu. Žalovaná dále zdůraznila, že kdyby hypoteticky taková povinnost osoby zúčastněné na řízení existovala, byla by vyvá-

žena v prostředí digitálního televizního vysílání pouze zájmem účastníků řízení na přetrvávání jednoho z více možných modelů jejich podnikatelské činnosti podle jim udělených licencí. Na rozdíl od situace, která zde byla v době udělení licence č. 012/94, mohou také provozovat regionální vysílání samostatně nebo ve spolupráci se společností EBD s. r. o., které byla právě v souvislosti s přechodem na digitální vysílání na vlastní žádost žalobců udělena licence pro provozování celoplošného digitálního programu časově doplňující rozsah vysílání žalobců.

Dále žalovaná namítala, že nejsou dána zklamaná legitimní očekávání žalobců. Žalovaná argumentuje tím, že již v době udělení licence č. 012/94 i v době udělování licencí žalobcům obsahoval tehdy platný zákon č. 468/1991 Sb. oprávnění držitele licence přivodit zánik konkrétní licence, žalobci si tedy měli být vědomi, že licence může zaniknout před uplynutím doby její platnosti. Žalovaná upozorňuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 4. 2006, čj. 7 Ca 48/2006-61, č. 1421/2007 Sb. NSS, ve kterém dospěl městský soud k závěru, že rozhodnutí o prodloužení licence lze vydat pouze na žádost držitele licence, je pouze v jeho dispozici, zda žádost o prodloužení licence podá a na jak dlouhou dobu o prodloužení licence požádá. Jde přitom o případ podobnější souzené věci než v řízení ve věci sp. zn. 6 As 21/2009, neboť § 24 písm. f) zákona o vysílání zkoumaný v nyní projednávané věci je ve svém důsledku totožným oprávněním osoby zúčastněné na řízení rozhodnout, zda a jak dlouho bude podle licence č. 012/94 vysílat. Uvedený právní názor městského soudu byl žalobcům znám již od roku 2006. Nelze tedy hovořit o tom, že by zde byly podmínky pro skutečný vznik legitimních očekávání žalobců, že budou moci ovlivnit dobu, po kterou bude osoba zúčastněná na řízení vysílat podle licence č. 012/94.

Žalovaná dále namítala, že městský soud nesprávně zjistil skutkovou podstatu, z níž vycházel při rozhodování, což vyplývá z toho, že se nijak nevypořádal se skutečností zřejmou ze spisu, že jak žalobci, tak osoba zúčast-

něná na řízení poskytl žalované svá vyjádření k ukončení platnosti licence č. 012/94, a žalovaná tak vzala v úvahu argumentaci stran při svém dalším postupu. Lze také pochybovat o tom, zda a jak vzal v úvahu městský soud i samotný obsah vyjádření žalované k podané žalobě, když v odůvodnění rozsudku tam uvedenou argumentaci shrnul pouze tak, že žalovaná v zásadě odkázala na odůvodnění rozhodnutí. Přitom je zřejmé, že argumentace žalované byla městskému soudu seznatelná v podstatném rozsahu teprve z vyjádření ke správní žalobě.

Osoba zúčastněná na řízení shodně se žalovanou namítala, že městský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku žádným způsobem nevypořádal s tím, že předmětem svého přezkumu učinil osvědčení podle § 154 správního řádu, přičemž takové rozhodnutí je ze soudního přezkumu vyloučeno. Osvědčení o zániku licence pouze osvědčuje skutečnost, která nastala ze zákona a kterou se nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují práva nebo povinnosti žalobců, ani se jím nezasahuje do jejich právní sféry. Městský soud se s tímto nevypořádal přesto, že jej na tuto skutečnost upozorňovala jak žalovaná, tak osoba zúčastněná na řízení.

Městský soud se dále, dle osoby zúčastněné na řízení, nevypořádal se skutečností, že správní řízení o žádosti o zánik platnosti licence vůbec zahájeno nebylo a ani zahájeno být nemohlo, neboť zákon o vysílání s vedením správního řízení v uvedené věci nepočítá. Osoba zúčastněná na řízení shodně s žalovanou upozorňovala na předchozí právní úpravu provedenou zákonem č. 468/1991 Sb., podle které bylo vedeno o žádosti provozovatele o ukončení vysílání správní řízení, což zákon výslovně upravoval. V platném zákonu o vysílání je tato konstrukce opuštěna a ani jedna novelizace se podle tvrzení osoby zúčastněné na řízení nedotýkala licence č. 012/94.

Osoba zúčastněná na řízení poté zpochybňovala pojem „sdílené licence“. Tato licence neobsahovala povinnost osoby zúčastněné na řízení sdílet licenci s provozovateli regionálního vysílání, obsahovala pouze omezení práva osoby zúčastněné na řízení vysílat,

a to omezení zahrnující pouze povinnost strukturovat svůj program a povinnost umožnit provozovatelům regionálního vysílání v určené vysílací časy jejich vysílání na sdílených kmitočtech. Soud nesprávně zaměňuje pojem „sdílená licence“ a vysílání na „sdílených kmitočtech“, který je v zákoně o vysílání zakotven, ale znamená zcela jiný okruh práv a povinností, než soud přiřazuje „sdílené licenci“.

Dále osoba zúčastněná na řízení rozporovala pravdivost některých tvrzení žalobců v jejich podáních. Přitom zdůraznila, že je soukromoprávním subjektem, který nikdy nebyl povinen k žádné veřejné službě vysílání centrálního programu pro regionální vysílání. Vysílání na sdílených kmitočtech s osobou zúčastněnou na řízení bylo nouzovým řešením historické situace, kdy bylo výrazným způsobem limitováno kmitočtové spektrum. Ani žalovaná ani zákonodárcé nepočítali s tím, že by systém sdílených kmitočtů měl být nástrojem, jak uložit osobě zúčastněné na řízení povinnost vysílat podle licence č. 012/94. Vysílání podle této licence bylo vždy oprávněním. To dokládá skutečnost, že zákon o vysílání umožňuje zánik licence na základě žádosti provozovatele vysílání, ale dokládá to i skutečnost, že žalovaná udělila společnosti EBD licenci pro vysílání programu TV 7, tj. celoplošného vysílání s časovým rozsahem vysílání doplňujícím časový rozsah vysílání provozovatelů místního a regionálního vysílání na sdílených kmitočtech podle smlouvy o vytvoření programové sítě (kterou vytvořili právě žalobci). Výklad soudu, že osoba zúčastněná na řízení není oprávněna bez žalobců vysílání podle licence č. 012/94 ukončit, a to i přesto, že na základě jednání žalobců byla udělena třetí osobě licence k digitálnímu vysílání celoplošného televizního programu s časovým rozsahem vysílání doplňujícím časový rozsah vysílání provozovatelů místního a regionálního vysílání, je nutno podle názoru osoby zúčastněné na řízení považovat za neústavní, diskriminační a zjevně zvýhodňující pouze žalobce, kteří by tímto výkladem získali neoprávněnou výhodu na úkor osoby zúčastněné na řízení.

Závěr soudu, že každá dispozice s licencí č. 012/94, týkající se licenčních podmínek

č. 33–34, se dotýká práv a ekonomických zájmů žalobců, což osoba zúčastněná na řízení od počátku věděla a zcela akceptovala, považovala osoba zúčastněná na řízení za nepodložený žádným odůvodněním, a tudíž nepřezkoumatelný, navíc podle názoru osoby zúčastněné na řízení odporuje zákonu o vysílání. Licence ani zákon nestanoví povinnost provozovatele pokračovat ve vysílání. Osoba zúčastněná na řízení zopakovala, že podle názoru soudu však nestačí rozhodnutí osoby zúčastněné na řízení, že podle uvedené licence již nechce vysílat, k tomuto rozhodnutí se podle názoru soudu mají vyjadřovat také žalobci. Nejvyšší správní soud také doposud vždy uváděl, že povinnost umožnit provozovatelům regionálního vysílání vstupy musí být zachována po dobu, po kterou osoba zúčastněná na řízení vysílá podle licence č. 012/94, čímž Nejvyšší správní soud vymezil časovou ohraničenost oprávnění regionálních provozovatelů vyjadřovat se ke změnám licence č. 012/94, která ovšem neobsahuje a nemůže obsahovat oprávnění zamezit osobě zúčastněné na řízení ukončit vysílání podle této licence. Ani pokud by toto všechno nemělo stačit k zániku platnosti licence, znamenalo by to, že osoba zúčastněná na řízení nevysílá, byť má platně udělenou licenci a žalovaná je pak oprávněna licenci osobě zúčastněné na řízení odejmout podle § 63 zákona o vysílání. S tímto argumentem se však městský soud v napadeném rozsudku nevypořádal.

Osoba zúčastněná na řízení dále namítala rozpor napadeného rozsudku s Ústavou a Listinou, konkrétně s čl. 4 odst. 1 Listiny. Osoba zúčastněná na řízení namítá, že z licence č. 012/94 ani z licenčního řízení nevyplývá, že by byla omezena v dispozici s vysíláním podle této licence jiným způsobem, než je stanoven v licenčních podmínkách. Rozhodně z uvedeného nevyplývá, že by byla osoba zúčastněná na řízení omezena ohledně doby, po kterou bude vysílání podle této licence provozovat, což potvrdil i výše citovaný rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 7 Ca 48/2006. Opačný závěr soudu je v rozporu s ústavním zákazem nucených prací a služeb a ústavně zaručeným právem podnikat, které

v sobě zahrnuje i právo podnikání svobodně ukončit. Městský soud nevysvětlil, jakým ústavně zaručeným způsobem je podle jeho názoru osoba zúčastněná na řízení oprávněna ukončit vysílání podle licence č. 012/94. Soud naopak staví osobu zúčastněnou na řízení do pozice, kdy nemá možnost samostatně rozhodnout o tom, zda a jakým způsobem bude provozovat své televizní vysílání; k takovému rozhodnutí soud vyžaduje souhlas žalobců. Osoba zúčastněná na řízení zdůraznila, že licence byla udělena pouze jí, aniž by v licenčních podmínkách byla stanovena podmínka vysílání pro dobu, po kterou toto budou požadovat regionální provozovatelé vysílání.

Žalobci se ke kasačním stížnostem žalované a osoby zúčastněné na řízení nevyjádřili.

Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a žalobu proti osvědčení žalované ze dne 17. 1. 2012 odmítl.

Z odůvodnění:

III.

Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

(...) [31] Nejvyšší správní soud má za to, že základní otázkou, která v projednávané věci vzniká, je otázka, zda osvědčení žalované ze dne 17. 1. 2012, které bylo napadeno žalobou k městskému soudu a posléze zrušeno rozsudkem městského soudu napadeným kasační stížností, je možno považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., nebo zda toto osvědčení není materiálně rozhodnutím, a proto není způsobilé k soudnímu přezkumu v rámci žalobního řízení podle § 65 a násl. s. ř. s. Touto otázkou se městský soud v rozsudku napadeném kasační stížností přitom vůbec nezabýval a žalovaná i osoba zúčastněná na řízení shodně tuto námitku uvedly ve svých kasačních stížnostech. Tato námitka je podle názoru Nejvyššího správního soudu podřaditelná stížnostnímu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť směřuje ke zmatečnosti vyplývající z nedostatku podmínek řízení v řízení před městským soudem.

[32] Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je za rozhodnutí přezkoumatelná ve správním soudnictví

třeba považovat úkony správního orgánu, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti adresátů. Rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. tedy může být jak rozhodnutí konstitutivní, tak rozhodnutí deklaratorní, kterým se závazně určují práva nebo povinnosti adresáta. Podle doktríny správního práva jsou právě osvědčení velmi blízká deklaratorním správním aktům. Odkazem na odbornou literaturu lze dodat, že „osvědčení úředně potvrzuje skutečnosti, které jsou v něm uvedeny. Na rozdíl od deklaratorního správního aktu se osvědčení vydává v případech, kdy není třeba autoritativního zjištění (kdy není o věci pochybnost nebo spor a kdy není zapotřebí ani jinak použít správního uvážení nebo vyložit neurčitý pojem – osvědčují se skutečnosti úředně zřejmé, zpravidla z vnitřních zdrojů vykonavatele veřejné správy, který osvědčení vydává). Osvědčení je veřejnou listinou. Platí pro ně presumpce správnosti. Proti osvědčení se nelze bránit žádným formálním opravným prostředkem, nýbrž důkazem opaku.“ (Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vyd. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 287).

[33] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS, uvedl: „V rozsudku ze dne 7. 11. 2007, čj. 3 As 33/2006-84, č. 1654/2008 Sb. NSS, však Nejvyšší správní soud dělící linii mezi osvědčením a deklaratorním rozhodnutím vedl podle toho, zda správním orgánem vydaný akt má povahu důkazního prostředku, jehož obsah (důkaz) lze vyvrátit jiným důkazem (pak jde o osvědčení), anebo zda jde o závazné (a tedy v rovině normativní, a nikoli v rovině skutkové se pohybující) určení práv či povinností, jež jsou předmětem daného správního aktu (pak jde o deklaratorní rozhodnutí). Rozšířený senát má za to, že klíčové rozlišovací kritérium mezi osvědčením a deklaratorním rozhodnutím vsutku spočívá v tom, zda jde o akt pohybující se v rovině skutkové (o akt potvrzující sice úředně, avšak nezávazně, neboť vyvratitelně, určité skutečnosti), anebo o akt normativní (závazně stanovící, že určitá osoba má, anebo

naopak nemá určitá práva nebo povinnosti). Okolnost, do jaké míry zřejmé jsou skutečnosti i osvědčení či deklaratorním rozhodnutím zkoumané, je pak spíše kritériem pomocným.“

[34] Nejvyšší správní soud se poté zaměřil na právní úpravu zániku licence podle § 24 písm. f) zákona o vysílání. Podle tohoto ustanovení platnost licence zaniká „dnem, ke kterému provozovatel vysílání s licencí požádal o ukončení vysílání“. Gramatický výklad tohoto ustanovení je jednoznačný a nevyvolává pochybnosti v tom ohledu, že jedinou skutečností, která je rozhodná pro zánik licence podle zákona o vysílání, je žádost samotného provozovatele vysílání podle této licence. Zákon nestanoví žádnou další podmínku a ani nepředpokládá, že by o věci mělo být vedeno správní řízení, neboť licence zanikne *ex lege* ke dni žádosti provozovatele vysílání, a to u všech typů licencí.

[35] V dříve platném zákoně č. 468/1991 Sb. byl zánik licence na vlastní žádost provozovatele vysílání upraven § 15 odst. 1 písm. c) a dříve § 15 odst. 1 písm. d) tak, že „[o]rgán, který licenci udělil, ji provozovateli s licencí odejme, jestliže provozovatel s licencí o to požádal“. Přitom dle § 13 písm. e) zákona č. 468/1991 Sb. platilo, že licence pozbývá platnosti „rozhodnutím orgánu udělovajícího licenci o jejím odnětí (§ 15)“. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tedy ani teleologickým výkladem není možné dospět k opačnému závěru, neboť ze srovnání předchozí právní úpravy provedené zákonem č. 468/1991 Sb. s výše citovanou úpravou provedenou nyní platným zákonem o vysílání jasně vyplývá vůle zákonodárce konstruovat mechanismus zániku licence na vlastní žádost provozovatele vysílání nově jako zánik platnosti licence *ex lege*.

[36] Je tedy splněno kritérium, které rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve shora citovaném rozhodnutí čj. 7 Aps 3/2008-98 stanovil jako podpůrné – o zániku licence se nevede žádné řízení, zákon tak nepočítá s tím, že by skutečnosti uvedené v osvědčení o zániku licence provozovatele vysílání byly vůbec podrobeny jakémukoliv zkoumání.

[37] Dále je třeba odpovědět na otázku, zda je splněno rozlišovací kritérium označené rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu za klíčové. Tedy zda je osvědčení vydané žalovanou v projednávané věci aktem pohybujícím se v rovině skutkové nebo zda se jedná o akt normativní, který závazně stanoví, že určitá osoba má, nebo naopak nemá určitá práva nebo povinnosti.

[38] V projednávané věci osvědčení žalované obsahuje pouze informaci, že ke dni 1. 1. 2012 zanikla osobě zúčastněné na řízení na základě žádosti doručené žalované dne 1. 1. 2012 platnost licence č. 012/94 k provozování celoplošného vysílání programu Prima televize, udělená na základě rozhodnutí ze dne 28. 6. 1994. Dále osvědčení žalované obsahuje pouze obecnou informaci, že podle § 24 písm. f) zákona o vysílání zaniká platnost licence dnem, ke kterému provozovatel s licenci požádal o ukončení vysílání.

[39] Podle názoru Nejvyššího správního soudu jsou tyto informace výlučně skutkového charakteru, neboť z osvědčení se lze dovědět pouze to, že platnost licence č. 012/94 osobě zúčastněné zanikla na základě její vlastní žádosti o ukončení vysílání a datum, kdy k tomuto zániku došlo. Z obecné konstatace v závěru se pak lze dovědět pouze, jaká právní úprava na zánik licence na základě žádosti osoby zúčastněné na řízení o ukončení vysílání dopadá. Osvědčení tak neobsahuje žádnou právní úvahu, žádný náznak, že by žalovaná při jeho vydání autoritativně aplikovala právo, tedy že by zjišťovala skutkový stav, na něj pak aplikovala právní normu a na základě toho autoritativně prohlásila, že došlo k zániku licence osoby zúčastněné na řízení ze zákona. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že povaha předmětného osvědčení žalované je pouze skutková a že jej lze případně vyvrátit důkazem opaku, např. pokud by bylo prokázáno, že osoba zúčastněná na řízení ve skutečnosti nepožádala o ukončení vysílání podle § 24 písm. f) zákona o vysílání. Nejedná se tedy svou povahou o rozhodnutí, jehož vady by bylo případně třeba odstraňovat cestou opravných prostředků.

[40] Nejvyšší správní soud má tedy za to, že osvědčení žalované ze dne 17. 1. 2012 je osvědčením ve smyslu § 154 a násl. správního řádu, a je tak vyloučeno ze soudního přezkumu, neboť nejde rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

[41] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje ani s argumentací městského soudu výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního čj. 6 As 21/2011-230. Městský soud totiž zcela pominul, že toto rozhodnutí se týkalo jiného skutkového stavu a zejména odlišné právní otázky. V této věci byla předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu otázka, zda nastala fikce pozitivního rozhodnutí o změně licenčních podmínek. Zákon o vysílání v § 21 přitom [na rozdíl od § 24 písm. f) zákona o vysílání] předpokládá, že o změně licenčních podmínek bude vedeno správní řízení a v tomto řízení bude vydáno rozhodnutí. V citovaném rozsudku čj. 6 As 21/2011-230 bylo posuzováno, zda v případě, že toto rozhodnutí nebylo vydáno v zákonem stanovené lhůtě, je možné i v případě tzv. sdílené licence aplikovat fikci pozitivního rozhodnutí stanovenou § 21 odst. 3 zákona o vysílání. Z daného rozsudku Nejvyššího správního soudu vyplývá, že *v případě tzv. sdílených licencí k provozování televizního vysílání jsou práva nastolená v jedné licenci velmi úzce provázána s povinnostmi stanovenými v licenci jiného provozovatele vysílání. Proto v jejich případě nelze s marným uplynutím šedesátidenní lhůty pro vydání rozhodnutí o žádosti o změnu licenčních podmínek (§ 21 odst. 3 zákona o vysílání) spojovat fikci souhlasného rozhodnutí v případě, kdy se požadovaná změna týká licenčních podmínek, které provozovateli vysílání ukládají sdílet kmitočty s dalšími subjekty či které jsou s licenčními podmínkami dalších subjektů jinak provázány, vyjma případů, kdy s takovou změnou souhlasí všichni provozovatelé vysílání, kteří by jí byli dotčeni.*

[42] Podle názoru Nejvyššího správního soudu nejsou tyto závěry rozsudku čj. 6 As 21/2011-230 aplikovatelné na nyní projednávanou věc, neboť (jak již bylo řečeno výše), zákon v případě ukončení vysílání provozov-

vatele na vlastní žádost podle § 24 písm. f) zákona o vysílání nepředpokládá, že by o této žádosti provozovatele vysílání bylo vedeno jakékoliv řízení. Žalovaná v tomto případě žádost provozovatele vysílání podle díkce § 24 písm. f) zákona o vysílání neposuzuje, a nemůže o ní tedy ani nijak rozhodnout.

[43] Ze shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v projednávané věci nebyla splněna jedna ze základních podmínek řízení, neboť akt napadený žalobou k městskému soudu není rozhodnu-

tím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Byl tak naplněn stížnostní důvod podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Za této situace se Nejvyšší správní soud již meritorně nezabýval dalšími námitkami osoby zúčastněné na řízení a žalované, neboť to považoval za nadbytečné.

[44] Nejvyšší správní soud tedy rozhodl v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. o zrušení rozsudku městského soudu napadeného kasační stížností a o odmítnutí žaloby, neboť k odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. byly dány podmínky již v řízení před městským soudem.

2859

Ochranné známky: podobnost výrobků

k § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách)

I. Pro posuzování podobnosti mezi výrobky podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, je nutné zohlednit všechny relevantní faktory, které charakterizují vztah mezi dotčenými výrobky. Tyto faktory zahrnují zejména povahu výrobků, jejich účel, způsob použití, jakož i jejich konkurenční nebo komplementární charakter. Dalšími faktory, na které je možno brát ohled, jsou též distribuční kanály, relevantní veřejnost a obvyklý původ zboží (převzato z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2008, čj. 9 As 59/2007-141).

II. Při posuzování podobnosti slovních označení pro účely § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, je nutné vzít v úvahu mimo jiné následující faktory: (1) průměrný spotřebitel obvykle přikládá větší význam počáteční části slov než částem následujícím; (2) průměrný spotřebitel při vnímání slovního označení obvykle rozloží toto označení na slovní prvky, které mu naznačují konkrétní význam nebo které se podobají slovům, jež zná; a (3) průměrný spotřebitel nebude u složené ochranné známky za rozlišovací a převládající prvek celkového dojmu vyvolaného touto ochrannou známkou považovat její popisný prvek, ale její prvek fantazijní. Tato kritéria však nelze aplikovat mechanicky.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2013, čj. 8 As 41/2012-46)

Prejudikatura: č. 1064/2007 Sb. NSS a č. 1247/2007 Sb. NSS; rozsudky Soudního dvora ze dne 11. 11. 1997, SABEL (C-251/95, Recueil, s. I-6191), ze dne 29. 9. 1998, Canon (C-39/97, Recueil, s. I-5507), ze dne 22. 6. 1999, Lloyd Schuhfabrik Meyer (C-342/97, Recueil, s. I-3819), ze dne 2. 9. 2010, Calvin Klein Trademark Trust proti OHIM (C-254/09 P), rozsudky Tribunálu ze dne 14. 10. 2003, Phillips-Van Heusen proti OHIM – Pash Textilvertrieb und Einzelhandel (BASS) (T-292/01, Recueil, s. II-4335), ze dne 17. 3. 2004, El Corte Inglés proti OHIM – González Cabello a Iberia Líneas Aéreas de España (MUNDICOR) (T-183/02 a T-184/02, Recueil, s. II-965), ze dne 6. 7. 2004, Grupo El Prado Cervera proti OHIM – Héritiers Debuschewitz (CHUFAPIT) (T-117/02, Sb. rozh., s. II-2073), ze dne

16. 3. 2005, L'Oréal proti OHIM – Revlon (FLEXI AIR) (T-112/03, Sb. rozh., s. II-949), ze dne 27. 10. 2005, Editions Albert René proti OHIM – Orange (MOBILIX) (T-336/03), ze dne 7. 9. 2006, Meric proti OHIM – Arbora & Ausonia (PAM-PIM'S BABY-PROP) (T-133/05), ze dne 17. 10. 2006, Armour Pharmaceutical Co. proti OHIM – Teva Pharmaceutical Industries (GALZIN) (T-483/04), ze dne 14. 12. 2006, Mast-Jägermeister proti OHIM – Licorera Zacapaneca (VENADO) (T-81/03, T-82/03 a T-103/03, Sb. rozh., s. II-5409), ze dne 22. 3. 2007, Brinkmann proti OHIM – Terra Networks (Terranus) (T-322/05), ze dne 8. 7. 2010, Engelhorn proti OHIM – The Outdoor Group (peerstorm) (T-30/09).

Věc: Společnost s ručením omezeným TES-LAMP proti Úřadu průmyslového vlastnictví, za účasti akciové společnosti TESLA holding, o zápis ochranné známky, o kasační stížnosti žalobkyně.

Žalobkyně podala dne 13. 2. 2006 u žalovaného přihlášku, v níž žádala o zápis slovního označení „TES LAMPS“ do rejstříku ochranných známek, a to pro výrobky zařazené do třídy 11 podle mezinárodního třídění výrobků a služeb (elektrické žárovky a halogenové žárovky).

Proti zápisu slovního označení „TES – LAMPS“ žalobkyně podala dne 9. 8. 2006 společnost TESLA, a. s. námitky podle § 7 odst. 1 písm. a) a písm. k) zákona o ochranných známkách.

Rozhodnutím ze dne 2. 2. 2007 žalovaný námitky společnosti TESLA proti zápisu slovního označení „TES LAMPS“ do rejstříku ochranných známek zamítl. Dospěl k závěru, že neexistuje pravděpodobnost záměny přihlašovaného označení „TES – LAMPS“ a ochranných známek „TESLA“ a „TESLA ELTOS“, patřících společnosti TESLA, neboť přihlašované označení a namítané ochranné známky si nejsou podobné. I přes shodnost či podobnost přihlášených výrobků s výrobky chráněnými namítanými ochrannými známkami tak neexistuje pravděpodobnost záměny srovnávaných označení. Dále konstatoval, že společnosti TESLA se nepodařilo prokázat všeobecnou známost namítaných ochranných známek, respektive označení „TESLA“, ani absenci dobré víry při podání přihlášky ochranné známky na straně přihlašovatele.

Proti tomuto rozhodnutí podala společnost TESLA rozklad, v němž namítala, že běžný spotřebitel nebude hodnotit přihlašované označení jako spojení dvou slovních prvků oddělených pomlčkou, ale bude ho považovat za jeden celek. Při výslovnosti zaniknou

tři poslední neznělá písmena přihlašovaného označení (MPS), takže spotřebitel bude vnímat pouze část přihlašovaného označení TESLA. Společnost TESLA dále vyjádřila přesvědčení, že žalobkyně měla celou řadu možností předřazení před výraz LAMPS a vybrala si prvek TES, který s pomlčkou a dalším prvkem začínajícím na LA asociuje výraz TESLA, protože vycházela z všeobecně známého označení TESLA s cílem se co nejvíce tomuto značení přiblížit.

Předseda žalovaného rozhodnutím ze dne 6. 1. 2009 tomuto rozkladu vyhověl a přihlášku slovní ochranné známky „TES – LAMPS“ zamítl v celém rozsahu. Vycházel při tom z tzv. kompenzační zásady, která byla formulována Soudním dvorem v rozsudku ze dne 29. 9. 1998, Canon, C-39/97, Recueil, s. I-5507. Z této zásady vyplývá zejména nutnost posuzovat zaměnitelnost samotných označení a podobnost výrobků a služeb nikoliv izolovaně, ale ve vzájemné souvislosti, přičemž v případě, kdy je stupeň podobnosti samotných označení vysoký, postačuje pro konstatování nebezpečí i případný nižší stupeň podobnosti výrobků a služeb a naopak. U porovnávání označení žalovaný shledal podobnost z hlediska vizuálního a fonetického a nižší podobnost z hlediska sémantického. Vzhledem k vysokému stupni podobnosti (u některých namítaných ochranných známek až shodnosti) nárokováných výrobků žalovaný konstatoval, že nižší stupeň podobnosti označení u jednoho ze zkoumaných hledisek je v tomto případě vykompenzován vysokým stupněm podobnosti výrobků, a tudíž mezi přihlašovaným označením a namíta-

nými ochrannými známkami existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti ve smyslu § 7 odst. 1 písm. a) zákona o ochranných známkách. Ostatní námitky žalovaný zamítl.

K podobnosti porovnávaných označení žalovaný uvedl následující. Mezi přihlašovaným označením a namítanými ochrannými známkami existuje podobnost z hlediska vizuálního, neboť přidání koncové části slovního prvku MPS není pro běžného spotřebitele natolik vizuálně rozdílné, aby ve spojení s téměř shodnou první částí TESLA, respektive TESLA, bylo vyloučeno, že průměrný spotřebitel nebude uveden v omyl záměnou těchto označení. Porovnávaná označení jsou podobná i z fonetického hlediska, protože při výslovnosti se stírá rozdíl mezi jedním dvouslabičným prvkem („tesla“) a dvěma krátkými jednoslabičnými prvky („tes lamps“), takže obě označení budou vnímána jako dvouslabičné výrazy. Navíc koncová část přihlašovaného označení MPS, která neobsahuje žádnou samohlásku a je neznělá, je foneticky málo výrazná. U hlediska sémantického pak žalovaný dospěl k závěru, že zde existuje jistý stupeň podobnosti mezi porovnávanými označeními. Přihlašované označení se skládá ze dvou prvků. Prvek TES je nutno považovat za fantazijní, přestože žalobkyně uváděla, že jde o zkratku sousloví „*technika elektrického světla*“. Podle žalovaného nelze ovšem předpokládat, že by si průměrný spotřebitel spojil výraz TES s tímto významem. Prvek LAMPS je anglickým slovem pro lampy. Vzhledem k rozšířenosti základní znalosti anglického jazyka mezi českými spotřebiteli a podobnosti obou výrazů je pravděpodobné, že běžný spotřebitel bude slovo LAMPS skutečně vnímat jako lampy a celý výraz bude tedy chápán jako „*TES LAMPY*“. Namítané (slovní) ochranné známky jsou tvořeny slovem TESLA. Tento výraz bude běžným spotřebitelem chápán buď jako fantazijní nebo jako příjmení srbského fyzika a vynálezce Nikoly Tesly, případně jako jednotka magnetické indukce. Primárně jde tedy o dva různé významy, ovšem existuje mezi nimi souvislost v podobě asociace se světlem a elektrickou energií, kterou vyvolává jak přihlašované označení, tak namí-

tané ochranné známky. Pokud spotřebitel není navíc obeznámen s osobností srbského fyzika a bude označení TESLA považovat za fantazijní, bude toto označení připomínat fantazijní prvek přihlašovaného označení TES. Vzhledem k nízké rozlišovací způsobilosti výrazu LAMPS ve vztahu k přihlašovaným výrobkům bude právě fantazijní slovek TES tím, co spotřebiteli utkví v paměti.

Ohledně shodnosti nebo podobnosti výrobků a služeb žalovaný konstatoval, že většína z ochranných známek namítaných společností TESLA je chráněna pro výrobky shodné, případně podobné s výrobky, pro něž je označení žalobkyně přihlášeno.

Žalobkyně napadla citované rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 25. 1. 2012, čj. 9 Ca 67/2009-78, zamítl.

Městský soud uvedl, že pro posouzení podobnosti porovnávaných označení je naprosto bezvýznamné, že interpunkční znaménko obsažené v přihlašovaném označení je pomlčkou a nikoliv rozdělovníkem. Městský soud rovněž souhlasil s argumentací žalovaného ohledně podobnosti porovnávaných označení. Pokud jde o posouzení porovnávaných označení z vizuálního hlediska, městský soud přisvědčil závěru žalovaného, že lze důvodně očekávat, že shoda prvních pěti písmen porovnávaných označení při smyslovém vnímání upoutá pozornost průměrného spotřebitele a může v něm vyvolat dojem, že výrobky nesoucí tato označení pocházejí od téhož výrobce, zvláště pokud se jedná o výrobky stejného druhu (žárovky). Průměrný spotřebitel většinou navíc nemá možnost přímého porovnání kolidujících označení, a označení, které v daném okamžiku vnímá, porovnává pouze s vjemem druhého označení, tak jak mu utkvělo v paměti. Ohledně fonetického hlediska městský soud uvedl, že význam pomlčky, která rozděluje přihlašované označení na dva jednoslabičné prvky, na výslovnost daného označení není tak výrazný, jak namítá žalobce, protože při běžné výslovnosti není obvyklé vyslovovat slova, která jsou od sebe oddělena pomlčkou, s výraznou odmlkou. U sémantického hlediska se měst-

ský soud ztotožnil se závěrem žalovaného, že existuje nízký stupeň podobnosti mezi porovnávanými označeními.

Ohledně podobnosti výrobků nárokováných porovnávanými označeními městský soud konstatoval, že žalobkyně nepochybně konstatovala žalovaného o vysokém stupni podobnosti, a u některých namítaných ochranných známek dokonce shodnosti dotčených výrobků. Podle městského soudu tak žalovaný správně dospěl k závěru, že vysoký stupeň podobnosti a v případě některých namítaných ochranných známek dokonce shoda jimi chráněných výrobků s výrobky nárokovánými přihlašovaným označením v souladu s tzv. kompenzační zásadou kompenzuje nižší stupeň podobnosti porovnávaných označení u jednoho ze tří zkoumaných hledisek, a sice u hlediska sémantického.

K argumentaci žalobkyně o spotřebním charakteru žárovek a vyrovnané nabídce zboží tohoto druhu městský soud konstatoval, že tyto skutečnosti nejsou způsobilé zpochybnit závěr žalovaného o existenci pravděpodobnosti záměny na straně veřejnosti, plynoucí ze zaměnitelné podobnosti porovnávaných označení a zároveň vysoké míry podobnosti výrobků, na které se přihlašované označení a namítané starší ochranné známky vztahují.

Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností. Pochybení městského soudu spatřovala v nesprávném posouzení pravděpodobnosti záměny porovnávaných označení, a to ve všech třech hlediscích. Za prvé, pokud jde o hledisko fonetické, stěžovatelka namítala, že koncová písmena „MPS“ přihlašovaného označení „jiný zvuk“, jež přihlašované označení jednoznačně odlišuje od označení společnosti TESLA. Dále poukázala na funkci pomlčky v přihlašovaném označení, která podle ní „zásadním způsobem vyjadřuje přestávku mezi dvěma slovy TES a LAMPS“. Za druhé, z hlediska vizuálního je podle stěžovatelky nutné přihlašované označení vnímat jako dvě slova s tím, že důraz je kladen na druhý slovní prvek „LAMPS“. Za třetí, stěžovatelka je toho názoru, že pravděpodobnost záměny označe-

ní je rovněž vyloučena, pokud jde o hledisko sémantické, neboť význam je u přihlašovaného označení kladen na slovo „LAMPS“, zatímco průměrný spotřebitel vnímá označení společnosti TESLA jako fantazijní nebo jako příjmení srbského fyzika.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Z odůvodnění:

IV.

Právní názor Nejvyššího správního soudu

(...)

IV. A Otázka správnosti výkladu zákona o ochranných známkách

[21] Stěžovatelka v prvé řadě namítá, že městský soud posoudil pravděpodobnost záměny označení „TES LAMPS“ a „TESLA“ v rozporu se zákonem o ochranných známkách. K tomu uvádí zdejší soud následující.

i. Obecné principy

[22] Podle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona o ochranných známkách se „[p]řihlašované označení nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u [žalovaného] vlastníkem starší ochranné známky, pokud z důvodu shodnosti či podobnosti se starší ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků či služeb, na něž se přihlašované označení a ochranná známka vztahují, existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti; za pravděpodobnost záměny se považuje i pravděpodobnost asociace se starší ochrannou známkou“.

[23] Z judikatury Nejvyššího správního soudu, Soudního dvora a Soudu prvního stupně (nyní Tribunálu; pro přehlednost dále Nejvyšší správní soud označuje toto soudní těleso vždy jako Tribunál bez ohledu na datum rozhodnutí) vyplývají následující obecné principy.

[24] Podle Nejvyššího správního soudu i Soudního dvora existuje mezi dvěma ochrannými známkami nebezpečí záměny

tehdy, pokud se veřejnost může domnívat, že dotčené výrobky nebo služby pocházejí ze stejného podniku nebo případně z podniků hospodářsky propojených [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2008, čj. 4 As 31/2008-153; rozsudky Soudního dvora ze dne 29. 9. 1998, *Canon*, C-39/97, Recueil, s. I-5507, bod 29; ze dne 22. 6. 1999, *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, C-342/97, Recueil, s. I-3819, bod 17].

[25] Oba soudy se ztotožňují i v závěru, že rozhodující pro posouzení zaměnitelnosti ochranných známek je hledisko průměrného spotřebitele (srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 As 31/2008-153 a rozsudek Soudního dvora ze dne 11. 11. 1997, *SABEL*, C-251/95, Recueil, s. I-6191, bod 23).

[26] Podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být existence nebezpečí záměny u veřejnosti posuzována celkově, přičemž musí být zohledněny všechny relevantní faktory projednávaného případu (srov. zejména výše uvedené rozsudky *SABEL*, bod 22; *Lloyd Schuhfabrik Meyer*, bod 18; a nejnověji rozsudek Soudního dvora ze dne 2. 9. 2010, *Calvin Klein Trademark Trust v. OHIM*, C-254/09 P, bod 44). Celkové posouzení nebezpečí záměny předpokládá určitou vzájemnou závislost mezi zohledněnými faktory, a zejména mezi podobností ochranných známek a podobností výrobků nebo služeb, na které se ochranná známka vztahuje [srov. *Canon*, bod 17; rozsudek Tribunálu ze dne 14. 12. 2006, *Mast-Jägermeister proti OHIM – Licorera Zacapaneca (VENADO)*, T-81/03, T-82/03 a T-103/03, Sb. rozh., s. II-5409, bod 74].

[27] V témže duchu se vyjádřil i Nejvyšší správní soud, který ve své judikatuře dovodil, že podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o ochranných známkách, je překážkou bránící zápisu přihlašovaného označení do rejstříku ochranných známek existence pravděpodobnosti záměny na straně veřejnosti, která je dána pouze při kumulativním splnění dvou zákonem stanovených podmínek, kterými jsou jednak shodnost či podobnost přihlašovaného označení se starší ochrannou známkou a jednak shodnost nebo podobnost výrobků či služeb, na něž se přihlašované označení

a namítaná starší ochranná známka vztahují (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2008, čj. 9 As 59/2007-141; ze dne 26. 10. 2006, čj. 1 As 28/2006-97, 1064/2007 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud rovněž převzal z judikatury Soudního dvora tzv. kompenzační zásadu [blíže viz výše uvedené rozsudky *Canon*, bod 17; *VENADO*, bod 74] spočívající v tom, že menší podobnost mezi výrobky a službami lze kompenzovat větší podobností mezi ochrannými známkami a naopak (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2008, čj. 9 As 59/2007-141; ze dne 26. 10. 2006, čj. 1 As 28/2006-97, č. 1064/2007 Sb. NSS). Z tzv. kompenzační zásady ovšem nelze dovozovat možnost kompenzace větší podobnosti výrobků či služeb správním orgánem zjištěnou nepodobnost porovnávaných ochranných známek (srov. citovaný rozsudek čj. 9 As 59/2007-141).

[28] V této souvislosti je rovněž nutné zdůraznit, že skutečnost, že název obchodní společnosti vykazuje dostatečnou míru rozlišovací funkce pro zápis do obchodního rejstříku, automaticky neznamená, že dosahuje potřebnou míru rozlišovací způsobilosti vyžadovanou zákonem o ochranných známkách pro úspěšné přihlášení slovní ochranné známky (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2011, čj. 1 As 37/2011-77).

[29] Pokud jde o srovnání výrobků, tento soud je toho názoru, že pro posouzení podobnosti mezi dotčenými výrobky je namístě zohlednit všechny relevantní faktory, které charakterizují vztah mezi těmito výrobky. Tyto faktory zahrnují zejména povahu výrobků, jejich účel, způsob použití, jakož i jejich konkurenční nebo komplementární charakter. Dalšími faktory, na které je možno brát ohled, jsou též distribuční kanály, relevantní veřejnost (v české odborné literatuře se objevuje i termín referenční veřejnost) a obvyklý původ zboží [blíže srov. citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 9 As 59/2007-141, výše uvedený rozsudek *Canon*, bod 23; rozsudek Tribunálu ze dne 7. 9. 2006, *Meric proti OHIM – Arbora & Ausonia (PAM-PIM'S BABY-PROP)*, T-133/05, body 28–30; či rozsudek Tribunálu ze dne 27. 10. 2005, *Editions Albert*

René proti OHIM – Orange (MOBILIX), T-336/03, body 59–71]. Při posuzování shodnosti či podobnosti výrobků tedy není samo o sobě rozhodující, zda jsou výrobky v rámci mezinárodního třídění výrobků a služeb vytvořeného pro administrativní účely zařídování výrobků a služeb řazeny do shodných či odlišných tříd. Podstatné je, zda lze z hlediska průměrného spotřebitele takové výrobky a služby zařadit do jedné skupiny oblasti spotřeby (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 4. 2006, čj. 11 Ca 258/2005-71, č. 1247/2007 Sb. NSS).

[30] Pokud jde o srovnání označení, rozlišovací schopnost označení je nutno zkoumat vždy ve vztahu k vjemu průměrného spotřebitele, a to z hlediska vizuálního, fonetického a sémantického. Při hodnocení schopnosti individualizovat zboží z určitého obchodního zdroje je nutno mít na zřeteli, že spotřebitel zpravidla nemá možnost vzájemně porovnat více označení či výrobků, že porovnává s obrazem v paměti či dřívějším sluchovým vjemem, že má průměrnou paměť a průměrný smysl pro detail (srov. citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 As 31/2008-153 a výše uvedené rozsudky *SABEL*, bod 23; *Calvin Klein Trademark Trust*, bod 45). Zaměnitelnost může být proto dovozována jak z podobnosti v dominantním prvku, tak naopak z toho, že výrobek dominantní odlišující prvek nemá a ostatní prvky mají nízkou rozlišovací schopnost, takže vyvolávají shodný nebo velmi podobný celkový vjem (již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 4 As 31/2008-153). Označení tak mohou být zaměnitelná i tehdy, pokud je shoda či zaměnitelnost zjištěna i jen u jednoho ze slovních prvků (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 12. 2001, čj. 7 A 119/99-32).

[31] Pro srovnávání slovních označení Soud prvního stupně dovedl řadu pomocných kritérií. Za prvé, průměrný spotřebitel obvykle přikládá větší význam počáteční části slov než částem následujícím [srov. rozsudky Tribunálu ze dne 17. 3. 2004, *El Corte Inglés proti OHIM – González Cabello a Iberia Líneas Aéreas de España (MUNDICOR)*, T-183/02 a T-184/02, Recueil, s. II-965, bod 81

a 83; ze dne 16. 3. 2005, *L'Oréal proti OHIM – Revlon (FLEXI AIR)*, T-112/03, Sb. rozh., s. II-949, body 64-65], byť tato úvaha neplatí ve všech případech [v tomto smyslu srov. rozsudek Tribunálu ze dne 14. 10. 2003, *Phillips-Van Heusen proti OHIM – Pash Textilvertrieb und Einzelhandel (BASS)*, T-292/01, Recueil, s. II-4335, bod 50; ze dne 6. 7. 2004, *Grupo El Prado Cervera proti OHIM – Héritiers Debuschewitz (CHUFAFIT)*, T-117/02, Sb. rozh., s. II-2073, bod 48; či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2009, čj. 7 As 24/2009-142]. Za druhé, i když průměrný spotřebitel vnímá obvykle ochrannou známku jako celek a nezabývá se jejími jednotlivými detaily, nemění to nic na tom, že si spotřebitel při vnímání slovního označení rozloží toto označení na slovní prvky, které mu naznačují konkrétní význam nebo které se podobají slovům, která zná [srov. rozsudky Tribunálu ze dne 6. 10. 2004 *Vitakraft-Werke Wührmann proti OHIM – Kraft (VITAKRAFT)*, T-356/02, bod 51; ze dne 13. 2. 2007, *Mundipharma proti OHIM – Altana Pharma (RESPICUR)*, T-256/04, Sb. rozh., s. II-449, bod 57]. Za třetí, průměrný spotřebitel nebude u složené ochranné známky za rozlišovací a převládající prvek celkového dojmu vyvolaného touto ochrannou známkou považovat její popisný prvek, ale její prvek fantazijní [srov. rozsudek Tribunálu ze dne 15. 2. 2005 *Cerveceria Modelo proti OHIM – Modelo Continente Hipermercados (NEGRA MODELO)*, T-169/02, bod 34 a tam citovaná prejudikatura; a výše citovaný rozsudek *PAM-PIM'S BABY-PROP*, body 51–52].

ii. Aplikace obecných principů na projednávanou věc

[32] Pokud jde o definici relevantní veřejnosti, je třeba konstatovat, že výrobky, jichž se týkají přihlašované označení a namítané ochranné známky (elektrické a halogenové žárovky) jsou určeny všem spotřebitelům, takže relevantní veřejnost je tvořena průměrným spotřebitelem, o němž se má za to, že je běžně informovaný a přiměřeně pozorný a obezřetný.

[33] Stěžovatelka v kasační stížnosti nebrojí proti závěru žalovaného, že přihlašované označení se vztahuje na podobné a v ně-

kterých případech dokonce totožné výrobky jako namítané ochranné známky. V projednávané věci je tedy nesporné, že výrobky, kterých se týkají namítané ochranné známky a přihlašované označení, jsou velmi podobné a v některých případech dokonce shodné, neboť se v obou případech jedná o žárovky.

[34] Přihlašované označení je označení slovní, a proto jej Nejvyšší správní soud porovnal primárně s těmi namítanými ochrannými známkami, které jsou rovněž slovní.

[35] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že žalovaný i městský soud při srovnání přihlašovaného označení a namítaných ochranných známek posoudily nesprávně všechna tři hlediska, tj. hledisko fonetické, hledisko vizuální i hledisko sémantické.

[36] Pokud jde o hledisko fonetické, Nejvyšší správní soud shledal zcela nepřipadnou námitku stěžovatelky, že koncová písmena „MPS“ přihlašovaného označení jsou natolik výrazná, dávající tomuto označení „jiný zvuk“, jež přihlašované označení jednoznačně odlišuje od označení společnosti TESLA. Městský soud i žalovaný se k této námitce obsáhle vyjádřili a správně konstatovali, že koncová část „MPS“ není sama o sobě schopná výrazně narušit nápadnou zvukovou podobnost daných označení z hlediska celku. Koncová část „MPS“ je totiž neznělá (*a contrario* již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 24/2009-142, v němž soud srovnával označení „VIGOSS“ a „VIGOUR“), čímž se výslovnost označení „tesla“ a „tes-lamps“ do značné míry stírá [k významu znělosti a „zvuku“ pro posouzení podobnosti z fonetického hlediska srov. rozsudky Tribunálu ze dne 17. 10. 2006 *Armour Pharmaceutical Co. proti OHIM – Teva Pharmaceutical Industries (GALZIN)*, T-483/04, bod 75; ze dne 8. 7. 2010 *Engelhorn proti OHIM – The Outdoor Group (peerstorm)*, T-30/09, bod 63]. Podobnost při vyslovování porovnávaných označení je dále umocněna následujícími faktory: (1) kromě koncové části „MPS“ v přihlašovaném označení se porovnávaná označení skládají ze stejných písmen, a to navíc ve stejném pořadí [srov. rozsudek Tribunálu ze dne 22. 3. 2007 *Brinkmann proti OHIM – Terra Networks*

(*Terranus*), T-322/05, bod 38]; (2) namítaná ochranná známka je v přihlašovaném označení plně obsažena (srov. výše uvedený rozsudek ve věci *Terranus*, bod 37, kde Tribunál porovnával označení „terra“ a „Terranus“; *a contrario* citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 7 As 24/2009-142, kde soud srovnával označení „VIGOSS“ a „VIGOUR“); a (3) totožná část porovnávaných označení se nachází v počáteční části těchto označení, kterým spotřebitel obvykle přikládá větší význam (srov. zejména výše uvedený rozsudek *MUNDICOR*, body 81 a 83, kde Tribunál porovnával označení „MUNDICOR“ a „MUNDICOLOR“). Na tomto závěru nic nemění ani existence pomlčky v přihlašovaném označení. Nejvyšší správní soud se v tomto ohledu plně ztotožňuje se závěrem žalovaného a městského soudu, že význam pomlčky, která rozděluje přihlašované označení na dva jednoslabičné prvky, na výslovnost přihlašovaného označení není tak výrazný, jak namítá stěžovatelka, protože při běžné výslovnosti není obvyklé vyslovovat slova, která jsou od sebe oddělena pomlčkou, s výraznou odmlkou. Lze tedy konstatovat, že žalovaný i městský soud se s argumenty stěžovatelky ohledně fonetického hlediska náležitě vypořádali a posoudili je v souladu kritérii vyplývajícími z judikatury Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora Evropské unie.

[37] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s druhým argumentem stěžovatelky, v němž namítá, že z hlediska vizuálního je nutné přihlašované označení vnímat jako dvě slova s tím, že důraz je kladen na druhý slovní prvek „LAMPS“. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěrem městského soudu, že průměrný spotřebitel nebude u složené ochranné známky za rozlišovací a převládající prvek celkového dojmu vyvolaného touto ochrannou známkou považovat její popisný prvek, ale její prvek fantazijní (srov. výše uvedené rozsudky ve věcích *NEGRA MODELO*, bod 34, a *PAM-PIM'S BABY-PROP*, body 51–52). Podobně jako u fonetického hlediska i u vizuálního hlediska je podobnost porovnávaných označení umocněna tím, že tato označení mají společných pět prvních písmen, slovní

prvek přihlašovaného označení je plně obsažen v namítaných ochranných známkách a totožná část porovnávaných označení se nachází v počáteční části těchto označení, kterým spotřebitel obvykle přikládá větší význam (srov. bod [36]). Lze tedy konstatovat, že žalovaný i městský soud posoudili podobnost z vizuálního hlediska v souladu kritérii vyplývajícími z judikatury Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora Evropské unie.

[38] Posledním hlediskem, proti jehož posouzení stěžovatelka v kasační stížnosti brojí, je hledisko sémantické. Stěžovatelka konkrétně namítá, že u přihlašovaného označení je význam kladen na slovo „LAMPS“, zatímco průměrný spotřebitel vnímá označení společnosti TESLA jako fantazijní nebo jako příjmení srbského fyzika. Ani této námitce nelze přisvědčit. Nejvyšší správní soud zde poukazuje na výše citovanou judikaturu Tribunálu, podle níž průměrný spotřebitel nebude u složené ochranné známky za rozlišovací a převládající prvek celkového dojmu vyvolaného touto ochrannou známkou považovat její popisný prvek, ale její prvek fantazijní (srov. výše uvedené rozsudky *NEGRA MODELO*, bod 34, a *PAM-PIM'S BABY-PROP*, body 51–52). Prvek „LAMPS“ je s ohledem na nárokované výrobky (elektrické a halogenové žárovky) jednoznačně prvkem popisným, a proto z hlediska průměrného spotřebitele disponuje nízkou rozlišovací schopností. Naopak prvek „TES“ je prvek fantazijní, neboť slovo „TES“ nemá v českém jazyce žádný význam. U přihlašovaného označení je tedy dominantním prvkem prvek „TES“, a nikoli

prvek „LAMPS“, jak tvrdí stěžovatelka. Žalovaný i městský soud tedy posoudili i sémantické hledisko v souladu s relevantní judikaturou Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora Evropské unie. Pro úplnost je zde nutné rovněž zdůraznit, že žalovaný shledal ve svém rozhodnutí podobnost porovnávaných označení z hlediska sémantického jako nižší, a k závěru o nebezpečí záměny porovnávaných označení dospěl až na základě tzv. kompenzační zásady.

[39] V projednávané věci je tedy nesporné, že výrobky, kterých se týkají namítané ochranné známky a přihlašované označení, jsou velmi podobné a v některých případech dokonce shodné. Námitky stěžovatelky ohledně srovnání označení neobstojí, a lze tedy konstatovat, že u porovnávaných označení existuje velká podobnost z hlediska vizuálního a fonetického a nižší podobnost z hlediska sémantického. Vzhledem k těmto dílčím závěrům Nejvyšší správní soud souhlasí i se závěry žalovaného a městského soudu plynoucími z tzv. kompenzační zásady. Lze tedy konstatovat, že vzhledem k vysokému stupni podobnosti (u některých namítaných ochranných známek až shodnosti) nárokováných výrobků je nižší stupeň podobnosti označení „TES – LAMPS“ a „TESLA“ u jednoho ze zkoumaných hledisek (hlediska sémantického) vykompenzován vysokým stupněm podobnosti výrobků, a tudíž mezi přihlašovaným označením a namítanými ochrannými známkami existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti ve smyslu § 7 odst. 1 písm. a) zákona o ochranných známkách. (...)

Ochranné známky: převod přihlášky ochranné známky; nedostatek dobré víry přihlašovatele

k § 7 odst. 1 písm. k) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů (zákon o ochranných známkách)

Skutečnost, že po podání přihlášky ochranné známky došlo ještě před zápisem přihlašovaného označení do rejstříku ochranných známek k převodu přihlášky z původního přihlašovatele na jiný subjekt, nebrání prohlášení ochranné známky za neplatnou z důvodu uvedeného v § 7 odst. 1 písm. k) zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, tj. z důvodu nedostatku dobré víry původního přihlašovatele.

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2013, čj. 9 Ca 414/2009-77)

Prejudikatura: č. 665/2008 Sb. NSS.

Věc: Společnost s ručením omezeným ATEMI proti Úřadu průmyslového vlastnictví, za účasti společnosti Mariah Media Inc., o návrh na prohlášení ochranné známky za neplatnou.

Žalovaný dne 15. 8. 2007 zamítl návrh osoby zúčastněné na řízení (navrhovatele) na prohlášení slovní ochranné známky č. 280841 ve znění „OUTSIDE“, jejímž vlastníkem je žalobce, za neplatnou. Návrh podaný podle § 32 odst. 3 s odvoláním na § 7 odst. 1 písm. a), g) a k) zákona o ochranných známkách a dále podle § 32 odst. 1 téhož zákona bez vyznačení konkrétního právního důvodu správní orgán I. stupně shledal jako neoprávněný, neboť v případě důvodu neplatnosti ve smyslu § 7 odst. 1 písm. a) a § 6 citovaného zákona se v případě namítaných ochranných známek Společenství nejedná o starší ochranné známky platné na území České republiky. Pokud se týká návrhu podaného s odvoláním na § 7 odst. g) citovaného zákona, pak správní orgán I. stupně konstatoval, že předložené důkazní listiny neprokázaly užívání namítaných označení ve větším než místním dosahu. Dále nebylo správním orgánem I. stupně shledáno, že by vlastník napadené ochranné známky jednal v době podání přihlášky napadené ochranné známky v nedobré víře, neboť v té době byla vlastníkem napadené ochranné známky jiná osoba a následky jednání v nedobré víře má nést přihlašovatel. Dále bylo konstatováno, že je pravděpodobné, že původní přihlašovatel podal přihlášku ochran-

né známky „OUTSIDE“ pro přihlašované výrobky ve třídě 16 zcela náhodně, aniž by věděl o existenci namítaných označení. Na základě těchto skutečností byl správním orgánem I. stupně shledán návrh na neplatnost podaný s odvoláním na § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách jako nedůvodný.

Na základě rozkladu podaného navrhovatelem předseda žalovaného dne 23. 10. 2009 změnil rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak, že slovní ochrannou známku č. 280841 ve znění „OUTSIDE“ podle § 32 odst. 3 ve spojení s § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách prohlásil za neplatnou (výrok I.) a návrh na prohlášení ochranné známky č. 280841 ve znění „OUTSIDE“ za neplatnou zamítl (výrok II.).

V odůvodnění napadeného rozhodnutí předseda žalovaného uvedl, že v podání doručeném Úřadu dne 9. 8. 2006 se navrhovatel domáhal prohlášení ochranné známky č. 280841 ve znění „OUTSIDE“ za neplatnou na základě § 32 odst. 3 zákona o ochranných známkách ve spojení s § 7 odst. 1 písm. a), g) a k) tohoto zákona a dle § 32 odst. 1 téhož zákona bez vyznačení konkrétního důvodu. V návrhu zejména uvedl, že je majitelem těchto ochranných známek Společenství: slovní ochranné známky č. 264366 ve znění

„OUTSIDE“, obrazové ochranné známky č. 597203 ve znění „OUTSIDE“ a slovní ochranné známky č. 3531118 ve znění „OUTSIDE“, které jsou tvořeny stejným slovním prvkem jako napadená ochranná známka a jsou zapsány pro „časopisy, knihy a jiné publikace“ zařazené do třídy 16 mezinárodního třídění výrobků a služeb. Navrhovatel nesouhlasí s tím, že za prioritu ochranných známek Společenství se považuje až datum vstupu České republiky do Evropské unie, neboť toto nemá žádné zákonné odůvodnění. Z jeho pohledu je vlastníkem starších ochranných známek s ochranou na území České republiky, které jsou shodné s napadenou ochrannou známkou a jsou zapsané pro shodné a podobné výrobky zařazené ve třídě 16 mezinárodního třídění výrobků a služeb. Z tohoto důvodu by podle něj měla být napadená ochranná známka prohlášena za neplatnou. Navrhovatel dále uvedl, že užíval označení „OUTSIDE“ v České republice pro časopis tohoto označení již od roku 1997, a to pro anglickou verzi časopisu, který byl na území České republiky distribuován společností CZ Press spol. s r. o., což doložil prohlášením této společnosti a fakturami z července 2003, které prokazují distribuci časopisu na území České republiky ještě před podáním přihlášky napadené ochranné známky. Upozornil rovněž na zmínky o americkém časopise „OUTSIDE“ v České republice, což dokazují články z časopisu Týden a Outdoor.

Z výše uvedených důvodů se podle navrhovatele může spotřebitel domnívat, že časopis označený napadenou ochrannou známkou pochází ze stejného zdroje, nebo že navrhovatel poskytl vlastníkovvi napadené ochranné známky licenci. Navrhovatel dále konstatoval, že časopis navrhovatele „OUTSIDE“ je v České republice prodáván již od roku 1997, vydávání časopisů je jeho hlavní aktivitou a ve vydavatelských kruzích je dobře znám a má dobrou pověst, čehož si musel být vědom i majitel napadené ochranné známky, který využil stavu, že navrhovatel měl ochranné známky Společenství a shodnou známku si přihlásil na území České republiky. Způsob vyobrazení označení „OUTSIDE“ na časopise

vlastníka napadené ochranné známky je shodný s vyobrazením, které na časopise využívá navrhovatel. Z výše uvedených důvodů se navrhovatel domnívá, že vlastník ochranné známky v době přihlašování napadené ochranné známky jednal ve špatné víře.

Předseda žalovaného následně v odůvodnění napadeného rozhodnutí konstatoval, že napadená slovní ochranná známka byla do rejstříku ochranných známek zapsána dne 19. 4. 2006 pro „časopisy, knihy, v podobě publikací periodických i neperiodických, informační, reklamní a umělecké brožury, fotografie, plakáty, pohledy“, zařazené do třídy 16 mezinárodního třídění výrobků a služeb. Původním přihlašovatelem byla fyzická osoba, Bc. David W. Podáním doručeným žalovanému dne 22. 3. 2006 bylo požádáno o převod přihlášky napadené ochranné známky na současného vlastníka, tj. na žalobce. K převodu došlo 28. 3. 2006 před zápisem ochranné známky do rejstříku ochranných známek. První namítaná slovní ochranná známka Společenství č. 264366 byla u Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu (dále jen „OHIM“) přihlášena dne 31. 5. 1996 a zapsána dne 11. 12. 1998, s právem přednosti pro Českou republiku ode dne 1. 5. 2004, pro „produits de l'imprimerie; livres, journaux, revues, magazines et autres publications“ (tiskoviny; knihy, noviny, periodické časopisy, časopisy a ostatní publikace) ve třídě 16 mezinárodního třídění výrobků a služeb. Druhá namítaná slovní ochranná známka Společenství „OUTSIDE“ č. 3531118 byla u OHIM přihlášena dne 7. 11. 2003 a zapsána dne 3. 8. 2005, s právem přednosti pro Českou republiku ode dne 1. 5. 2004, pro tento seznam výrobků a služeb zařazených podle tříd mezinárodního třídění výrobků a služeb: (16) „papier, carton et produits en ces matières, produits de l'imprimerie; matières plastiques pour l'emballage (non comprises dans d'autres classes); articles pour reliures; photographies; matériel d'écriture; adhésifs (matières collantes) pour la papeterie ou le ménage; matériel pour les artistes; pinceaux; machines à écrire et articles de bureau (à l'exception des meubles); matériel d'instruction (à l'exception des appareils);

matières plastiques pour l'emballage, comprises dans cette classe; caractères d'imprimerie; étiquettes, imprimés publicitaires“ [papír, lepenka/karton a zboží vyrobené z těchto materiálů, tiskoviny, plastické materiály pro obaly (nezahrnuté v jiných třídách); materiál na vázání knih; fotografie; papírnické zboží; lepidla pro papírenské nebo domácí potřeby; materiály pro umělce; štětce na malování; psací stroje a kancelářské potřeby (kromě nábytku); instruktážní a výukový materiál (kromě přístrojů); plastové materiály k balení (nezahrnuté v jiných třídách); etikety; štočky], (35) „*courtage de contacts commerciaux, également sur l'internet; gestion d'entreprise; travaux de bureaux; travaux de bureaux*“ (propagace/reklama/inzerce, zvláště na internetu; obchodní management; obchodní administrativa; kancelářské práce), (41) „*fourniture d'informations éducatives dans le domaine des voyages; services d'informations dans les domaines du sport, du fitness et des loisirs, et fourniture d'équipements de sports et de loisirs, via un réseau informatique mondial; services de divertissement sous forme de festivals proposant des activités de sport, fitness, loisirs et divertissement musical; divertissement sous forme de programmes télévisés continus dans le domaine du sport, fitness et loisirs; Services de programmation télévisée*“ (poskytování naučných informací v oblasti cestování; poskytování informací z oblasti sportu, fitness a rekreačních aktivit, poskytování sportovního a rekreačního vybavení prostřednictvím globální informační sítě; služby zabývající se pořádáním zábavních akcí jako sportovních festivalů, fitness, rekreačních aktivit, hudebních festivalů; televizní programový servis). Třetí namítaná obrazová barevná ochranná známka Společenství č. 597203 „*Outside*“ byla u OHIM přihlášena dne 23. 7. 1997 a zapsána dne 6. 5. 1999, s právem přednosti pro Českou republiku ode dne 1. 5. 2004, byla zapsána pro stejný seznam výrobků zařazených ve třídě 16 mezinárodního třídění výrobků a služeb jako první namítaná ochranná známka Společenství.

Předseda žalovaného poté uvedl, jaké důkazy za účelem prokázání svých tvrzení před-

ložil navrhovatel v řízení před správním orgánem I. stupně a jaké důkazy předložil společně s rozkladem nebo v rámci doplnění rozkladu. Poté konstatoval, že nejprve se zabýval návrhem podaným podle § 32 odst. 1 zákona o ochranných známkách a návrhem podaným podle § 32 odst. 3 tohoto zákona. Podle čl. 142a nařízení Rady ES č. 40/94 o ochranné známce Společenství se ode dne přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska ochranná známka Společenství zapsaná nebo přihlášená podle tohoto nařízení přede dnem přistoupení rozšířila na území těchto členských států tak, aby měla stejné účinky v celém Společenství. Z citovaného článku vyplývá, že ochranné známky Společenství představují od data rozšíření v nových členských státech starší práva vůči jakémukoli zápisu ochranné známky nebo přihlášce s datem podání nebo vzniku práva přednosti k datu rozšíření nebo po tomto datu. Práva z národních ochranných známek v nových členských státech jsou tudíž starší, pokud byla zapsána nebo přihlášená v těchto státech před datem rozšíření. Namítat starší ochrannou známku Společenství lze tedy pouze ve vztahu k přihláškám národních ochranných známek, které byly podány k datu nebo po datu rozšíření. Namítané ochranné známky Společenství proto požívají na území České republiky ochrany, včetně práva přednosti, až ode dne přistoupení České republiky k Evropské unii, tj. ode dne 1. 5. 2004, kdy došlo k rozšíření územního rozsahu ochranných známek Společenství. K tvrzení navrhovatele, že řízení o národní přihlášce nebylo ještě k 1. 5. 2004 ukončeno, orgán rozhodující o rozkladu uvedl, že starší je národní ochranná známka i v případě, kdy byla v České republice pouze podána přihláška národní ochranné známky před datem rozšíření. Namítané ochranné známky Společenství nelze s ohledem na datum podání přihlášky napadené ochranné známky „*OUTSIDE*“ (30. 12. 2003) považovat na území České republiky za starší ochranné známky ve smyslu § 3 zákona o ochranných známkách a návrh podaný navrhovatelem podle § 32 odst. 1 a odst. 3 ZOZ s odvoláním na § 6 a § 7 odst. 1

písm. a) tohoto zákona, uplatněný z titulu vlastníka namítaných ochranných známek Společenství, proto nelze považovat za oprávněný.

Vzhledem k zájmovému zaměření přihlašovatele na problematiku volného času, jeho aktivitám cestovatele a fotografa a vzhledem k přípravě mediálního programu „OUTSIDE“ lze dle orgánu rozhodujícího o rozkladu považovat za velmi pravděpodobné, že přihlašovatel věděl, popř. s ohledem na všechny okolnosti případu mohl vědět, o existenci časopisu s označením „OUTSIDE“ a mohl vědět i o ochranné známce Společenství č. 264366. Je nutné vzít také v úvahu fakt, že důkazní aktivita vlastníka napadené ochranné známky byla nevýrazná a nesnažil se zásadním způsobem vyvrátit tvrzení navrhovatele o jeho dobré víře.

Žalobce podal žalobu u Městského soudu v Praze a domáhal se zrušení napadeného rozhodnutí, a to v rozsahu jeho výroku I. V žalobě namítl, že závěr, jímž žalovaný odůvodňuje prohlášení ochranné známky žalobce za neplatnou a podle kterého přihláška napadené ochranné známky a její pozdější převod na současného vlastníka nebyly učiněny v dobré víře ve smyslu § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách, vychází z nesprávného právního posouzení věci a z presumovaných skutečností, jež nejsou podloženy žádnými relevantními důkazy. Dle názoru žalobce vzal žalovaný za prokázané rozhodné skutečnosti, které nebyly v řízení řádně doloženy nebo jejich existence byla žalovaným pouze předpokládána, přestože si žalovaný byl vědom jejich stěžejního významu. Žalovaný tak postupoval v rozporu se zásadou objektivní pravdy, porušil svou primární zákonnou povinnost přesného a úplného zjištění skutečného stavu věci, což činí napadené rozhodnutí nezákonným a vadným nejen z výše uvedeného hlediska hmotněprávního, ale také z pohledu procesněprávního.

Nezákonným prohlášením jeho ochranné známky za neplatnou ztrácí žalobce právo nadále takto označovat své relevantní výrobky a bránit ostatním subjektům, aby shodné nebo zaměnitelné výrobky a služby označovali shodným či podobným názvem. Třetím sub-

jektům se tak otevírá široký prostor zejména k nekalé soutěži, ale i k jinému poškozování práv a oprávněných zájmů žalobce.

Dle mínění žalobce žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí správně konstatoval, že „*je-li navrhováno prohlášení ochranné známky za neplatnou na základě § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách, je na navrhovateli, aby prokázal, že se skutečně jedná o takové jednání přihlašovatele, které se vymyká standardům přijatelného chování v obchodním styku a zároveň to, jakým způsobem byl konáním přihlašovatele dotčen na svých právech. Jedná se zejména o případy, kdy si osoba vědomě přihlašuje označení, o kterém ví, že „patří“ někomu jinému. [...] Nedostatek dobré víry přihlašovatele může být dovozován pouze v případě, že v době podání přihlášky přihlašovatel věděl o skutečnostech, na základě kterých je možné považovat přihlášku za nepodanou v dobré víře. Pro vyvrácení existence dobré víry je třeba prokázat dva elementy, a to znalost přihlašovatele o jiném označení a dále jeho nepoctivý úmysl, a to v době podání přihlášky ochranné známky.*“

Tímto obecným konstatováním se však žalovaný neřídil. Z výše uvedeného mj. vyplývá, že důkazní břemeno leželo plně na navrhovateli. Bylo tedy na něm, aby prokázal tvrzené skutečnosti, tedy že napadená ochranná známka nebyla přihlášená k ochraně v dobré víře. To se však nestalo. Navrhovatel nedoložil jediný důkaz, který by mohl vést k závěru, že přihláška napadené ochranné známky byla podána v rozporu s dobrou vírou. Jak správní orgán I. stupně uvedl v rozhodnutí ze dne 15. 8. 2007, „*současný vlastník napadené ochranné známky, společnost ATEMI s. r. o., ji od původního přihlašovatele získal převodem, ještě v době před zápisem do rejstříku. Přihlašovatel a současný vlastník napadené ochranné známky tudíž nejsou jedna a táž osoba.*“ Žalovaný však vytýkal žalobci, že jako nový majitel ochranné známky se v řízení dostatečně nesnažil zásadním způsobem vyvrátit tvrzení navrhovatele o jeho nedobré víře. K tomuto tvrzení je dle žalobce třeba uvést, že dle § 7 odst. 1 písm. k) citovaného zákona

se zkoumá dobrá víra při podání přihlášky ochranné známky. Žalobce nebyl přihlašovatelem, a tudíž nemohl argumentovat o své dobré víře. Ve svém vyjádření však uvedl, že nemá žádné informace, které by nasvědčovaly podání ochranné známky v rozporu s dobrou vírou původním přihlašovatelem. Původní přihlašovatel doložil žalovanému dokonce důkazy, na základě kterých žalovaný potvrdil pro přihlašované označení rozlišovací způsobilost. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí ze dne 15. 8. 2007 pak správně uvedl, že nedobrá víra přihlašovatele nebyla prokázána. Tvrzení žalovaného o nedobré víře přihlašovatele je postaveno na argumentu, že přihlašovatel byl cestovatelem, aniž by žalovaný měl prokázáno, kam a jak často přihlašovatel cestoval, zda původní přihlašovatel věděl o zapsaných komunitárních ochranných známkách navrhovatele (neplatných na území České republiky) nebo se s nimi mohl prokazatelně setkat, zda se mohl setkat s časopisem navrhovatele atd., a to vše před podáním přihlášky ochranné známky. Zároveň nebylo prokázáno, že by časopis navrhovatele byl prodáván mimo území USA, mimo minimálního počtu 4 kusů časopisu v České republice, ačkoli skutečnost cestování považuje žalovaný za podstatnou pro nedobrou víru přihlašovatele. Původní přihlašovatel naopak žalovanému prokázal dlouhodobé užívání označení „OUTSIDE“, které je běžné pro tzv. outdoorové aktivity, a to dokonce i za svým jménem.

Žalovaný dále v napadeném rozhodnutí argumentoval tím, že převod přihlášky ochranné známky na žalobce byl spekulativní. Tento závěr žalovaný dovodil ze skutečnosti, že přihláška ochranné známky byla na žalobce převedena měsíc před její registrací. Žalobci však není zřejmé, co je možné považovat za spekulativní na převodu přihlášky ochranné známky. Jedná se o zákonem upravený převod práv. Poukazuje na to, že přihláška napadené ochranné známky byla podána dne 30. 12. 2003 a na žalobce byla převedena dne 22. 3. 2006, tedy téměř dva a půl roku po jejím přihlášení, přičemž přihlašovatel žalovanému prokázal, že toto označení sám dlouhodobě užíval a získal k němu rozlišovací způsobi-

lost, což žalovaný sám potvrdil. Jak uvádí i Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 7. 9. 2007, čj. 41 Cm 254/2006-90, „[ž]alobce [kterým v dané věci byla společnost Maria Media Inc.] v řízení nepředložil žádný důkaz o tom, že by jeho časopis byl v době před vydáváním časopisu žalovaného [žalobce] na území ČR jakkoliv propagován či inzerován, aby vešel v povědomí průměrnému spotřebiteli. Žalobce ničím neprokázal, že žalovaná společnost musela v předmětné době o existenci časopisu žalobce vědět. [...] Navíc v době, kdy na žalovaného byla převedena přihláška předmětné ochranné známky, toto označení již předtím užíval v dobré víře právní předchůdce žalovaného.“

Z napadeného rozhodnutí je tak zřejmé, že žalovaný se neřídil svým vlastním tvrzením, že pro vyvrácení existence dobré víry je třeba prokázat dva elementy, a to znalost přihlašovatele o jiném označení a dále jeho nepoctivý úmysl, a to v době podání přihlášky ochranné známky. Závěr žalovaného o nedobré víře přihlašovatele je postaven na nedoložených spekulacích správního orgánu a neprokázaných tvrzeních navrhovatele. Napadené rozhodnutí je v rozporu i s výše zmíněným rozsudkem Městského soudu v Praze a rozsudkem Vrchního soudu v Praze.

Městský soud v Praze rozhodnutí předsedy žalovaného ve výroku I. zrušil a věc žalovanému v tomto rozsahu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

(...) V projednávané věci se soudní přezkoumání napadeného rozhodnutí týká pouze výroku I. napadeného rozhodnutí, kterým byla napadená ochranná známka žalobce podle § 32 odst. 3 ve spojení s § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách prohlášena za neplatnou poté, co orgán rozhodující o rozkladu dospěl k závěru, že přihláška této ochranné známky nebyla podána v dobré víře.

Výkladem pojmu „dobrá víra“ a podmínkami aplikace § 7 odst. 1 písm. k) citovaného zákona se podrobně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 4. 2008, čj. 1 As 3/2008-195, č. 665/2008 Sb. NSS. Protože zá-

věry, k nimž Nejvyšší správní soud ve zmíněném rozhodnutí dospěl, mají obecnou platnost, městský soud považuje za vhodné na ně před vlastním posouzením věci poukázat.

Ustanovení § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách stanoví, že „[p]řihlašované označení se nezapíše do rejstříku na základě námitek proti zápisu ochranné známky do rejstříku podaných u Úřadu [průmyslového vlastnictví] tím, kdo je dotčen ve svých právech přihláškou, která nebyla podána v dobré víře“. Nedostatek dobré víry při podání přihlášky ochranné známky je jak absolutním důvodem zápisné nezpůsobilosti podle § 4 písm. m) uvedeného zákona, kdy žalovaný sám zjišťuje zlou víru na straně přihlašovatele (zlá víra však musí být „zjevná“), tak důvodem relativním na základě námitek dotčené osoby podle § 7 odst. 1 písm. k) téhož zákona. Tato ustanovení jsou provedením čl. 3 odst. 2 písm. d) První směrnice Rady č. 89/104/EHS, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách. Důvodová zpráva k zákonu o ochranných známkách k institutu dobré víry uvádí, že tento se uplatní při zamezení zápisu tzv. „spekulativní“ známky, kterou si její přihlašovatel dává zapsat nikoli za účelem užívání v obchodním styku, ale pouze pro dosažení zisku ze známkové transakce, popřípadě hodlá-li zneužít již získané rozlišovací způsobilosti jiné známky i pro své označení.

Pojem dobré víry je významově obtížně uchopitelný, ambivalentní; dobrou víru lze vnímat v mravním významu či jako psychologickou kategorii. V mravním významu je dobrá víra chápána jako protiklad autonomie vůle spjatý s římskoprávní *aequitas*, tedy jako jakási obecně uznávaná hranice jinak právem neomezeného jednání subjektů práva. Tento model převažuje v evropských právních řádech, jakož i v právu Evropských společenství. Dobrá víra jako psychologická kategorie vyjadřuje nezaviněnou nevědomost o zpravidla vadných souvislostech postupu účastníka právního vztahu; v tomto smyslu vnímá dobrou víru např. český občanský zákoník (blíže srov. Hurdík, J. Dobrá víra. *Právník*, 2007, č. 5, s. 565–573). Psychologický pohled na

dobrou víru zaujímají i české civilní soudy, zmínit lze např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 1999, sp. zn. 21 Cdo 1465/98 (týkající se ochrany majetku nabytého od nepravého dědice), publikovaný v časopise Soudní judikatura č. 56/1999, s. 211, podle něž je dobrá víra „vnitřní přesvědčení nabyvatele, že nejedná protiprávně. Jde tedy o psychologický stav, o vnitřní přesvědčení subjektu, které samo o sobě nemůže být předmětem dokazování. Předmětem dokazování mohou být skutečnosti vnějšího světa, jejichž prostřednictvím se vnitřní přesvědčení projevuje navenek, tedy okolnosti, z nichž lze dovodit přesvědčení nabyvatele o dobré víře.“

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že v případech zmiňovaných zákonem o ochranných známkách je nutno vycházet z psychologického konceptu dobré víry, tj. z nevědomosti přihlašovatele o určitých okolnostech. Tento závěr lze dovodit i z toho, že zákon o ochranných známkách ochranu dobré víry v mravním smyslu obsahuje v jiných ustanoveních zápisné nezpůsobilosti [srov. § 4 písm. f)], takže vnímat dobrou víru zmiňovanou v § 4 písm. m) a v § 7 odst. 1 písm. k) jinak než jako psychologickou kategorii by znamenalo zbytečnou duplikaci již existujících důvodů pro odmítnutí zápisu ochranné známky, resp. pro její prohlášení za neplatnou. Nejvyšší správní soud rovněž souhlasí se závěry civilních soudů, podle nichž dobrá víra jako vnitřní psychologický stav (přesvědčení) není předmětem dokazování a usuzuje se na ni pouze z vnějších okolností.

Koncept dobré víry je obvykle spojován s otázkou zavinění (úmyslu, nedbalosti), být přesně vzato lze o zavinění hovořit pouze ve vztahu ke zlé víře: zavinění totiž obecně v právu není spojeno s nabytím nebo pozbytím práv, nýbrž se vznikem zpravidla sankční povinnosti, což bývá důsledkem právě víry zlé nikoliv dobré. V této souvislosti doktrína rozeznává tři koncepce dobré (zlé) víry (blíže k tomuto problému viz Těgl, P. Další úvahy o dobré víře v subjektivním smyslu. *Ad notam*, 2007, č. 6, s. 185–186). Podle prvního krajně subjektivistického přístupu je ve zlé víře pouze ten, kdo jistou skutečnost subjek-

tivně věděl (neposuzuje se však, zda tato osoba měla či mohla o této skutečnosti vědět). V souladu s druhou koncepcí je ve zlé víře i ten, kdo o rozhodné skutečnosti sice nevěděl, ale věděl by o ní, kdyby se nedopustil hrubé nedbalosti (díky své hrubé nedbalosti o příslušné skutečnosti vědět měl). Třetí koncepce pak vychází z předpokladu, že v dobré víře nemůže být ten, kdo věděl o určité skutečnosti, stejně jako ten, kdo by věděl, kdyby se nedopustil jakékoliv (tedy nikoliv jen hrubé) nedbalosti. V oblasti ochranných známek bude takovou skutečností především existence nějaké další (starší) ochranné známky namítatele (resp. práva plynoucího z takové známky) – pokud by přihlašovatel o takové známce věděl, a přesto tuto známku přihlásil, je dán první předpoklad zlé víry přihlašovatele. Nejvyšší správní soud se pak přiklání k závěru, že v případě zákona o ochranných známkách je třeba aplikovat třetí koncepci dobré (zlé) víry: ke zjištění nedostatku dobré víry postačí, když přihlašovatel věděl nebo při vynaložení obvyklé míry opatrnosti a s ohledem na všechny okolnosti případu měl vědět o existenci ochranné známky namítatele. Tento objektivní přístup v hodnocení dobré víry přihlašovatelů zastává i Světová organizace duševního vlastnictví. Rovněž důvodová zpráva k zákonu o ochranných známkách uvádí, že pro účely posouzení dobré víry bude zvažována jakákoli relevantní okolnost ke stanovení, zda došlo k podání přihlášky v dobré víře; zejména se vezme v úvahu, zda osoba, která podala přihlášku, věděla o právu jiné osoby na stejné nebo podobné označení nebo nemohla být logicky neznalá takového práva v době podání přihlášky a zda by použití takového označení bylo v rozporu s dobrými mravy nebo by neoprávněně poškodilo zvláštní charakter nebo pověst označení, které je předmětem jiného práva. Opačný přístup by ostatně znamenal citelné snížení ochrany vlastníků obchodních známek – potenciálních namítatelů, neboť dokazování pouhé subjektivní vědomosti přihlašovatele by v některých případech nemuselo být proveditelné, resp. bylo by značně komplikované, ne-li nemožné.

Samotná vědomost přihlašovatele o existenci ochranné známky (práva k označení) však není dostatečným důvodem pro prohlášení ochranné známky za neplatnou pro nedostatek dobré víry: sám zákon o ochranných známkách uvádí v § 7 odst. 1 písm. k), že ochrannou známku může z důvodu nedostatku dobré víry přihlašovatele napadnout pouze ten, kdo byl takovou přihláškou dotčen na svých právech. Musí zde tedy existovat určitá újma na straně namítatele – a obráceně určitá nespravedlivá výhoda na straně přihlašovatele způsobená právě přihlášením příslušné známky. Typicky se bude jednat o zamezení namítatele ve vstupu na trh určité země, těžení z (parazitování na) pověsti namítatele apod.

Ačkoliv vědomost o existenci ochranné známky namítatele a existence újmy na straně namítatele jsou rozhodujícími kritérii pro posouzení dobré víry přihlašovatele, nelze je považovat za kritéria jediná: žalovaný tak musí při posuzování dobré víry přihlašovatele vážít veškeré relevantní okolnosti případu, zejména posoudit veškeré dokumenty, které jsou mu k posouzení dobré víry předloženy. V souladu s tím (i když to zákon o ochranných známkách výslovně nestanoví) je nepochybně právem přihlašovatele doložit, že přihlášku podal v dobré víře, resp. předložit důkazy, které jeho jednání ospravedlňují (například souhlas namítatele s tím, aby přihlašovatel ochrannou známku přihlásil na svou osobu), a vyvrátit tak důkazy namítatele o přihlášce ochranné známky ve zlé víře. Jiný závěr by byl v rozporu s principem rovnosti účastníků řízení.

Ohledně důkazního břemene při posuzování dobré víry v oblasti známkoprávní ochrany je pak podstatné, zda má být dobrá víra u přihlašovatele presumována, či nikoliv. Presumpci dobré víry lze vyvodit například z občanského zákoníku, který je založen na presumpci poctivosti jednajícího účastníka občanskoprávního vztahu; v případech, na něž dopadá zákon o ochranných známkách, však tento závěr automaticky aplikovat nelze. Je tomu tak především proto, že § 4 písm. m) tohoto zákona zakotvuje povinnost žalovaného nezapsat ochrannou známku, jejíž přihláš-

ka zjevně nebyla podána v dobré víře (absolutní důvod zápisné nezpůsobilosti). Žalovaný tak není oprávněn předpokládat dobrou víru přihlašovatelů ochranných známek a jejich dobrou víru je povinen zkoumat, byť je v tom omezen kategorií zjevnosti: není-li zlá víra přihlašovatele patrná „na první pohled“, žalovaný známku zapíše (neexistuje zde tedy povinnost žalovaného provádět rozsáhlé šetření ohledně dobré víry přihlašovatele). Tomu odpovídá i povinnost přihlašovatele svou dobrou víru případně prokázat.

Při zjišťování, zda byla naplněna hypotéza § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách, je tedy nutné obecně posoudit několik podmínek. Za prvé zda přihlašovatel věděl nebo vzhledem k okolnostem měl vědět o existenci ochranné známky (práva k označení) namítatele, dále zda přihlášením ochranné známky přihlašovatelem došlo k poškození namítatele a konečně zda neexistuje důvod, který by jednání přihlašovatele ospravedlnil. V souladu s presumpcí dobré víry na straně přihlašovatele a s § 34 odst. 1 zákona o ochranných známkách leží důkazní břemeno ohledně prvních dvou skutečností na namítateli; jsou-li však skutečnosti prokazující zlou víru přihlašovatele namítatelem doloženy, musí případné důkazy prokazující naopak dobrou víru přihlašovatele předložit právě přihlašovatel. V neposlední řadě platí, že správní orgán musí vždy přihlídnout i ke všem ostatním relevantním okolnostem případu, které by mohly zlou víru vyvrátit nebo naopak potvrdit. Konečně, jak vyplývá z díkce § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách, případnou zlou víru přihlašovatele je třeba posuzovat vždy k okamžiku podání přihlášky ochranné známky; případné další okolnosti, které se staly po podání této přihlášky, nemohou mít na závěr o dobré či zlé víře přihlašovatele vliv.

Co se týče projednávané věci, soud nejprve považuje za potřebné uvést, že se zcela ztotožňuje se závěrem orgánu rozhodujícího o rozkladu, že případný nedostatek dobré víry přihlašovatele Davida W. při podání přihlášky namítané ochranné známky jde k tíži žalobce jakožto stávajícího vlastníka této ochran-

né známky. Samotná skutečnost, že po podání přihlášky ochranné známky došlo ještě před zápisem přihlašovatele do rejstříku ochranných známek k převodu přihlášky z původního přihlašovatele na jiný subjekt, takže původní přihlašovatel a současný vlastník napadené ochranné známky nejsou jedna a táž osoba, nebrání uplatnění skutkové podstaty § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách, jak nesprávně dovodil správní orgán I. stupně. Žalobce je, co se týče přihlášky napadené ochranné známky, právním nástupcem původního přihlašovatele Davida W., a proto také musí nést negativní následky spojené s prokázáním absence dobré víry původního přihlašovatele. Tento závěr je zcela v souladu s koncepcí, podle níž se případná zlá víra přihlašovatele posuzuje vždy k okamžiku podání přihlášky ochranné známky, přičemž případné další okolnosti, které nastanou po podání této přihlášky (mezi něž patří i následný převod přihlášky ochranné známky na jiný subjekt), nemohou mít na závěr o dobré či zlé víře přihlašovatele vliv.

Žalobce sice není původním přihlašovatelem napadené ochranné známky, ale je jeho právním nástupcem, a jakožto stávající vlastník napadené ochranné známky byl přímo dotčen na svých právech výrokem napadeného rozhodnutí o prohlášení jeho ochranné známky za neplatnou. Z tohoto důvodu byla žalobci v řízení před žalovaným poskytnuta možnost vyjádřit se k návrhu na prohlášení napadené ochranné známky za neplatnou a předložit důkazy, které by vyvrátily tvrzení navrhovatele o nedostatku dobré víry původního přihlašovatele. Jak vyplývá z výše uvedené, klíčovými skutečnostmi, které jsou relevantní pro posouzení důvodnosti návrhu a které by měly být předmětem dokazování v rámci řízení před žalovaným, jsou skutečnosti, z nichž lze usuzovat na dobrou víru (původního) přihlašovatele v okamžiku podání přihlášky napadené ochranné známky, popř. na absenci jeho dobré víry. Výtku orgánu rozhodujícího o rozkladu adresovanou žalobci, že jeho důkazní aktivita byla nevýrazná a že se nesnažil „zásadním způsobem vyvrá-

tit tvrzení navrhovatele o jeho nedobré víře“, je nutno vnímat ve spojení s větou, která jí předcházela a v níž správní orgán hovoří o přihlašovatel. Slovním spojením „*o jeho nedobré víře*“ měl tedy správní orgán na mysli nedobrou víru přihlašovatele, nikoliv nedobrou víru samotného žalobce.

Žalobce se mylí, vytýká-li žalovanému porušení „*primární zákonné povinnosti zjistit přesně a úplně skutečný stav věci*“. Řízení o návrhu na prohlášení napadené ochranné známky za neplatnou z důvodu uvedeného v § 7 odst. 1 písm. k) zákona o ochranných známkách není ovládáno zásadou materiální pravdy, ani zásadou vyšetřovací. Důkazní břemeno ohledně prokázání toho, zda přihlašovatel věděl nebo vzhledem k okolnostem měl vědět o existenci ochranné známky (práva k označení) navrhovatele a zda přihlášením ochranné známky došlo k poškození navrhovatele, leží výlučně na navrhovateli samot-

ném a nikoliv na žalovaném. Jsou-li skutečnosti prokazující zlou víru přihlašovatele navrhovatelem doloženy, musí případné důkazy prokazující naopak dobrou víru přihlašovatele předložit přihlašovatel, popř. jeho právní nástupce. Z § 82 odst. 4 věty první ve spojení s § 152 odst. 4 správního řádu pak lze dovodit povinnost účastníků řízení uvést všechny skutečnosti významné pro rozhodnutí ve věci samé a navrhnout veškeré důkazy k prokázání svých tvrzení již v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně. Jak je uvedeno v závěru odůvodnění napadeného rozhodnutí, tuto povinnost navrhovatel nesplnil a řadu důkazních prostředků označil (a zároveň předložil) až v průběhu rozkladového řízení. Protože orgán rozhodující o rozkladu zjistil, že se nejedná o důkazy, které nemohly být předloženy již v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně, k těmto důkazům v souladu s § 82 odst. 4 správního řádu při rozhodování nepřihlížel. (...)

2861

Právo průmyslového vlastnictví: řízení o výmazu průmyslového vzoru

k § 3 odst. 1, § 5 odst. 1 a § 7 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

I. Znak v podobě tvaru konstrukčního prvku určitého výrobku není předurčen jeho technickou funkcí (§ 7 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů), lze-li totožného účelu (funkce) tohoto konstrukčního prvku dosáhnout pomocí tvarově, a tím i vzhledově odlišných řešení.

II. To, z jakého důvodu (bezpečnostního, estetického či jiného) původce průmyslového vzoru učinil součástí výrobku určitý konstrukční prvek, který významně ovlivňuje celkový vzhled výrobku, je pro posouzení novosti a individuální povahy průmyslového vzoru zcela irelevantní (§ 3 odst. 1 zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů), stejně jako skutečnost, z jakého materiálu je tento konstrukční prvek vyroben.

III. Skutečnost, že konstrukční prvky, které jsou součástí výrobku chráněného napadeným průmyslovým vzorem, se nevyskytují ani u jednoho z namítaných „konkurenčních“ výrobků, sama o sobě prokazuje, že přítomnost těchto konstrukčních prvků není předurčena technickou funkcí výrobku.

IV. Výrobky určené k převážení jiných strojů bude během jízdy přepravovaný stroj případnému pozorovateli zpravidla z velké části zakrývat. Nelze však pominout, že tyto výrobky budou užívány nejen při jízdě s nákladem, k jehož přepravě jsou určeny, ale také v „nenaloženém“ stavu, např. při nutné manipulaci před zapo-

četím nakládání stroje, při kontrole po vyložení nákladu nebo při parkování po ukončení přepravy. Ve všech těchto případech bude informovaný uživatel schopen bez obtíží zaznamenat i ty prvky určující celkový vzhled výrobku, které jsou při jízdě s nákladem skryty.

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 12. 2012, čj. 9 Ca 328/2009-126)

Věc: Společnost s ručením omezeným VEZEKO proti Úřadu průmyslového vlastnictví, za účasti Pavla Z., o výmaz průmyslového vzoru.

Osoba zúčastněná na řízení se návrhem podaným dne 8. 8. 2006 domáhala výmazu průmyslového vzoru žalobce s názvem „*Přívěsný vozík na přepravu speciální sklízecí techniky*“ z rejstříku průmyslových vzorů. V odůvodnění návrhu osoba zúčastněná na řízení uvedla, že předmět průmyslového vzoru nespĺňoval podmínku novosti a individuální povahy dle § 3 odst. 1 zákona o ochraně průmyslových vzorů. Osoba zúčastněná na řízení dále uvedla, že napadený průmyslový vzor je kopií výrobků již existujících v Japonsku. Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 3. 2007 návrh na výmaz průmyslového vzoru zamítl.

Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala osoba zúčastněná na řízení rozklad, v němž namítala, že oj samotná není nová, jedná se o standardní část užívanou běžně v daném oboru; způsob napojení oje na zbytek vozíku je taktéž standardem v daném oboru a pouze technicky umožňuje najetí kombajnu na čajové lístky na vozík (podobně jako je tento mechanismus využíván při najezení stavební techniky na vozík v České republice a/nebo kdekoli jinde na světě); vzpěry/výztuhy plní čistě technickou funkci, jedná se o klasický výztužný trojúhelník, který představuje „*nejlepší technické řešení*“ problému lámání nosníků; z hlediska technického není ani jiné technické řešení vhodné nebo možné; takový způsob výztuhy je běžný v řadě jiných oborů (včetně letectví, vodní dopravy, stavby mostů atp.); ochranný rošt je běžnou kovovou mříží užívanou naprosto běžně na trhu, na výrobku plní nejenom funkci technickou, ale také funkci ochrannou a bezpečnostní; předmětná mříž byla jenom seříznuta (upravena) na rozměry pro potřeby daného vozíku.

Předseda žalovaného rozhodnutím ze dne 11. 8. 2009 změnil rozhodnutí správního

orgánu I. stupně tak, že rozhodl o výmazu předmětného průmyslového vzoru z rejstříku průmyslových vzorů. V odůvodnění rozhodnutí předseda žalovaného uvedl, že z porovnání vnější úpravy napadeného průmyslového vzoru s japonskými vozíky na přepravu speciální sklízecí techniky je zřejmé, že z hlediska charakteristických znaků vytvářejících celkový dojem výrobků vnější úpravy japonských vozíků i vnější úprava napadeného průmyslového vzoru vykazují shodně jednu nápravu, přičemž kola mají značně menší rozchod, než jaká je celková šířka přívěsného vozíku. Vně kol a současně pod úrovní vršku kol jsou situovány nájezdové plošiny s navazujícími nájezdovými rampami. V případě rámu podvozku tvořeného prutovou konstrukcí s šikmými nosníky, stejně jako rámu podvozku sestávajícího z příčných nosníků tvořených mimo jiné vždy dvěma vzájemně po délce svařenými profily, se jednoznačně jedná o konstrukční uspořádání směřující k zajištění dostatečné tuhosti, nosnosti a stability rámu podvozku vozíku, podmíněné např. použitím vhodných profilů a materiálu výztuh. Předseda žalovaného konstatoval, že subtilnost vozíku chráněného napadeným průmyslovým vzorem oproti japonským vozíkům není důsledkem designérského záměru, nýbrž je dána typem použité konstrukce rámu podvozku.

Předseda žalovaného dále uvedl, že v případě odlišnosti spočívající ve vytvoření oje (ze dvou rozebíratelných částí) a jejího napojení k rámu podvozku se dle výpovědi svědka jedná o umožnění naklonění vozíku dozadu při najíždění nebo sjíždění stroje, tj. speciální sklízecí techniky, nikoliv o vnější úpravu výrobku, neboť neplní žádnou estetickou funkci. Ze svědecké výpovědi dále vyplynulo, že

jde výlučně o napojení zcela standardní, používané i konkurenčními firmami před dnem podání přihlášky předmětného průmyslového vzoru, kde důvodem pro toto technické řešení bylo zejména vysoké těžiště převáženého stroje.

Předseda žalovaného dodal, že pokud se týká odlišnosti napadeného průmyslového vzoru spočívající v umístění ochranného roštu v zadní části vozíku, svědek uvedl, že ochranný rošt byl na vozík umístěn výhradně z bezpečnostních, nikoli z estetických důvodů. K jeho vytvoření byla použita standardní, toliko rozměrově upravená mříž. Jelikož výše uvedené znaky vyplývají z konstrukčního řešení, nepatří k charakteristickým znakům vnější úpravy výrobků. Navíc jde o konstrukční prvky, které nejsou při běžném užívání vozíků, tj. při převážení speciální sklízecí techniky, vzhledem k umístění pod převáženým strojem a bezprostředně za tažným vozidlem, dostatečně patrné.

Na závěr předseda žalovaného konstatoval, že pokud se jedná o zmiňované rozdíly ve vzhledu ochranného zábradlí, vnějších bočních lišt, resp. v dalších znacích, jde o detaily seznatelné jen při zvláštní pozornosti, přičemž je nutno vzít v úvahu zejména skutečnost, že předmětný vozík je výrobek určený k převážení stroje, kdy během jízdy pozorovatel stěží takovéto rozdíly zkoumá či je schopen si je uvědomit. Předseda žalovaného proto konstatoval, že vozík na přepravu speciální sklízecí techniky chráněný napadeným průmyslovým vzorem se liší od japonských vozíků na přepravu speciální sklízecí techniky pouze v nepodstatných vzhledových detailech, které nemají vliv na vnější tvar či obrys výrobků, a v prvcích konstrukční povahy, které nelze zahrnout do rozsahu průmyslového vzoru. Předseda žalovaného se s ohledem na tyto skutečnosti neztotožnil s hodnocením správního orgánu I. stupně a rozhodl, že celkový dojem, který vyvolává napadený průmyslový vzor, se co do charakteristických znaků neliší od celkového dojmu vyvolaného japonskými vozíky na přepravu speciální sklízecí techniky a zmíněné rozdíly nezakládají novost napadeného průmyslového vzoru oproti

těmto japonským vozíkům. Napadený průmyslový vzor nebyl před datem práva přednosti nový, a nesplňoval tak podmínku zápisu dle § 3 odst. 1 zákona o ochraně průmyslových vzorů.

Proti rozhodnutí předsedy žalovaného podal žalobce žalobu u Městského soudu v Praze, v níž namítal, že předseda žalovaného vydal napadené rozhodnutí na základě nesprávného skutkového zjištění, zjevných vad řízení, vadného právního posouzení a v rozporu s jeho ustálenou praxí. Žalobce připomenul, že podle zákona o ochraně průmyslových vzorů se „[p]růmyslový vzor považuje za nový, nebyl-li přede dnem podání přihlášky nebo přede dnem vzniku práva přednosti zpřístupněn veřejnosti shodný průmyslový vzor. Průmyslové vzory se považují za shodné, jestliže se jejich znaky liší pouze nepodstatně.“ Žalobce zdůraznil, že závěr předsedy žalovaného o tom, že se jedná o vozíky, které se liší pouze nepodstatně, je sám o sobě nesprávný. Průmyslový vzor žalobce se vyznačoval (oproti údajnému staršímu japonskému vozíku) mj. těmito znaky: podstatně odlišný pohled zepředu a zezadu; 2 patra – vrchní a spodní rám (jiná konstrukce rámu podvozku); způsob napojení je tvarově nový; trojúhelníkový nosník (jiné geometrické řešení); mříž (kolizní vozík mříž neobsahuje vůbec); kompaktnost; oj vrchem (tvarově nová); celková větší složitost konstrukce. Žalobce se domníval, že uvedený výčet a podstata odlišností dokazují, že rozdíly mezi oběma vozíky jsou větší, než jen „nepodstatně“.

Žalobce měl za to, že žalovaný dal za pravdu po technické stránce nesprávnému tvrzení navrhovatele výmazu, že šikmé nosníky vozíku mají výlučně technickou funkci spočívající v tom, že zabraňují prolomení konstrukce a nelze je z technického nebo estetického hlediska jiným způsobem koncipovat. S tímto tvrzením žalobce zásadně nesouhlasil. Žalovaný v napadeném rozhodnutí přebíral zcela nesprávné tvrzení navrhovatele výmazu, že ochranná mříž je nezbytný prvek konstrukce vozíku. Žalobce upozornil, že podivuhodné je to, že sám navrhovatel dokládal své tvrzení registračními listinami k přívěsnému vozíku,

kteří však tento údajně nezbytný prvek vůbec neměly. Žalobce byl proto přesvědčen, že ochranná mříž v žádném případě není nezbytná a její umístění navíc radikálně mění vzhledovou zadní část vozíku, a tím ovlivňuje i celkový dojem.

Žalobce považoval za nesprávná i tvrzení žalovaného, že v případě odlišnosti spočívající ve vytvoření oje (ze dvou rozebíratelných částí) a jejího napojení k rámu jde výlučně o napojení zcela standardní, používané i konkurenčními firmami přede dnem podání přihlášky předmětného průmyslového vzoru, kde důvodem pro toto technické řešení bylo zejména vysoké těžiště převáženého stroje; ochranný rošt byl na vozík umístěn výhradně z bezpečnostních nikoli z estetických důvodů; k jeho vytvoření byla použita standardní toliko rozměrově upravená mříž. Toto tvrzení bylo dle názoru žalobce snadno vyvrátitelné i za použití navrhovatelem předložených důkazů. Přestože oje byly u všech zkoumaných vozíků různé, všechny plnily svou technickou funkci, a tudíž lze považovat jejich tvarové provedení na této technické funkci nezávislé. Žalovaný však tuto skutečnost zcela přehlídl. Použití roštu (mříže) z hlediska bezpečnosti bylo jen účelovým tvrzením, poněvadž v Japonsku certifikované vozíky tento prvek, který ovlivňuje výrazně vzhled zadních partií vozíku, vůbec nemají, přesto však bezpečnostním kritériím vyhovují. To, z čeho byla mříž vyrobena, je pro posouzení naprosto irrelevantní. Rozhodující je to, jak působí na vzhled výrobků. Vzhled mříže je nezávislý na celé konstrukci a v žádném případě není předurčen svou technickou funkcí.

Žalobce dále uvedl, že mínění osoby zúčastněné na řízení, že žádný z prvků předmětného průmyslového vzoru není takovým prvkem, který by měl odlišující efekt a který by nutně nevycházel z technického předurčení jak daného prvku, tak i celého výrobku, a že uspořádání rámu, vzpěry rámu, oje atd. jsou alternativními znaky určitého tvaru, je zavádějící. Tvar oje, rámu či vzpěr je v daném případě volitelný nezávisle na funkci a má nespočet různých variant výrazně se lišících, což žalobce v řízení před žalovaným dokázal.

Jinak je tomu, když tvar, linie atd. jsou předurčeny technickou funkcí a lze je měnit jen nepatrně, protože původce nemá dostatek volnosti. Tak např. žádnou volbu nemá konstruktér při tvorbě kolíků, respektive zdířek v zástrčce nebo zásuvce. Nekonečně mnoho možností má však při tvorbě hrnku, přičemž všechny jeho části jsou technickým řešením podmíněným funkcí, avšak tvar lze řešit nezávisle na technickém řešení. Vycházej z toho, jakou má nějaký prvek technickou funkci a pomíjet jeho tvar, je nezákonné, poněvadž při posuzování jen technické funkce by se staly nechránitelné prakticky všechny předměty – kávovou lžičkou počínaje a kuchyňským robotem konče. Takový přístup byl nesprávný a odporoval podstatě předmětu poskytované ochrany.

Žalobce dále vytýkal žalovanému, že namísto toho, aby zkoumal vzhled výrobku nebo jeho části, porovnával tyto z hlediska konstrukčního uspořádání a dospěl k závěru, že se v obou případech jednalo o konstrukční uspořádání směřující k zajištění dostatečné tuhosti, nosnosti a stability, které nebylo důsledkem designérského záměru, ale typem použité konstrukce rámu. Žalobce uvedl, že mu není zřejmé, podle kterého ustanovení zákona v tomto ohledu žalovaný postupoval. Namítal, že žalovaný by se správně měl zabývat otázkou, zda je či není subtilnost napadeného vozíku předurčena technickou funkcí, či ne. V daném případě bylo naprosto zřejmé, že subtilnost nebyla předurčena technickou funkcí, přičemž důkaz předložil sám navrhovatel. Namítané japonské vozíky nebyly subtilní, avšak plnily stejnou technickou funkci, tj. přepravovat kombajn či jinou techniku.

Žalobce se dále domníval, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nesprávně zkoumal „konstrukční prvky“, které dle názoru žalovaného nebyly při běžném užívání vozíku, tj. při převážení speciální sklízecí techniky, vzhledem k umístění pod převáženým strojem a bezprostředně za tažným vozidlem dostatečně patrné. Žalobce nesouhlasil s názorem žalovaného, že pokud se jedná o rozdíly v dalších znacích, jde o detaily seznatelné jen při zvláštní pozornosti, přičemž je ještě nut-

no vzít v úvahu zejména skutečnost, že předmětný vozík je výrobek určený k převážení stroje, když během jízdy pozorovatel stěží takové rozdíly zkoumá či je schopen si je uvědomit. Žalovaný však v tomto směru nepředložil žádný důkaz. Dle názoru žalobce žalovaný zcela přehléžel, že v posuzovaném případě se jedná o prvky, které nejsou při běžném provozu trvale zakryty. Speciální sklízecí technika, k jejíž přepravě je vozík určen, zahrnuje různé typy strojů a stupeň zakrytí je pochopitelně různý. Přední a zadní část vozíku je však vždy zcela zřetelná, částečně omezen je pohled z boku a shora (například koly nebo pásy), ne však tak, že by tyto části byly zcela zakryty přepravovanou technikou. U konečného uživatele může být vozík provozován i prázdný. Žalobce stejně tak považoval za absurdní zkoumat tvar lžičky v hrnku naplněném černou kávou a tvrdit, že konec lžičky je u konečného uživatele neviditelný, a tudíž nechránitelný. Každý předmět u konečného uživatele může být zakryt, příležitostně zakrytí však zákon o ochraně průmyslových vzorů určitě neměl na mysli.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že otázky novosti a individuální povahy průmyslového vzoru jsou zásadními otázkami zápisné způsobilosti průmyslového vzoru do rejstříku. Úřad vymazal napadený průmyslový vzor z rejstříku, jelikož průmyslový vzor nebyl k datu vzniku práva přednosti nový, a proto nespĺňoval podmínky zápisné způsobilosti. Jakkoli žalobce uvedl osm tvrzených rozdílů svého průmyslového vzoru od dříve známé vnější úpravy, správný rozhodnutí hodnotilo tyto rozdíly dílem jako vyvolané technickými požadavky a dílem jako znaky nepodstatné. Žalovaný v řízení znaky dané technickou funkcí vyloučil z posuzování, a v důsledku tohoto vyloučení ostatní znaky vykazovaly v celém průmyslovém vzoru pouze nepodstatné odchylky. Žalovaný uzavřel, že napadené rozhodnutí vycházelo ze spolehlivě a úplně zjištěného stavu věci, přičemž tato zjištění vedla k závěru, že zápis napadeného průmyslového vzoru do rejstříku nebyl proveden v souladu se zákonem o ochraně průmyslových vzorů.

Osoba zúčastněná na řízení ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti prokazující jeho tvrzení, že předmětný průmyslový vzor se odlišuje od japonských výrobků, a stejně tak konkrétně neuvedl, zda a jak měl žalovaný zásadně vybočit z mezí správného uvážení nebo rozhodnout dle vlastní libovůle v rozporu s obsahem spisu a právními předpisy. Osoba zúčastněná na řízení dodala, že žalovaný v napadeném rozhodnutí jasně posoudil jednotlivé prvky z hlediska jejich ochrany a determinace funkcí, čímž zdůvodnil, ke kterým prvkům přihlížel a ke kterým nikoli. Žalobce přitom toto rozlišení prvků nijak nereflektoval a opomíjel podstatu posuzování průmyslového vzoru z hlediska jeho novosti a individuálního charakteru jako dvou odlišných kategorií. Odlišný pohled zepředu a zezadu nebyl dle osoby zúčastněné na řízení bez dalšího rozhodující pro konstatování novosti průmyslového vzoru, když tato se posuzuje podstatně komplikovaněji a na základě mnoha kritérií a skutečností, jak bylo jasné z napadeného rozhodnutí. Vlastnosti výrobku jako kompaktnost nebo celková větší složitost konstrukce jsou irelevantní, pokud nejsou posouzeny z hlediska celkového vzhledu (celkového dojmu) a individuální povahy průmyslového vzoru. Rozdíly v konstrukci rámu podvozku a vzhledu nosníku byly odůvodněny nutností zajistit tuhost, nosnost a stabilitu rámu, ochranu před zlomením při zatížení. „*Oj vrchem*“ byla přítomna jako běžný konstrukční prvek (nikoli nové řešení a bez zvláštní úpravy vzhledu), jehož umístění je zdůvodněno technickou funkčností výrobku – možností naklonění vozíku dozadu při manipulaci s ním. Vzhled oje byl primárně zcela determinován funkcí a funkčností oje, kdy odlišnosti spočívají pouze v realizačních variantách stejného technického principu. Vzhled oje byl určen tak, aby umožňoval splnění své funkce, přičemž vnější vzhled oje (povrch) nebyl nijak zvlášť ztvárněn tak, aby ke vzhledu podmíněnému technickou funkcí byla přidána vzhledová (estetická) hodnota. Vzhled této části výrobku tudíž nepatřil k charakteristickým znakům jeho vnější úpravy, které by požívaly ochrany průmyslovým

vzorem. Jak bylo jasné z výpovědi původce vzoru, mříž byla zahrnuta do výrobku z bezpečnostního hlediska, tedy nikoli jako vzhledový prvek výrobku, když její vzhled (obrysy, linie a tvar) byl určen funkcí – možností jejího umístění na vozík a možností jejího využití – bezpečného náslapu a ochrany uživatele před konstrukcí. Tvrzení žalobce, že předložené japonské výrobky tento prvek neměly, a přesto vyhověly bezpečnostním kritériím, považovala osoba zúčastněná na řízení za bezpředmětné, neboť japonské vozíky nebyly identické se zapsaným průmyslovým vzorem a specifická konstrukce chráněné průmyslovým vzorem použití mříže zjevně vyžadovala. Žalovaný nadto ve svém rozhodnutí vycházel z tvrzení svědka, původce daného průmyslového vzoru, který uvedl, že mříž byla nezbytná z důvodu bezpečnosti daného vozíku. Žalovaný ve svém rozhodnutí zdůvodnil funkční určení vzhledu této části v souladu s předloženými důkazy a logicky k tomuto prvku nepřihlížel. Dle názoru osoby zúčastněné na řízení byl vzhled mříže – její tvar, rozměry – zcela determinován technickou možností její instalace na vozíku a jejího užívání (včetně mřížkování jejího povrchu pro zabránění udržování se nečistot a sklízených rostlin na vozíku). Výše uvedené znaky žalovaný z posuzování správně vyloučil, protože jejich vzhled je dán jejich technickou funkcí.

Ve vztahu k námitce žalobce, že tvar oje, rámu a vzpěr byl volitelný nezávisle na jejich funkci, měl nespočet různých variant a nebyl předurčen technickou funkcí, osoba zúčastněná na řízení uvedla, že v případě průmyslových vzorů je nezbytné posoudit, vzhled jakých jeho částí (znaků) byl determinován technickou funkcí. Přítomnost a tvar daných prvků byl určen jejich technickou funkcí s tím, že v případě napadeného průmyslového vzoru se dané prvky nevyznačovaly žádnou zvláštní úpravou vzhledu, která by tvořila „přidanou hodnotu“ vzhledu výrobku, která by měla být chráněna. Ze srovnání napadeného vzoru a jeho namítaného předchůdce bylo zjištěno, že žádný z těchto prvků, jejichž vzhled byl determinován jejich funkcí, se nevyznačoval zvláštní úpravou

vzhledu, která by byla „*estetického charakteru*“ (a tedy nikoli determinována funkcí) a která by z těchto prvků učinila znaky způsobilé ochrany v rámci průmyslového vzoru dle § 7 zákona o ochraně průmyslových vzorů. S ohledem na to byly tyto znaky posouzeny jako determinované funkcí a nikoli jako relevantní vzhledové prvky, které by ovlivňovaly individuální charakter vzoru nebo jeho novost.

K žalobní námitce, podle níž je hodnocení estetiky a míry tvůrčí činnosti prováděné žalovaným mimo rámec zákona o ochraně průmyslových vzorů, neboť citovaný zákon tato kritéria nevyžaduje a žalovaný má pouze zkoumat předmět ochrany, novost a individuální povahu, osoba zúčastněná na řízení uvedla, že ze strany žalovaného nedošlo k překročení jeho rozhodovací pravomoci, ale v souladu se zákonem o ochraně průmyslových vzorů k hodnocení toho, zda jsou dané prvky konstrukční nebo vzhledové a zda byla u technických prvků užita tvořivost původce, která by dala výrobku nový celkový dojem odlišný od starších výrobků, které tento výrobek kopíroval.

Námítka, ve kterých žalobce polemizoval se závěrem žalovaného o subtilnosti konstrukce vozíku chráněného zrušeným průmyslovým vzorem a namítal, že žalovaný se měl zabývat otázkou, zda byla tato subtilnost předurčena technickou funkcí, přičemž žalobce měl za to, že nikoli, neboť namítané japonské vozíky nebyly subtilní a přitom plnily stejnou technickou funkci, považovala osoba zúčastněná na řízení za irrelevantní z důvodu jejich nesrozumitelnosti. Podle ní nebylo zřejmé, v čem žalobce spatřoval nesprávnost rozhodnutí a jaký vztah měly tyto námítka ve vztahu k celkovému posouzení nedostatku novosti zrušeného průmyslového vzoru.

Závěry žalovaného ohledně konstrukčních prvků, které nebyly při běžném užívání vozíku dostatečně patrné, a ohledně dalších rozlišujících znaků, které byly seznatelné jenom při zvláštní pozornosti, dle osoby zúčastněné na řízení správně refletovaly celkový dojem, který výrobek činil na průměrného uživatele a který byl rozhodující pro stanovení jeho jedinečnosti ve smyslu § 4 zákona o ochraně průmyslových vzorů, resp. rozsahu

ochrany průmyslového vzoru dle § 10 téhož zákona. Žalovaný zde správně posoudil dané znaky jako nepodstatné z hlediska celkového dojmu, který výrobek činí na průměrného uživatele.

Osoba zúčastněná na řízení v závěru svého vyjádření uvedla, že ze strany žalobce nebyly vzneseny žádné komplexní a srozumitelné námitky a důvody, které by svědčily o tom, že žalovaný nesprávně posoudil nedostatek novosti napadeného průmyslového vzoru. Žalobce jednoznačně nenamítl, v čem se měl napadený vzor vyznačovat novostí ve vztahu k dřívějším výrobkům, aby jeho ochrana byla opodstatněná. Žalobce pouze polemizoval s jednotlivými vyjádřeními žalovaného bez toho, aby jednoznačně zdůvodnil, v čem spatřuje novost svého řešení s tím, že pokud tvrdí, že určené prvky nejsou technické povahy, pak neuvádí, v čem v jejich jedinečnost oproti prvkům starších výrobků a jejich celkového dojmu. Osoba zúčastněná na řízení byla toho názoru, že předmětný průmyslový vzor představoval pouhou modifikaci známého výrobku, která není způsobitelná zvláštní ochrany z důvodu nedostatku novosti a nedostatku odlišnosti celkového dojmu, který tvoří na spotřebitele.

Městský soud v Praze rozhodnutí předsedy žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

(...) Soud shledal opodstatněnými námitky, jimiž žalobce brojí proti klíčovému závěru předsedy žalovaného, že vozík na přepravu speciální sklízecí techniky chráněný předmětným průmyslovým vzorem se od japonských vozíků na přepravu speciální sklízecí techniky liší pouze v nepodstatných vzhledových detailech, které nemají vliv na vnější tvar či obrys výrobků, a v prvcích konstrukční povahy, které nelze zahrnout do rozsahu průmyslového vzoru, takže celkový dojem, který předmětný průmyslový vzor vyvolává, se co do charakteristických znaků neliší od celkového dojmu vyvolaného japonskými vozíky na přepravu speciální sklízecí techniky. Soud po provedeném řízení dospěl k opačné-

mu závěru, který ve svém rozhodnutí zastává též správní orgán I. stupně, a sice že mezi vzhledem vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem a vzhledem japonských vozíků jsou podstatné rozdíly, na základě kterých musí předmětný průmyslový vzor u informovaných spotřebitelů nutně vyvolávat odlišný celkový dojem, než který vyvolává vzhled japonských vozíků.

Žalobce právem nesouhlasí s posouzením předsedy žalovaného, podle něhož v případě rámu podvozku tvořeného prutovou konstrukcí s šikmými nosníky (u předmětného průmyslového vzoru), stejně jako rámu podvozku sestávajícího z příčných nosníků tvořených mimo jiné vždy dvěma vzájemně po délce svařenými profily (u japonských vozíků), se jedná o konstrukční uspořádání směřující k zajištění dostatečné tuhosti, nosnosti a stability rámu podvozku vozíku, podmíněné např. použitím vhodných profilů a materiálu výztuh. Toto konstatování předsedy žalovaného je sice obecně pravdivé, nelze z něj však činit naprosto žádné závěry o absenci novosti či individuální povahy u předmětného průmyslového vzoru. Je zřejmé, že rám podvozku u všech posuzovaných vozíků musí být z konstrukčního hlediska navržen tak, aby vykazoval dostatečnou tuhost, nosnost a stabilitu. Nelze však vyloučit, že u shodného druhu výrobků lze tohoto výsledku dosáhnout pomocí různých konstrukčních řešení, která se vzájemně do značné míry liší. Tak tomu je i u vozíků posuzovaných v projednávané věci.

První z japonských vozíků má podvozek sestávající ze čtyř příčných nosníků, které nesou nájezdové plošiny, přičemž zadní tři příčné nosníky jsou spojeny dvěma podélnými nosníky tvořícími vrchní část rámu a přední dva příčné nosníky jsou spojeny částmi nosníků sblíhajících se do oje. Základ vzhledu konstrukce tohoto japonského vozíku, totiž čtyři příčné nosníky, které nesou nájezdové plošiny, z nichž zadní tři příčné nosníky jsou spojeny dvěma podélnými nosníky, tvořícími vrchní část rámu, zachovává i předmětný průmyslový vzor. Vozík chráněný napadeným průmyslovým vzorem však má na rozdíl od prvního japonského vozíku, a stejně tak na

rozdíl od druhého japonského vozíku, který je při pohledu ze zadní strany velmi podobný prvnímu japonskému vozíku, vzhledově výrazně subtilnější konstrukci složitějšího tvaru, která má navíc spodní středový podélný nosník, a před nápravou má na každé straně dva nosníky vedené od vnějších částí předních dvou příčných nosníků šikmo vzhůru k podélnému nosníku, který nese součástkovou skupinu, na niž navazuje oj. Vzhledové prvky, jimiž jsou na první pohled mnohem subtilnější příčné nosníky, spodní středový podélný nosník a šikmé nosníky v rámu vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem, nemají u japonských vozíků obdobu. Jak ve svém rozhodnutí přiléhavě dovedil správní orgán I. stupně, odlišnost ve znacích vzhledu konstrukce rámu podvozku u porovnávaných vozíků nelze přehlédnout a je nutno ji pokládat za podstatnou.

Odlišnost konstrukčních řešení rámu podvozku u porovnávaných vozíků, které jsou dle shodných tvrzení žalobce a osoby zúčastněné na řízení určeny k těmúž účelu, sama o sobě prokazuje, že znaky, které vykazuje toliko rám podvozku vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem, nejsou předurčeny technickou funkcí průmyslového vzoru.

Konstatování předsedy žalovaného, že subtilnost vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem oproti namítaným vozíkům není důsledkem designérského záměru, nýbrž je dána typem použité konstrukce rámu podvozku, nelze přisvědčit. Vzhledem k možnosti různých řešení konstrukce rámu podvozku tohoto typu vozíků, které jsou patrné i z porovnávaných vozíků, nebyla subtilnost vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem předem dána, ani nebyla podmíněna technickou funkcí vozíku. Původce předmětného průmyslového vzoru prokazatelně vytvořil jinou variantu konstrukce rámu podvozku než tu, která byla použita u namítaných vozíků. Je přitom dost dobře možné, že použití této subtilnější (a přitom dostatečně pevné) konstrukce bylo i jeho designérským záměrem. Výsledek, jehož dosáhl, však rozhodně nebyl předem podmíněn

typem použité konstrukce rámu podvozku, jak tvrdí předseda žalovaného, neboť původce mohl volit z vícero možných konstrukcí. Dle náhledu soudu je podstatná ta skutečnost, že původce předmětného průmyslového vzoru zvolil takovou konstrukci rámu podvozku, která se co do vzhledu v podstatných znacích odlišuje od konstrukce rámu podvozku porovnávaných vozíků.

Také žalobní námitky, které se týkají závěru žalovaného ohledně oje porovnávaných vozíků, shledal soud důvodnými. Předseda žalovaného v tomto směru vyšel pouze ze svědecké výpovědi a konstatoval, že v případě odlišnosti spočívající ve vytvoření oje ze dvou rozebíratelných částí a jejího napojení k rámu podvozku se dle výpovědi svědka jedná o umožnění naklonění vozíku dozadu při najíždění nebo sjíždění stroje (speciální sklízecí techniky), nikoliv o vnější úpravu výrobu, neboť neplní žádnou estetickou funkci. Ze svědecké výpovědi dle předsedy žalovaného dále vyplynulo, že jde o napojení zcela standardní, používané i konkurenčními firmami přede dnem podání přihlášky předmětného průmyslového vzoru, kdy důvodem pro toto technické řešení bylo zejména vysoké těžiště převáženého stroje. Tyto závěry nelze akceptovat, neboť neprokazují nenovost a absenci individuální povahy předmětného průmyslového vzoru.

Vlastní účel, k němuž má sloužit technické řešení oje zvolené původcem předmětného užitného vzoru a kterým je podle svědka, a potažmo též žalovaného, umožnění naklonění vozíku dozadu při najíždění nebo sjíždění stroje, je pro posouzení novosti a individuální povahy předmětného průmyslového vzoru zcela nepodstatný. Podstatná je ta skutečnost, zda tento konstrukční prvek, tj. oj, nějak ovlivňuje vzhled porovnávaných vozíků, zda je od sebe navzájem odlišuje, a zda se v důsledku toho celkový dojem, který u informovaného uživatele vyvolává předmětný průmyslový vzor, liší od celkového dojmu, který u něho vyvolávají porovnávané průmyslové vzory.

Jak ve svém rozhodnutí konstatoval správní orgán I. stupně, první japonský vozík má oj

tvořenou třemi vodorovnými nosníky přivařenými k rámu podvozku vozíku, z nichž prostřední je rovný a na svém konci nese závěsné oko pro připojení k tažnému zařízení tažného vozidla, a dva postranní se obloukem sbíhají k prostřednímu nosníku. Oj vozíku podle předmětného průmyslového vzoru je naproti tomu vytvořena jako podlouhlé nepravidelné těleso, mající v půdoryse v podstatě tvar dlouhého obdélníku, se závěsným okem na konci, a je k rámu vozíku připojena prostřednictvím složitější skupiny součástí. Zatímco tři sbíhající se nosníky tvořící oj prvního japonského vozíku výrazně zasahují dovnitř půdorysu podvozku vozíku, jsou zjevně svařeny s rámem na více místech, a jsou tak integrální součástí rámu, těleso oje podle předmětného průmyslového vzoru je k rámu připojeno přes prvek umístěný v čelní rovině rámu, který má vzhled spíše rozebíratelného než integrálního spojení. Bez ohledu na to, jakým technickým záměrem byl konstruktér vozíku podle předmětného průmyslového vzoru veden či jakého účelu mělo být tímto konstrukčním řešením dosaženo, výsledkem je výrobek mající proti namítanému vzoru prvního japonského vozíku vzhledově výrazně odlišnou přední část s ojí a navíc prvek představující zjevně spojení oje s přední částí vozíku, který namítaný vzor prvního japonského vozíku nemá vůbec. Soud na tomto místě plně přitakává závěru správního orgánu I. stupně (a tím i námítky žalobce), že porovnávané průmyslové vzory se těmito znaky vzájemně liší, a to nikoliv nepodstatně.

Pro úplnost soud uvádí, že druhý namítaný vozík je na obrázku vyobrazen šikmo ze zadu, se zdviženými nájezdními rampami, takže uspořádání jeho přední části není vidět. Tato skutečnost znemožňuje porovnání vzhledu jeho přední části se vzhledem přední části vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem.

Ke konstatování žalovaného, že ze svědecké výpovědi vyplývalo, že v případě oje vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem jde o napojení zcela standardní, používané i konkurenčními firmami přede dnem podání přihlášky předmětného průmyslové-

ho vzoru, soud uvádí, že toto konstatování je naprosto obecné, nekonkrétní a nelze k němu jakkoliv přihlížet. Svědek, a ani předseda žalovaného, předně neuvedl, jaké jiné konkurenční firmy toto technické řešení oje v minulosti používaly, což znemožňuje ověřit pravdivost této argumentace. Navíc návrhové řešení oje, jako je tomu u vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem. Jediné namítané výrobky, které v návrhu na výmaz označil, jsou japonské vozíky, u kterých k takovému závěru dospět nelze.

Obdobně jako je tomu u rámu podvozku, i pro konstrukční řešení oje porovnávaných vozíků platí, že totožného účelu (funkce) – spojení vozíku s tažným vozidlem – lze evidentně dosáhnout pomocí tvarově, a tím i vzhledově odlišných řešení oje. Důkazem toho jsou podstatné rozdíly mezi ojí vozíku podle předmětného průmyslového vzoru a ojí prvního japonského vozíku. Znak v podobě tvaru oje, který vykazuje předmětný průmyslový vzor, tedy není nijak předurčen jeho technickou funkcí. Pokud by tomu tak bylo, musely by se tvary ojí u obou porovnávaných vozíků shodovat. Argumentace osoby zúčastněné na řízení, že vzhled oje je primárně zcela determinován její funkcí, je vzhledem k výše uvedenému mylná. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí je podstatné, že původce předmětného průmyslového vzoru zvolil takovou konstrukci oje, která se co do vzhledu v podstatných znacích odlišuje od konstrukce oje namítaného vozíku.

Dalšími znaky předmětného průmyslového vzoru je jednak šikmá plošina (žalobcem či správním orgánem I. stupně někdy označovaná též jako kryt) v zadní části vozíku, která zakrývá přímému pohledu ze zadu nápravu, a dále zadní nástupní plošina, která je zjevně pochozím roštem. Při hodnocení těchto znaků předseda žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí opětovně vyšel ze svědecké výpovědi, když konstatoval, že ochranný rošt byl na vozík umístěn výhradně z bezpečnostních, nikoli z estetických důvo-

dů, přičemž k jeho vytvoření byla použita standardní, toliko rozměrově upravená mříž. Uvedené znaky dle předsedy žalovaného vyplývají z konstrukčního řešení a nepatří k charakteristickým znakům vnější úpravy výrobků; navíc jde o konstrukční prvky, které nejsou při běžném užívání vozíků, tj. při převážení speciální sklízecí techniky, vzhledem k umístění pod převáženým strojem a bezprostředně za tažným vozidlem, dostatečně patrné.

Žalobcův nesouhlas s těmito závěry je opět důvodný. To, z jakého důvodu (bezpečnostního, estetického či jiného) původce předmětného průmyslového vzoru umístil na vozík ochranný rošt tvořený mříží, je pro posouzení novosti a individuální povahy tohoto průmyslového vzoru zcela irelevantní, stejně jako skutečnost, z jakého materiálu je tento ochranný rošt vyroben. Podstatná je skutečnost, že ani u jednoho z namítaných japonských vozíků se tyto konstrukční prvky vůbec nevyskytují, což samo o sobě prokazuje, že přítomnost těchto znaků v předmětném průmyslovém vzoru rozhodně není předurčena jeho technickou funkcí. Pokud by tomu tak bylo, musely by se tytéž znaky vyskytovat i u namítaných vozíků, které plní totožnou technickou funkci – slouží k přepravě sklízecí techniky. Argumentuje-li osoba zúčastněná na řízení v této souvislosti tím, že specifičnost konstrukce chráněné (předmětným) průmyslovým vzorem použití mříže zjevně vyžadovala, nepřímou tím přiznává podstatný rozdíl mezi konstrukčním řešením vozíku podle předmětného průmyslového vzoru na straně jedné a namítaných vozíků na straně druhé, v důsledku něhož se určité prvky, které nepochybně ovlivňují celkový vzhled výrobku, vyskytují pouze u vozíku chráněného předmětným průmyslovým vzorem.

Vozík podle předmětného průmyslového vzoru je vzhledem k přítomnosti uvedených konstrukčních prvků (šikmá plošina zakrývající přímému pohledu nápravu a zadní nástupní plošina – pochozí rošt) při pohledu zezadu vizuálně výrazně odlišný od japonských vozíků, které tyto konstrukční prvky nemají, což u namítaných japonských vozíků umožňuje přímý pohled na nápravu a dutiny

profilů tvořících podélné nosníky rámu podvozku.

Soud, stejně jako žalobce, považuje za nesprávnou rovněž argumentaci předsedy žalovaného, že se jedná o konstrukční prvky, které nejsou při běžném užívání vozíků, tj. při převážení speciální sklízecí techniky, vzhledem k umístění pod převáženým strojem a bezprostředně za tažným vozidlem, dostatečně patrné. Je pravdou, že všechny porovnávané vozíky jsou výrobky určené k převážení jiných strojů a že během jízdy bude stroj přepravovaný na vozíku případně pozorovateli vozík z větší části zakrývat. Nelze však pominout, že předmětné výrobky – vozíky budou svými uživateli užívány nejen při jízdě s nákladem, k jehož přepravě jsou určeny, ale také v „nenaloženém“ stavu, např. při nutné manipulaci s vozíkem před započítáním nakládání stroje, při vizuální kontrole vozíku po vyložení nákladu nebo při parkování vozíku na odstavné ploše po ukončení přepravy. Ve všech těchto případech bude informovaný uživatel těchto výrobků schopen bez obtíží zaznamenat všechny výše zmíněné znaky (jiné konstrukční řešení rámu podvozku a oje, přítomnost šikmé plošiny zakrývající nápravu a zadního pochozího roštu), jimiž se vozík podle předmětného průmyslového vzoru z vizuálního hlediska nikoliv nepodstatně liší od porovnávaných vozíků.

Skutečnost, že k vytvoření předmětného průmyslového vzoru došlo na základě spolupráce původce průmyslového vzoru s panem T., který průběžně korigoval návrhy původce a doplňoval a upřesňoval požadavky na konečnou podobu vozíku, nic nemění na tom, že vozík podle předmětného průmyslového vzoru se svými charakteristickými znaky (viz výše) podstatně liší od namítaných japonských vozíků. Celkový dojem, který u informovaného uživatele předmětný průmyslový vzor vyvolává, se vzhledem k těmto rozdílům musí nutně lišit od celkového dojmu, který u něho vyvolává vzhled namítaných vozíků. Soud k tomu na okraj dodává, že úplné posouzení celkového dojmu vyvolávaného druhým japonským vozíkem je v podstatě nemožné, neboť tento vozík je zachycen pouze

na jedné fotografii při pohledu šikmo zezadu, se zdviženými nájezdními rampami, takže uspořádání jeho přední části není vidět.

Z výše uvedeného je zřejmé, že soud se neztotožnil se závěrem předsedy žalovaného, že vozík na přepravu speciální sklízecí techniky chráněný předmětným průmyslovým vzorem se liší od namítaných japonských vozíků pouze v nepodstatných vzhledových detailech, které nemají vliv na vnější tvar či obrys výrobků, a v prvcích konstrukční povahy,

kteří nelze zahrnout do rozsahu průmyslového vzoru, protože jejich vzhled je determinován technickou funkcí průmyslového vzoru. Soud má ve shodě s názorem žalobce (a též ve shodě s názorem správního orgánu I. stupně) za to, že výše popsané rozdíly prokazují novost předmětného průmyslového vzoru oproti namítaným vozíkům a že celkový dojem, který předmětný průmyslový vzor vyvolává, se co do charakteristických znaků podstatně liší od celkového dojmu vyvolávaného namítanými japonskými vozíky. (...)

2862

Katastr nemovitosti: zásada priority

k § 8 a § 12 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve znění zákonů č. 90/1996 Sb. a č. 349/2011 Sb. (v textu jen „zákon o zápisech“)

V souladu se zásadou priority a s ohledem na povinnost katastrálního úřadu zkoumat návaznost předkládaných listin na předcházející zápisy se pořadí projednání či rozhodnutí o návrzích na zápis do katastru nemovitostí řídí, nestanoví-li zákon jinak, dobou, ve které byly takové návrhy na zápis katastrálnímu úřadu doručeny. O nově došlém návrhu nebo podnětu ke shodné nemovitosti tak lze jednat nebo rozhodovat teprve poté, co bude projednán nebo bude rozhodnuto o návrhu na zápis, který má vůči nově došlému návrhu přednostní pořadí.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 4. 2013, čj. 9 Aps 11/2012-66)

Prejudikatura: č. 2206/2011 Sb. NSS.

Věc: Společnost s ručením omezeným PHL G. E. N. proti Katastrálnímu úřadu pro hlavní město Prahu o ochranu před nezákonným zásahem, o kasační stížnosti žalobce.

Žalovaný neprovedl záznam do katastru nemovitostí na základě návrhu žalobce podaného dne 25. 5. 2012 a následně mu ani nevrátil jím předložené listiny, v čemž žalobce spatřoval nezákonný zásah dle § 82 a násl. s. ř. s. Obrátil se proto s žalobou k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 13. 11. 2012, čj. 10 A 123/2012-37.

Městský soud konstatoval, že v projednávané věci bylo z listin předložených žalovaným zřejmé, že na LV č. 460 v k. ú. Nové Město byla vyznačena plomba. Dne 1. 2. 2006 byl katastrálnímu úřadu doručen návrh na vklad vlastnického práva na základě dohody o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnic-

tví. Tento návrh byl rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 9. 2011 zamítnut. V této věci byla podána žaloba podle části páté občanského soudního řádu, řízení o ní je vedeno u městského soudu pod sp. zn. 33 C 7/2011, přičemž nebylo dosud pravomocně ukončeno.

V souladu se zásadou priority je katastrální úřad povinen zabývat se návrhy na vklad či provedení záznamu v tom pořadí, v jakém mu byly doručeny, a teprve poté, kdy je s definitivní platností vyřízen první návrh, může být přistoupeno k posouzení návrhů pozdějších. Podle § 12 odst. 2 zákona o zápisech, se pořadí zápisů v katastru řídí dobou, ve které byl návrh na zápis do katastru doručen katastrál-

nímu úřadu. Pokud probíhá řízení o návrhu na zápis do katastru s předstihem, nepoužije se § 145 odst. 2 věta třetí a čtvrtá správního řádu z roku 2004.

Ve smyslu § 5 odst. 5 zákona o zápisech má žaloba podaná podle části páté občanského soudního řádu odkladný účinek, a za definitivní vyřízení návrhu na vklad je proto nutno považovat až pravomocné skončení občanského soudního řízení. V případě vedení takového řízení ohledně určité nemovitosti jsou tedy jakékoliv vklady či záznamy týkající se této nemovitosti až do pravomocného ukončení řízení vyloučeny. Tomu ostatně odpovídá i termín „*plomba*“ užívaný pro upozornění, že zapsaný právní vztah a další právo jsou dotčeny změnou.

Městský soud shledal jako plně logický názor žalovaného, dle kterého platí shora uvedené úvahy i pro návrh na provedení záznamu v katastru nemovitostí. Podle § 8 odst. 1 zákona o zápisech „[k]atastrální úřad zjistí, zda je předložená listina bez chyb v psaní nebo počtech a bez jiných zřejmých nesprávností a zda navazuje na dosavadní zápisy v katastru“. Má-li tedy katastrální úřad zkontrolovat návaznost listin předložených k záznamu na dosavadní zápisy v katastru, musí být nejprve postaveno najisto, jak ostatní záznamy vypadají.

Tvrdil-li žalobce, že v projednávané věci na něj přešlo vlastnické právo k jím uváděným nemovitostem z jeho právního předchůdce, může být opodstatněnost takového tvrzení prověřena teprve tehdy, kdy je postaveno najisto, že jeho právní předchůdce v okamžiku svého zániku vůbec vlastníkem předmětných nemovitostí byl.

Vedení katastru nemovitostí je v prvé řadě činností evidenční a úkolem katastrálních úřadů není autoritativně rozhodovat o vlastnických právech k nemovitostem a případně rozhodovat spory v této oblasti. Výklad, podle kterého se katastrální úřad nemůže u nemovitostí, které mají vyznačenou plombu, zabývat jakýmikoliv dalšími listinami, ať už k provedení vkladu či záznamu, je proto zcela namístě. Veškerá tvrzení žalobce o tom, že

jím předložené listiny jeho vlastnické právo potvrzují bez jakýchkoliv pochybností, proto byla irelevantní. Katastrální úřad totiž neodmítá zapsat žalobce jako vlastníka předmětných nemovitostí z toho důvodu, že by se snad domníval, že žalobce vlastníkem není, ale z toho důvodu, že tuto otázku zatím nemůže vůbec řešit. Teprve po odstranění všech plomb u předmětných nemovitostí může katastrální úřad přikročit k věcnému přezkoumání žalobcem předložených listin.

Lhůta pro provedení záznamu nemůže katastrálnímu úřadu po dobu trvání překážky v podobě předcházejícího návrhu běžet, tj. po dobu vyznačení plomby na příslušném listu vlastnictví, a to bez ohledu na to, že ve věci nelze vydat usnesení o přerušení řízení. Provedení záznamu do katastru nemovitostí není správním řízením, a proto není ani co přerušovat. Katastrální úřad tedy nemůže ani provést záznam do katastru nemovitostí, ani žalobci vrátit jím předložené listiny.

V kasační stížnosti žalobce (stěžovatele) namítal, že žalovaný neprovedl na základě jím podaného řádného návrhu záznam do katastru nemovitostí, a stav zápisu v katastru tak neodpovídal skutečnosti. Namísto stěžovatele byl jako vlastník předmětných nemovitostí zapsán jeho právní předchůdce. Tento nezákonný stav nezhojil ani městský soud, který se nevypořádal s judikaturou Nejvyššího správního soudu, zejména pak s usnesením rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS.

Katastrální úřad nemůže zásadu priority aplikovat dogmatickým způsobem, neboť taková aplikace má za následek dlouhodobý zásah do vlastnického práva stěžovatele. V katastru nemovitostí je zapsán neexistující subjekt, právní předchůdce stěžovatele, přičemž jak tento právní předchůdce, tak stěžovatel se více jak 6 let snažil o uvedení stavu zápisu v katastru nemovitostí do souladu se skutečností.

Nečinnost katastrálního úřadu komplikovala stěžovateli nakládání s nemovitostmi, jejich správu a jednání s nájemci. Zapříčinila i vedení desítek soudních sporů, např. o za-

placení nájemného či nahrazení souhlasu ve smyslu § 185e o. s. ř., o určení vlastnictví apod. Aplikace této zásady nahrává tomu, kdo chce úmyslně blokovat zápis vlastnického práva ve prospěch oprávněné osoby. Nedůvodné návrhy tak mohou zablokovat nakládání s nemovitostmi na desítky let.

Bez provedení zápisu bylo postavení stěžovatele nejisté, provedení záznamu by naopak eliminovalo další zpochybňování vlastnického práva stěžovatele.

Katastrální úřad nebyl oprávněn při provádění záznamu postupovat analogicky dle § 145 odst. 2 věty druhé správního řádu z roku 2004, jak nesprávně uvedl městský soud. Pokud by zákonodárce chtěl, aby později zahájené záznamové řízení bylo automaticky přerušeno od jeho zahájení do vyřízení časově předcházejících návrhů, výslovně by to uvedl v zákoně. K stavení běhu 30denní lhůty pro vyřízení návrhu tak nemohlo dojít.

Městský soud vyložil nesprávně i § 5 odst. 5 zákona o zápisech, neboť uvedené ustanovení se týká výhradně vkladů. Předmětné ustanovení navíc řeší přerušování řízení nikoli od okamžiku zahájení řízení, ale až od okamžiku vydání rozhodnutí o zamítnutí návrhu na vklad.

Městský soud dospěl k závěru, že vyřízení návrhu stěžovatele zejména bránilo probíhající řízení o vklad vlastnického práva, které bylo zahájeno dne 1. 2. 2006. Teprve dne 20. 9. 2011, tzn. po více jak 5 letech od zahájení řízení, vydal žalovaný zamítavé rozhodnutí. Poté byla ve věci podána civilní žaloba, jejíž vyřízení může trvat i několik let.

Pokud by se tedy dosavadní časový průběh tohoto řízení vynásobil počtem řízení s lepším pořadím, dostala by se projednávaná věc na řadu za několik desítek let. Zásadním pochybením soudu je však to, že nepřezkoumal, zda žalovaný v předcházejících řízeních dodržel všechny zákonem stanovené lhůty pro vyřízení věci a vydání rozhodnutí. Pokud by totiž žalovaný nedodržel v řízení zákonné lhůty pro vyřízení návrhu na vklad vlastnického práva, prodlení s vyřízením věci by se promítlo do všech navazujících řízení, včetně návrhu stěžovatele v projednávané věci.

Přestože stěžovatel souhlasil se závěrem soudu, že vedení katastru nemovitostí je v prvé řadě činností evidenční, nesprávný postup katastrálního úřadu může mít dalekosáhlé důsledky a způsobit nejistotu v právních vztazích, jakož i vyvolávání soudních sporů.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Z odůvodnění:

(...) Předmětem sporu je tedy toliko otázka, zda v případě, kdy je katastrálnímu úřadu doručen návrh na provedení záznamu vlastnického práva, je úřad povinen takový záznam provést, a to bez ohledu na skutečnost, že předcházející návrh či návrhy na zápis do katastru nemovitostí, týkající se shodné nemovitosti, nejsou dosud s definitivní platností vyřešeny.

Úvodem je nutno připomenout, že jak judikatura Nejvyššího soudu, tak judikatura Ústavního soudu jasně stanovila, že na provedení záznamu se nevztahuje správní řád z roku 1967, který se naopak vztahuje na řízení o povolení vkladu. Tak např. Nejvyšší soud v usnesení ze dne 26. září 2005, sp. zn. 30 Cdo 2191/2005 konstatoval: *„Záznam v katastru nemovitostí má pouze deklaratorní (evidenční) účinky; zapisují se jím do katastru práva, která vznikla, změnila se nebo zanikla nezávisle na provedení záznamu, tj. nezávisle na činnosti katastrálního úřadu. Jejich existence nezávisí na tom, jestli jsou zapsána do katastru, či nikoliv. Záznam v žádném případě nemá právo tvorné (konstitutivní) účinky. Na provedení záznamu se nevztahuje správní řád, který se vztahuje na řízení o povolení vkladu. Při provedení záznamu se nevydává žádné rozhodnutí; katastrální úřad je pouze oprávněn zjistit, zda předložená listina je bez chyb v psaní nebo počtech a bez jiných zřejmých nesprávností.“* Ústavní soud v usnesení ze dne 7. 4. 1999, sp. zn. II. ÚS 315/98, či v usnesení ze dne 3. 5. 1999, sp. zn. IV. ÚS 43/99, uvedl, že *„samotný zákon [o zápisech] výslovně tuto otázku v ustanoveních týkajících se záznamu neřeší, a to na rozdíl od ustanovení, která se tý-*

kají zápisu vlastnických a jiných věcných práv vkladem, kde v § 3 odst. 2 výslovně stanoví, že na řízení o povolení vkladu se vztahuje zákon o správním řízení, pokud tento zákon nestanoví jinak. Vzhledem tomu, že se záznamem, jako úkonem katastrálního úřadu, není spojen vznik, změna nebo zánik zapisovaných skutečností, nelze dovodit aplikovatelnost správního řádu ani pro proceduru mu předcházející.“

Nejvyšší správní soud považuje za vhodné doplnit, že uvedená judikatura vycházela jednak z již neúčinného správního řádu z roku 1967 a dále z § 8 zákona o zápisech ve znění účinném do 31. 12. 2011, kdy uvedené ustanovení neobsahovalo povinnost katastrálního úřadu posoudit návaznost předložené listiny na předcházející zápis.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve shora citovaném usnesení čj. 7 Aps 3/2008-98 posuzoval povahu úkonu katastrálního úřadu při provádění záznamu do katastru nemovitostí za účinnosti správního řádu z roku 2004. Ztotožnil se se závěrem, dle kterého historický zákonodárce zjevně neměl v úmyslu podrobit provedení či neprovedení záznamu proceduře běžného správního řízení, jaké probíhá ve věcech vkladů. Dospěl však k závěru, že úkony katastrálního úřadu podle § 7 a § 8 zákona o zápisech lze označit za tzv. jiné úkony podle § 158 odst. 1 správního řádu z roku 2004.

Jinými slovy aplikace správního řádu z roku 2004 na postup dle § 7 a § 8 zákona o zápisech vyloučena není. Z § 158 odst. 1 ve spojení s § 177 odst. 2 a § 180 odst. 2 správního řádu z roku 2004 vyplývá, že obecný procesní základ pro postupy správních orgánů při provádění těchto jiných úkonů vyplývá z ustanovení části čtvrté správního řádu z roku 2004, včetně ustanovení části druhé a třetí, na něž je odkazováno v § 154 uvedeného zákona.

Městský soud tedy na jedné straně správně dovodil, že správní řízení v projednávané věci neběží, a žádné usnesení o přerušení řízení o provedení záznamu tak nepřipadá v úvahu. Na druhé straně však také zcela správně

dovodil, že lhůta pro provedení záznamu nemůže katastrálnímu úřadu běžet po dobu trvání překážky v podobě předcházejícího návrhu, tj. po dobu vyznačení plomby na příslušném listu vlastnictví, a to za přiměřené aplikace § 145 odst. 2 správního řádu z roku 2004.

Katastrální úřad je – za předpokladu, že jsou splněny zákonem předepsané podmínky pro provedení záznamu – povinen záznam jako faktický úkon spočívající v zanesení určitého údaje do katastru nemovitostí provést, a nesmí tedy záznam neprovést a vrátit listinu, jež má být podkladem provedení záznamu. Neučiní-li to, co mu zákon ukládá, ačkoli jsou podmínky k tomu splněny, pak postupuje protiprávně a zasahuje do práv a povinností toho, kdo se záznamu domáhá, případně i dalších osob, které mají veřejné subjektivní právo na to, aby jejich soukromá práva či soukromé povinnosti vztahující se k nemovitostem byly stanoveným způsobem za splnění předepsaných podmínek zaznamenány v katastru nemovitostí.

Zákonným předpokladem pro provedení záznamu je dle § 8 zákona o zápisech jednak to, že předložená listina nevykazuje chyby v psaní nebo počtech, jakož i jiné zřejmé nesprávnosti, a dále její návaznost na dosavadní zápisy v katastru nemovitostí. Pokud jsou tedy splněny uvedené předpoklady, katastrální úřad je povinen záznam provést; vykazuje-li naopak předložená listina uvedené nedostatky či nenavazuje-li na dosavadní zápisy, katastrální úřad vrátí listinu navrhovateli. Zdejší soud připomíná, že katastrální úřad je oprávněn listinu, na základě níž má být proveden záznam, zkoumat jen z hlediska vymezeného v § 8 uvedeného zákona.

Výše uvedené musí katastrální úřad skutečně učinit v 30denní lhůtě, stanovené v § 5 odst. 3 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon). Tato lhůta se však uplatní pouze za předpokladu, že katastrální úřad může zákonem stanovené předpoklady pro provedení záznamu posoudit. V opačném případě, tj. brání-li posouzení předložené listiny zákonem stanovená překážka, nemůže katastrální úřad objektivně konat, tj. ani nemůže provést záznam,

ani nemůže navrhovatelé vrátit předložené listiny. Námitka stěžovatele, dle které by v zákoně muselo být výslovné ustanovení o přeřazení uvedené lhůty, proto není důvodná.

Za zákonem stanovenou překážku považuje zdejší soud nemožnost žalovaného dostat své povinnosti posoudit předloženou listinu z hlediska její návaznosti na předcházející zápisy, a to pro existenci nevyřízených (zaplombovaných) přednostních návrhů na zápis do katastru nemovitostí.

Uvedená povinnost byla do zákona o zápisech zakotvena zákonem č. 349/2011 Sb., a to z podnětu veřejného ochránce práv. V důvodové zprávě se k této povinnosti mimo jiné uvádí: „*Cílem navrženého ustanovení je [...] zápis záznamem provádět až v okamžiku, kdy bude jednoznačné, zda a komu svědčí zapisované právo.*“ Dále je zde uvedeno, že „*[z]áznamem se provádí zápis do katastru nemovitostí mimo jiné i na základě soudních rozhodnutí. Velké problémy však praxi přináší, když soudní rozhodnutí je předloženo k záznamu, a na dosavadní zápisy v katastru nenavazuje. Může se tak stát, že je z katastru nemovitostí vymazáno na základě soudního rozhodnutí záznamem vlastnické nebo jiné věcné právo i bez vědomí dosavadního vlastníka. Lze konstatovat, že takový postup je protiústavní.*“

Výše uvedené problémy mohou samozřejmě nastat i v případě záznamu učiněného na základě jakékoliv jiné listiny osvědčující vlastnické právo určité osoby, pokud tato na předcházející záznamy nenavazuje.

V projednávané věci je nesporné, že na LV č. 460 pro k. ú. Nové Město je jako většinový spoluvlastník budovy č. p. 2074 na pozemku p. č. 31/2 (jehož spoluvlastnický podíl činí 7/8) a většinový spoluvlastník pozemku p. č. 31/2 (jehož spoluvlastnický podíl činí 7/8) v katastru nemovitostí zapsán právní předchůdce stěžovatele – společnost G. E. N., a. s. Dále je nesporné, že ke dni podání návrhu na záznam bylo k předmětným nemovitostem (tj. jak pozemku, vedenému jako p. č. 31/2, tak k budově č. p. 2074, která se nachází na pozemku vedeném jako p. č. 31/2) vyznačeno šest plomb

upozorňujících na řízení o šesti návrzích na zápis vkladem, záznamem či poznámkou, které mají vůči návrhu stěžovatele podanému dne 25. 5. 2012 přednostní pořadí. V souladu s § 12 zákona o zápisech se pořadí zápisů v katastru řídí, pokud zákon nestanoví jinak, dobou, ve které návrh na zápis do katastru byl doručen katastrálnímu úřadu. Existují-li tedy návrhy s přednostním pořadím, katastrální úřad musí nejprve posoudit tyto návrhy a to za použití přiměřené aplikace § 145 odst. 2 správního řádu z roku 2004 ve smyslu § 158 odst. 1 ve spojení s § 180 odst. 2 téhož zákona.

Pokud pak jde o návrh na záznam vlastnického práva k budově č. p. 2074, zdejší soud ze spisu ověřil, že dne 1. 2. 2006 byl katastrálnímu úřadu doručen návrh na vklad vlastnického práva na základě dohody o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví. Tento návrh na vklad vlastnického práva JUDr. Jany V. k 7/8 domu č. p. 2074 na pozemku p. č. 31/2 v k. ú. Nové Město byl rozhodnutím ze dne 29. 11. 2011 zamítnut. Proti tomuto rozhodnutí byla podána žaloba podle části páté občanského soudního řádu, o které vede řízení městský soud (sp. zn. 33 C 7/2011). Vázán § 87 odst. 1 s. ř. s., dle kterého Nejvyšší správní soud rozhoduje podle skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, zdejší soud zjistil, že městský soud ve shora uvedené věci ke dni vydání tohoto rozhodnutí nerozhodl.

Zapsal-li by tedy žalovaný jako vlastníka 7/8 domu č. p. 2074 na pozemku p. č. 31/2, jakož i vlastníka 7/8 pozemku vedeného jako p. č. 31/2, stěžovatele, aniž by vyčkal rozhodnutí soudu o předcházejícím návrhu na zápis a aniž by posoudil veškeré ostatní návrhy na zápis, které mají vůči stěžovateli návrhu na zápis záznamem přednostní právo, porušil by jak § 8, tak § 12 zákona o zápisech.

Takový zápis by byl navíc předčasný, neboť pokud by kterýkoliv z přednostních, protichůdných návrhů byl do katastru nemovitostí ke dni jeho podání skutečně následně zapsán, nemohl by být naopak zapsán záznam navrhaný stěžovatelem, a to právě pro nesplnění podmínky stanovené v § 8 zákona o zápisech.

Z uvedeného je zřejmé, že se žalovaný nezákonného zásahu nedopustil. Uplatnění zásady priority návrhů, která se vztahuje dle § 12 zákona o zápisech i na záznam, jakož i povinnost zkoumat návaznost katastru předkládaných listin na předcházející zápisy, není dogmatickým výkladem. Uplatnění této zásady naopak napomáhá k posílení základní funkce katastru, kterou je poskytování informací sloužících k ochraně práv k nemovitostem [§ 1 odst. 3 písm. a) katastrálního zákona]. Informace ze zápisu v katastru nemovitostí může ve společenských a právních vztazích splnit očekávaný význam jedině tehdy, je-li

nadána pravdivostí. Neobsahuje-li katastr nemovitostí údaje, jež by bylo možno takto označit, právní subjekty jsou při jednání s důvěrou ve správnost zápisu vystaveny neodůvodněnému riziku.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že městský soud nepochybil, pokud žalobu stěžovatele jako nedůvodnou zamítl. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. povinen přihlížet z úřední povinnosti, kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1 větu poslední s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

2863

Ochrana přírody a krajiny: posuzování vlivů záměru na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti Stavební řízení: změna umístění stavby

k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)
k § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
k § 68 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)*)

I. Je třeba důsledně odlišovat obecné posuzování vlivů záměru na životní prostředí (případně jemu přecházející zjišťovací řízení) podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, od speciálního posuzování vlivů záměru na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. „*Naturové*“ hodnocení sice procesně probíhá, až na zákonem stanovené odchylky, podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (§ 45h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny), má však jiný (specificky zaměřený) obsah než obecný proces „*EIA*“.

II. Navrhoval-li stavebník po té, co bylo vydáno rozhodnutí o umístění stavby a stavební povolení (byť i ve sloučeném územním a stavebním řízení), změnu stavby, která zahrnovala rovněž změnu jejího umístění, nemohl stavební úřad o takové žádosti rozhodnout výhradně v řízení o změně stavby před jejím dokončením podle § 68 stavebního zákona z roku 1976, aniž by vedl zároveň územní řízení.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2013, čj. 5 As 66/2011-98)

Prejudikatura: č. 1201/2007 Sb. NSS.

Věc: Nejvyšší státní zástupce proti Obecnímu úřadu Liboucheč, za účasti 1) Ing. Vladimíra Č., 2) akciové společnosti SVEP, 3) Ředitelství silnic a dálnic ČR, 4) akciové společnosti LASTA, o povolení změny stavby, o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení 2).

*) S účinností od 1. 1. 2007 nahrazen zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Žalovaný dne 4. 11. 2004 oznámil zahájení slocušeného územního a stavebního řízení ke stavbě „Výstavba 3 ks stožárů větrných elektráren“ na pozemku v katastrálním území Petrovice, včetně přípojky na VN v katastrálních územích Petrovice, Krásný Les v Krušných horách, Nakléřov a Knínice u Libouchce. Žadatelem o umístění stavby a stavebníkem byla osoba zúčastněná na řízení 2). Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 1. 2005 předmětnou stavbu umístil a povolil. Dne 25. 5. 2006 pak žalovaný vydal rozhodnutí, kterým byla povolena změna stavby před dokončením v tom smyslu, že větrná elektrárna VTE SO 01 bude posunuta o 216 m jižním směrem a větrná elektrárna VTE SO 03 bude posunuta o 317 m jihovýchodním směrem.

Žalobce se žalobou podanou k ochraně veřejného zájmu podle § 66 odst. 2 s. ř. s. u Krajského soudu v Ústí nad Labem domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 5. 2006, kterým byla povolena změna stavby před jejím dokončením. Žalobce shledal závažný veřejný zájem na podání žaloby, neboť stavba byla realizována na území, které se dle nařízení vlády č. 28/2005 Sb., kterým se vymezuje Ptačí oblast Východní Krušné hory, nachází v Ptačí oblasti Východní Krušné hory náležející do soustavy Natura 2000, a v řízení o změně stavby před jejím dokončením byly porušeny právní předpisy sledující ochranu životního prostředí; nebylo tak možné vyloučit nevratný zásah do přírodních podmínek uvedené ptačí oblasti.

Krajský soud v Ústí nad Labem vyhověl podané žalobě rozsudkem ze dne 23. 2. 2011, čj. 15 Ca 51/2009-56, napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud konstatoval, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s § 126 odst. 1 stavebního zákona z roku 1976, dle něhož platilo, že dotýká-li se řízení dle stavebního zákona zájmů chráněných zvláštními předpisy, rozhodne stavební úřad jen v dohodě, popřípadě se souhlasem orgánu státní správy, který chráněné zájmy hájí. K výstavbě přitom mělo dojít v lokalitě, která je součástí Ptačí oblasti Východní Krušné hory vymeze-

né nařízením vlády č. 28/2005 Sb., přičemž problematika ptačích oblastí je upravena zákonem o ochraně přírody a krajiny. Napadené rozhodnutí přitom žalovaný vydal, aniž by se vůbec pokusil příslušný orgán ochrany přírody kontaktovat a v řízení jej zcela opominul. Pokud žalovaný a osoba zúčastněná na řízení 2) uváděli, že v době vydání napadeného rozhodnutí disponovali platným stanoviskem k posouzení vlivu záměru na životní prostředí a závazným stanoviskem k zásahu do krajinného rázu, nebylo možné tento argument akceptovat, neboť obě tato stanoviska byla vydána před nabytím účinnosti nařízení č. 28/2005 Sb., tj. v době, kdy předmětná ptačí oblast ještě neexistovala, a uvedené dokumenty tedy nemohly zohlednit eventuální dotčení zájmů vztahujících se k této ptačí oblasti.

Žalovaný měl dle krajského soudu po stavebníkovi vyžadovat předložení stanoviska orgánu ochrany přírody podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, zda předmětný záměr může mít samostatně nebo ve spojení s jinými významný vliv na danou ptačí oblast, a zda tedy je třeba provést podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny hodnocení důsledků tohoto záměru na území dané ptačí oblasti a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. Termín záměr byl přitom podle krajského soudu definován nikoli v zákoně o ochraně přírody a krajiny, ale v zákoně o posuzování vlivů na životní prostředí. Krajský soud měl za to, že výstavbu předmětných větrných elektráren bylo třeba považovat za „záměr“ ve smyslu § 3 písm. a) a přílohy č. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, přičemž nebylo možné akceptovat argumentaci žalovaného a osoby zúčastněné na řízení 2), že se v daném případě jednalo pouze o změnu záměru, která hodnocení nepodléhala. Změnu umístění stavby v rádech stovek metrů, byť v rámci téže parcely, nelze považovat za změnu záměru, ale za zcela nový záměr, který podléhá hodnocení dle § 45h a násl. zákona o ochraně přírody a krajiny. Stavebník tak měl v řízení povinnost předložit příslušné stanovisko orgánu ochrany přírody a žalovaný měl povinnost jej vyžadovat.

Krajský soud byl také toho názoru, že napadené rozhodnutí bylo nezákonné i z toho důvodu, že bylo vydáno pouze v řízení stavebním o změně nedokončené stavby (podle § 68 stavebního zákona z roku 1976); pokud totiž došlo ke změně umístění stavby, byl v rámci shodných parcel, mělo být o věci rozhodnuto v územním řízení. Napadené rozhodnutí tak nemělo oporu v územním rozhodnutí o umístění stavby, které bylo v daném případě vydáno ve sloučeném územním a stavebním řízení, neboť předmětem žalobou napadeného rozhodnutí byla právě změna umístění stavby. Nebyly tudíž posouzeny dopady změny umístění stavby na dotčené veřejné zájmy, jako např. na hlukové poměry, letecký provoz nebo krajinný ráz. Krajský soud uvedl, že ačkoli bylo podání žádosti o změnu stavby před jejím dokončením motivováno snahou vyhovět výsledku místního referenda občanů obce Petrovice, nebylo možné bez provedení územního řízení posoudit, zda změna skutečně povede k vyšší ochraně veřejných zájmů a zdraví občanů obce Petrovice.

Dle názoru krajského soudu nadto nebude v dalším řízení možné, aby žalovaný rozhodl o změně územního rozhodnutí postupem podle § 41 stavebního zákona z roku 1976, ale bude třeba vydat zcela nové územní rozhodnutí o umístění stavby za dodržení všech relevantních právních předpisů.

Osoba zúčastněná na řízení 2) (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. V prvé řadě namítala, že krajský soud nesprávně považoval změnu umístění dvou stožárů větrných elektráren za nový záměr, a nikoli za změnu dosavadního záměru. Za nový záměr nelze považovat pouhý přesun dvou stožárů VTE v rámci jedné lokality a stejných pozemků, které jsou navíc v územním plánu obce Petrovice a na základě územního rozhodnutí určeny k výstavbě VTE. Bylo by v rozporu se zásadami uvedenými v § 2 správního řádu, kdyby stavebník musel při každé změně umístění stavby na stejném pozemku žádat o nové územní rozhodnutí. Rozlišení pojmů „záměr“ a „změna záměru“ je přitom ve věci klíčové. Toto rozlišení vyplývá ze zákona o posuzování vlivů na životní pro-

středí; dle § 4 odst. 1 písm. c) tohoto zákona nepodléhala předmětná změna záměru posouzení vlivů na životní prostředí. V době vydání žalobou napadeného rozhodnutí se na záměr stěžovatele vztahovalo platné stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody a přesun týchž VTE v rámci stejných pozemků, lokality a území nebylo možné považovat za „záměr“, na který by dopadala povinnost opatřit si stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.

Stěžovatelka v této souvislosti krajskému soudu vytýkala, že nesprávně vyložil požadavky § 126 stavebního zákona z roku 1976. Stanoviska, vyjádření, souhlasy, posudky apod. orgánu ochrany přírody bylo možné vyžadovat jen, pokud to vyplývalo z tzv. složkových zákonů. Na danou věc se vztahovaly zákon o ochraně přírody a krajiny a zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, z nichž však takový požadavek nevyplýval.

Stěžovatelka také namítala, že závěr krajského soudu o potřebě provedení nového územního řízení je nesprávný. Vydáním žalobou napadeného rozhodnutí nedošlo ke změně podmínek územního rozhodnutí, ale pouze ke změně podmínek stanovených ve stavebním povolení. Pro dané území je přitom platné územní rozhodnutí ze dne 7. 1. 2005, vydané ve sloučeném územním a stavebním řízení, na jehož základě došlo k výstavbě VTE SO 2. Pokud by bylo provedeno nové územní řízení, platila by pro předmětné území dvě územní rozhodnutí, což je nepřípustné.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Z odůvodnění:

(...) Pokud jde o kasační námitku týkající se aplikace § 126 stavebního zákona z roku 1976, souhlasí Nejvyšší správní soud se závěrem, že stanoviska, vyjádření, souhlasy, posudky apod. orgánu ochrany přírody bylo možné v souladu s uvedeným ustanovením vyžadovat tehdy, když to vyplývalo z tzv. složkových zákonů. V rozsudku ze dne 29. 3. 2007, čj. 1 As 16/2006-54, č. 1201/2007 Sb. NSS, do-

spěl Nejvyšší správní soud k závěru, že účelem § 126 citovaného zákona byla vedle ochrany dalších důležitých veřejných zájmů zejména ochrana životního prostředí, přičemž tyto zájmy chrání tzv. „složkové zákony“, které tvořily právní okolí stavebního zákona z roku 1976 a které upřesňovaly, jaká povolení, závazná stanoviska, posudky nebo vyjádření byly v daném řízení podle stavebního zákona zapotřebí, případně zda byl souhlas orgánu, jež příslušné zájmy hájí, vůbec nutný.

Je však třeba vzít v potaz, že stěžovatelka požádala o změnu umístění části stavby dne 6. 2. 2006, tedy až poté, kdy dne 13. 1. 2005 nabylo účinnosti nařízení č. 28/2005 Sb. Jak již bylo uvedeno, byla tímto nařízením vymezena Ptáčí oblast Východní Krušné hory, a to k ochraně populace tetřívka obecného (*Tetrao tetrix*) a jeho biotopu. Ustanovení § 45h odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, v relevantním znění, mj. stanovilo, že „[j]akákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptáčí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek“. Navazující § 45i odst. 1 citovaného zákona, v relevantním znění, dodával, že „[t]en, kdo zamýšlí pořídit koncepci nebo uskutečnit záměr uvedený v § 45h odst. 1 [...], je povinen jejich návrh předložit orgánu ochrany přírody ke stanovisku, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými významný vliv na území evropsky významné lokality nebo ptáčí oblasti“. Samotné nařízení č. 28/2005 Sb. pak s odkazem na § 32 odst. 1 stavebního zákona z roku 1976 v § 3 odst. 1 písm. a) stanovilo, že v ptáčí oblasti, mimo současně zastavěné a zastavitelné území obcí, lze měnit druh pozemků a způsoby jejich využití jen s předchozím souhlasem příslušného orgánu ochrany přírody.

Je skutečností, že citovaná ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny pojem „záměr“ sama nedefinují, ale odkazují formou poznámky pod čarou na zákon o posuzování vlivů na životní prostředí. Ten pak v § 4 odst. 1 dále rozlišuje mezi pojmy „záměr“ a „změna záměru“. V dané věci však pro otázku, zda by-

lo třeba stanovisko orgánu ochrany přírody vydané podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny k tomu, zda může změna umístění části stavby mít významný vliv na danou ptáčí oblast, tj. na ochranu populace tetřívka obecného a jeho biotopu, a tedy zda by případně následně bylo třeba provést hodnocení tohoto vlivu na populaci tetřívka obecného a jeho biotop podle § 45h a § 45i citovaného zákona, není rozhodné, zda bylo toto nové umístění dvou stožárů VTE třeba považovat za nový záměr nebo takovou jeho změnu, která podléhala podle § 4 odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životního prostředí, v tehdy účinném znění, posuzování podle tohoto zákona, či nikoliv.

Tato skutečnost je podstatná pouze pro závěr o tom, zda bylo třeba změnu umístění části stavby podrobit novému celkovému posouzení vlivů na životní prostředí, resp. jemu předcházejícímu zjišťovacímu řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, nebo zda postačuje původní posouzení, jež vyústilo do stanoviska k posouzení vlivů původního záměru na životní prostředí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství ze dne 26. 7. 2004, jehož trvajících platnosti se dovolávali jak žalovaní, tak stěžovatelka. Jednalo se však v každém případě o posouzení záměru z hlediska „obecných“ vlivů na životní prostředí; přitom povinnost podrobit daný záměr zjišťovacímu řízení vyplývala přímo z § 4 odst. 1 písm. b) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Stavba předmětných větrných elektráren, o nichž probíhalo ode dne 27. 10. 2004 sloučené územní a stavební řízení, totiž bezpochyby spadala mezi záměry uvedené v příloze č. 1 kategorii II citovaného zákona, které vyžadují provedení zjišťovacího řízení.

Z hlediska „naturového“ posouzení podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny však v každém případě musí být nové umístění dvou stožárů VTE považováno za samostatný záměr ve smyslu citovaných ustanovení zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, protože původní záměr umístění a stavby stožárů VTE takto samostatně posuzován nebyl, neboť daná ptáčí oblast v době

posuzování původního záměru ještě neexistovala. Jakkoli ze správního spisu vyplývá, že v rámci obecného hodnocení vlivů původního záměru nejen na živou přírodu, ale na veškeré složky životního prostředí a na veřejné zdraví (viz § 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí), byl posuzován také potenciální vliv původního záměru na avifaunu, včetně populace tetřívka obecného, jednalo se, jak již bylo řečeno, pouze o jednu z dílčích řešených otázek v rámci celkového procesu EIA. Toto posouzení tedy v žádném případě nemůže být považováno za speciální stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody [byť jím je v daném případě rovněž Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství – srov. § 22 písm. a) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a § 77a odst. 3 písm. w) zákona o ochraně přírody a krajiny, v relevantním znění] podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a případně na něj navazující speciální „*naturové*“ hodnocení věnované výlučně otázce dopadu záměru na ochranu populace tetřívka obecného a jeho biotopu v dané ptačí oblasti. Takové stanovisko k původnímu záměru vydáno nebylo a ani případné následné hodnocení provedeno nebylo, a to právě proto, že daná ptačí oblast v tu dobu ještě neexistovala.

Je tedy třeba důsledně odlišovat obecné posuzování vlivů záměru na životní prostředí (případně jemu předcházející zjišťovací řízení) podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí od speciálního posuzování vlivů záměru na evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, tj. v tomto případě na populaci a biotop tetřívka obecného v dané ptačí oblasti vyhlášené nařízením vlády č. 28/2005 Sb. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že i „*naturové*“ hodnocení procesně probíhá, až na odchylky stanovené přímo v citovaných ustanoveních zákona o ochraně přírody a krajiny, podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (viz § 45h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny); má však jiný (specificky zaměřený) obsah než obecný proces EIA (k tomu viz Miko, L.; Borovičková, H. a kol. *Zákon o ochraně pří-*

rody a krajiny. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2007, s. 218). V argumentaci žalovaného a zčásti i stěžovatele jsou tyto dvě otázky zcela nesprávně směřovány.

S uvedenými závěry pak úzce souvisí i skutečnost, že žalovaný sice v oznámení ze dne 13. 2. 2006 uváděl, že žádostí stěžovatele o změnu umístění dvou stožárů VTE bylo zahájeno „*sloučené územní a stavební řízení o změně stavby před jejím dokončením*“, fakticky však postupoval a rozhodl výhradě podle § 68 stavebního zákona z roku 1976, tj. o změně stavby před jejím dokončením. Rovněž tento postup hodnotí Nejvyšší správní soud jako nezákonný. Je totiž třeba souhlasit s názorem krajského soudu, že došlo-li ke změně umístění stavby, byť se jednalo o stejné parcely, mělo být o věci rozhodnuto v územním řízení; žalobou napadené rozhodnutí tak nemělo oporu v územním rozhodnutí o umístění stavby.

Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2005 totiž bylo vydáno ve sloučeném územním a stavebním řízení ve smyslu § 32 odst. 3 stavebního zákona z roku 1976. Územní rozhodnutí přitom dle § 39 tohoto zákona muselo obsahovat (a v daném případě také obsahovalo) určení umístění stavby na pozemku (viz Doležal, J. a kol. *Stavební zákon v teorii a praxi*. 11. vydání. Praha : Linde Praha, a. s., 2005, s. 103); cílem územního řízení tak bylo mj. rozhodnout o konkrétním umístění stavby na stavebním pozemku, přičemž byla zároveň sledována ochrana rozličných veřejných zájmů. Na této skutečnosti se nic neměnilo ani v případě, že bylo rozhodováno ve sloučeném územním a stavebním řízení, jehož výsledkem bylo pouze jedno rozhodnutí, mezi jehož podmínky dle § 20 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona, ovšem patřilo stanovení umístění stavby na pozemku.

Z uvedeného plyne, že i ve sloučeném stavebním a územním řízení bylo třeba dostát požadavkům obou těchto řízení, byť výsledkem bylo pouze jediné rozhodnutí. Totéž platilo pro případné změny tohoto rozhodnutí, docházelo-li ke změně umístění stavby; a to už z toho důvodu, že sloučené územní a staveb-

ní řízení se týkalo konkrétního umístění stavby na pozemku a k tomuto umístění se vyjadřovaly dotčené orgány státní správy.

Je přitom zřejmé, že v případě žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 25. 5. 2006 žalovaný, jak již bylo řečeno, fakticky postupoval pouze dle § 68 stavebního zákona z roku 1976, přičemž žádost stěžovatele o změnu stavby před jejím dokončením ve smyslu citovaného ustanovení projednal pouze „*v rozsahu, v jakém se změna dotýká práv, právem chráněných zájmů nebo povinností účastníků stavebního řízení, jakož i zájmů chráněných dotčenými orgány státní správy*“. Skutečnost, že věc měla být projednána v prvé řadě v územním řízení, potvrzuje např. § 62 odst. 1 písm. a) citovaného zákona, dle něhož „*[v]e stavebním řízení stavební úřad přezkoumá zejména, zda dokumentace splňuje podmínky územního rozhodnutí*“. Dle § 32 odst. 1 téhož zákona bylo možné stavby umísťovat jen na základě územního rozhodnutí, a žalovaný přitom fakticky změnil územní rozhodnutí pouze rozhodnutím vydaným ve stavebním řízení.

K tomu dlužno dodat, že v případě žádosti stěžovatelky o změnu stavby před jejím dokončením se jednalo především o změnu v umístění části stavby, přičemž stavba samotná nedoznala zásadních změn. V takovém případě bylo třeba trvat na tom, aby tato změna byla v souladu s územním rozhodnutím, přičemž o změně územního rozhodnutí bylo možné rozhodnout opět ve sloučeném územním a stavebním řízení ve smyslu § 32 odst. 3 a § 65 stavebního zákona z roku 1976, který stanovil, že „*[s]e stavebním řízením se spojuje, pokud to nevyklučuje povaha věci nebo nestanoví-li zvláštní předpisy jinak, i jiná řízení nutná k uskutečnění stavby*“ (viz také citovaný komentář ke stavebnímu zákonu, s. 145–146).

Posouzení změny umístění stavby na zájmy chráněné zvláštními předpisy, včetně jednotlivých složkových zákonů v oblasti ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, tak v souladu s § 126 stavebního zákona z roku 1976 mělo proběhnout v novém územním řízení, případně ve sloučeném řízení o změně

umístění stavby a změně stavby před jejím dokončením. Krajský soud byl ovšem toho názoru, že ve věci nebyl možný postup dle § 41 uvedeného zákona, který upravoval možnost změny územního rozhodnutí, neboť se v daném případě ve smyslu tohoto ustanovení nezměnila „*územně plánovací dokumentace nebo jiné podklady pro územní rozhodnutí nebo podmínky v území*“. Nejvyšší správní soud však nevyklučuje, jak již bylo naznačeno, že v tomto případě – vzhledem k tomu, že stěžovatelka žádost o změnu umístění stavby reagovala na výsledky místního referenda – mohlo dojít ve sloučeném územním a stavebním řízení ke změně územního rozhodnutí a nemuselo proběhnout zcela nové územní řízení. V tomto směru odkazuje Nejvyšší správní soud na § 94 stavebního zákona z roku 2006, který upravuje otázku změny územního rozhodnutí obdobně, jak to činil § 41 stavebního zákona z roku 1976. Zde odborná literatura s ohledem na kontext věci a možnost široké interpretace pojmu „*změna podmínek v území*“ dovozuje, že „*ačkoli podmínky pro změnu územního rozhodnutí jsou [...] vymezeny na první pohled poměrně striktně, lze výčet důvodů pro změnu územního rozhodnutí pokládat spíše za demonstrativní. Není důvod neumožnit žadatelé pro případ částečné změny jeho záměru možnost dosáhnout změny územního rozhodnutí nezbytné pro realizaci takto pozměněného záměru. S ohledem na to, že se jedná o omezení vlastnického práva volně nakládat se svou věcí (pozemkem) podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv, je třeba vykládat toto omezení restriktivně (pro libertate). Ostatně podmínka, jestliže se změnilly podmínky v území je dostatečně široká, aby mohla umožnit změnu územního rozhodnutí na žádost žadatele prakticky kdykoli. Žádost o změnu územního rozhodnutí musí být však věcně odůvodněna a stavební úřad v řízení o změně územního rozhodnutí musí důvody uvedené žadatelem vyhodnotit, zda změnu územního rozhodnutí umožňují. Tuto úvahu musí stavební úřad přezkoumatelným způsobem popsat v odůvodnění rozhodnutí. Samotné podání žádosti o změnu územního rozhodnutí není důvodem pro*

rozhodnutí o změně územního rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 4. 2009, čj. 2 As 68/2008-127)“ (Potěšil, L.; Roztočil, A.; Hrušová, K.; Lachmann, M. *Stavební zákon – online komentář*. 2. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2013).

Podstatné je však především to, že, jak již konstatoval krajský soud, ve věci mohla být v důsledku změny umístění stavby dotčena celá řada veřejných zájmů chráněných zvláštními předpisy a tyto otázky měly být v územním řízení ve spolupráci s dotčenými orgány státní správy v souladu s § 126 stavebního zákona z roku 1976 a zvláštními zákony řádně posouzeny, což se nestalo, resp. stalo se tak jen v omezené a nedostatečné podobě, když stěžovatelka doložila z nezbytných vyjádření a stanovisek dotčených orgánů státní správy pouze vyjádření vojenské ubytovací a stavební správy Litoměřice a magistrátu města Ústí nad Labem, odboru životního prostředí (pouze k otázkám ochrany krajinného rázu, vodního hospodářství, ochrany zemědělského půdního fondu, státní správy lesů a odpadového hospodářství). Přitom, jak již bylo řečeno, ze správního spisu nevyplývá, že by např. další příslušný orgán ochrany přírody, Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního

prostředí a zemědělství, vůbec byl kontaktován. Na tomto nezákonném postupu pak nemůže nic změnit, jak správně konstatoval krajský soud, ani „*interní sdělení*“ právě Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ze dne 15. 6. 2007, podle něhož změna umístění 2 stožárů VTE nebude mít vliv na území evropsky významných lokalit nebo ptačích oblastí, a to už jen z toho důvodu, že časově následuje až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Krajskému soudu je třeba přisvědčit i v tom, že by nemělo žádný smysl provádět v řízení před krajským soudem důkaz spisem Krajského úřadu Ústeckého kraje, jestliže nezbytné stanovisko tohoto orgánu ochrany přírody vydané podle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny není součástí správního spisu v předmětné věci ani se o něm žalobou napadené rozhodnutí nezmiňuje a ani žalovaný či stěžovatelka netvrdí, že by takové stanovisko krajský úřad pro účely daného řízení vydal.

Byť tedy Nejvyšší správní soud korigoval některé dílčí závěry krajského soudu, dospěl ze všech uvedených důvodů k závěru, že kasační stížnost jako celek není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

2864

Doprava: vyřazení vozidla z registru silničních vozidel

k § 13 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění zákonů č. 478/2001 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 103/2004 Sb., č. 226/2006 Sb. a č. 383/2008 Sb.

Z žádného ustanovení zákona č. 56/2001 Sb. nelze dovodit, že žádost o trvalé vyřazení vozidla z registru silničních vozidel ve smyslu § 13 odst. 2 tohoto zákona může podat pouze vlastník zapsaný v registru. Může tak učinit také vlastník vozidla v registru neevidovaný, který však relevantními důkazy prokáže své vlastnické právo k vozidlu.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 6. 2012, čj. 22 A 208/2010-27)^{*)}

Prejudikatura: č. 543/2005 Sb. NSS.

Věc: Mgr. et Ing. Michal S., Ph.D., proti Krajskému úřadu Olomouckého kraje o trvalé vyřazení vozidla z registru vozidel.

^{*)} Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě odmítl usnesením ze dne 28. 11. 2012, čj. 8 As 94/2012-20.

Žadostí podanou u správního orgánu I. stupně dne 17. 12. 2008 požádal žalobce o trvalé vyřazení vozidla z registru s tím, že vozidlo zaniklo, neboť jako vlastník, který je získal od předchozího majitele, zjistil, že je technicky nezpůsobilé k provozu na komunikacích, a proto je nechal do týdne od jeho nabytí ekologicky zlikvidovat. K žádosti připojil potvrzení o převzetí autovraku vystavené provozovatelem zařízení ke sběru autovraků podle zvláštního právního předpisu a velký technický průkaz vozidla. Správní orgán I. stupně sdělením ze dne 9. 1. 2009 žalobce informoval, že k vyřazení vozidla je nutné nejprve provést změnu vlastníka – převod na dědice, k čemuž je třeba doložit rozhodnutí okresního soudu o dědictví a dále je třeba doložit dva kusy vydaných SPZ. Žalobce v podání ze dne 15. 1. 2009 uvedl, že věc, která zanikla, nelze převádět na jiného vlastníka a poukázal na § 14 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., podle kterého se registrační značka neodevzdává v případě, že bylo silniční motorové vozidlo vyřazeno z provozu z důvodu zániku nebo odcizení, přičemž uvedl, že značky nevlastní a že byly zřejmě zničeny při zániku vozidla. Dle potvrzení Okresního soudu v Šumperku ze dne 6. 4. 2004 ve věci projednání dědictví po Karlu V. vozidlo soud vydal zůstavitelově dceři Mgr. Anně S. na základě usnesení Okresního soudu v Šumperku. Mgr. Anna S. podáním ze dne 12. 2. 2009 správnímu orgánu I. stupně sdělila, že žádné vozidlo nikdy nepřevzala a je pravděpodobné, že otec je prodal nebo daroval několik let před svou smrtí.

Usnesením ze dne 25. 2. 2009 správní orgán I. stupně řízení přerušil za účelem odstranění nedostatků podání. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž žalovaný rozhodl dne 29. 4. 2009 tak, že odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Dne 21. 5. 2009 správní orgán I. stupně řízení ve věci trvalého vyřazení vozidla z registru vozidel zastavil. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž žalovaný rozhodl dne 24. 7. 2009.

Toto rozhodnutí bylo na základě žaloby žalobce zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 2. 2010, čj. 22 Ca

245/2009-25, které nabylo právní moci dne 6. 4. 2010. Krajský soud mimo jiné uvedl, že pokud osoba vydávající se za vlastníka vozidla není v registru evidována, musí své vlastnictví prokázat jinými důkazy. Jestliže žadatel své vlastnictví k vozidlu neprokáže, nejde o neodstranění vady podání ve smyslu § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu, ale o neunesení důkazního břemene, které může mít za následek zamítavé rozhodnutí ve věci.

V dalším řízení žalobce předložil správnímu orgánu I. stupně kupní smlouvu uzavřenou podle § 588 občanského zákoníku mezi žalobcem a Luisem C., jejímž předmětem bylo předmětné vozidlo. Smlouva byla uzavřena dne 15. 3. 2008. Správní orgán I. stupně v rozhodnutí ze dne 22. 7. 2010 žádost žalobce o trvalé vyřazení vozidla z registru silničních vozidel zamítl. V odůvodnění rozhodnutí k předložené kupní smlouvě uvedl, že je v ní jako předcházející vlastník vozidla uveden Luis C., avšak ani tato osoba ani žadatel nebyli jako vlastníci ani jako provozovatelé vedeni v registru vozidel. Zákon č. 56/2001 Sb. vyžaduje nutnost doplnit vlastníka a provozovatele dle § 6 odst. 5 v souvislosti s § 4 odst. 4 stejného zákona a o trvalé vyřazení vozidla z registru silničních vozidel pak může žádat pouze vlastník, který je uveden v registru vozidel a zapsán v technickém průkazu. Za dané situace nebylo možné dokončit řízení ve věci trvalého vyřazení uvedeného vozidla z registru, protože nebyl dodržen zákon č. 56/2001 Sb. Správní orgán I. stupně ve svých závěrech mj. vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2005, čj. 4 As 26/2003-59, č. 543/2005 Sb. NSS.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, o němž žalovaný rozhodl dne 25. 10. 2010, v němž dospěl k závěru, že nově předložená kupní smlouva k vozidlu na změnu vlastníka neměla vliv. Ztotožnil se se závěry správního orgánu I. stupně, že nebyla-li splněna povinnost aktualizace údajů vyplývajících z § 6 a § 11 zákona č. 56/2001 Sb. v registru vozidel ze strany kteréhokoliv vlastníka, jenž vozidlo nabyt, nebylo možné dále vozidlo trvale administrativně vyřadit z registru. Ignorance povinnosti hlásit změny o údajích

zapisovaných v registru vozidel měla negativní důsledky v tom, že další administrativní změny v registru vozidel byly nadále blokovány, pakliže ze strany žadatelů nebyl doložen způsob nabytí vlastnictví právě od osoby naposledy evidované v registru vozidel jako vlastníka. Dále žalovaný uvedl, že Krajský soud v Ostravě ve shora citovaném rozsudku čj. 22 Ca 245/2009-25 zrušil napadené rozhodnutí pouze z procesních důvodů a současně konstatoval, že odvolatel neunesl důkazní břemeno. Žalovaný dospěl k závěru, že v posuzované věci bylo třeba se zabývat nikoliv fyzickým vlastněním vozidla, ale existencí práva žádat vozidlo administrativně a trvale vyřadit a zde, pakliže nebyly splněny podmínky zákona č. 56/2001 Sb., nebylo možné k vyřazení vozidla přistoupit. Definice vlastníka dané občanským zákoníkem se nelze dogmaticky držet v případě provádění změn v registru vozidel, neboť výsledkem by byla naprostá neaktuálnost údajů o vlastnících a vozidlech uvedených v registru, jelikož by vznikla situace, že by jakýkoliv občan byl oprávněn žádat o trvalé vyřazení vozidla, které je evidováno v registru na jiného vlastníka a příslušný správní orgán by žádosti vyhověl s vědomím, že mu byla předložena kupní smlouva, v níž nejsou údaje relevantním způsobem ověřeny.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce uvedl, že trvá na tom, že nabytí vlastnictví vozidla prokázal předložením originálu kupní smlouvy. Tuto skutečnost správní orgány obou stupňů nijak nepochybnily. Žalobce namítl, že postupem správních orgánů obou stupňů bylo již několik let uměle udržováno v registru vozidel vozidlo, které již od konce roku 2008 fyzicky neexistovalo. Takové jednání nebylo v souladu se zákonem č. 56/2001 Sb. ani se správním řádem. Ekologicky zlikvidované, a tedy zaniklé vozidlo je namístež z registru vozidel neprodleně vyřadit, aby registr odrážel realitu. Žalobce dále argumentoval, že automobil jako věc movitou lze nabývat mj. podle § 133 odst. 1 občanského zákoníku na základě kupní smlouvy. Registr vozidel nemá postavení registru nemovitostí, kdy při převodu nemovitosti vlastnictví vzniká až

okamžikem zapsání této skutečnosti do katastru nemovitostí katastrálním úřadem. U movitých věcí je tomu jinak. Věc (v daném případě vozidlo), která zanikla, nelze na nikoho převádět fakticky ani právně, jak se o to správní orgán I. stupně po celou dobu snaží. Žalovaný musí v souladu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod pro účely správního řízení o vyřazení vozidla z registru vozidel plně respektovat jako vlastníka faktického vlastníka vozidla, pokud ten prokáže své vlastnictví. Žalovaný je ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným soudem v citovaném rozsudku čj. 22 Ca 245/2009-25. Žalovaný má povinnost v řízení postupovat hospodárně a neplýtvat veřejnými prostředky, časem a energií žalobce (§ 6 odst. 2 správního řádu).

Žalovaný ve vyjádření uvedl, že podle jeho názoru žalobce nepochopil správně obsah citovaného rozsudku čj. 22 Ca 245/2009-25, jelikož soud v předchozím postupu správních orgánů shledal porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, neboť správní orgán I. stupně řízení zastavil, ačkoliv měl ve věci rozhodnout meritorně. Z obsahu rozsudku je podle žalovaného zřejmé, že krajský soud neuložil správnímu orgánu povinnost vyřadit předmětné vozidlo z registru, naopak žalobce neunesl důkazní břemeno, když neprokázal nabytí vlastnictví k vozidlu. Tuto podmínku nesplnil žalovaný do doby rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

Krajský soud v Ostravě rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 56/2001 Sb. „[r]egistr silničních vozidel je evidencí silničních motorových vozidel, přípojných vozidel a provozovatelů těchto vozidel. Součástí evidence silničních motorových vozidel je evidence paměťových karet vozidel, která jsou vybavena podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství záznamovým zařízením.“

Podle § 13 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb. „[o]becní úřad obce s rozšířenou působností

trvale vyřadí vozidlo z registru na žádost jeho vlastníka. Tuto skutečnost vyznačí v technickém průkazu vozidla a v registru silničních vozidel. Se žádostí o trvalé vyřazení vozidla z registru silničních vozidel předloží vlastník motorového vozidla potvrzení o převzetí autovraku vystavené provozovatelem zařízení ke sběru autovraků podle zvláštního právního předpisu. Vlastník vozidla přitom odevzdá tabulky s přidělenou registrační značkou. Jedná-li se o žádost o trvalé vyřazení vozidla z registru silničních vozidel podle odstavce 1 písm. a), je vlastník motorového a přípojného vozidla povinen doložit způsob jeho zániku nebo jejich dalšího využití.“

Podle § 133 odst. 1 občanského zákoníku „[p]řevádí-li se movitá věc na základě smlouvy, nabyvá se vlastnictví převzetím věci, není-li právním předpisem stanoveno nebo účastníky dohodnuto jinak“.

Podle § 123 občanského zákoníku „[v]lastník je v mezích zákona oprávněn předmět svého vlastnictví držet, užívat, požívat jeho plody a užítky a nakládat s ním“.

Žalobní námitku směřující proti závěru správních orgánů obou stupňů, že žalobce nemohl jako vlastník motorového vozidla podat žádost o jeho trvalé vyřazení z evidence silničních vozidel, pokud nebyl vlastníkem zapsaným v registru silničních vozidel, shledal krajský soud důvodnou. Dle shora citovaného § 13 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb. lze vyřadit vozidlo z registru silničních vozidel na žádost jeho vlastníka. Z žádného ustanovení zákona č. 56/2001 Sb. přitom nevyplývá, že tímto vlastníkem je pouze vlastník zapsaný v registru silničních vozidel. Jak judikoval Nejvyšší správní soud v již shora citovaném rozsudku čj. 4 As 26/2003-59, zákon č. 56/2001 Sb. „vytváří veřejnoprávní systém evidence silničních motorových vozidel, jehož hlavním účelem je zajistit, aby na pozemních komunikacích byla provozována pouze vozidla splňující předepsané technické podmínky a s uzavřeným pojištěním odpovědnosti z jejich provozu. Registrace vozidla nemá sama o sobě žádné právní následky v oboru soukromého práva, především práva vlastnického,“ jelikož zákon č. 56/2001 Sb. ačkoliv užívá

pojem vlastníka vozidla jako pojem klíčový, legálně jej nedefinuje, takže v tomto ohledu je nezbytné vycházet z občanského zákoníku, a to zejména z § 123 a násl. Dále Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že „[v]lastníkem vozidla ať již v registru vozidel registrovaného či nikoli, je tedy osoba, která podle předpisů práva občanského (viz zejména § 132 občanského zákoníku), nabyla k vozidlu vlastnické právo a toto nepozbyla. Pro nabytí a pozbytí vlastnictví k silničním vozidlům, bez ohledu na skutečnost, zda jsou v okamžiku nabytí či pozbytí vlastnictví v registru vozidel registrována či nikoli, platí stejná pravidla jako pro kterékoli jiné movité věci, neboť žádný k občanskému zákoníku speciální právní předpis nestanoví jinak. Při nabytí vlastnictví na základě smlouvy tedy platí § 133 odst. 1 občanského zákoníku, podle něhož v takovém případě vlastnictví přechází převzetím věci, není-li účastníky dohodnuto jinak.“ V posuzované věci krajský soud neshledal žádný skutkový a právní důvod, pro který by se měl od tohoto právního názoru Nejvyššího správního soudu odchýlit. Krajský soud dodává, že skutečnost, že žalobce není vlastníkem evidovaným v registru silničních vozidel, je z hlediska jeho práva podat žádost ve smyslu § 13 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb. právně irelevantní. Rozhodující je, zda bylo jeho vlastnictví k silničnímu vozidlu jakožto předmětu evidenčního úkonu, jehož provedení je podanou žádostí po správním orgánu požadováno, prokázáno. V posuzované věci žalovaný argumentuje předchozím zrušujícím rozsudkem krajského soudu čj. 22 Ca 245/2009-25, kde se podle jeho tvrzení krajský soud vyjádřil tak, že žalobce neunesl důkazní břemeno. V uvedeném rozsudku na straně 3 odst. 3 krajský soud výslovně uvedl: „Pokud osoba vydávající se za vlastníka vozidla není v registru evidována, musí své vlastnictví prokázat jinými důkazy. Jestliže žadatel své vlastnictví k vozidlu neprokáže, nejde o neodstranění vady podání ve smyslu § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu, ale o neunesení důkazního břemene, které může mít za následek zamítavé rozhodnutí ve věci.“ Tento závěr sice odpovídal obsahu správního spisu, neboť vlast-

nictví silničního vozidla podle tehdejšího obsahu správního spisu žalobce pouze tvrdil a žádným způsobem neprokázal, nicméně tento závěr krajského soudu má také obecnou platnost v tom, že pro posouzení, zda osoba podávající žádost ve smyslu § 13 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., která není zapsaná v rejstříku, je vlastníkem silničního vozidla, je prokázání vlastnictví tohoto vozidla rozhodující právní skutečností. V posuzované věci v dalším řízení následujícím po zrušujícím rozsudku krajského soudu se důkazní situace změnila, jelikož žalobce doplnil své tvrzení o vlastnictví silničního vozidla předloženou kupní smlouvou ze dne 15. 3. 2008. Správní orgány, aniž by tuto smlouvu jakkoli zpochybnily, shodně dospěly k závěru, že jde o důkaz pro posouzení věci právně irelevantní, neboť o vyřazení vozidla z registru silničních vozidel může žádat pouze vlastník, který je uveden v registru vozidel a zapsán v technickém průkazu. Tyto závěry správních orgánů obou stupňů jsou podle názoru krajského soudu zcela neakceptovatelné. V současné době je v registru vozidel správního orgánu I. stupně evidován jako vlastník vozidla zemřelý Karel V. Podle názoru správních orgánů obou stupňů je nezbytné doplnit do registru vozidel údaje o následujícím vlastníku vozidla, jímž byla podle sdělení Okresního soudu v Šumperku ze dne 6. 4. 2004 na základě projednání dědictví po Karlu V. Mgr. Anna S., eventuálně doplnit také údaje o případných dalších následných vlastnících, neboť, jak se vyjádřil žalovaný v napadeném rozhodnutí (s. 4), vozidlo je v registru vozidel „*administrativně blokováno*“ absencí iniciativy vlastníka (eventuálně vlastníků) následujícího po zemřelém Karlu V. Jakkoliv lze souhlasit s tím, že ideálním stavem evidence vozidla v registru vozidel je registrace všech po sobě jdoucích vlastníků příslušného vozidla, nelze z žádného ustanovení zákona č. 56/2001 Sb. dovodit, že by přerušení kontinuity registro-

vaných vlastníků bylo překážkou pro „*posledního*“ vlastníka v řadě z pohledu legitimacy jeho právních úkonů učiněných ve smyslu citovaného zákona za předpokladu, že své vlastnictví prokáže. Jak již bylo zmíněno shora, žalobce v dalším řízení své vlastnictví prokázal předloženou kupní smlouvou ze dne 15. 3. 2008, kterou však správní orgány jako důkaz ani nevyhodnotily a shodně dospěly k závěru, že žádost může podat pouze vlastník evidovaný v registru silničních vozidel. Jak již bylo shora uvedeno, krajský soud vycházejí mj. z názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v citovaném rozsudku čj. 4 As 26/2003-59 považuje tento právní názor za rozporný se zákonem č. 56/2001 Sb., a proto dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné. Názor žalovaného, že akceptace prokázání vlastnictví vozidla pouze z hlediska soukromoprávního bez zřetele na obsah evidence v registru vozidel by mohla vést ke stavu, kdy registr nebude odrážet reálný stav, považuje krajský soud za neopodstatněný, a to zvláště s ohledem na situaci, jež vznikla v této posuzované věci, kdy evidence v registru je se skutečným stavem v naprostém rozporu (registrované vozidlo zřejmě již od roku 2008 fakticky neexistuje a osoba stále evidovaná jako jeho vlastník zemřela v roce 2003). Prokázání vlastnictví vozidla z hlediska soukromoprávního nemůže mít podle názoru krajského soudu za následek zkresení reálného stavu v evidenci vozidel, bude-li učiněno právně relevantními důkazy, jež správní orgány řádně vyhodnotí.

Na základě shora uvedené argumentace krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a současně věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Při novém projednání věci je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Ve věci bylo rozhodnuto bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.

Zbraně a střelivo: znehodnocování zbraně; povinnosti držitele zbrojní licence

k § 39 odst. 2 písm. a) a písm. b) a § 76d odst. 2 písm. a) a písm. b) zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních), ve znění zákona č. 484/2008 Sb.

I. Správní delikt podle § 76d odst. 2 písm. a) zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, je spáchán jakýmkoli nedodržením postupu podle § 39 odst. 2 písm. a) citovaného zákona při znehodnocování zbraně kategorie A, B nebo C, aniž by bylo nutné zkoumat, zda zvolený postup, byť odporující právní úpravě, naplňuje účel znehodnocení zbraně, tj. zbavení zbraně střelbyschopnosti a znemožnění její obnovy.

II. Použití jakékoliv jiné kontrolní znehodnocovací značky, než přidělené Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva, je porušením povinnosti stanovené § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, a tedy naplněním skutkové podstaty správního deliktu podle § 76d odst. 2 písm. b) téhož zákona. Tvzení žalobce, že použítá, byť chybná, kontrolní znehodnocovací značka nezaměnitelným způsobem informuje o tom, že znehodnocení zbraně provedl právě on, je pro posouzení otázky, zda žalobce daný správní delikt spáchal, nerozhodné.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, ze dne 13. 3. 2013, čj. 52 A 73/2012-49)

Prejudikatura: č. 1926/2009 Sb. NSS a č. 2672/2012 Sb. NSS; nálezn Ústavního soudu č. 142/1999 Sb. ÚS (sp. zn. IV. ÚS 279/99).

Věc: Milan J. proti Policejnímu prezidiu České republiky, Ředitelství služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, o uložení pokuty.

Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, rozhodnutím ze dne 18. 6. 2012 vyslovilo, že žalobce spáchal správní delikty podle § 76d odst. 2 písm. a) a b) zákona o zbraních, a to tím, že jako držitel zbrojní licence dne 7. 12. 2011 nedostatečně znehodnotil 8 kusů zbraní kategorie A, samopalů, značka výrobce ČZ, vzor 61, ráže 7,65 mm Browning, způsobem, který není v souladu s § 1 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 371/2002 Sb., kterou se stanoví postup při znehodnocování a ničení zbraně, střeliva a výrobě jejich řezů, neboť u všech zbraní bylo zjištěno, že není provedeno zaslepení hlavně v nábojové komoře vložení ocelového kolíku o průměru nábojové komory (v nábojové komoře je

vložena součást s vnějším závitem, která nevyplňuje celý průměr nábojové komory), a zbraně označil kontrolní znehodnocovací značkou s registračním číslem 158/0, třebaže mu bylo přiděleno registrační číslo 158/10, tedy žalobce při znehodnocování zbraní kategorie A nedodržel postup stanovený prováděcím právním předpisem, čímž porušil povinnost držitele zbrojní licence ustanovenou § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních, a nedodržel povinnost označit znehodnocenou zbraň kontrolní znehodnocovací značkou přidělenou za podmínek stanovených prováděcím právním předpisem Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva, čímž porušil povinnost držitele zbrojní licence ustanovenou § 39 odst. 2 písm. b) zákona o zbraních.

Za spáchané správní delikty byla žalobci rozhodnutím krajského ředitelství uložena podle § 76d odst. 10 písm. a) zákona o zbraních pokuta ve výši 25 000 Kč a podle § 76e odst. 1 písm. a) téhož zákona propadnutí všech 8 kusů zbraní.

Žalobce podal proti rozhodnutí krajského ředitelství odvolání, které žalovaný dne 29. 10. 2012 zamítl a rozhodnutí krajského ředitelství potvrdil.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, v níž se domáhal zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, alternativně snížení pokuty a upuštění od uložení sankce propadnutí věci s odůvodněním, že rozhodnutí žalovaného i správního orgánu I. stupně jsou nezákonná, neboť některé závěry nemají oporu v provedeném dokazování, uložena pokuta je nepřiměřeně vysoká a trest propadnutí věci byl vůči žalobci aplikován zcela nedůvodně. Tato obecná tvrzení žalobce konkretizoval v následujících žalobních bodech:

1. Žalobci byla přidělena znehodnocovací značka s reg. č. 158/10. Na zbraních je umístěna značka s reg. č. 158/0. Správní orgány však postupovaly, jako by předmětné zbraně nebyly opatřeny žádnou kontrolní znehodnocovací značkou, a nebylo tedy možné zjistit, který subjekt znehodnocení provedl. Toto však neodpovídá skutečnosti, neboť i značka s registračním číslem 158/0 informuje zcela nezaměnitelným způsobem o tom, že znehodnocení provedl právě žalobce, jelikož značka s pořadovým číslem 158 byla přidělena jemu a s ohledem na způsob přidělování značek Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva je zcela zřejmé, že nikomu jinému nebyla a nebude přidělena značka s pořadovým číslem 158 ani s jiným číslem než 10 za lomítkem, vyjadřujícím rok přidělení. Uložení pokuty v přiměřené výši by tedy zřejmě nebylo možné označit za nezákonné, takovou pokutou však není pokuta udělená v částce přesahující cenu všech dotčených zbraní. Navíc správní orgán I. stupně, který prováděl kontrolu znehodnocení zbraní, měl žalobce po zjištění chybné znehodnocovací značky

na zbraních vyzvat k nápravě. Takovým postupem by nebyl negativně dotčen institut kontroly, naopak tento by byl zcela naplněn, neboť by došlo k odstranění původně zjištěného závadného stavu a řízení o správním deliktu podle § 76d odst. 2 písm. b) zákona o zbraních by vůbec nemuselo být zahájeno.

2. Ve vztahu k provedenému zaslepení hlavně žalobce především namítal, že nebylo prokázáno bez důvodných pochybností, že se v nábojových komorách všech osmi hlavní nachází součást s vnějším závitem nevyplňující celý průměr nábojové komory. Z RTG snímků nevyplývá, že je na každém z nich jiná zbraň a že se jedná právě o snímky předmětných osmi žalobcem znehodnocených zbraní. Uvedené snímky měly být pořízeny během kontroly prováděné správním orgánem I. stupně během správního řízení. O pořizování snímků nebyl žalobce vyrozuměn, neměl možnost se ho účastnit. Závěry vyplývající z těchto RTG snímků neformulovaly správní orgány, ale odborné pracoviště Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, které na základě žádosti správního orgánu I. stupně a jím ke zkoumání předložených 2 kusů zbraní výrobních čísel D9255 a S4673 vypracovalo odborné vyjádření ze dne 25. 1. 2012. V citovaném odborném vyjádření je uvedeno, že v obou samopalech předložených ke zkoumání je v nábojové komoře vložena součást s vnějším závitem, která má charakter šroubu. Správní orgán I. stupně však toto zjištění vztáhl i na zbývajících šest samopalů a jeho nezákonný postup žalovaný akceptoval. I kdyby však bylo prokázáno, že součást s vnějším závitem se nachází v hlavních všech osmi samopalech, nemohlo by to být samo o sobě důvodem pro řízení o správním deliktu. Takové řízení by bylo odůvodněné pouze v případě, že by znehodnocení provedené žalobcem bylo méně kvalitní, než znehodnocení odpovídající doslovnému znění vyhlášky č. 371/2002 Sb. Toto ovšem prokázáno nebylo, závěr správních orgánů o tom, že znehodnocení provedené žalobcem usnadňuje reaktivaci zbraně, je zcela nepodloženou úvahou. Z věcného hlediska není rozdíl mezi tím, kdy je v komoře ocelový kolík a kdy

součást s vnějším závitem mající charakter šroubu, účel znehodnocení, tedy zbravení zbraní střelbyschopnosti a znemožnění její obnovy byl splněn.

3. Uložené sankce považoval žalobce za nezákonné, neboť nebylo prokázáno, že se všech osm samopalů nachází ve stavu, který popisují obě rozhodnutí správních orgánů – tedy, že ve všech zbraních je součást mající charakter šroubu a takto provedené znehodnocení je méně kvalitní než znehodnocení vyžadované vyhláškou č. 371/2002 Sb. Navíc sankce propadnutí věci byla žalobci uložena, aniž by mu byla dána možnost odstranit zjištěný závadný stav, pokud by tento skutečně existoval.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl k jednotlivým žalobním bodům následující:

Ad 1.

Vzor kontrolní znehodnocovací značky je uveden v příloze č. 1 vyhlášky č. 371/2002 Sb., a to včetně slovního vyjádření. Pouze značka odpovídající stanovenému vzoru může být přidělena a musí být umístěna na znehodnocených zbraních. Uznání značky neodpovídající vzoru by znamenalo nepřípustné překročení správní úvahy.

Kontrola znehodnocených zbraní je prováděna na základě žádosti žadatele o znehodnocení zbraně, který je povinen spolu s ní předložit potvrzení o znehodnocení od držitele zbrojní licence skupiny B nebo E. Pokud by byl tolerován stav, kdy držitel zbraně znehodnocuje až po vymezení dodatečných postupů, byl by poškozen především vlastník zbraně, který si znehodnocení objednal. Požadavek na provedení znehodnocení předepsaným způsobem bez spolupráce vlastníka zbraně je zcela spravedlivý. Názor žalovaného na kontrolní znehodnocovací značku užitou žalobcem je prezentován v jeho rozhodnutí, včetně toho, že žalobce nebyl schopen v průběhu řízení použítou značku předložit s odůvodněním, že ji nemůže najít. Není pravdou, že u užitě značky s registračním číslem 158/0 lze s určitostí tvrdit, že se jedná o zbraň znehodnocenou žalobcem, neboť tento může argumentovat nesprávným číselným tvarem značky.

Ad 2.

Provedení kontroly předmětných zbraní žalobce chybně interpretoval jako správní řízení. Dne 16. 1. 2012 provedl správní orgán I. stupně fyzickou kontrolu znehodnocených zbraní, z níž zpracoval ke každé zbraní fotodokumentaci, skládající se z celkové fotografie zbraně, detailu výrobního čísla a znehodnocovací značky a RTG snímku. Všechny tři snímky jsou opatřeny stejným pořadovým číslem vztahujícím se ke každé jednotlivé zbraní, na RTG snímku je číslo vytvořeno zformováním kovového materiálu, kdy se jedná o opatření sloužící k rozeznání zbraní, které je kontrolováno pomocí rentgenového zařízení. V rámci ústního jednání dne 4. 5. 2012 se žalobce seznámil s kompletním spisovým materiálem, včetně fotodokumentace. V dalším řízení nepožadoval provedení nového rentgenování zbraní v jeho přítomnosti, v odvolání námitku pořízení snímků bez jeho účasti nevznesl, ač tak učinit mohl. Pokud se týká v žalobě zmiňovaného odborného vyjádření, z tohoto vyplývá, že znaleckým zkoumáním bylo potvrzeno, že na RTG snímcích je v nábojové komoře součást s vnějším závitem mající charakter šroubu. Správní orgán I. stupně vyšel z tohoto vyjádření a pořízené fotodokumentace, z níž je zřejmé, že RTG snímky vykazují stejný tvar součásti vložené do nábojové komory u všech osmi zbraní. Posuzoval tedy všechny shromážděné podklady, což nelze označit za nezákonný postup. Žalobce ostatně neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit překročení mezi zákonných úvah správním orgánem I. stupně a žalovaným.

Podle § 1 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 371/2002 Sb. se při znehodnocování zbraně provádí zaslepení hlavně v nábojové komoře vložním ocelového kolíku o délce a průměru nábojové komory. Kolík je standardizovanou strojní součástí podle příslušných ČSN, přičemž průměry normalizovaných kolíků jsou od 0,6 mm do 50 mm a jejich délky od 2 mm do 340 mm, tedy pro každou ráži se dá vybrat optimální rozměr kolíku. Nahrazení takto přesně definovaného kolíku součástí mající charakter šroubu tak nelze připustit. Povinností žalobce bylo dodr-

žet postupy při znehodnocování zbraní stanovené vyhláškou č. 371/2002 Sb., které byly nastaveny z důvodu zabránění používání alternativních způsobů znehodnocování zbraní, které mohou vést k usnadnění obnovení střelbyschopnosti zbraně. Nedodržení stanovených postupů zakládá skutkovou podstatu správního deliktu. Každá zbraň, která není znehodnocena stanoveným postupem, je způsobilá narušit veřejný pořádek a bezpečnost, je u ní důvodný předpoklad snazšího obnovení střelbyschopnosti.

Ad 3.

Porušení povinností stanovených v § 39 odst. 2 písm. a) a b) zákona o zbraních a tím naplnění znaků skutkové podstaty správních deliktů podle § 76d odst. 2 písm. a) a b) téhož zákona bylo v řízení prokázáno. Každý držitel zbrojní licence obdržel koncesi až po prokázání stanoveného technického vzdělání, stanovené praxe v oboru a vyjádření Českého úřadu pro zkoušení zbraní a střeliva, a je proto spravedlivé požadovat po žalobci, aby provedl znehodnocení zbraní podle vyhlášky č. 371/2002 Sb. na první pokus, neboť jako osoba oprávněná provádět znehodnocování zbraní musí vědět, jaké postupy použít. Příslušný útvar policie je povinen provádět kontrolu úrovně znehodnocení a v případě zjištění nedostatků zahájit řízení o správním deliktu. Naopak není povinen znehodnocenou zbraň vracet žadateli a požadovat po něm dodatečně znehodnocení.

Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, žalobu zamítl.

Z odůvodnění:

(...) Nejprve soud musí předeslat, že ze správního spisu vyplynulo, že žalobní body jsou opakovaním námitek vznesených žalobcem v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně a zejména pak v odvolání proti rozhodnutí I. stupně. Vzhledem k totožnosti žalobních a odvolacích námitek je pro zhodnocení zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného, resp. důvodnosti žalobních bodů, podstatné, jakým způsobem se s těmito námitkami vypořádal v rámci rozhodování

o odvolání žalobce žalovaný, přičemž je třeba mít na paměti, že rozhodnutí žalovaného tvoří s rozhodnutím krajského ředitelství po materiální stránce jeden celek. Jinými slovy řečeno, pokud použil správní orgán I. stupně určitou argumentaci, žalovaný se s ní ztotožnil a na ni odkázal, je tento postup zcela v pořádku, odpovídá požadavkům na srozumitelnost a přehlednost a jeho rozhodnutí je třeba „číst“ společně s rozhodnutím I. stupně. K tomu lze příkladmo citovat rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2007, čj. 4 As 11/2006-86, který se sice vztahuje na řízení před správními soudy, nicméně ho lze plně aplikovat i na řízení správní, v němž se uvádí: „*Sluší se uvést, že i Nejvyšší správní soud často odkazuje na závěry již v řízení učiněné, jak již krajským soudem či žalovaným, neb i v souladu se zásadou hospodárnosti a ekonomie řízení není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně*, opakovat již správně vyřčené, ale přezkoumat dříve učiněné závěry, přičemž pokud u přezkumného orgánu padne shoda na učiněných závěrech, není důvodu, proč by na ně nemohlo být odkázáno.“ K žalobním námitkám totožným s námitkami odvolacími se soud ve správním soudnictví nemůže vyjádřit takovým způsobem, že by nahrazoval činnost odvolacího správního orgánu. Krajský soud není další třetí instancí ve správním řízení. Pouze v případě drobných odchylek, tj. jestliže se krajský soud zcela neztotožní s tím, jak se žalovaný vypořádal s odvolacími námitkami, může korigovat právní názor, o který se opírá žalované rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, čj. 8 Afs 51/2007-87, č. 1926/2009 Sb. NSS). Naopak, není oprávněn zcela změnit právní názor odvolacího správního orgánu, tedy uvést k uvedené žalobní (odvolací) námitce jiný právní názor, než žalovaný v napadeném rozhodnutí, protože by se jednalo o změnu právního názoru odvolacího orgánu. Podstatná změna právního názoru odvolacího orgánu soudem ve správním soudnictví by mohla vést k nezákonnosti rozhodnutí soudu (srov. nález Ústavního soudu ze dne 18. 10. 1999, sp. zn. IV. ÚS 279/99, č. 142/1999 Sb. ÚS).

Ve světle shora řečeného soud k jednotlivým žalobcům uplatněným žalobním bodům uvádí následující:

Ad 1.

S námitkami vztahujícími se k žalobcem použité kontrolní znehodnocovací značce na předmětných osmi zbraních se žalovaný vy- pořádal na stranách 6 a 7 napadeného roz- hodnutí, a to velmi podrobně, přiléhavým a srozumitelným způsobem. S jeho argumen- tací se soud ztotožňuje, odkazuje na ni (viz shora citovaný rozsudek čj. 4 As 11/2006-86), přičemž zdůrazňuje následující:

Podle § 39 odst. 2 zákona o zbraních: „*Držitel zbrojní licence skupiny B nebo E je dále povinen [...] b) označit znehodnocenou zbraň kontrolní znehodnocovací značkou přidělenou za podmínek stanovených pro- váděcím právním předpisem Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva, přičemž musí zůstat zachováno původní výrobní čís- lo zbraně*“.

V řízení o správním deliktu bylo prokázá- no, a žalobce to ostatně žádným způsobem nezpochybňuje, že žalobci byla Český úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva přidělena kontrolní znehodnocovací značka 158/10. Právě a jen touto značkou byl žalobce oprá- vněn a zároveň povinen označit předmětných osm znehodnocených samopalů. Pokud po- užil značku jinou, dopustil se porušení povin- nosti stanovené mu výše citovaným zákonným ustanovením a tím spáchání správního deliktu podle § 76d odst. 2 zákona o zbra- ních, kdy podle tohoto ustanovení: „*Držitel zbrojní licence skupiny B nebo E se dopustí správního deliktu tím, že [...] b) neoznačí znehodnocenou zbraň podle § 39 odst. 2 písm. b)*“.

Pokud si žalobce stěžuje na to, že správní orgány k němu přistupovaly tak, jako by znehodnocené zbraně neopatřil žádnou značkou, je jeho námitka nedůvodná, neboť ve světle zákonné úpravy, resp. ve vztahu k naplnění skutkové podstaty správního de- liktu podle § 76d odst. 2 písm. b) zákona o zbraních je skutečně nerozhodné, zda drži- tel zbrojní licence skupiny B nebo E opatří znehodnocené zbraně chybnou kontrolní

znehodnocovací značkou či je neopatří znač- kou žádnou. Zákon zcela striktně vyžaduje, aby na znehodnocených zbraních byla znač- ka přidělená k tomu oprávněným Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva, a jaká- koliv odchylka, tedy použití jakékoliv jiné značky je porušením zákonné povinnosti. Ža- lobcova argumentace, že použitá značka 158/0 nezaměnitelným způsobem informuje o tom, že znehodnocení předmětných zbraní provedl právě on, je pro posouzení otázky, zda žalobce daný správní delikt spáchal, či ni- koliv, zcela nerozhodná. Pokud by zákon o zbraních připouštěl nějakou odchylku od povinnosti opatřit znehodnocené zbraně přesně tou značkou, která byla držiteli licen- ce přidělena, bylo by to v něm uvedeno. Tak tomu ovšem není. Zákon o zbraních reguluje oblast velmi rizikovou (zbraně a střelivo, a to včetně zbraní, které nelze držet vůbec nebo jen na povolení), jeho cílem a účelem je na- stolení takových pravidel, která zajistí bez- pečné zacházení se zbraněmi a střelivem tak, aby nedocházelo k ohrožení života, zdraví a majetku osob. Právě z tohoto důvodu jsou v něm často používány taxativní výčty, povin- nosti jsou formulovány jednoznačným způso- bem, nepřipouštějícím jiný výklad, jsou uží- vány výrazy „*nesmí*“, „*je povinen*“ atp. Až na výjimky lze zbraně vlastnit a držet jen na zá- kladě zbrojního průkazu a vyvíjet podnikatel- skou činnost týkající se zbraní jen na základě zbrojní licence. Tím je zabezpečeno, aby se zbraně nedostaly do rukou nepovolaným osobám a aby s nimi podnikaly jen ty subjek- ty, které splnily všechny zákonné podmínky, a od nichž lze tedy důvodně očekávat, že si jsou vědomy všech svých povinností a tyto budou beze zbytku plnit.

Nepřípadný je rovněž požadavek žalobce na výzvu k nápravě. Správní orgán I. stupně k takové výzvě nebyl ani povinen, ani oprá- vněn. Postup při znehodnocování zbraní kate- gorií A, B a C je upraven v § 63 zákona o zbra- ních, kdy si vlastník zbraně nejprve musí opatřit povolení příslušného policejního útvaru ke znehodnocení zbraně, po získání povolení je povinen zbraň předat ke znehod- nocení osobě k tomu oprávněné a do 10 pra-

covních dnů po znehodnocení zbraně musí příslušnému policejnímu útvaru předložit potvrzení této osoby o znehodnocení zbraně a současně zbraň ke kontrole. Dotčený policejní útvar provede kontrolu a v případě zjištění, že znehodnocení neproběhlo v souladu se zákonem, má jedinou možnost, a to zahájit s držitelem zbrojní licence řízení o správním deliktu. Z žádného zákonného ustanovení nevyplývá povinnost, ani oprávnění vyzvat k nápravě zjištěných nedostatků. Jinými slovy řečeno, pokud by policejní útvar k výzvě přistoupil, jednal by protizákonně. Zákon o zbraních nepočítá s žádným „opravným“ znehodnocením, neřeší prodlužování lhůt pro splnění jednotlivých povinností, ani jejich nový běh pro případ výzvy k nápravě zjištěného závadného stavu, nijak neupravuje ani konkrétní oprávnění a povinnosti jednotlivých zúčastněných, které by zajistily návrat všech dotčených zbraní, již správně znehodnocených, policejnímu útvaru k opakované kontrole.

Soud tedy uzavírá, že první žalobní bod shledal nedůvodným.

Ad 2.

Žalobce se mylí, pokud dovozuje, že měl být přítomen pořizování RTG snímků, neboť tyto byly pořizovány v průběhu správního řízení. RTG snímky pořídil správní orgán I. stupně při kontrole předmětných osmi zbraní. Tato kontrola nebyla prováděna v žádném správním řízení, jednalo se o vyústění procesu znehodnocení zbraní a jejím cílem bylo ověřit, zda znehodnocení proběhlo v souladu se zákonnými požadavky. Až na základě provedené kontroly správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že tu existuje důvodné podezření ze spáchání správního deliktu žalobcem, a na základě tohoto závěru zahájil správní řízení. V rámci tohoto řízení pak byl žalobce seznámen se všemi podklady rozhodnutí, včetně RTG snímků, jak vyplývá z protokolu o ústním jednání konaném dne 4. 5. 2012. Nikde není stanovena povinnost policejního orgánu přizvat držitele licence ke kontrole zbraní, které znehodnotil, policejní orgán tuto kontrolu provádí na základě povinnosti uložené mu zákonem o zbraních, poté, co mu

jsou zbraně předloženy ke kontrole jejich vlastníkům, neboť vlastníci a držitel licence mohou být různé osoby. Žalobce tedy byl seznámen s podklady pořízenými v rámci kontroly v nejbližším možném okamžiku, v rámci řízení o správním deliktu. Tyto mu byly zcela zpřístupněny, mohl se k nim v rámci vedeného správního řízení vyjádřit, tedy nedošlo k žádnému porušení zákonné povinnosti, resp. ke zkrácení na jeho právech.

Pokud se týká námitek týkajících se skutkových zjištění a kvality provedeného znehodnocení, které je dle žalobce takové, že ke spáchání správního deliktu dle § 76d odst. 2 písm. a) zákona o zbraních nedošlo, lze i zde odkázat na odůvodnění napadeného rozhodnutí, konkrétně na jeho strany 8–10, neboť žalovaný se k totožným odvolacím námitkám podrobně vyjádřil a jeho argumentaci soud považuje za přiléhavou. Přesto však soud zároveň považuje za důležité uvést následující:

RTG snímky nejsou jediným podkladem rozhodnutí, naopak, ke každému z nich jsou připojeny i celková fotografie zbraně a fotografie detailu výrobního čísla a kontrolní znehodnocovací značky na zbraní umístěných. Pořadové číslo každé jednotlivé zbraně (od 1 do 8) je vždy uvedeno na obou fotografiích a RTG snímku, tedy fotografie a RTG snímky jsou „spárovány“, z fotografií jsou zřetelná výrobní čísla jednotlivých zbraní, a tedy není pochyb o tom, že se jedná o RTG snímky všech osmi dotčených zbraní. Vzhledem k tomu, že provedení zaslepení hlavně součástí s vnějším závitem mající charakter šroubu je shodné u všech osmi snímků, jak z daných RTG snímků jasně vyplývá, správní orgány nepochybyly, když závěr odborného vyjádření vztahující se ke dvěma zkoumaným zbraním vztáhly i na dalších šest. Naopak, plně tak dostaly zásadě hodnocení všech podkladů ve vzájemných souvislostech, nikoliv pouze izolovaně, a jejich postup je zcela v souladu se zákonem.

Zkoumání kvality znehodnocení provedeného žalobcem pak nebylo namístě, správní orgány k němu nebyly povinny. Rozhodující je zákonná povinnost dle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o zbraních, kdy podle tohoto ustanov-

vení: „*Držitel zbrojní licence skupiny B nebo E je dále povinen při znehodnocování zbraně kategorie A, B nebo C nebo střeliva nebo výrobě jejich řezů dodržovat postup stanovený prováděcím právním předpisem nebo schválený Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva, nelze-li postupovat podle postupu stanoveného prováděcím právním předpisem*“. Postup při znehodnocování zbraně kategorie A je upraven v již zmiňované vyhlášce č. 371/2002 Sb., která mimo jiné v § 1 odst. 1 stanoví: „*Při znehodnocování zbraně [...] b) se provádí zaslepení hlavně v nábojové komoře vložením ocelového kolíku o délce a průměru nábojové komory; ocelový kolík je po obvodu pevně spojen s hlavní svarem*“. Tento postup žalobce nedodržel, neboť jak vyplývá ze správního spisu, použil namísto kolíku o délce a průměru nábojové komory součást s vnějším závitem mající charakter šroubu. Podle § 76d odst. 2 písm. a) zákona o zbraních: „*Držitel zbrojní licence skupiny B nebo E se dopustí správního deliktu tím, že nedodrží při znehodnocování zbraně kategorie A, B anebo C nebo střeliva nebo výrobě jejich řezů postup podle § 39 odst. 2 písm. a)*“. Správní delikt je tudíž spáchán jakýmkoliv nedodržením postupu znehodnocování zbraní stanoveným prováděcím právním předpisem, aniž by bylo nutno zkoumat, zda zvolený postup, byť odporující právní úpravě, naplňuje či nenaplňuje účel zákona o zbraních. Jinými slovy řečeno, každé nedodržení stanoveného postupu je třeba posoudit jako správní delikt. Podle soudu se přitom jedná o jediné správné řešení, neboť pouze přesné plnění stanovených povinností zajistí dodržení ochrany bezpečnosti a zdraví osob, jejich majetku a vnitřního pořádku. Pokud by zákonodárci stačilo jakékoliv znehodnocení zbraně, jistě by zvolil jinou úpravu než přesné zakotvení postupu, který je třeba dodržet. Omezil by se například, slovy žalobce, na uložení povinnosti provést znehodnocení tak, aby byla zbraň zbavena střelbyschopnosti a byla znemožněna její obnova. Takováto úprava by ovšem byla „*cestou do pekel*“, neboť by s sebou přinesla rozsáhlá zkoumání, zda provedené znehodnocení ještě stanovenému cíli vyhovuje, či již nikoliv, a vnesla by

do procesu znehodnocování zbraní, a to včetně zbraní velmi nebezpečných, značnou dávku nejistoty. Naopak, podrobná úprava postupu znehodnocení zbraní a vyžadování přesného dodržení tohoto postupu do všech detailů výrazně přispívají k minimalizaci rizika, že budou zbraně znehodnoceny jen formálně a budou moci být zneužity.

Soud tedy uzavírá, že i druhý žalobní bod shledal nedůvodným.

Ad 3.

Podle § 76d odst. 10 písm. a) zákona o zbraních: „*Za správní delikt se uloží pokuta do a) 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. b), d), f), i), m), n), nebo o), odstavce 2 písm. a) nebo b), odstavce 3 písm. a), odstavce 7 písm. a), b), c), f) nebo g), odstavce 8 nebo 9*“.

Podle § 76e odst. 1 téhož zákona: „*Za správní delikt podle § 76c nebo § 76d lze uložit propadnutí zbraně kategorie A, B, C anebo D nebo střeliva, jestliže zbraň kategorie A, B, C anebo D nebo střelivo náleží pachateli správního deliktu a*

a) byly ke spáchání správního deliktu užity nebo určeny, nebo

b) byly správním deliktem získány nebo byly nabyty za věc správním deliktem získanou.“

Podle § 78 odst. 2 s. ř. s.: „*Rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle odstavce 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě.*“

Spáchání obou správních deliktů bylo žalobci prokázáno (viz odůvodnění výše), a správní orgány tedy postupovaly v souladu se zákonem, když přistoupily k uložení pokuty a sankce propadnutí věci.

Pro postup podle § 78 odst. 2 s. ř. s. pak soud neshledal podmínky, neboť uložené sankce nejsou „zjevně nepřiměřené“. Jak ostatně vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, čj. 7 As 22/2012-23, č. 2672/2012 Sb. NSS: „*Smyslem a účelem moderace totiž není hledání ‚ideální‘ výše sankce soudem místo správního orgánu, ale její korekce v případech, že by sankce, pohybující se nejen v zákonném rozmezí a odpovídající i všem zásadám pro její ukládání a zohledňující kritéria potřebná pro její individualizaci, zjevně neodpovídala zobecnitelné představě o adekvátnosti a spravedlnosti sankce. V případech sankcí z obecných hledisek méně závažných, tedy i v případě pokuty ve výši 10 000 Kč, proto moderace sankce bude zpravidla vzácnější než v případě sankcí výrazných.*“

Výši pokuty shledává soud zcela přiměřenou okolnostem projednávané věci. Žalobce

spáchal dva správní delikty, kdy za každý z nich bylo možno uložit pokutu až do výše 1 000 000 Kč, a jeho jednání se týkalo osmi zbraní kategorie A, tedy zbraní nejnebezpečnějších, jejichž nabývání do vlastnictví, držení a nošení je zakázáno, až na výjimky přesně vypočtené zákonem (§ 9 zákona o zbraních).

Pokud se týká uložení sankce propadnutí všech osmi kusů zbraní, i toto je adekvátní. K tomuto postupu byly dány zákonné podmínky, správní orgány byly oprávněny o propadnutí zbraní rozhodnout, a to aniž by byly povinny a oprávněny dát žalobci možnost k nápravě zjištěného závadného stavu (viz argumentace u bodu ad 1).

Soud z uvedených důvodů neshledal podmínky pro postup podle § 78 odst. 2 s. ř. s., tedy pro zmírnění uloženého trestu za správní delikt. (...)

2866

Důchodové pojištění: účinek dohody o narovnání uzavřené po podání návrhu na určení neplatnosti výpovědi

k § 11 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2011

Právním účinkem dohody o narovnání mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem uzavřené po podání žaloby na neplatnost výpovědi je, že rozvázání pracovního poměru výpovědí zaniklo a bylo nahrazeno ujednáními, která vyplývají z narovnání. V tomto ohledu je tedy účinek dohody o narovnání srovnatelný s případným rozhodnutím soudu o neplatnosti výpovědi. Proto je třeba analogicky aplikovat § 11 odst. 2 větu šestou zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění před novelou provedenou zákonem č. 470/2011 Sb., a dobu, po kterou podle této dohody trval nadále pracovní poměr, považovat při splnění podmínek § 11 odst. 2 věty šesté citovaného zákona za dobu důchodového pojištění.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2012, čj. 6 Ads 112/2012-50)

Prejudikatura: č. 1424/2008 Sb. NSS.

Věc: MVDr. Otakar Ch., CSc., proti Ministerstvu práce a sociálních věcí o podporu v nezaměstnanosti, o kasační stížnosti žalovaného.

Úřad práce, Krajská pobočka Brno, rozhodnutím ze dne 6. 4. 2011 zastavil žalobci výplatu podpory v nezaměstnanosti.

Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 31. 8. 2011. V odůvodnění svého roz-

hodnutí uvedl, že žalobce uzavřel s bývalým zaměstnavatelem Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno dne 23. 7. 2010 dohodu o narovnání pracovníprávního vztahu. Z této dohody vyplývá, že pracovníprávní vztah mezi účastníky byl ukončen dne 30. 9. 2009.

Dle sdělení Městské správy sociálního zabezpečení Brno (dále jen „MSSZ Brno“) byl žalobce důchodově pojištěn v období od 1. 4. 1991 do 28. 2. 2007, ačkoliv byl u zaměstnavatele zaměstnán od 1. 4. 1991 do 30. 9. 2009. Podle § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se za dobu důchodového pojištění považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu trval nadále právní vztah zakládající účast na důchodovém pojištění, pokud podle tohoto soudního rozhodnutí došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně. V případě žalobce nedošlo k pravomocnému rozhodnutí soudu, že právní vztah skončil neplatně, neboť žalobce vzal žalobu o neplatnost výpovědi zpět a se zaměstnavatelem uzavřel mimosoudní dohodu o době trvání pracovněprávního vztahu. V důsledku toho nezískal žalobce v době posledních tří let před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců. Podpora v nezaměstnanosti mu tedy byla přiznána a vyplácena neprávem.

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 4. 7. 2012 rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Městský soud konstatoval, že z dohody o narovnání pracovněprávních vztahů mezi žalobcem a Veterinární a farmaceutickou univerzitou Brno ze dne 23. 7. 2010 vyplývá, že mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem byl veden soudní spor o neplatnost výpovědi ze strany zaměstnavatele ze dne 11. 12. 2006. Tento spor byl veden před Městským soudem v Brně pod sp. zn. 13 C 88/2007. V rámci vedeného soudního sporu došlo k mimosoudní dohodě mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem v tom směru, že výpověď daná žalobci ze dne 11. 12. 2006 je neplatná. Tato dohoda o narovnání pak obsahuje dvě další dohody, a to jednak dohodu o ukončení pracovněprávního vztahu mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem, na jejímž základě skončil pracovní poměr žalobce u zaměstnavatele dne 30. 9. 2009, a dále dohodu o mzdových nárocích žalobce z titulu neplatného ukončení pracovního poměru zaměstnavatelem za období od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009, v níž se smluvní strany dohodly, že bývalý zaměstna-

vatel vyplatí žalobci náhradu mzdy stanovenou pevnou částkou po srážkách ze mzdy, jak vyplývá z § 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení. Tento zákon upravuje pojistné na sociální zabezpečení, které zahrnuje pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Městský soud proto dovedl, že dohodou o narovnání se bývalý zaměstnavatel žalobce zavázal vyplatit náhradu mzdy až po srážkách, kdy jednou ze srážek je podle § 1 zákona o pojistném na sociální zabezpečení též pojistné na důchodové pojištění. Výši tohoto pojistného je zároveň podle § 8 odst. 4 téhož zákona povinen zaměstnavatel si vypočíst sám.

Městský soud dospěl k závěru, že bývalý zaměstnavatel žalobce se zavázal v dohodě o narovnání provést žalobci srážky ze mzdy, která mu náležela z titulu neplatného rozvázání pracovního poměru od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009, a tedy zaplatit vedle daní ze mzdy též pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Pokud tak neučinil, nelze toto jednání bývalého zaměstnavatele žalobce, které je v rozporu s § 8 odst. 1 citovaného zákona, přičíst k tíži zaměstnance, tedy žalobce.

Dále městský soud konstatoval, že mimosoudní dohoda uzavřená mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem z 23. 7. 2010 během soudního řízení vedeného u Městského soudu v Brně zcela nahrazuje rozhodnutí soudu o neplatnosti výpovědi. Celé občanskoprávní řízení je vedeno k smírnému řešení sporů, a tedy v případě, kdy k smírnému řešení sporu dojde, toto smírné řešení zcela nahrazuje rozhodnutí soudu o žalobě. Dohodu o narovnání uzavřenou během soudního řízení o neplatnost výpovědi je tedy podle názoru městského soudu třeba považovat analogicky za splnění podmínek § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.

S ohledem na výše uvedené městský soud dospěl k závěru, že dobu existence pracovněprávního vztahu žalobce od 1. 4. 1991 do 30. 9. 2009 je třeba považovat za dobu pojištění, a žalobce tak splňuje podmínky pro přiznání podpory v nezaměstnanosti podle § 39 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

Žalovaný (stěžovatel) podal proti tomuto rozsudku městského soudu kasační stížnost, v níž uvedl, že nemůže souhlasit s názorem, že dohoda o narovnání uzavřená mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem zcela nahrazuje rozhodnutí soudu o neplatnosti výpovědi, a podmínky § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění je tedy třeba analogicky považovat za splněné. Stěžovatel namítl, že podle § 72 zákoníku práce z roku 2006 neplatné rozvázání pracovního poměru výpovědí, okamžitým zrušením, zrušením ve zkušební době nebo dohodou může jak zaměstnavatel, tak zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit tímto rozvázáním. Podle tohoto ustanovení tedy pouze soud je příslušný k tomu, aby posoudil, zda skončení pracovního poměru je neplatné, a to na základě žaloby, nebo je možno uzavřít soudní smír.

V daném případě sice byla žalobcem podána žaloba na určení neplatnosti skončení pracovního poměru výpovědí, soud však o ní nerozhodl, neboť žalobce vzal svou žalobu zpět. Stěžovatel poukázal v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1155/96, a na rozsudky Nejvyššího správního soudu z něj vycházející, které řeší problematiku platnosti či neplatnosti skončení pracovního poměru a účinky uzavřené dohody o narovnání (rozsudky ze dne 24. 6. 2008, čj. 6 Ads 54/2007-63, ze dne 18. 8. 2006, čj. 4 Ads 62/2005-68, a ze dne 10. 1. 2007, čj. 3 Ads 104/2005-39). Podle názoru stěžovatele lze považovat za neplatné skončení pracovního poměru jen tehdy, pokud soud žalobě na určení neplatnosti pracovního poměru vyhověl. Skončilo-li řízení jinak, je výpověď platným důvodem rozvázání pracovního poměru. Svě účinky může ztratit pouze tehdy, pokud by se účastníci v průběhu soudního řízení o určení neplatnosti skončení pracovního poměru výpovědí dohodli na narovnání mezi nimi sporného nároku tak, že pracovní poměr trval a že bude trvat i nadále a tato dohoda by byla uzavřena před soudem. Uplynutím výpovědní doby nabyla výpověď svých účinků a těch by mohla pozbyt jen na základě pravomocného rozhodnutí soudu, jímž by

bylo určeno, že skončení pracovního poměru výpovědí je neplatné. Dohoda o narovnání nemůže nahradit pravomocné rozhodnutí soudu nebo soudní smír.

Na tomto výkladu spočívá i § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, neboť stanoví, že za dobu pojištění se považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu trval nadále právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně a pokud by jinak byla, kdyby nedošlo k neplatnému skončení tohoto vztahu, splněna podmínka uvedená v § 8 citovaného zákona; podmínka zaplacení pojistného se přitom považuje za splněnou, přičemž ustanovení věty třetí až páté tím není dotčeno. Tato skutečnost byla podle názoru stěžovatele potvrzena i ve sdělení MSSZ Brno, ze kterého vyplynulo, že doba zaměstnání žalobce od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009 nemůže být považována za dobu důchodového pojištění a je považována pouze za dobu zaměstnání, neboť k pravomocnému rozhodnutí soudu určujícím neplatnost skončení pracovního poměru nedošlo.

Na dohodu o narovnání nelze nahlížet jako na postavenou naroveň pravomocnému rozhodnutí soudu, proto nelze považovat za splněnou podmínku stanovenou zákonem o důchodovém pojištění v § 11 odst. 2 a na období od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009 nahlížet jako na období, kdy byl žalobce důchodově pojištěn.

Stěžovatel upozornil též na jiné rozhodnutí městského soudu týkající se totožných účastníků jako v projednávaném případě v rozsudku ze dne 24. 7. 2012, čj. 1 Ad 60/2011-41. Touto žalobou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného o odvolání ze dne 29. 6. 2011, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí úřadu práce o stanovení povinnosti vrátit podporu v nezaměstnanosti. V tomto rozsudku městský soud dospěl naopak k závěru, že pouze soud může rozhodnout o tom, zda došlo k neplatnému rozvázání pracovního poměru nebo schválit mezi účastníky smír, který má stejné účinky jako rozsudek ve věci samé. Podle názoru městského soudu vysloveného v této věci dohodou o narovnání nelze nahradit rozhodnutí soudu. Účelem na-

rovnání není zjistit, jak se věci ve skutečnosti mají, ale předejít dalším nesrovnalostem nebo sporům tím, že původní závazek, v němž se sporné právo vyskytlo, se zruší a nahradí závazkem novým. Stěžovatel tedy namítal, že rozsudek napadený kasační stížností se dostává do zřejmého rozporu s citovaným rozsudkem městského soudu, kterým byly posuzovány stejné skutečnosti a který byl rovněž napaden kasační stížností. Oba rozsudky městského soudu se v posuzování účinků dohody o narovnání a v důsledcích jejího posouzení diametrálně rozcházejí, stěžovateli tedy není zřejmé, jak na tuto dohodu nahlížet.

V rozsudku městského soudu ze dne 24. 7. 2012, čj. 1 Ad 60/2011-41, se uvádí, že dohodu o narovnání nelze analogicky vykládat jako pravomocné rozhodnutí soudu, ale přesto, pokud zaměstnavatel žalobci vyplatil náhradu mzdy v důsledku neplatného rozvázání pracovního poměru, šlo by o příjem započitatelný do vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení. Naopak městský soud v rozsudku napadeném touto kasační stížností konstatoval, že dohodu o narovnání je třeba vykládat jako analogickou pravomocnému rozhodnutí soudu a z náhrady mzdy, kterou se zavázal zaměstnavatel žalobci vyplátit z titulu neplatného skončení pracovního poměru, měl zaměstnavatel provést srážky, tedy i odvést pojistné na sociální zabezpečení, a pokud tak zaměstnavatel nečinil, nelze to přičítat k tíži žalobci, tudíž je třeba na žalobce nahlížet jako na důchodově pojištěného.

Podle názoru stěžovatele mělo být podle dohody o narovnání podřazeno pod pojem „srážky“ ujednání o tom, že částka odpovídající náhradě mzdy bude ponížena o částku odpovídající již vyplaceným dávkám podpory v nezaměstnanosti a sociálními dávkám. Proto nelze souhlasit s názorem městského soudu, že zaměstnavatel částku odpovídající náhradě mzdy snížil o zákonem stanovené odvody. Tato skutečnost ze spisového materiálu nijak nevyplývá.

Žalobce rovněž v odvolání proti rozhodnutí o zastavení výplaty podpory v nezaměstnanosti argumentoval tím, že mu nebyla vyplacena náhrada mzdy ale jednorázové „odbytné“.

V odvolání pak také žalobce uvedl, že zaměstnavatel v dohodě o narovnání uznal jeho nárok na náhradu mzdy s tím, že se zavázal zaplatit mu náhradu mzdy pouze zčásti, a to sníženou o částku rovnající se výplatě poskytnuté úřadem práce z titulu podpory v nezaměstnanosti. Stěžovatel tedy vyslovil nesouhlas s názorem městského soudu, že zaměstnavatel provedl srážky ve smyslu zákona o pojistném na sociální zabezpečení, neboť z ujednání mezi žalobcem a jeho zaměstnavatelem tato skutečnost neplyne. Podle názoru stěžovatele se v daném případě jednalo o částku vyplacenou v rámci závazkového vztahu žalobce a jeho bývalého zaměstnavatele, nejednalo se o příjem započitatelný do vyměřovacího základu pojistného na sociální zabezpečení, tudíž nezakládal účast na důchodovém pojištění.

Stěžovatel zopakoval, že žalobce v období posledních tří let před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání nezískal žádnou dobu důchodového pojištění, nesplnil podmínky zákona o zaměstnanosti pro přiznání podpory v nezaměstnanosti stanovené v § 39 odst. 1 písm. a) zákona o zaměstnanosti, a proto mu byla podpora v nezaměstnanosti ode dne 20. 12. 2010 přiznána neprávem a byla mu dnem 1. 3. 2011 podle § 55 zákona o zaměstnanosti zastavena.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Z odůvodnění:

III.

Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

(...) [26] Nejvyšší správní soud nejprve vyžádal od žalobce usnesení Městského soudu v Brně ze dne 5. 8. 2010, čj. 13 C 88/2007-223, ze kterého vyplývá, že řízení o určení neplatnosti výpovědi žalobce bylo ukončeno usnesením o zastavení řízení, neboť žalobce vzal žalobu v celém rozsahu zpět, protože mezi účastníky došlo k dohodě o narovnání ze dne 23. 7. 2010. Dále Nejvyšší správní soud ověřil dotazem na MSSZ Brno ze dne 1. 11. 2012, čj. 6 Ads 112/2012-36, zda bylo za žalobce za dobu od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009 jeho teh-

dejším zaměstnavatelem (Veterinární a farmaceutickou univerzitou v Brně) odvedeno pojistné na důchodové pojištění. Z přípisu MSSZ Brno ze dne 5. 11. 2012 pak Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce byl v době od 1. 4. 1991 do 30. 9. 2009 veden jako zaměstnanec u Veterinární a farmaceutické fakulty Brno, která odvádí řádně pojistné. Okresní správa sociálního zabezpečení však neevduje vyměřovací základy a odvody za jednotlivé zaměstnance.

[27] Podle § 11 odst. 2 věty šesté zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí stěžovatele platí, že „[z]a dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až k) a v) a v odstavci 2 považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu trval nadále jejich právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně a pokud by jinak byla, kdyby nedošlo k neplatnému skončení tohoto vztahu, splněna podmínka uvedená v § 8; podmínka zaplacení pojistného se přitom považuje za splněnou, přičemž ustanovení věty třetí až páté tím není dotčeno.“ Nejvyšší správní soud považuje za nezbytné uvést, že po novele provedené zákonem č. 470/2011 Sb. zní předmětné ustanovení takto: „*Za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) se u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až k), v) až x) a v § 5 odst. 3 považuje též doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu nebo mimosoudní dohody uzavřené po podání návrhu na určení neplatnosti skončení tohoto právního vztahu trval nadále jejich právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí nebo této dohody došlo ke skončení tohoto vztahu neplatně a pokud by jinak byla, kdyby nedošlo k neplatnému skončení tohoto vztahu, splněna podmínka uvedená v § 8; podmínka zaplacení pojistného se přitom považuje za splněnou, přičemž ustanovení věty třetí až páté tím není dotčeno.*“ Z důvodové zprávy k zákonu č. 470/2011 Sb. přitom vyplývá: „*Za dobu pojištění podle § 11*

odst. 2 věty šesté se považuje i doba, po kterou zaměstnavatel nepřiděloval zaměstnančí práci, jestliže pracovní vztah trval na základě pravomocného rozsudku nebo tak zněla mimosoudní dohoda, na jejímž základě byla zúčtována náhrada mzdy. Tato náhrada mzdy se přitom úměrně rozpočte do celého období, kdy popsaná situace trvala. Praxe ukázala, že dosavadní dikci zmíněných ustanovení je třeba zpřesnit, aby právní úprava dopadla i na poněkud modifikované, ale jinak analogické situace oproti těm, které pokrývá dílce současná.“

[28] I důvodová zpráva tedy považuje situaci, kdy byla po vzniku sporu o neplatnost ukončení pracovního poměru uzavřena mimosoudní dohoda o narovnání za analogickou situací, kdy došlo k rozhodnutí soudu. Je také třeba podotknout, že již i literatura ke starému znění § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění uváděla, že podle věty šesté se bude postupovat obdobně i v případech, kdy se pojištěnec se svým zaměstnavatelem na dalším trvání příslušného právního vztahu a náhradě příjmu dohodli mimosoudně (srov. Příb, J.; Voříšek V. *Důchodové předpisy s komentářem*. 6. vyd. Olomouc : Anag 2010, s. 84). Z důvodové zprávy k zákonu č. 470/2011 Sb. tedy vyplývá, že zákonodárce se uvedenou novelou na základě poznatků s problémy v aplikační praxi snažil vyjasnit, jak je třeba nakládat s případy uzavření mimosoudních dohod po vzniku sporu o neplatnost ukončení pracovního poměru, které jsou analogické již dříve výslovně upraveným případům, kdy o neplatnosti ukončení pracovního poměru rozhodl soud.

[29] Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem stěžovatele, že jedině soud je oprávněn posoudit, zda je ukončení pracovního poměru mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem neplatné, případně schválit soudní smír. Podle § 4 zákoníku práce z roku 2006 se pracovněprávní vztahy řídí citovaným zákonem a „nelze-li použít tento zákon, řídí se občanským zákoníkem, a to vždy v souladu se základními zásadami pracovněprávních vztahů“. Podle § 4a odst. 1 téhož zákona platí, že „[p]ro pracovněprávní vztahy se nepoužijí ustanovení občanského zákoníku o smlou-

ve ve prospěch třetí osoby, o zadržovacím právu, o vymíněném odstoupení od smlouvy, o společných závazcích a právech, o smlouvě s přesnou dobou plnění a o postoupení pohledávky“. Z uvedeného vyplývá, že v pracovněprávních vztazích je možné uzavření dohody o narovnání. Přitom účinkem narovnání je, že pracovněprávní závazek zaniká tím, že je nahrazen zcela novým vymezením práv a povinností stran obsaženým v dohodě. Podle literatury (srov. Bělina, M. a kol. *Zákoník práce. Komentář*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2012. s. 77) může být dohodou o narovnání řešen také spor o to, zda nadále trvá pracovní poměr nebo jiný základní pracovněprávní vztah. Literatura také uvádí (srov. Bělina, M. a kol., op. cit., s. 440), že pokud dojde v průběhu soudního řízení o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru mezi účastníky k dohodě o narovnání sporného rozvázání pracovního poměru, soud žalobu zamítne, neboť narovnáním původní rozvázání pracovního poměru zaniklo a bylo nahrazeno ujednáním, které vyplývá z narovnání.

[30] Také podle právní úpravy platné v době uzavření dohody o narovnání mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem (tedy 23. 7. 2010) nebylo podle názoru Nejvyššího správního soudu možné dospět k závěru, že by tehdy platný zákoník práce z roku 2006 neumožňoval uzavření dohody o narovnání o trvání pracovněprávního vztahu. Podle citovaného zákoníku a jeho § 326 platilo, že závazky v pracovněprávních vztazích se řídí mimo jiné § 584 až § 587 občanského zákoníku, přičemž narovnání je upraveno § 585 až § 587 občanského zákoníku. Je tedy třeba dovodit, že žalobce a jeho zaměstnavatel byli oprávněni platně uzavřít dohodu o narovnání týkající se neplatnosti skončení pracovního poměru žalobce.

[31] Je třeba též konstatovat, že judikatura Nejvyššího soudu, na kterou odkazuje stěžovatel (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 10. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1155/96) a na ni navazující judikatura Nejvyššího správního soudu se týká případů, kdy byl pracovní poměr ukončen okamžitým zrušením pracovního poměru. K tomu Nejvyšší správní soud od-

kazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2010, čj. 4 Ads 104/2010-76, ze kterého se podává: „*K další námitce stěžovatele, že uzavřením dohody ze dne 28. 11. 2008 mezi žalobcem a bývalým zaměstnavatelem nedošlo ke ztrátě účinků výpovědi z pracovního poměru podle § 52 písm. g) zákoníku práce, je třeba předně akcentovat, že je nutné odlišovat okamžité zrušení pracovního poměru a výpověď, která byla zaměstnanci dána z důvodu uvedeného v § 52 písm. g) zákoníku práce. Nelze tak závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 2 Cdon 1155/96 ze dne 29. 10. 1997, uveřejněném pod č. 114 ve sbírce Soudní judikatura č. 14/97, jenž se zabývá pozbytím účinků okamžitého zrušení pracovního poměru a na nějž stěžovatel v kasační stížnosti odkazoval, vztahovat na projednávaný případ.*“ Také v projednávané věci byl pracovní poměr původně ukončen výpovědí, nikoliv okamžitým zrušením pracovního poměru, proto nelze vycházet z judikatury, na kterou odkazuje stěžovatel v kasační stížnosti.

[32] V neposlední řadě je třeba poukázat i na nyní platnou právní úpravu § 11 odst. 2 věty šesté zákona o důchodovém pojištění, která přímo počítá s existencí mimosoudních dohod uzavřených po podání návrhu na určení neplatnosti skončení pracovněprávního vztahu, podle kterých došlo ke skončení tohoto pracovněprávního vztahu neplatně. Názor stěžovatele, že o neplatnosti skončení pracovněprávního vztahu může platně rozhodnout pouze soud a mimosoudní dohoda o neplatnosti skončení pracovněprávního vztahu není možná, se tedy ani neslučuje s nyní platnou právní úpravou § 11 odst. 2 věty šesté zákona o důchodovém pojištění. Pokud by totiž nebylo možno platně takovouto mimosoudní dohodu uzavřít, zákon by neupravoval její účinky pro započítávání dob důchodového pojištění.

[33] Podle názoru Nejvyššího správního soudu z výše uvedeného vyplývá, že by bylo nepřijatelné neakceptovat účinky dohody o narovnání uzavřené mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem dne 23. 7. 2010. V této dohodě o narovnání se v čl. IV. strany

výslovně dohodly, že výpověď daná žalobci z pracovního poměru jeho zaměstnavatelem je neplatná. Dále se v této části dohody o narovnání strany dohodly, že pracovní poměr skončil uplynutím doby určité, tedy k datu 30. 9. 2009. Smluvní strany se též dohodly o náhradě mzdy, jež má činit „*po srážkách v čisté mzdě 170 000 Kč*“. Nejvyšší správní soud tedy ani nesdílí pochybnosti stěžovatele o tom, že „*srážkami*“ nemělo být míněno odvedení pojistného mj. na důchodové pojištění, neboť v dohodě o narovnání se strany dohodly na „*čisté mzdě*“, která bude vyplacena žalobci, což nelze vykládat jinak, než že náhrada mzdy bude vyplacena po srážkách předpokládaných zákonem o pojistném na sociální zabezpečení. Je také třeba zdůraznit, že jak zjistil Nejvyšší správní soud dotazem na MSSZ Brno, žalobcův bývalý zaměstnavatel za něj skutečně též odvedl pojistné na důchodové pojištění, a to i za sporné období od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009.

[34] Právním účinkem dohody o narovnání mezi žalobcem a jeho bývalým zaměstnavatelem pak bylo to, že rozvázání pracovního poměru výpovědí zaniklo a bylo nahrazeno ujednáními, která vyplývají z narovnání. V tomto ohledu je tedy účinek dohody o narovnání srovnatelný s případným rozhodnutím soudu o neplatnosti výpovědi. Nejvyšší správní soud je proto toho názoru, že je třeba aplikovat § 11 odst. 2 větu šestou analogicky, a spornou dobu od 1. 3. 2007 do 30. 9. 2009 je tak třeba na základě tohoto ustanovení započítat jako dobu důchodového pojištění žalobce. Je třeba zdůraznit, že také pracovní právo je oblastí soukromoprávní, která se vyznačuje autonomií vůle smluvních stran. Proto pokud § 11 odst. 2 věta šestá zákona o důchodovém pojištění akceptuje právní důsledky autorita-

tivního rozhodnutí soudu, které není výrazem autonomie vůle stran pracovněprávního vztahu, tím spíše by měla analogicky akceptovat právní důsledky dohody o narovnání uzavřené na základě autonomie vůle stran pracovněprávního vztahu.

[35] Závěr městského soudu vyjádřený v rozhodnutí napadeném kasační stížností byl tedy správný. Pokud jde o stěžovatelem namítaný rozpor kasační stížností napadeného rozsudku městského soudu s právním názorem vyjádřeným v jiném rozsudku městského soudu, a to v rozsudku ze dne 24. 7. 2012, čj. 1 Ad 60/2011-41, odkazuje Nejvyšší správní soud na svou předcházející judikaturu týkající se rozdílného rozhodování různých senátů krajských soudů, zejména na rozsudek ze dne 20. 9. 2007, čj. 2 As 94/2006-51, č. 1424/2008 Sb. NSS, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *rozdílné rozhodování různých senátů či samosoudců krajských soudů v obdobných věcech je potud nežádoucí, pokud se ten senát či samosoudce krajského soudu, který rozhoduje později, argumentačně nevypořádá s dříve vysloveným právním názorem jiného senátu nebo samosoudce, třebaže je mu takový názor znám či mu být znám měl a mohl*. V projednávané věci byl rozsudek napadený kasační stížností vydán městským soudem dne 4. 7. 2012, proto městskému soudu nemohl být znám ani protichůdný názor ve výše zmíněném rozsudku městského soudu ze dne 24. 7. 2012, a nemohl se tak s ním ani argumentačně vypořádat. Jak uvádí sám stěžovatel, byla ve věci sp. zn. 1 Ad 60/2011 podána kasační stížnost, takže bude na Nejvyšším správním soudu, aby sjednotil svou rozhodovací činností protichůdnou judikaturu městského soudu.

Mezinárodní ochrana: prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany

k § 27 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění zákona č. 427/2010 Sb.

Lhůta pro vydání rozhodnutí o udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 27 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, může být prodlužována pouze ve výjimečných a řádně odůvodněných případech. Opakované prodlužování lhůty odůvodněné pouze tím, že doposud nebylo shromážděno dostatečné množství podkladů pro vydání rozhodnutí, nelze považovat za přiměřené.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2013, čj. 1 Ans 19/2012-43)

Věc: Viktor P. (Ruská federace) proti Ministerstvu vnitra o vydání rozhodnutí, o kasační stížnosti žalobce.

Žalobce opustil z důvodu svého náboženského vyznání (žalobce je svědkem Jehovovým) území Ruské federace a požádal v České republice o udělení mezinárodní ochrany. Dne 8. 3. 2011 s ním byla sepsána žádost o udělení mezinárodní ochrany, byl s ním proveden pohovor a postupně sám předkládal zprávy o situaci v zemi původu. Podle § 27 odst. 1 zákona o azylu mělo být v jeho věci vydáno rozhodnutí do 90 dnů ode dne zahájení řízení. Tato lhůta byla žalovaným pětkrát prodloužena (poprvé 16. 6. 2011, podruhé 12. 9. 2011, potřetí 29. 11. 2011, počtvrté 10. 4. 2012, popáté 20. 12. 2012).

Žalobce podal k ministrovi vnitra podnět k opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, tomu však ministr usnesením ze dne 3. 5. 2012 nevyhověl.

Dne 19. 4. 2012 podal žalobce u Městského soudu v Praze žalobu proti nečinnosti žalovaného při vyřizování žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud žalobu rozsudkem ze dne 17. 10. 2012, čj. 3 A 50/2012-43, zamítl jako nedůvodnou, neboť nečinnost žalovaného neshledal. Městský soud uvedl, že žalovaný prodlužoval lhůtu pro vydání rozhodnutí podle § 27 odst. 1 zákona o azylu zcela důvodně; odůvodněnost prodlužování pořádkové lhůty podle něj vyplývá z nezbytnosti řádného prověření všech rozhodujících skutečností pro posouzení žalobcovy žádosti. Z obsahu podání žalobce adresovaných žalo-

vanému i odpovědi žalovaného je zřejmé úsilí posoudit žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany maximálně objektivně tak, aby nedošlo k porušení jeho práva čistě z procesně-technických příčin. Prověřování důvodů žalobcovy žádosti bylo bezpochyby prováděno ve prospěch žalobce; až z citovaných vyjádření žalovaného totiž vyplynuly skutečnosti, které by mohly být právně významné pro posouzení žádosti žalobce při jejich následném přesvědčivém ověření. Doba jednání žalobcovy žádosti je podle soudu přiměřená povaze věci a povaze řízení o udělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti soud odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 16. 1. 2004, sp. zn. I. ÚS 600/03, č. 6/2004 Sb. ÚS, a stanovisko občanskoprávního a obchodněprávního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, č. 58/2011 Sb. NS, k výkladu některých ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, ve které uvedl, že žalovaný nepostupoval v řízení o udělení mezinárodní ochrany v souladu s § 6 správního řádu a porušil také čl. 38 Listiny základních práv a svobod, protože městský soud nesprávně posoudil jeho nečinnost. Stěžovatel připomněl, že po uplynutí zákonné lhůty k vydání rozhodnutí podle § 27 odst. 1

zákonu o azylu prodloužil žalovaný tuto lhůtu pětkrát, naposledy byla lhůta pro vydání rozsudku prodloužena do 27. 12. 2012, přičemž rozhodnutí nebylo ani ke dni podání kasační stížnosti vydáno. Dále upozornil na skutečnost, že to, že využil svého práva navrhopat důkazy během správního řízení, není důvodem k prodlužování tohoto řízení na sedminásobek zákonné délky. Specifika, resp. složitost dokazování ve věci mezinárodní ochrany je reflektována již samotnou zákonnou lhůtou 90 dnů, která je delší než v běžném správním řízení; v této lhůtě by proto až na výjimky mělo být řízení standardně ukončováno.

Stěžovatel dále reagoval na odkaz městského soudu na shora uvedené stanovisko občanskoprávního a obchodněprávního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010 a uvedl, že z rozsudku soudu není jasné ani přezkoumatelné, jak tyto závěry aplikoval na nyní posuzovaný případ. Z citovaného stanoviska vyplývá, že je vždy nutno přihlídnout k následujícím kritériím: složitost případu, chování poškozeného, postup příslušných orgánů a význam předmětu řízení pro poškozeného. V souvislosti s uvedeným stěžovatel namítl, že svůj případ nepovažuje za výjimečně složitý, aby o něm bylo rozhodováno sedmkrát déle, než je stanovena zákonná lhůta pro vydání rozhodnutí. Dále uvedl, že mu nelze přičítat k tíži, že dokládal zprávy a vyjádření do spisu. Zároveň upozornil, že doplnění do spisu neobsahovala žádná nová skutečnost, ale pouze informace o situaci v zemi původu stěžovatele a právní posouzení jeho případu. Podle stěžovatele měl městský soud posoudit, zda zprávy vyžadované žalovaným (zpráva Ministerstva zahraničí týkající se stížnosti na postup správních orgánů, situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v případech návratu a o postavení osob bez státní příslušnosti – podle stěžovatele nerelevantní pro jeho věc; výroční zpráva Úřadu pro demokracii, lidská práva a práce USA o svobodě náboženství ve světě za rok 2011, část o Ruské federaci) obstaral žalovaný bez zbytečných odkladů a zda se jedná o zprávy relevantní pro individuální případ stěžovatele. Zdůraznil, že dodatečný pohovor s ním ze

dne 20. 11. 2012 byl proveden až 20 měsíců po provedení prvního pohovoru dne 8. 3. 2011. Významné bylo podle stěžovatele přihlídnout také k povaze řízení a důvodu podání žádosti o poskytnutí ochrany. Stěžovatel totiž již téměř 21 měsíců žije v nejistotě, přičemž stále neví, zda mu bude ochrana v České republice poskytnuta. Měl tak pouze minimální možnosti najít si zaměstnání a žije v nevyhovujících podmínkách v pobytovém středisku.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 18. 1. 2013 žalovaný uvedl, že ačkoliv předmětné řízení nebylo dosud uzavřeno, neznamená to, že by byl žalovaný v této věci nečinný. Ve věci již bude ve velmi brzké době rozhodnuto, neboť žalovaný již nashromáždil všechny potřebné doklady, se kterými byl stěžovatel v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu seznámen dne 19. 12. 2012 za přítomnosti kvalifikovaného tlumočnicka z ruského jazyka. Poté právní zástupkyně stěžovatele uvedla, že se k tomuto vyjádření ve lhůtě do 4. 1. 2013. Z důvodu dodání dalších podkladů v anglickém jazyce stěžovatelem dne 10. 1. 2013 žalovaný prodloužil lhůtu pro vydání rozhodnutí do 27. 3. 2013. Žalovaný se dále bránil tím, že v řízení dochází k opakovanému doplňování dalších podkladů ze strany stěžovatele, žalovaný respektuje toto jeho zákonem stanovené právo a dochází k jejich seznamování obou zúčastněných stran. Průtahy v řízení tak podle žalovaného nebyly způsobeny jeho nečinností, ale naopak opakovanými vstupy ze strany stěžovatele do probíhajícího řízení doplňováním dalších podkladů. Žalovaný uvedl, že nebudeli již správní spis ze strany stěžovatele nijak doplňován, předpokládá vydání rozhodnutí, pokud možno, co nejdříve.

V replice k vyjádření žalovaného ze dne 29. 1. 2013 stěžovatel uvedl, že poslední doplnění správního spisu provedl z toho důvodu, že se při seznamování s podklady rozhodnutí ze dne 19. 12. 2012 dozvěděl, že žalovaný vycházel pouze z jedné zprávy, která se zabývala svobodou vyznání v Ruské federaci, a proto navrhl žalovanému další zprávy týkající se tohoto tématu. Stěžovateli byla pravidelně doručována informace o tom, že podklady shromážděné k řízení neumožňovaly vydání

rozhodnutí o jeho žádosti; stěžovatel se proto snažil s ním spolupracovat a předkládat mu relevantní zprávy k jeho rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

(...) [13] Ustanovení § 27 odst. 1 zákona o azylu stanovuje pro vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany lhůtu 90 dnů od zahájení řízení. Tato lhůta je s ohledem na zvláštnosti řízení o udělení mezinárodní ochrany, zejména nutnost shromažďování informací o zemi původu, zajišťování překladů apod., stanovena delší než lhůta předepsaná ve správním řádu (podle § 71 správního řádu je správní orgán povinen vydat rozhodnutí bez zbytečného odkladu, a pokud to nelze, nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení).

[14] Uvedené ustanovení zákona o azylu dále stanoví, že „[n]elze-li vzhledem k povaze věci rozhodnout v této lhůtě, může ji ministerstvo přiměřeně prodloužit. O prodloužení lhůty účastníka řízení bez zbytečného odkladu písemně vyrozumí.“ Jak vyplývá z literatury v této oblasti, možnost prodloužit tuto lhůtu přiměřeně povaze věci poskytuje příliš velký prostor pro libovůli žalovaného, a to tím spíše, že zákon ukládá žalovanému pouze povinnost o prodloužení lhůty účastníka řízení informovat, nevyžaduje však, aby byl účastník řízení vyrozuměn také o přiměřeném konkretizovaném odůvodnění. Možnost prodloužení lhůty by přitom měla být používána pouze ve výjimečných a odůvodněných případech. V minulosti bylo toto využíváno ke zcela mechanickému prodloužení lhůty, často i o více než stanovených 90 dní, což je nutné považovat za prodloužení zcela nepřiměřené povaze věci. Pokud dochází k bezdůvodnému prodloužení lhůty pro vyřízení žádosti o udělení mezinárodní ochrany, má žadatel možnost podat podnět pro ochranu proti nečinnosti podle § 80 správního řádu [viz Kosař, D.; Molek, P. (ed) *Zákon o azylu*:

komentář. 1. vyd. Praha : Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 337].

[15] Vzhledem k uvedenému Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud se měl ve svém rozsudku zabývat skutečností, zda opakované prodloužení lhůty ve věci stěžovatele bylo odůvodněné, nebo představovalo spíše libovůli žalovaného. Konkrétním důvodům prodloužení lhůty pro rozhodnutí se však městský soud nevěnoval a namísto toho se uchýlil pouze k obecným tvrzením typu, že řízení o udělení mezinárodní ochrany potřebuje k přípravě, shromáždění podkladů a vyřízení určitý čas, který musí být přiměřený, či že udělení mezinárodní ochrany v Schengenském prostoru nelze určit bez důkladného prověření důvodnosti žadatelovy žádosti orgány státu. Taková obecná konstatace (sama o sobě bez pochyby pravdivá) nemohla městskému soudu dostatečně k tomu, aby dospěl k závěru, že žalovaný nebyl v řízení se stěžovatelem nečinný.

[16] Na základě studia správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že vzhledem k rozsahu důkazního materiálu předloženého stěžovatelem by patrně bylo možné za důvodné považovat první a druhé prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí. Pokud se však jedná o další prodloužení lhůty, je třeba uvést, že v mezidobí nebyly doloženy vesměs žádné nové skutečnosti, které by žalovaný musel prověřovat. Důvodem pro další prodloužení lhůty nemohla být ani skutečnost, že si žalovaný neopatřoval podklady pro rozhodnutí dostatečně efektivně a v co nejkratším čase. Prodloužení lhůty nebylo žalovaným ani nijak konkrétně odůvodněno; žalovaný prodloužení lhůty pouze obecně komentoval tím, že podklady, jež v posuzované věci dosud shromáždil, neumožňují vydání rozhodnutí v řádné lhůtě.

[17] Nejvyšší správní soud uzavírá, že lhůta 90 dnů by měla být pro žalovaného dostatečná k vyřízení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V této lhůtě by se proto měl snažit co nejefektivnějším způsobem nashromádit a posoudit všechny relevantní skutečnosti pro vydání rozhodnutí. Je třeba uznat, že v některých složitých případech, jakým je i případ stěžovatele, nemusí být možné v uve-

dené lhůtě řízení ukončit a je pak důvodné (např. kvůli nutnosti překladu a studia rozsáhlých důkazních materiálů) lhůtu pro vydání rozhodnutí prodloužit. Avšak opakované

prodloužování lhůty, které není řádně odůvodněno konkrétními okolnostmi daného případu, není možné považovat vzhledem k povaze věci za přiměřené. (...)

2868

Bytí cizinců: rozhodnutí o správním vyhoštění

k § 119a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 161/2006 Sb. (v textu jen „zákon o pobytu cizinců“) k čl. 12 odst. 3 směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty

Při posuzování, zda rozhodnutí o správním vyhoštění nezpůsobuje nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince ve smyslu § 119a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, se podpůrně použijí kritéria pro posouzení zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince podle čl. 12 odst. 3 směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, tzn. délka pobytu, věk, zdravotní stav, rodinná a hospodářská situace, sociální a kulturní integrace v zemi pobytu a vazba na zemi pobytu. To přiměřeně platí i v případě, že cizinec nemá podle této směrnice postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2013, čj. 3 As 46/2012-22)

Věc: Mykhaylo S. proti Ředitelství služby cizinecké policie o správní vyhoštění, o kasační stížnosti žalobce.

Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Odboru cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 9. 2011 bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 9 v návaznosti na § 119 odst. 1 písm. c) body 1 a 2 zákona o pobytu cizinců. Doba, po kterou nesměl žalobce vstoupit na území členských států Evropské unie, byla stanovena na 4 roky.

Žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolání, které žalovaný svým rozhodnutím ze dne 17. 1. 2012 zamítl.

Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 8. 3. 2012, čj. 2 A 7/2012-16, zamítl. K námitce, že vyhoštěním žalobce by došlo k nepřiměřenému zásahu do jeho soukromého a rodinného života, s čímž se žalovaný dostatečně nevypořádal, městský soud uvedl následující. Žalobce se sice na území

České republiky zdržoval přibližně 10 let, nicméně více než 5 let bez povolení k pobytu a platného víza. Žalobce nerespektoval rozhodnutí o správním vyhoštění a porušoval i právní předpisy České republiky v oblasti zaměstnanosti, neboť v České republice pracoval bez pracovního povolení. Dále městský soud poukázal na rozpor v žalobcových výpovědích, neboť v protokolu ze dne 23. 9. 2011, tedy v průběhu řízení před správním orgánem I. stupně, žalobce uvedl, že nemá v České republice žádnou rodinu, nenachází se zde žádná osoba, ke které by měl vyživovací povinnost, a má manželku a dvě děti na Ukrajině. Následně v rámci odvolacího řízení svou výpověď změnil a namítal, že má v České republice stálou známost. V doplnění odvolání pak žalobce uvedl, že na území České republiky žije se svou manželkou a nezletilým synem, který zde navštěvuje české školy, hovoří plynně česky a cítí se být Čechem. Vzhledem k výše uvedeným rozporům v tvrzeních ža-

lobce považoval městský soud jeho námitku týkající se zásahu do soukromého a rodinného života za účelovou a nedůvěryhodnou. Městský soud dále konstatoval, že žalovaný se možným zásahem do soukromého a rodinného života žalobce dostatečně zabýval a ztožnil se s jeho závěry.

Žalobce (stěžovatel) podal proti tomuto rozsudku kasační stížnost, v níž uvedl svůj nesouhlas s názorem městského soudu ohledně otázky, zda žalovaný dostatečně posoudil dopady napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. Úvahy městského soudu jsou dle názoru stěžovatele nepřezkoumatelné, protože zásah do osobního a rodinného života nelze hodnotit kritériem porušování právních předpisů ze strany stěžovatele, ale pouze s ohledem na jeho osobní situaci a míru integrace v sociálním prostředí České republiky. Ačkoliv stěžovatel připouští, že důvod pro jeho vyhoštění je formálně splněn, uložení správního vyhoštění je v jeho případě v rozporu se zásadou, že správní vyhoštění nesmí být uloženo, pokud by znamenalo nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Z odůvodnění:

(...) Druhou námitkou stěžovatel brojil proti závěrům žalovaného i městského soudu, že uložení správního vyhoštění nebylo zasaženo do jeho soukromého a rodinného života, a tudíž toto rozhodnutí nebylo v rozporu s § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Městskému soudu pak stěžovatel především vytkl, že k tomuto názoru dospěl na základě skutečnosti, že stěžovatel porušoval právní předpisy České republiky, a nikoliv po zhodnocení míry integrace stěžovatele v české společnosti, což považuje za nepřezkoumatelné. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek a seznal, že tato stěžovatelova námitka není založena na pravdě. Městský soud sice v odůvodnění napadeného rozsudku k této námitce uvedl, že stěžovatel porušoval právní předpisy České republiky a opakovaně nerespektoval správní rozhodnutí, avšak následně se také podrobně zabýval výpověďmi stěžova-

tele stran jeho rodinných vazeb na území České republiky a rozporností mezi skutečnostmi, které stěžovatel uvedl v protokolu ze dne 23. 9. 2011 a v odvolání a doplnění odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Konkrétně městský soud uvedl, že rozpor mezi stěžovatelovými tvrzeními spočíval v tom, že v protokolu ze dne 23. 9. 2011 uvedl, že na území České republiky nemá rodinu ani nikoho, ke komu by měl vyživovací povinnost, a následně v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně uvedl, že zde má vážnou známost; v doplnění odvolání pak stěžovatel tvrdil, že v České republice žije s manželkou a nezletilým synem. Jak navíc plyne z odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalovaný poslední tvrzení ověřil v informačním systému, přičemž zjistil, že nemůže být založeno na pravdě, protože manželka stěžovatele a jeho nezletilý syn měli poslední oprávněný pobyt na území České republiky povolený od 12. 3. 2008. Městský soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že stěžovatelova tvrzení o existenci rodinných vazeb na území České republiky jsou nevěrohodná a účelová, a proto jim neuvěřil. Není tedy pravdou, že by městský soud postavil své závěry pouze na konstatování, že stěžovatel porušoval právní předpisy České republiky. Ani v tomto ohledu tedy Nejvyšší správní soud námitce stěžovatele nepřisvědčil a ztožnil se se závěry žalovaného i městského soudu.

Co se týká celkového zhodnocení, zda v případě stěžovatele neexistují takové okolnosti, díky nimž by výkonem rozhodnutí o správním vyhoštění došlo v rozporu s § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života stěžovatele, uvádí Nejvyšší správní soud následující. Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 téhož zákona vydat, *„jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince“*. Specifikace pojmů *„soukromý a rodinný život“* přitom není v zákoně o pobytu cizinců obsažena. Podle důvodové zprávy k zákonu č. 161/2006 Sb., kterým se mění zákon o pobytu cizinců, jímž došlo ke včlenění § 119a jakožto nového ustanovení do zákona o pobytu cizinců, se při vyhošťová-

ní cizinců podle § 119a odst. 2 „posuzuje přiměřenost dopadů tohoto rozhodnutí do rodinného nebo soukromého života cizince. Konkretizaci skutečností, které musí policie při rozhodování vážít, by měly řešit interní akty Policie České republiky. Při tom by mělo být vycházeno z úpravy práva ES/EU, podle něhož má být při rozhodování o vyhoštění občana EU nebo jeho rodinného příslušníka anebo cizince z důvodu veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti zohledněna délka pobytu, věk, zdravotní stav, rodinná a hospodářská situace, sociální a kulturní integrace v zemi pobytu a vazba na zemi pobytu.“ Zmíněnou právní úpravou ES/EU je směrnice Rady 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajících rezidenty (dále jen „směrnice 2003/109/ES“). Podle čl. 12 odst. 3 směrnice 2003/109/ES platí, že než členské státy učiní rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajících rezidenta, přihlédnou k následujícím faktorům: „a) délka pobytu na jejích území; b) věk dané osoby; c) následky pro danou osobu a její rodinné příslušníky; d) vazby se zemí pobytu nebo neexistence vazeb se zemí původu“. Ačkoliv stěžovatele nelze považovat za dlouhodobého rezidenta ve smyslu směrnice 2003/109/ES, neboť podle bodu 6 preambule citované směrnice by hlavním kritériem pro získání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta měla být délka pobytu na území členského státu, přičemž pobyt by měl být oprávněný a nepřetržitý (což není v případě stěžovatele splněno, neboť jeho pobyt na území České republiky, jak plyne z výše uvedeného, z podstatné části oprávněný nebyl), tato kritéria mohou být přesto pro příslušné správní orgány i soud jistým vodítkem při posuzování dopadu vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele.

Jak plyne z výše uvedeného, stěžovatel se na území České republiky zdržuje 10 let. Soud v tomto ohledu připouští, že se jedná o dlouhou dobu, která by mohla být v kombinaci s dalšími relevantními skutečnostmi jedním z faktorů, díky němuž by se mohl stěžovatel cítit být silně sociálně „zakořeněn“ v české společnosti. Je však nutné vždy brát v úvahu specifické okolnosti případu, protože délka pobytu cizince sama o sobě zdaleka

nemusí být rozhodujícím ukazatelem jeho společenské integrace. V daném případě ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel sice pobývá v České republice již 10 let, nicméně přibližně 5 let z této doby na jejím území pobývá nelegálně, dostav trest vyhoštění a opakované správní vyhoštění. Zároveň z výpovědi stěžovatele ze dne 23. 9. 2011 vyplývá, že se po celou dobu pobytu na území České republiky nepokusil svůj pobyt legalizovat. Z výše uvedeného je patrné, že stěžovatel nechová respekt k právnímu řádu České republiky, což nepřispívá k přesvědčivosti jeho námítky o silné integraci v české společnosti. Ze správního spisu je dále zřejmé, že stěžovatel je 46 let, a není tedy ve věku, ve kterém by byl obzvláště zranitelný. V protokolu ze dne 23. 9. 2011 dále stěžovatel uvedl, že nemá na území České republiky žádné rodinné příslušníky, ba dokonce zmínil, že se chce vrátit zpět na Ukrajinu, kde má manželku a dvě děti. Přestože v následujícím řízení uvedl, že jeho manželka a nezletilý syn s ním žijí na území České republiky, pro rozpor s původní výpovědí stěžovatele je nutné tuto skutečnost vyhodnotit jako silně nevěrohodnou. Z informačního systému krom toho žalovaný zjistil, že manželka stěžovatele a jeho nezletilý syn nemají v České republice povolený žádný druh pobytu, přičemž jejich poslední povolený pobyt v České republice skončil dne 12. 3. 2008. Soud proto po zhodnocení všech těchto skutečností dospěl k závěru, že stěžovatel nemá na území České republiky rodinné příslušníky, kterým by jeho vyhoštění mohlo způsobit jakoukoliv újmu. Vzhledem k tomu, že stěžovatel v protokolu ze dne 23. 9. 2011 sám uvedl, že se chce vrátit na Ukrajinu za svou rodinou, přičemž je zřejmé, že stěžovatel na Ukrajině skutečně rodinu má, nelze než konstatovat, že stěžovatel má dostatečné vazby se zemí původu.

Na základě všech výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že správní vyhoštění by neznamenal nepřiměřený zásah do soukromého či rodinného života stěžovatele ve smyslu § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. I v tomto ohledu tedy soud souhlasí se závěry městského soudu a neshledal v napadeném rozsudku žádná pochybení.

Pobyt cizinců: úhrada nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince

k § 15 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 428/2005 Sb.)* (v textu jen „zákon o pobytu cizinců“)

Přicestuje-li pozvaný cizinec mimo dobu uvedenou v pozvání podle § 15 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, závazek zvoucí osoby k úhradě nákladů na správní vyhoštění vyplývající z předmětného pozvání zanikl. Zvoucí osoba není povinna od tohoto závazku výslovně odstoupit.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2013, čj. 8 As 112/2012-29)

Věc: Tsevelnyam B. proti Ministerstvu vnitra o náhradu nákladů správního vyhoštění, o kasační stížnosti žalovaného.

Rozhodnutím ze dne 27. 8. 2009 žalovaný uložil podle § 123 odst. 6 zákona o pobytu cizinců žalobkyni povinnost uhradit náklady ve výši 13 430 Kč spojené se správním vyhoštěním paní Ulziimandakh J., kterou žalobkyně pozvala do České republiky.

Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 29. 6. 2012, čj. 7 Ca 288/2009-63, zrušil rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Městský soud uznal námitku žalobkyně, že její pozvání ze dne 18. 5. 2005 nemohlo být podkladem pro přicestování zajištěné a vyhoštěné osoby, Ulziimandakh J. V předmětném pozvání žalobkyně výslovně uvedla, že daná osoba je zvána na dobu od 15. 6. 2005 do 15. 7. 2005. Toto pozvání proto nemohlo být podkladem pro vydání víza platného ode dne 4. 1. 2006 ani pro následný pobyt Ulziimandakh J. od 16. 2. 2006, který se stal po skončení platnosti víza nelegální. Nejen nelegální, ale ani předchozí legální pobyt Ulziimandakh J. nemohl být zapříčiněn jednáním žalobkyně. Žalovaný proto pochybil, pokud uložil žalobkyni povinnost uhradit náklady na správní vyhoštění dané osoby. Podle § 123 odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců povinnost uhradit náklady na správní vyhoštění náleží osobě, která se k tomu zavázala v pozvání ověřeném policií. Toto ustanovení však není možné použít ve vztahu k žalobkyni, protože ta se zavázala uhradit náklady pouze pro případ pozvání Ulziimandakh J. na dobu od 15. 6. 2005 do 15. 7. 2005, nikoliv pro dobu od 4. 1. 2006.

Ostatní námitky nebyly podle městského soudu důvodné. Nejvyšší správní soud

potvrdil příslušnost správních soudů k řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu o nákladech vynaložených v souvislosti se správním vyhoštěním cizince v rozsudku ze dne 21. 5. 2009, čj. 1 As 36/2009-88, č. 1909/2009 Sb. NSS.

Žalovaný (stěžovatel) v kasační stížnosti proti rozsudku městského soudu uvedl, že se městský soud dopustil nezákonného výkladu § 123 odst. 6 zákona o pobytu cizinců.

Součástí správního spisu byla písemnost ze dne 18. 5. 2005 nadepsaná „Pozvání“, v níž se žalobkyně zavázala v souladu s § 15 zákona o pobytu cizinců k uhrazení nákladů, které vzniknou mimo jiné v souvislosti s pobytem pozvané osoby a jejím vycestováním při správním vyhoštění. Písemnost byla podepsána žalobkyní a ověřena Policií ČR v souladu s § 180 zákona o pobytu cizinců. Na základě předmětného pozvání obdržela Ulziimandakh J. na zastupitelském úřadu České republiky v Mongolsku vízum typu C (vízum k pobytu do 90 dnů), tedy jediný možný typ víza podle § 17a zákona o pobytu cizinců. Doba platnosti víza se sice nekryla s dobou pozvání v délce jednoho měsíce, to ale bylo v souladu se zákonem.

K zajištění a správnímu vyhoštění Ulziimandakh J. došlo zákonným způsobem a státu vznikly náklady spojené s vyhoštěním, které je povinen vymáhat. Stěžovatel, který je příslušným správním úřadem podle § 165 písm. e) zákona o pobytu cizinců, neměl pochybnosti o platnosti pozvání ze dne 18. 5. 2005 a rozhodl o povinnosti žalobkyně v souladu se zákonem. Rozsudek městského soudu, který zrušil rozhodnutí stěžovatele, naopak postrádal jakoukoliv zákonnou oporu.

* S účinností od 1. 1. 2011 dále změněn zák. č. 427/2010 Sb. a s účinností od 1. 4. 2012 zák. č. 375/2011 Sb.

Stěžovatel poukázal na § 107 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, podle něhož „[t]en, kdo se zavázal podle § 15, je povinen neprodleně oznámit odstoupení od svého závazku policii. Od závazku podle § 15 nelze odstoupit v průběhu pobytu pozvaného cizince na území.“ Toto ustanovení je podle stěžovatele jedinou zákonnou možností, jak pozvání podle § 15 zákona o pobytu cizinců odvolat. Žalobkyně pozvání ze dne 18. 5. 2005 neodvolala, přestože paní Ulziimandakh J. nepřicestovala ve dnech 15. 6. 2005 až 15. 7. 2005. Pozvání tedy zůstalo nadále v platnosti a na jeho základě bylo paní Ulziimandakh J. vydáno vízum. Stěžovatel proto nesouhlasil s městským soudem, že legální ani nelegální pobyt paní Ulziimandakh J. nemohl být zapříčiněn jednáním žalobkyně. Právě pozvání žalobkyně bylo jediným právním důvodem pro vydání víza paní Ulziimandakh J. a pro její následný vstup na území České republiky. Následné náklady spojené s jejím vyhoštěním by nevznikly bez právního úkonu žalobkyně (pozvání podle § 15 zákona o pobytu cizinců).

Žalobkyně byla podle stěžovatele objektivně odpovědná ve smyslu § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době rozhodnutí správního orgánu ve spojení s § 15 téhož zákona. Stěžovatel byl přesvědčen, že žalobkyně neunesla své důkazní břemeno a nevyvázala se z povinnosti hradit náklady spojené s vyhoštěním pozvané osoby. Omezení platnosti pozvání postrádá podle stěžovatele zákonnou oporu. Městský soud nepodložil svůj rozsudek odkazem na příslušné ustanovení, z něhož vyšel, čímž porušil povinnost soudu řádně odůvodnit své rozhodnutí.

Podle stěžovatele městský soud posoudil danou věc podle nesprávného ustanovení, pokud uvedl, že povinnost zvoucí osoby hradit náklady spojené se správním vyhoštěním se opírala o § 123 odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců. V době vydání rozhodnutí správního orgánu se však citované ustanovení vztahovalo na dopravce, který nesplnil povinnost podle § 104 téhož zákona. Povinnost zvoucí osoby byla v rozhodné době stanovena v § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Městský soud tak zatížil rozsudek další nezákonností.

Zpochybnil-li městský soud vydání víza pozvané cizince, a dokonce uložil stěžovateli, aby se zabýval tím, zda pozvání žalobkyně

mohlo být podkladem pro vydání víza Ulziimandakh J., porušil § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, který vylučuje víza ze soudního přezkumu. Pokyn soudu byl podle stěžovatele v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, č. 234/2012 Sb., který potvrdil vyluku víz ze soudního přezkumu. Navíc o udělení víza typu C nerozhoduje stěžovatel, ale Ministerstvo zahraničních věcí. Městský soud tudíž uložil stěžovateli povinnost, kterou nemohl vykonat.

Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti namítla, že omezení platnosti pozvání cizince jen na dobu, která je v pozvání výslovně uvedena, vyplývá z čl. 2 odst. 4 Ústavy a čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Také formulář pozvání, který je veřejnou listinou, obsahuje kolonku určenou k tomu, aby zvoucí osoba výslovně vymezila dobu pozvání. Správní orgán tak vzbudil u žalobkyně legitimní očekávání, že nenese odpovědnost za náklady spojené s vycestováním cizince, který přicestuje bez jejího vědomí mimo dobu uvedenou v pozvání.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Z odůvodnění:

V.

(...) [15] Nejvyšší správní soud přisvědčil městskému soudu, že stěžovatel pochybil, pokud uložil žalobkyni povinnost uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním Ulziimandakh J. Žalobkyně pozvala dotčenou cizinku do České republiky, ale její pozvání se vztahovalo na zcela jiné období než to, ve kterém daná osoba skutečně přicestovala.

[16] Zdejší soud nesdílí náhled stěžovatele, že žalobkyně se mohla zprostit předmětného závazku, pouze pokud by od něj výslovně odstoupila podle § 107 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Odstoupit od závazku je totiž možné, když závazek trvá. Pozvala-li žalobkyně cizinku na období od 15. 6. 2005 do 15. 7. 2005 a ta nepřicestovala v dané době do České republiky, závazek žalobkyně k úhradě nákladů na správní vyhoštění vyplývající z předmětného pozvání zanikl. Žalobkyně proto nebyla povinna výslovně od něj odstoupit.

[17] Výklad stěžovatele by vedl k absurdním důsledkům, že jednou vystavené pozvání

platí fakticky navždy, tedy bez ohledu na dobu, která uplynula od vystaveného pozvání a bez ohledu na dobu stanovenou v tomto pozvání. Ostatně samotný oficiální formulář „Pozvání“ vyžaduje vyplnění údajů, že zvoucí osoba zve dotčeného cizince „na dobu od ... do ...“. Požadavek na vyplnění těchto údajů by ztrácel jakýkoliv smysl, pokud by platil výklad stěžovatele. Přicestuje-li pozvaný cizinec mimo dobu uvedenou v pozvání, stěží lze po zvoucí osobě požadovat odpovědnost za nelegální pobyt tohoto cizince (a tedy požadovat úhradu nákladů spojených s jeho správním vyhoštěním), protože zvoucí osoba nemusí mít o přicestování daného cizince ani tušení.

[18] Stěžovatel nedůvodně vytkl městskému soudu, že nepodložil svůj rozsudek odkazem na příslušné ustanovení, z něhož vyšel při úvaze o omezení doby platnosti pozvání. S ohledem na čl. 4 odst. 1 Listiny, podle něhož „[p]ovinnosti mohou být ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích“, by naopak bylo třeba zákonného ustanovení, které by obsahovalo povinnost zvoucí osoby hradit náklady spojené se správním vyhoštěním bez ohledu na dobu, kterou zvoucí osoba uvedla v pozvání podle § 15 zákona o pobytu cizinců.

[19] Námitka, že městský soud zatížil rozsudek nezákonností, pokud odkázal na § 123 odst. 3 písm. c) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 23. 11. 2005 namísto § 123 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném v době rozhodování správního orgánu, není důvodná. Obě citovaná ustanovení jsou obsahově téměř totožná. Podle prvně zmiňovaného ustanovení platí, že „[n]elze-li uhradit náklady podle předchozích odstavců, jsou povinni tyto náklady uhradit postupně [...] c) osoba, která se k tomu zavázala v pozvání ověřeném policií“. Také podle ustanovení, jehož se stěžovatel dovolával, platí, že „[n]elze-li uhradit náklady z jistoty ani z peněžních prostředků cizince, uhradí je plně nebo jejich zbývající část osoba, která se k tomu zavázala v pozvání ověřeném policií“. Není proto zřejmé, v čem stěžovatel spatřoval nezákonnost napadeného rozsudku.

[20] Nejvyšší správní soud navíc neshledal pochybení v tom, pokud v souvislosti s povinností žalobkyně hradit náklady správního vyhoštění městský soud odkázal na znění zákona o po-

bytu cizinců účinné v době, kdy žalobkyně přijala tento závazek vystavením pozvání dne 18. 5. 2005. Pokud by povinnost zvoucí osoby hradit náklady neexistovala v době, kdy bylo pozvání vystaveno, stěžovatel by nemohl zvoucí osobě takovou povinnost uložit. Jak již bylo výše uvedeno, povinnosti mohou být ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích. Přestože pro řízení o uložení povinnosti hradit náklady spojené se správním vyhoštěním platí procesní ustanovení účinná v době rozhodování správního orgánu, podklad pro uložení povinnosti žalobkyni bylo třeba posoudit podle znění zákona účinného v době, kdy žalobkyně tento závazek přijala.

[21] Důvodná nebyla ani námitka, že městský soud nezákonně uložil stěžovateli, aby posoudil, zda pozvání žalobkyně ze dne 18. 5. 2005 mohlo být podkladem pro vydání víza dotčené cizince. Podle stěžovatele tak městský soud porušil § 171 zákona o pobytu cizinců zakotvující vyloučení soudního přezkumu víz a uložil stěžovateli nemožnou povinnost, protože posouzení víza spadá do kompetence Ministerstva zahraničních věcí. Tato námitka nemá oporu v napadeném rozsudku, protože městský soud uvedenou povinnost stěžovateli neuložil. Městský soud stěžovatele zavázal, aby v dalším řízení vyšel z předpokladu, že pozvání žalobkyně nemohlo být podkladem pro vydání víza Ulziimandakh J., nikoliv aby tuto otázku stěžovatel dále posuzoval. Nejvyšší správní soud neshledal v pokynu městského soudu porušení § 171 zákona o pobytu cizinců, městský soud totiž nepřezkoumal samotné vízum ani nezrušil jeho platnost, pouze pro účely posouzení odpovědnosti žalobkyně uložil stěžovateli, aby vycházel z toho, že pozvání žalobkyně nemohlo sloužit jako podklad pro vystavení předmětného víza. Přesnější by sice bylo, pokud by městský soud formuloval svůj pokyn tak, že pozvání žalobkyně nemohlo sloužit jako podklad pro vznik odpovědnosti žalobkyně za nelegální pobyt dotčené cizinky a s tím spojené náklady na správní vyhoštění, tato nepřesná formulace však nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozsudku. Závazný právní názor městského soudu je z celkového odůvodnění zcela zřejmý.

[22] Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek městského soudu nezákonným ani nepřezkoumatelným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).